

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

**Historie a vývoj regionálních tištěných periodik
v Českých Budějovicích po roce 1989**

Bakalářská diplomová práce

Štěpánka Kotrbová

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Karel Páral

Olomouc 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci s názvem Historie a vývoj regionálních tištěných periodik v Českých Budějovicích po roce 1989 vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a prameny, které jsem použila. Souhlasím také s tím, aby byla práce použita pro studijní a jiné účely. Práce obsahuje 136 803 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 20. dubna 2019

Podpis:

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Mgr. et Mgr. Karlu Páralovi za prvotní nápad, cenné rady, podporu, lidskost a předané vědomosti během celé doby mého tříletého bakalářského studia.

Děkuji Mgr. Jitce Bosákové, Vladimíru Majerovi, Mgr. Františku Kotrbovi, Mgr. Petru Soukupovi a Mgr. Martinu Trösterovi za poskytnutí všech informací, příjemné povídání a vzpomínání na dobu minulou i tu dnešní.

Děkuji Mgr. Kateřině Hájkové, MBA, za pomoc s literaturou, prameny a velkou podporu, Editě Rozinkové za podporu a pomoc s formální úpravou práce, editorce Markétě Trubkové za poskytnutí elektronického Deníku a archivu Vědecké knihovny v Českých Budějovicích.

Poslední, ale to největší děkuji, patří mé mamince za lásku a něhu, tatínkovi za pomoc, úsměv a za to, že mě k novinám už jako malou přivedl, bratrovi, dědečkovi, ostatním členům rodiny a přátelům za podporu.

Abstrakt

Bakalářská diplomová práce s názvem Historie a vývoj regionálních tištěných periodik v Českých Budějovicích po roce 1989 sleduje, jak se měnila vlastnická struktura a podoba deníků a týdeníků na Českobudějovicku od roku 1989 do současnosti. Zaměřila jsem se na klíčový regionální titul, jímž je Jihočeský deník a jeho předchůdci, a hlavní okresní tituly.

Mezi dílčí cíle patřilo definovat a popsat klíčové okamžiky a zlomové události, jimiž regionální média prošla, především změny vlastnické a vydavatelské struktury, modernizaci výroby a redakčních systémů. Dalším dílčím cílem bylo porovnat v čase některé atributy jednotlivých produktů jako je čtenost, cena, atp.

Základní výzkumnou metodou jsou hloubkové rozhovory s vedoucími pracovníky sledovaných médií, kteří své funkce zastávali od roku 1989 do současnosti.

V teoretické části práce se zabývám vymezením základních pojmů týkajících se předmětu výzkumu, tedy především historií a vývojem regionálního tisku v tehdejší Československu a vývojem regionálního tisku po roce 1989. Dále popisuji roli regionálního tisku v ČR, především v Jihočeském kraji v posledních třech dekadách.

V praktické části práce zpracovávám informace a poznatky, které jsem získala rozhovory, jež jsem vedla s bývalými a současnými manažery – šéfredaktory jihočeských regionálních titulů a ředitelkou Vydavatelství Vltava a Vltava-Labe-Press. Na jejich základě jsem jednotlivá klíčová zjištění zformulovala do jednotlivých závěrů.

Abstract

This thesis named "History and development of regional printed periodicals in České Budějovice after 1989" documents how the proprietary structure and form of daily and weekly newspapers in Českobudějovice region from 1989 to present day evolved. The focus is on the key regional title, the Jihočeský Deník, and its predecessors, as well as other essential titles. Definition and description of key events that regional media went through were also focused on, especially the changes in proprietary and editorial structures, production modernization and editorial systems. Another topic was to compare the chronology of selected attributes of individual products, like readership, price etc. The main research method are depth interviews with head employees of target media that administer

their positions from 1989 to present day. In the theoretical part of the thesis the basic terminology of the research are defined, especially about the history and development of regional print in former Czechoslovakia and later the Czech Republic from 1989. Furthermore, the role of regional print in the Czech Republic and more specifically the South Bohemian Region in the last three decades is described. The practical part of the thesis contains the analysis of information gathered from the individual interviews with present and former managers and chief editors of South Bohemian regional titles, as well as the director of publishing house Vltava and Vltava-Labe-Press. In the last part of the thesis, conclusions were made based on the individual key findings.

Klíčová slova

Regionální tisk, lokální tisk, vývoj regionálního tisku, Jihočeská pravda, Jihočeské listy, Českobudějovický deník, Jihočeský kraj, České Budějovice, vydavatelství Vltava, vydavatelství Vltava – Labe – Press, a.s., vydavatelství Vltava – Labe – Media, a.s.

Keywords

Regional press, local press, development of regional press, Jihočeská pravda, Jihočeské listy, Českobudějovický deník, South Bohemian Region, České Budějovice publishing house Vltava, publishing house Vltava – Labe – Press, a.s., publishing house Vltava – Labe – Media, a.s.

Obsah

Úvod.....	8
1. Typologie lokálního a regionálního tisku	11
1.1 Specifika lokálního a regionálního tisku.....	11
1.2 Historické aspekty čtenosti regionálních novin.....	12
1.3 Krajský deník a jeho okresní mutace	13
2. Struktura regionálního a okresního tisku před rokem 1989	15
2.1 Systém kontroly regionálních médií ze strany KSČ.....	15
2.2 Centrální tituly.....	15
2.3 Regionální tituly	16
2.3.1 Večerníky	17
2.4 Krajské deníky.....	17
2.5 Struktura okresních titulů	19
2.6 Čtenost okresních titulů	20
2.7 Podnikové noviny	23
2.8 Výroba tištěných periodik před rokem 1989.....	24
3. Regionální a lokální tisk v Jihočeském kraji po roce 1989.....	27
3.1 Počátek strukturální transformace českého tisku po roce 1989.....	27
3.2 17. listopad 1989 a transformace trhu s médii v ČSSR	27
3.3 Českobudějovický Nový život a vznik dalších lokálních titulů	29
4. Období deregulace a liberalizace mediálního trhu v ČR	32
4.1 Nová legislativa neřešila vlastnictví médií.....	32
4.2 Právní problém: Relevance trhu	33
4.3 Regionální deník Jihočeská pravda a její privatizace	34
4.3.1 První porevoluční šéfredaktor Vladimír Majer	34
4.3.2 Historie Jihočeské pravdy	35
4.3.3 Jihočeská pravda jako ideologický nástroj KSČ	37
4.3.4 Pražské jaro a normalizace v Jihočeské pravdě.....	38
4.3.5 Jihočeská pravda v roce 1989 a poté	39
4.4 Od Delty k Deltapressu a Vltavě	41

4.4.1	Neue Presse Verlags a Wimmer Holding jako hlavní zájemci	42
4.4.2	Vznik českobudějovického Vydavatelství Vltava, s. r. o.	45
4.4.3	Transformace jihočeských okresních titulů do regionálního deníku	47
4.4.4	Klíčové změny v Jihočeské pravdě od jejího vzniku do současnosti	51
4.5	Regionální deník Jihočeské listy v období internetizace médií.....	54
4.5.1	Vliv internetizace médií na náklad krajských deníků.....	55
4.5.2	Zlomový rok 1996 a pokles čtenosti českých regionálních titulů	55
4.5.3	Růst ceny deníků a pokles zájmu čtenářů	57
4.6	Transformace regionálních vydavatelství do Vltava – Labe – Press a příchod investiční skupiny Penta Investmens	60
4.7	Vstup investiční skupiny Penta Investments na mediální trh a nástupnická společnost Vltava – Labe – Media	61
4.7.1	Placený obsah internetového Deníku.cz	63
5.	Závěr	64
	Seznam zkratk	68
	Seznam pramenů.....	70
	Seznam literatury	70
	Seznam příloh	73
	Přílohy	75

Úvod

Téměř přesně před třemi sty lety – dne čtvrtého února 1719 – založil pražský tiskař Karel František Rosenmüller ve své tiskárně na Starém městě pražském v domě U Zlatého kříže Pražské poštovské noviny, původním názvem Sobotní (Outerní) pražské noviny z rozličných zemí a krajin přicházející s obzvláštním jeho císařské a královské Milosti nadáním obdarované. (Hudec 1982)

Už z názvu bylo patrné, že již nejstarší pravidelně vydávané noviny u nás měly pevný vztah ke konkrétnímu místu, byť obsahovaly zprávy „z rozličných zemí a krajin přicházející“. Lokálnost, regionálnost, důvěrná znalost prostředí, příslušnost k městu, lokalitě či kraji patří podnes k nejdůležitějším atributům regionálního a lokálního tisku všude ve světě, naše středoevropské kulturní prostředí nevyjímaje. Na tom se shodují prakticky všichni z nemnoha mediálních teoretiků, věnujících se výzkumu přímo regionálního a lokálního tisku. (Brown 1978, Hájek 1979, Pácl 1997, Ruß-Mohl a Bakičová 2005 a další)

Právě Miloslav Hájek (1979: 58) píše, že důležitá je bezprostřednost, lokální blízkost popisovaných jevů ve sděleních, to, že lokální periodika jdou za svými čtenáři: „*S takovými zkušenostmi je spojena vlastní zkušenost a poznání recipientů. A právě tento faktor lokální blízkosti, těsného dotyku tiskoviny s životem, ... důvěrná znalost zveřejňované problematiky, přispívá k tomu, že místní tisk bývá velice oblíben.*“

Podle Raye Browna: „*Rozumný argument bude znít, že lokální aroma ulehčuje přijímání, pro určité lidi je tedy lehčí získat uspokojení pocházející z médií lokálních spíše než z národních zdrojů.*“ (Brown 1978: 6-7)

A místní, lokální informace z míst a prostředí, které důvěrně zná a kde žije svůj každodenní život, jsou tedy těmi, které čtenáře zajímají nejvíce. Kvůli nim, kvůli vazbě k místu a kraji, kde žije, kvůli možnosti identifikovat se s autorem a s tím, co píše, si regionální noviny kupuje nebo si je předplácí. A to v minulosti platilo z generace po generaci. V jižních Čechách bylo tradicí brát svojí „Jihočeskou“, protože ji četli prarodiče, rodiče a po nich jejich děti. A titul byl koncipován tak, aby uspokojil co nejširší čtenářskou obec. Právě regionální a lokální noviny měly v minulosti v některých českých krajích mezi všemi typy deníků největší podíl předplatného na prodaném nákladu, relativně i absolutně větší, než měly v daném regionu tituly centrální.

Jak opakovaně uváděl při našich rozhovorech Vladimír Majer, hlavním důvodem zájmu čtenářů a nejdůležitější přidanou hodnotou regionálních titulů jsou jejich místní, lokální informace a témata a dokonalá znalost kraje. Místní zprávy se z hlediska práce redakce pořizují nejhůře. Redaktor je nemůže převzít z jiných zdrojů jako v případě ostatních typů zpráv. „*Redaktor si je musí odpracovat. Vytelefonovat je, sehnat přímo v terénu, mít dobré kontakty, přehled o dění v kraji. Čtenáře zajímá, co se stalo v sousedství, kam jela sanitka, hasiči, jak hrálo jejich fotbalové mužstvo v I. B třídě, co se bude v okolí dít o víkendu. To jsou informace, za které byl a je ochoten zaplatit, a které mu v minulých desetiletích nikdo jiný nežli regionální titul nedokázal nabídnout, protože je nikdo jiný nedokázal získat. A regionální noviny tak bývaly v krajích suverénně nejčtenějším deníkem s mnohonásobně vyšším počtem čtenářů, než mívaly v daném regionu nejčtenější centrální tituly,*“ řekl při našem rozhovoru nestor jihočeských novinářů a první porevoluční šéfredaktor Jihočeské pravdy, tehdejších regionálních novin Jihočeského kraje Vladimír Majer. (Majer, 2019) Uznávaný autor, který do redakce nastoupil jako sedmnáctiletý redakční elév v roce 1961 a bez jeho pomoci si ani v roce 2019 současná redakce Českobudějovického deníku, především ta sportovní, nedokáže představit běžný pracovní den ani žádnou nedělní službu. S regionálními novinami v Jihočeském kraji spojil plných osmapadesát let aktivního redaktorského a šéfredaktorského života a proto se v praktické části své bakalářské práce budu o jeho výjimečné celoživotní profesní zkušenosti, stejně jako o názory dalších vedoucích osobností minulosti i současnosti redakcí jihočeského regionálního deníku, opírat.

Tématem bakalářské práce je historie a vývoj regionálních tištěných periodik v Českých Budějovicích po roce 1989. Ve své práci se zaměřím na klíčový a ve své době nejčtenější regionální titul Jihočeský deník a jeho předchůdce Jihočeské listy a Jihočeskou pravdu, a hlavní okresní tituly. Cílem práce je popsat, jak se v posledních třech dekadách měnila vlastnická struktura a podoba regionálních deníků a okresních týdeníků na Českobudějovicku. Mezi dílčí cíle pak patří vymezení ústředních milníků a důležitých bodů, jimiž tato média ve svém vývoji prošla. Budu se zabývat především modernizací výroby a redakčního systému, změnami ve vydavatelské a vlastnické struktuře a srovnání v čase některých atributů jednotlivých printových produktů jako je čtenost, náklad, cena, atp.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř stěžejních kapitol, které jsou následně doplněny o podrobnější informace v podobě jednotlivých podkapitol.

První kapitola se bude zabývat typologií a specifikami lokálního a regionálního tisku. Druhá kapitola popisuje strukturu regionálního a okresního tisku před rokem 1989, aby byl čtenář seznámen se všemi souvislostmi předrevolučního tisku. Dále se budu věnovat regionálnímu a lokálnímu tisku v Jihočeském kraji po roce 1989. Nejobsáhlejší, a pro mou bakalářskou práci naprosto klíčová, je kapitola číslo čtyři, která bude popisovat období deregulace a liberalizace mediálního trhu v ČR a také ty nejdůležitější milníky a zlomové body, jimiž Jihočeský deník za sledované období prošel.

V závěru pak budu výstupy a nejdůležitější poznatky, které vyplynuly z realizovaných rozhovorů, vyhodnocovat a rekapitulovat.

Při získávání informací pro tvorbu kapitol, spadajících do oblasti teoretického úvodu do problematiky, jsem využívala především kvantitativní metodu analýzy dat a kvantitativní obsahové analýzy. Dále kvalitativní metody analýzy dokumentů, kdy jsem kontinuálně analyzovala především dobový regionální a lokální tisk, který vycházel v uplynulých dekadách – v roce 1989 a později – na území jihočeského regionu z výtisků, které byly dohledatelné ve fondech Jihočeské vědecké knihovny, případně archivech jednotlivých redakcí.

Klíčovou pro mne byla kvalitativní metoda hloubkových rozhovorů, které jsem postupně vedla s aktéry klíčových vývojových změn v regionálním deníku Jihočeská pravda – Deník Jihočeská pravda – Jihočeské listy – (jihočeský) Deník, které se odehrávaly v roce 1989 a především po roce 1989. Hovořila jsem s jednotlivými šéfredaktory tohoto deníku – Vladimírem Majerem z Jihočeské pravdy, Františkem Kotrbou z Jihočeských listů, ředitelkou vydavatelství Vltava a později generální ředitelkou a předsedkyní představenstva Vydavatelství Vltava – Labe – Press, a. s., Jitkou Bosákovou, které regionální tituly u nás vydávalo, Petrem Soukupem, který řídil Jihočeské listy na začátku tisíciletí, a současným šéfredaktorem Českobudějovického Deníku Martinem Trösterem.

O hloubkový rozhovor jsem písemně požádala i posledního šéfredaktora Jihočeské pravdy z období před 17. listopadem 1989 Vladimíra Doležala, který Jihočeskou pravdu řídil od roku 1986 do roku 1989. Pan Vladimír Doležal se z rozhovoru písemně omluvil s tím, že již od té doby uběhlo třicet a více let a ne všechny důležité události té doby si pamatuje a byl by si je schopen vybavit.

1. Typologie lokálního a regionálního tisku

1.1 Specifika lokálního a regionálního tisku

Jak píše ve zřejmě nejobsáhlejší a nejpodrobnější publikaci, která na téma lokálního a regionálního tisku po roce 1989 u nás vyšla, Lenka Waschková Císařová: „*Vymezení lokálního a regionálního tisku, tedy typologie médií, není napříč různými školami a přístupy jednotná.*“ (Waschková Císařová 2013:16) Uvádí zde, že někteří lokální a regionální novináři toto rozlišení považují za umělé. Stejně tak třeba Roman Ivantyšin (1995: 26), považuje lokální a regionální za synonyma.

Praktický pohled na typologii a jistou nadbytečnost akademické diskuse nad obsahem pojmu lokální – okresní – regionální – krajský měli i moji respondenti, s nimiž jsem vedla rozhovory: Například zástupce šéfredaktora z počátku devadesátých let František Kotrba při našem rozhovoru uvedl, že musel v době, kdy se celá redakce teprve učila za pochodu dělat noviny, které přežijí tlak konkurence, věnovat pozornost nejen tomu, jaké domicily se ve vydání objeví, zda mají dostatečně dobře zpravodajsky pokryty všechny okresy a lokality celého regionu a zda využívají potenciálu krajovosti i v oblastech jako je sport nebo víkendové přílohy pro volný čas. Muselo je ale zajímat především to, jak noviny ke čtenáři včetně sobotního vydání dostat cestou existujících distribučních kanálů. Proto byl a je akční rádius většiny regionálních titulů tak úzce navázán nejen na region s pevně danou strukturou veřejného, kulturního či sportovního života, ale i na stávající strukturu distribuční sítě a jejích kanálů. „*Proto pro mne nebyla až tak rozhodující diskuse, zda je titul regionální či lokální, ale musel jsem z pragmatických výrobních a distribučních důvodů pracovat spíše s termíny titul okresní pro daný existující okres a jeho struktury včetně PNS či pošty, a s termínem krajský deník pro titul vycházející na území Jihočeského kraje, zastřešuje jeho okresy a je určen primárně pro Jihočechy,*“ uvedl František Kotrba. (Kotrba, 2019)

Samuel Brečka v tomto duchu píše, že: „*Regionální a lokální média jsou definována podle území, na kterém působí, tedy na kterém se distribují výtisky novin /.../ Velikost tohoto území je různá /.../ Geografická fragmentace může být přirozená nebo umělá. Přirozená je tehdy, pokud respektuje hranice společensko-kulturní komunity. Umělá je fragmentace, která je definovaná podle čistě technických, administrativních nebo technických kritérií.*“ (Brečka 2002: 115–116)

Je tedy na základě výše uvedených výroků evidentní, že optimální pro redakce regionálních novin je, pokud se přirozená fragmentace co možná nejvíce setkává s fragmentací umělou či s ní téměř splývá.

1.2 Historické aspekty čtenosti regionálních novin

S touto typologizací lze v podmínkách českého tisku souhlasit. Stačí si uvědomit jenom fakt, že po, do jisté míry necitlivých administrativních přesunech spojených s územně správní reformou v roce 1960, která z tzv. malých krajů, zřízených 1. ledna 1949 zákonem číslo 280/1948 Sb., vytvořila tzv. kraje velké. Ty vznikly 11. dubna 1960 vyhlášením zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Tak se do správního obvodu Jihočeského kraje dostaly i lokality a místa, která historicky i spádově vždy patřila na Moravu, třeba Dačice, které leží přímo na břehu Dyje, jež je typickou moravskou řekou, a kde ještě na starých budovách naleznete nápisy Dačice na Moravě, či příhraniční město Slavonice a další. A právě místní tisk se zde dodnes hlásí a inklinuje spíše k původní historické zemi, o čemž svědčí i místní periodika, například Ozvěny jihozápadní Moravy s podtitulem Noviny občanů Dačicka, Slavonicka, Jemnicka a Telče, které vycházely od roku 2001 v Dačicích, tedy městě, ležícího již téměř šedesát let na území Jihočeského kraje.

Podobná situace byla na Pelhřimovsku, které se do struktury Jihočeského kraje dostalo rovněž po administrativních změnách v roce 1960. Historicky byl okres Pelhřimov vždy více spojen s Vysočinou než s jižními Čechami, nicméně nevyhraňoval se tak silně promoravsky, jako někteří čtenáři z Dačicka. Přesto se tam redakci nepodařilo přes veškerou snahu i kvalitu místní lokální redakce a znalost prostředí výrazněji zvýšit náklad. Čtenáři na Vysočině zprávy z jižních Čech, obsažené v plášťové části Jihočeských listů nepotřebovali. Jak uváděl třeba František Kotrba, na Vysočině nezajímalo čtenáře, co se stalo na Šumavě a redakce lokální zprávy z Vysočiny do doby, než vznikla regionální redakce v Jihlavě, nedokázala zajistit. „Čtenářům z Vysočiny... chybělo to, co jinde v kraji naše noviny a jejich přílohy činilo úspěšnými, čeho jsme si jako autoři nesmírně vážili a čemu jsme v redakci říkali Jihočešství. Platí, že čtenář regionálních novin si chce číst hlavně o místech a o lidech, které důvěrně zná, o situacích, které si dokáže na základě své zkušenosti představit. Tak jako Českobudějovičák už z dálky pozná a těší se na Černou věž, byť jižní Čechy opustil jen na pár dnů¹. Funguje ten moment, kdy si čtenář řekne: Kam zase jeli včera kolem nás ti hasiči?

¹ Černá věž je 72 metrů vysoká strážná a hlásná věž z poloviny 16. století, je turistickým cílem, dominantou a obecně známým symbolem statutárního města České Budějovice, které je krajským městem a metropolí Jihočeského kraje.

A druhý den si ve svém regionálním deníku přečte, že tam a tam, protože se dělo to a to. To když do sebe zaklapne, čtenář má důvod svým novinám důvěřovat. Ale pozor, když se to jednou dvakrát nedozví. Když ztratí důvěru. Pak vlastně nemá důvod, proč si svoje regionální noviny kupovat, když píšou jenom to, co ty ostatní, a dnes ještě o půl dne později než internet. A to se v posledních letech bohužel mnoha regionálním printům také děje,“ soudí František Kotrba, který byl od počátku devadesátých let zástupcem šéfredaktora a od roku 1997 regionálním šéfredaktorem Jihočeských listů, jež v té době vydávaly osm lokálních – okresních mutací pro osm okresů Jihočeského kraje, doplněné o zprávy z Jihočeského kraje, domova a zahraniční, ekonomiky, kultury a sportu a měly podle ABC² v šestisettisícovém kraji více než dvě stě tisíc denních čtenářů. (Kotrba, 2019)

Andrej Tušer (1995: 9) v Typologii periodickej tlače I. definuje periodika na lokální, kam patří obecní a městské tituly a sublokální, kam patří městské čtvrti, podniky, obvody atp. a dále periodika regionální, kam patří okresní, oblastní a krajské tituly.

Lépe se mému dosavadnímu vnímání vymezení pojmů regionální a lokální blíží definice Waschkové Císařové, která podle geografické charakteristiky říká: *„Za lokální tisk budeme v rámci tohoto textu označovat noviny, vycházející na území obce/města, oblasti (obec/město a jeho okolí) a okresu. Regionálním tiskem pro nás jsou tituly vydávané v regionu (oblast zahrnující více okresů v rámci jednoho či více krajů, spojených především společenskou či kulturní tradicí) a kraji.“* (Waschková Císařová 2013: 24)

1.3 Krajský deník a jeho okresní mutace

My proto budeme rovněž tak i na základě zjištění od respondentů vycházet z praxe, která byla vytvářena a determinována na základě základních jednotek státní správy a jíž se vydavatelé též na základě logistických aspektů spojených mj. s distribucí tiskovin ke čtenáři, s organizací a strukturou veřejného života, sportovních soutěží atp., většinou pragmaticky drželi. V Jihočeském kraji tak budeme hovořit primárně o krajském tisku respektive krajském deníku, reprezentovaném od roku 1960 tehdejší Jihočeskou pravdou, která postupně měnila po roce 1989 svůj název na Deník Jihočeská pravda, Jihočeské listy až po regionální Deník, a tisku okresním, kde se jednotlivé tituly, vycházející v daném okrese samostatně a pod historickým názvem, postupně včlenily jako samostatný lokální segment – sešit – do listu krajského a postupně též v Jihočeském kraji unifikovaly svůj název na

² ABC ČR je panel vydavatelských informací, založený roku 1993 Uníí vydavatelů, zveřejňující ověřená data o nákladu, prodeji a dalších vydavatelských datech českých periodik. Volně dostupný z www.abccr.cz

Českobudějovické, Českokrumlovské, Tábořské, Písecké, Jindřichohradecké, Strakonické, Prachatické a Pelhřimovské listy dle názvu okresu, v němž v lokální mutaci vycházely. Postupně se s další postupnou centralizací a unifikační vydavatelskou filozofií vydavatelského domu Vltava – Labe – Press, dnes Vltava – Labe – Média, změnily v samostatné „lokální“ tituly podle totožného modelu s cílem vytvořit celorepublikový jednotný název pro širokou síť lokálních titulů a především jednotnou a na inzertním trhu proto dobře obchodovatelnou obchodní značku s velkou váhou co do čtenosti a přitom s nesmírnou variabilitou, schopnou vyhovět specifickým požadavkům inzertního trhu. Proto postupně vznikala síť dnešních Deníků, které jako Českobudějovický, Tábořský, Písecký, Českokrumlovský, Jindřichohradecký, Strakonický či Prachatický Deník dodržují jednotný a po celé republice známý a povědomý název – Deník. Přitom jsou už názvem počínaje lokálním titulem s propracovaným lokálním zpravodajstvím a regionálním přesahem, doplněným o produkci pražské centrální redakce v oblasti na klíč dodávaných stránek, pravidelných příloh a dalších suplementových produktů. Za zmínku stojí, že tyto tituly víceméně stále dodržují strukturu okresů, byť již je správní význam okresů a okresních měst překonán podle článku 99 Ústavy ČR nahrazen strukturou obec – kraj³.

³ „Co se uspořádání státu týká, člení se Česká republika podle článku 99 Ústavy ČR na **obce**, které jsou základními územními samosprávnými celky a **kraje**, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Koncem roku 2006 fungovalo v ČR celkem 14 samosprávných krajů, vymezených územími okresů, a 6 249 obcí. Obce se rozsahem výkonu státní správy dělí na dvě skupiny: obce se základním rozsahem přenesené působnosti a obce s rozšířeným rozsahem přenesené působnosti (ty vykonávají státní správu též pro obce spadající do jejich správního obvodu). Obcí s rozšířenou působností je 205. Zdroj: ČSÚ, viděno: 15. 4. 2019 na

https://www.czso.cz/documents/10180/20536116/02_statopravni_usporadani.pdf/f569d9f2-5a9a-4da6-b799-4b63e788f89d?version=1.0

2. Struktura regionálního a okresního tisku před rokem 1989

Před rokem 1989 byla po desetiletí struktura okresního a regionálního tisku v tehdejší ČSSR a posléze ČSFR téměř neměnná. Co se územního uspořádání a jazyka týče, souvisela jasně s tehdejším administrativním členěním ČSSR na Českou a Slovenskou republiku a hlavními jazyky titulů byly čeština anebo slovenština, v jižních a jihovýchodních regionech Slovenska případně maďarština a na severovýchodní Moravě polština (Glos ludu).

Každá republika se skládala z krajů⁴, status zvláštního územního celku měla i hlavní města Praha a Bratislava. Každý kraj se pak skládal z okresů. Jihočeský kraj tvořilo celkem 8 okresů: České Budějovice, Tábor, Písek, Strakonice, Prachatice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec a Pelhřimov.

2.1 Systém kontroly regionálních médií ze strany KSČ

Především v sedmdesátých letech, v čase nejtvrďší normalizace po XIV. sjezdu KSČ, který se uskutečnil v roce 1971 a na němž byly anulovány výsledky mimořádného Vysočanského sjezdu, kdy se do vedení KSČ dostalo konzervativní křídlo v čele s generálním tajemníkem ÚV KSČ Gustávem Husákem a základní ideologickou platformou bylo Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ, upevnila komunistická strana v oblasti médií maximálně své pozice. A to i za cenu výrazných personálních čistek, které zasáhly i redakce krajských a lokálních titulů. Ze středně velké regionální redakce tehdejší Jihočeské pravdy muselo postupně odejít celkem jedenáct redaktorů, z toho šest s okamžitou platností.

2.2 Centrální tituly

V této nelehké době vycházelo v Československu celkem 8 celostátních deníků. V tehdejší České socialistické republice to byl především ústřední orgán ÚV KSČ Rudé právo, na Slovensku to byla Pravda, která byla orgánem Ústředního výboru Komunistické strany Slovenska.

⁴ Tzv. velké kraje vznikly v rámci tehdejší doktríny z důvodu lepšího řízení samosprávných celků a hospodářství 11. dubna 1960 vyhlášením zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. V roce 1960 vznikly i krajské národní výbory (KNV) jako řídicí orgány krajů. Zrušeny byly v roce 1990, nahrazeny byly poté krajskými úřady.

Dále na centrální úrovni vycházely jako deníky tituly ústředních orgánů dalších stran Národní fronty: Lidová demokracie (Československá strana lidová, titul zanikl roku 1994), Svobodné slovo (Československá strana socialistická, titul zanikl roku 1998), Mladá fronta, kterou vydával ústřední výbor Socialistického svazu mládeže (dnešní Mladá fronta Dnes) či Práce, kterou vydávala Krajská odborová rada a šlo o noviny Revolučního odborového hnutí (vydávání ukončeno v roce 1997). Dále vycházely především pro venkov a pracující v zemědělství Zemědělské noviny (později Zemské noviny), dále třeba Československý sport či Obrana lidu jako deník vydávaný federálním Ministerstvem národní obrany a zaměřený na vojáky základní služby, důstojníky a občanské zaměstnance tehdejší Československé lidové armády (Šmíd 2004 b: 6, 2004 a: 147), která v době povinné vojenské služby byla personálně jednou z největších institucí u nás s několika desítkami tisíc osob.

Takže když jsme u kategorie vojenského tisku jako specifického a dnes již, s výjimkou odborných časopisů zaměřených na zbraně, výzbroj a vojenskou techniku, neexistujícího typu tištěného média, zaměřeného na konkrétní specifickou cílovou skupinu čtenářů, nesmíme zapomenout ani na tituly, které vycházely na území Jihočeského kraje v rámci tam dislokovaných a působících vojenských formací Československé lidové armády. Tehdejší velitelství IV. armády, které sídlilo v Písku, vydávalo pro své podřízené jednotky a struktury časopis Palcát jako vojenský týdeník, a velitelství Západního vojenského okruhu, sídlící v Táboře, vydávalo pro podřízená vojska, dislokovaná především v Jihočeském a Západočeském kraji týdeník Bojová zástava.

2.3 Regionální tituly

Podle středoevropského přehledu editovaného Lianou Giorgi (ed. 1995: 108) vycházelo před územní reformou z roku 1960 v českých zemích celkem 15 krajských deníků. Po územní reformě, která snižovala počet krajů a v některých případech výrazně zvětšila rozlohu krajů, například Jihomoravského nebo Severomoravského, se v šedesátých letech měnil i počet krajských deníků. Podle Hájka (1979: 29) bylo v roce 1977 z celkového počtu 18 deníků celkem 10 deníků regionálních, z toho tři večerníky, které vycházely v Praze (Večerní Praha), po roce 1960 v Brně (Brněnský večerník) a po jistý čas i v Ostravě (Moravskoslezský, později Ostravský večerník).

2.3.1 Večerníky

Tyto večerníky se od ostatních regionálních deníků výrazně lišily nejen volnějším a na svou dobu atraktivnějším grafickou úpravou, zábavnějším, čtivějším a méně propagandistickým obsahem, časem a rychlostí redakční přípravy a výroby vydání třeba i v několika uzávěrkách již v poledních a odpoledních hodinách, ale i časem prodeje a způsobem cesty ke čtenáři. Byly sice prodávány též v klasických kamenných provozovnách a stáncích tehdejší PNS – Poštovní novinové služby – ale především byly odpoledne a v podvečer přímo na ulicích kolportovány kolportéry v centrech uvedených měst, na nádražích, v metru a dalších místech s větší koncentrací osob.

Lišily se i regionalitou, protože byly původním zpravodajstvím zaměřeny víceméně na dění v daném městě a jeho čtvrtích, tedy založeny byly na lokálním zpravodajství, důraz kladly na „bulvárnější“ rubriky typu Černá kronika a rekreativní a kontaktní žánry. Byly doplněny i o aktuální agenturní zpravodajství a sport. Praha měla v té době zvláštní statut rovnající se kraji, ale vydávaly je vždy příslušné městské výbory KSČ, případně Krajská odborová rada.

2.4 Krajské deníky

Vydavatelská politika regionálních deníků byla zcela v ruku vládnoucí Komunistické strany Československa, která tím dokazovala a zároveň permanentním propagandistickým působením upevňovala svou „vedoucí úlohu ve státě a společnosti“. Jednotlivé tituly byly vždy orgánem příslušného krajského výboru KSČ a měly svou tzv. plášťovou redakci v příslušném krajském městě a případně své okresní zpravodaje ve městech okresních.

Jak již jsem uvedla, jejich působnost a regionalita se v období od roku 1948 do roku 1989 výrazněji a systémově změnila pouze jednou v souvislosti a společně s reformou územního členění Československa v roce 1960. (Hájek, 1979: 68–69) Tehdy došlo k redukci počtu krajů jejich slučováním do větších územně samosprávných celků ze čtrnácti na sedm plus Prahu (Boháčková 2005: 30, 43) a z celkového počtu patnácti krajských deníků jich celkem sedm zaniklo, respektive bylo sloučeno s jinými krajskými tituly a zůstalo jich sedm stejně jako krajů a v Praze vycházel Večerník Praha.

Podle mezinárodního přehledu editorky Liany Giorgi (ed. 1995: 147) a dalších zdrojů, mj. informací z oborové výstavy v Národním muzeu v Praze Zlaté časy médií z přelomu let 2005–2006 (Zlaté časy médií 2006) tak v Pražském a posléze od reformy

v šedesátém roce ve Středočeském kraji vycházel list Svoboda s denním nákladem kolem 62 tisíc výtisků.

V mnou sledovaném Českokobudějovickém – posléze po roce 1960 v Jihočeském kraji – to byl deník Jihočeská pravda se stabilním nákladem kolem 67 000 výtisků.

Na západě Čech v Karlovarském kraji to byl titul Stráž míru. Kraj i regionální deník splynuly po roce 1960 s Plzeňským krajem, kde vycházel jako krajský list titul Pravda. Po reformě vznikl Západočeský kraj s jedním krajským titulem Pravda, který měl náklad asi 84 tisíc výtisků.

Na severu Čech v Ústeckém kraji vycházel deník Průboj a v sousedním Libereckém kraji titul Cesta míru. Po spojení obou celků do Severočeského kraje s krajským městem Ústí na Labem byl jeho orgánem Průboj s nákladem převyšujícím již 100 000 výtisků.

Na východě Čech vycházela v Hradeckém kraji jako regionální deník Pochodeň a v Pardubickém kraji Záře. Po spojení do jednoho Východočeského kraje s krajským městem Hradec Králové vycházela Pochodeň v nákladu asi 77 000 výtisků.

Na severní Moravě vycházela v rámci Ostravského kraje Nová Svoboda a na Těšínsku na místní polskou menšinu zaměřený Glos ludu. Po roce 1960 vycházela v tehdejší Severomoravském kraji v Ostravě Nová Svoboda v obrovském nákladu 214 000 výtisků.

Na jihu Moravy to byla v bývalém Brněnském, respektive Jihomoravském kraji tradiční Rovnost s nákladem necelých 130 000 výtisků. Brno mělo vedle Prahy a po jistý čas i Ostravy jako jediný i Brněnský večerník, který definitivně zanikl v roce 2006.

V Praze to byl již zmiňovaný a ve své době velmi populární večerník Večerní Praha s redakcí a tiskárnou v centru města v ulici na Poříčí, která produkovala v průběhu odpoledne ve dvou a mimořádně i více uzávěrkách asi 138 000 výtisků. Její výhodou byla z hlediska aktuálnosti ve své době nulová konkurence s výjimkou zpravodajského formátu Československého rozhlasu – radioproudu stanice Hvězda – a faktická i osobní blízkost ke svým čtenářům. Později, po roce 1989, byla redakce s výrobou přesunuta na okraji Prahy do Uhříněvsi a to, společně s dalšími faktory, vedlo k její nekonkurenceschopnosti a zániku. „Večerka“, jak se titulu v době jeho největší slávy familiárně říkalo, nevycházela na rozdíl od ostatních krajských titulů v sobotu.

Na Vysočině v Jihlavském kraji to byla do roku 1960 Jiskra, vycházející v Jihlavě, jednotlivé okresy Jihlavského kraje byly poté převedeny do jiných územně správních celků mezi okolní kraje, především Jihočeský (okres Pelhřimov) a Jihomoravský.

Na východě republiky v zaniklém Gottwaldovském kraji vycházela do roku 1960 Naše pravda v tehdejší Gottwaldově, dnes Zlíně, a v zaniklém Olomouckém kraji do roku 1960 vycházela v Olomouci Stráž lidu.

Politicky i fakticky řídila obsah a strukturu jednotlivých krajských deníků cestou svého aparátu a nomenklatury přímo Komunistická strana Československa.

Šéfredaktoři byli prakticky vždy takzvanými nomenklaturními kádry – členy nomenklatury krajských výborů KSČ. Podléhali řízení a konkrétním politickým zadáním komunistické strany prostřednictvím ideologických tajemníků KV KSČ a jejich aparátu či dalších řídicích pracovníků KV KSČ, případně v oblasti organizace veřejného života a státní správy Krajských národních výborů (KNV).

V jednotlivých redakcích pracovaly aktivně základní organizace KSČ a rozhodovací pozice – šéfredaktor – zástupce šéfredaktora – sekretář redakce – vedoucí vnitropolitického či ekonomického oddělení – byly obsazovány členy KSČ.

Zcela v rukou KSČ byla veškerá kádrová politika: Pro práci v redakci byla podmínkou bezúhonnost a společenská angažovanost a pokud možno podpora myšlenek a politiky strany, výhodou při obsazování pozic bylo členství nebo kandidátství v KSČ, komunisté byly ve služebním postupu a dalšími benefity upřednostňováni před nekomunisty.

Benda k tomu píše: „*Všechny české regionální deníky vydávaly krajské výbory Komunistické strany Československa. Večerní Praha a Brněnský večerník byly vydávány městskými výbory KSČ. Množství regionálních novin, vesměs s týdenní či čtrnáctidenní periodicitou, bylo vydáváno okresními výbory KSČ ve spolupráci s okresními či městskými národními výbory.*“ (Benda 2007: 135)

2.5 Struktura okresních titulů

Vidíme tedy, že do vydávání okresních titulů, které měly obvykle týdenní, méně dvoutýdenní periodicitu, zasahovali a prakticky je řídili ideologičtí pracovníci okresních výborů Komunistické strany Československa a částečně též okresních národních výborů,

kteře byly orgánem státu v oblasti samosprávy. I okresní národní výbory ale personálně i jinak kontrolovala KSČ a tak i okresní tituly byly zcela v jejích rukou.

Konkrétní počet 69 titulů okresních novin zmiňuje pro rok 1977 například Hájek. (Hájek 1979: 29) Naprosto shodný počet titulů registrují o necelých deset let později v první polovině osmdesátých let i slovenští sociologové médií Tušer a Šefčák (Tušer – Šefčák 1986), Vladimír Holina (Holina 1989) či Kašík s Holinou (Kašík – Holina 1988). Konkrétní údaje ke struktuře, periodicitě a nákladům okresních titulů máme k dispozici například i podle Holiny, Ivantyšina a Drasticha. (Holina, Ivantyšin, Drastich, 1988: 24–25.) Podle další publikace „Okresní a podnikové noviny na jihu Čech“ z roku 1988, vydaného Českým svazem novinářů, vycházelo v polovině osmdesátých let – v roce 1985 – v České socialistické republice celkem 69 okresních titulů převážně s týdenní nebo dvoutýdenní periodicitou.

Musíme si nicméně uvědomit, že polovina osmdesátých let je v tehdejší československé politické terminologii obdobím budování reálného socialismu. Je ale zároveň dobou, kdy po odchodu tvrdého jádra tehdejšího sovětského vedení, které představovali křídla kolem generálních tajemníků Ústředního výboru Komunistické strany Sovětského svazu L. Brežněva, J. Andropova a K. Černěnka, přichází do Kremlu jako šéf ÚV KSSS Michail Gorbačov a s ním se i do ostatních zemí sovětského bloku dostávají nové ideové a ideologické směry. Přichází do ekonomiky perestrojka a do politiky a veřejného života glasnosť, reprezentovaná otevřeností, pravdivostí a upřímností mediálních sdělení, což bylo od roku 1968 v české žurnalistice v důležitých tématech prakticky nemožné. Česká mediální scéna, řízená nadále tvrdě stranicky, si s glasností nevěděla příliš rady a proto i regionální a okresní tituly zůstávaly na svých rigidních prokomunistických pozicích, ačkoliv jejich styl nebyl tak konzervativní jako třeba v normalizace na počátku sedmdesátých let.

2.6 Čtenost okresních titulů

Když se ale vrátíme k základním atributům okresních titulů jako je tištěný náklad či čtenost, respektive tehdy takzvaná rozšířenost okresních novin, což je podle Holiny,

Ivantyšina a Drasticha (1988: 24–25) odběr novin na tisíc obyvatel daného okresu, zjistíme, že i okresní tituly měly na dnešní poměry velmi vysoký náklad.⁵

Například v mnou sledovaném Jihočeském kraji vycházelo v polovině osmdesátých let celkem sedm okresních titulů v souhrnném nákladu více než 42 000 výtisků. Osmý jihočeský okres – okres České – svůj okresní týdeník neměl. Ten suplovala vydání regionálního titulu Jihočeské pravda, která měla v některých dnech o několik stránek rozšířené zpravodajství z města a okresu České Budějovice. Když tedy použijeme tehdejší metodiku, byl v Jihočeském kraji odběr na tisíc obyvatel 60,8 s okresem České Budějovice, který vlastní okresní titul neměl, bez tohoto okresu byl logicky vyšší – 80,1 na tisíc obyvatel. Počet všech obyvatel Jihočeského kraje byl v té době přibližně 620 000 obyvatel (podle sčítání z roku 1990).

Dnes už jsou původní názvy již neexistujících okresních týdeníků v Jihočeském kraji, které vycházely vedle tehdejšího krajského deníku Jihočeská pravda, zřejmě zapomenuty, protože postupně se v rámci aktivit vydavatelství Vltava, později Vltava – Labe – Press v devadesátých letech začlenily do struktury lokálně mutovaného krajského deníku Jihočeské listy, dnes Deníku. Nicméně v polovině osmdesátých let se na celkovém nákladu přibližně 42 000 výtisků v Jihočeském kraji, což je v dnešní době náklad, o který usiluje i leckterý centrální či regionální titul, podílelo těchto sedm titulů.

V okrese Český Krumlov vycházel týdeník Jiskra. V okrese Písek vycházel týdeník Zítřek, v okrese Tábor týdeník Palcát, v okrese Prachatice týdeník Hraničář, v okrese Jindřichův Hradec týdeník Štít, v okrese Strakonice týdeník Astra a v okrese Pelhřimov, který byl v rámci poslední územní reformy převeden zpět pod nově vzniklý Kraj Vysočina, vycházel týdeník Hlas Vysočiny. Okres České Budějovice svůj okresní týdeník, jak jsem již uvedla, v posledních dekádách minulého století neměl, po II. světové válce jeho roli částečně suplovala Jihočeská pravda, založená 19. května 1945 jako týdeník, která od roku 1954 do

⁵ Je třeba si uvědomit, že skutečná čtenost titulů s ideologickým propagandistickým obsahem, které vydávaly jednotlivé orgány KSČ, byl zkreslen tzv. povinnými odběry do podniků, pracovních a školních kolektivů, základních organizací KSČ, SSM, odborů atp. To zajišťovalo umělý odběr, zkreslovalo počet skutečně prodaných výtisků ve vztahu k nákladu a remitendě, ale do jisté míry stabilizovalo náklad a zjednodušovalo plánování výroby a pre-distribuční přípravu. Na druhou stranu rovněž existoval pro některá média opačný extrém, tzv. stop-stav, kdy již nebylo možné reálně zvyšovat náklad, ani když o daný titul byl čtenářský zájem a noviny či časopisy by se bez problémů prodaly. Tento stav byl zdůvodňován potřebou lépe plánovat a rozložit spotřebu novinového papíru, kterého bylo na východním trhu nedostatek (viz Bosáková, 2019). Bylo to ale i politické opatření, jak uměle snižovat čtenost mezi veřejností oblíbených titulů, které psaly více pro lidi a nebyly ideologicky zcela konformní.

roku 1958 vycházela dvakrát týdně a deníkem se stala až v roce 1960 a okresní týdeník vznikl v tomto okrese pod dohledem okresního národního výboru (ONV) až v roce 1989.

Holina s Ivantyšynem a Drastichem se v roce 1988 věnovali ve své publikaci Okresné noviny primárně Slovenské socialistické republice, ale samozřejmě i dalším českým krajům. (Holina – Ivantyšyn – Drastich 1988)

Ve Středočeském kraji vycházelo v polovině osmdesátých deset okresních titulů v týdenním nákladu 100 000 kusů, odběr na tisíc obyvatel, očištěný o okresy kde okresní tituly chyběly podobně jako v Českých Budějovicích, byl dokonce 103,5. To bylo nejvíce ze všech sledovaných krajů

V Západočeském kraji bylo devět okresních titulů v nákladu přibližně 53 000 výtisků, odběr na tisíc obyvatel, očištěný o okres, kde okresní titul nevycházel, byl 75,6.

V Severočeském kraji vycházelo celkem 10 okresních titulů v týdenním nákladu téměř 111 000 kusů a odběr tu byl 93,7 na tisíc obyvatel. Okresní noviny tu byly v každém okrese.

Ve Východočeském kraji vycházelo 11 titulů v celkovém nákladu vyšším než 106 000 výtisků. Odběr na tisíc obyvatel tu byl 78,8.

V rozlehlém a lidnatém Jihomoravském kraji vycházelo celkem 13 okresních titulů v rekordním nákladu 187 000 kusů. A odběr na tisíc obyvatel bez okresu Brno-město, kde vycházel Brněnský večerník, byl 94,4.

V Severomoravském kraji, který byl průmyslovou základnou Československa, vycházelo 9 titulů v celkovém nákladu 136 000 výtisků. I tady měla svého času svůj večerník Ostrava, odběr na tisíc obyvatel, očištěný o Ostravu, byl 59,7.

K okresním titulům té doby je třeba uvést, že měly obrovskou výhodu v tom, že ve své době prakticky pevně držely ve svých rukou monopol na lokální a sublokální informace z okresu a okresního města, které bylo centrem politického a kulturního dění.

Jak uvedl při našem rozhovoru Kotrba, v době před internetem neměly s výjimkou regionálního vysílání Československého rozhlasu, které mělo své spolupracovníky v okresních městech, žádného jiného přímého konkurenta, jenom okresního zpravodaje regionálního deníku. Žádná jiná média – ČST ani ČTK, na okresní úrovni, v okresních městech, své lidi neměly, rozhlas nejvýše externí spolupracovníky. Pravdou proto je, že

redakce okresních novin s okresním zpravodajem regionálního deníku ve většině velmi úzce spolupracovala, seděli společně na stejné adrese, často ve stejné či vedlejší kanceláři a nemohli si konkurovat už jenom rychlostí, s jakou byli schopni dostat lokální či sublokální informaci, byla-li zajímavá, ke čtenáři. Zpravodaj deníku vzhledem k denní podvečerní uzávěrce samozřejmě vždy vyhrál. Proto v okresním titulu s toutéž informací pracovali s časovým odstupem, ale podrobněji a s větší znalostí lokálních souvislostí. (Kotrba, 2019) „*A proto mezi oběma redakcemi existovala spíše dělba práce, výměna tipů a vzájemná pomoc při pokrývání víkendových akcí, nežli konfrontace. V některých případech lze mluvit téměř o personální unii, kdy okresní zpravodaj deníku zároveň spolupracoval s regionálním studiem Československého rozhlasu například formou telefonátů, a vypomáhal okresnímu titulu. A ten na oplátku vypomáhal jemu s informacemi a tipy na události.*“ (Kotrba, 2019)

Když porovnáme odběr okresních týdeníků v Severomoravském kraji – 59,7, a například ve Středočeském – 103,5, zjistíme velmi výrazný rozdíl. Přitom v Severomoravském kraji vzhledem k jeho průmyslové tradici a základně žilo nesporně větší procento pracujících – dělnické třídy – nežli ve Středních Čechách. Tedy osob, pro něž primárně byly okresní tituly určeny, které byly uvědomělejší a které více sympatizovaly s politikou státu a strany nežli v jiných regionech. Dozvuky této sociodemografické situace můžeme pozorovat ještě dnes například na výsledcích některých typů voleb, kdy Ostrava, potažmo Moravskoslezský kraj, volí více vlevo či spíše směrem k politickým subjektům, které v programech nabízejí větší životní a sociální jistoty pro pracující, nežli Praha či Středočeský kraj.

2.7 Podnikové noviny

Tohoto zdánlivého rozporu si všimli i slovenští autoři Holina, Ivantyšyn a Drastich: „*Mezi kraji jsou dost velké rozdíly. Nejvyšší odběr je ve Středočeském kraji, nejnižší v Severomoravském. Tuto výraznou diferenciaci mezi uvedenými kraji je možné mimo jiné vysvětlit rozdílným počtem titulů podnikových novin, vycházejících v obou krajích. Zatímco ve Středočeském kraji vychází jen 13 podnikových novin, v Severomoravském kraji (bez Ostravy) je to téměř trojnásobek – 37 titulů podnikových novin. Přitom i jednorázové náklady podnikových novin v Severomoravském kraji jsou obvykle vyšší.*“ (Holina – Ivantyšyn – Drastich 1988: 24–25)

Do výčtu tištěných médií, zaměřených na region, tak vstupuje další typ či forma pravidelně vydávaných novin a to jsou podnikové noviny. I ty totiž mají a mohou nabídnout

svým čtenářům podobné atributy jako noviny okresní či krajské – znalost prostředí, zacílení na čtenářovo / zaměstnancovo nejbližší známé okolí, sdílení podobných názorů, řešení podobných problémů atp. Třetinu svého aktivního života trávíme v zaměstnání a proto i podnikové noviny mohou nabídnout svým čtenářům řadu blízkých témat a informací, s nimiž se může ztotožnit. A proto je zcela na místě i vysvětlení, že zvláště v severomoravském průmyslovém regionu s řadou velkých a ekonomicky silných subjektů, hrály podnikové tituly významnou roli a mohly proto konkurovat i nabídce titulů okresních.

Opravdu silné národní podniky té doby měly dostatek zdrojů, aby mohly financovat a sestavit kvalitní redakční tým, výsledný produkt využít v mezích tehdejších zvyklostí i pro svou vlastní propagaci a reklamu svých produktů a proto i úroveň některých podnikových novin včetně grafiky, tisku a kvalitnějšího papíru se dokázala těm okresním přiblížit a v některých případech i vyrovnat. Podnikové noviny zvyšovaly hrdost na podnik, na značku, přitom informovaly o dění ve čtenářově nejbližším okolí a v neposlední řadě dokázaly konkurovat i cenou, protože tyto tituly bývaly na rozdíl od všech ostatních periodických titulů obvykle zdarma.

I to mohl být důvod jejich obluby, i když cena tehdejších krajských a okresních titulů byla spíše symbolická, představovala obvykle 50 haléřů v případě krajských deníků a nebylo tedy neobvyklé, že si čtenáři každý den kupovali i více různých titulů, vedle krajského deníku například některý centrální deník či deníky, a nepředstavovalo to pro ně při tehdejších cenách tištěných periodik významnou finanční zátěž.

2.8 Výroba tištěných periodik před rokem 1989

Musíme si uvědomit ještě jeden klíčový faktor, který trh s regionálními a lokálními médii do roku 1989 významně ovlivňoval, a to byl klíčový nedostatek tiskařských kapacit a jejich úroveň a technické možnosti.

Regionální deníky se tiskly většinou v tiskárnách v krajských městech společně s okresními tituly daného regionu, takže všechny produkty vypadaly po technické stránce kvality tisku velmi podobně. Lišily se samozřejmě grafickou podobou, zlomem do různého počtu sloupců, lámáním „do bloku“ či „na nohu“ a často i kvalitou novinového papíru, která byla proměnlivá, nicméně knihtiskové rotačky se vyznačovaly velmi nízkou kvalitou fotografií a reprodukcí. Jedinou výjimkou byla ve své době tiskárna v Ústí nad Labem či v Praze Malešicích, které používaly moderní technologie včetně možnosti čtyřbarevného tisku, který byl ale výrazně dražší, nicméně jejich produkce byla snad jako jediná v tehdejší

České socialistické republice srovnatelná s konkurencí v okolních socialistických zemích, především s bývalou NDR, která byla polygrafickou velmocí, a polygrafičtí experti socialistického tábora tam odcházeli studovat polygrafickou techniku především na univerzitu v Lipsku.

Například v Jihočeských tiskárnách, národní podnik, v českobudějovické Vrbenské ulici byla dopoledne a odpoledne vyhrazena pro tisk okresních titulů, večer a v noci pak knihtisková rotačka chrtila krajský deník Jihočeská pravda. Tisk byl zásadně pouze černobílý, produkt měl v případě deníku dvanáct stran a v případě okresních týdeníků šest až osm stran, předtiskové služby horké sazby, tedy olovenou řádkovou sazbu, leptání a výrobu fotografických štočků, zlom stran a ruční sazbu titulků, stránkové obtahy a korektury až po lití olovených stránkových forem, pasování ploten a obsluhu rotačky připravovali a zajišťovali sazeči, metéři, tiskaři, korektoři a další odborný personál Jihočeských tiskáren na základě standardních redakčních předloh (zrcadel), vlastních rukopisných textů, fotografií a stránkových špíglů dodávaných v přesném výrobním harmonogramu editory a redaktory deníku Jihočeská pravda či šéfredaktory jednotlivých okresních týdeníků. (Kotrba 2019)

Ten v Jihočeské pravdě začínal po absolvování Fakulty žurnalistiky Univerzity Karlovy v roce 1987 jako ekonomický redaktor, po návratu ze základní vojenské služby v roce 1988 se stal zřejmě nejmladším editorem deníků. I po více než třiceti letech vzpomíná na spolupráci se sazeči, metéry, korektory, tiskaři a dalšími polygrafy Jihočeských tiskáren jako na tu největší novinářskou školu, kdy se v relativně mladém věku musel naučit pracovat pod velkým časovým tlakem a s velkou odpovědností, protože byl odpovědný za finální podobu deníku a každá chyba faktická i gramatická připadala na vrub editora. K jeho povinnostem patřilo takzvané špíglování, čili kreslení novinových stránek do zrcadel pomocí polygrafického pravítka, i četba textu v olovené řádkové sazbě vzhůru nohama a pozpátku.

„...Nezapomenu na kreativitu a klid profesionálů Jihočeských tiskáren, kteří s vámi co do rychlosti rozhodování museli být na jedné lodi. A ten klakson rotačky, když se rozjížděla ke své noční krasojízdě, znamenal, že teď už je všechno v rukou novinářského Pánaboha. A když po vás přeci jen na obrovských olovených plotnách horké sazby nějaká ta chyba zbyla a přišlo se na to, stačilo vzít pinzetu a nezbedné písmenko či literu z olova vyškrábnout. Sice pak v novinách na tom místě nebylo nic moc k přečtení, ale zároveň tam nebyla hrubá gramatická chyba. Ta řemesla bohužel dávno neexistují, zanikla s koncem

horké sazby a nástupem počítačové techniky a rotačního ofsetu, ale v sazárně, metérně a tiskárně jsem prožíval zřejmě nejkrásnější novinářská léta,“ vzpomínal při našem rozhovoru editor Jihočeské pravdy z konce osmdesátých let a druhý porevoluční šéfredaktor tohoto krajského deníku František Kotrba. (Kotrba 2019)

3. Regionální a lokální tisk v Jihočeském kraji po roce 1989

3.1 Počátek strukturální transformace českého tisku po roce 1989

Jak jsme uvedli výše, v roce 1989 vycházel jako krajský deník list Jihočeská pravda a strukturu okresních týdeníků představovalo sedm titulů – Palcát v Táboře, Hraničář v Prachaticích, Hlas Vysočiny v Pelhřimově, Zítřek v Písku, Astra (Aktuality STRAkonicka) ve Strakonících, Jiskra v Českém Krumlově a Štít v Jindřichově Hradci – vycházejících v sedmi jihočeských okresech kromě okresu České Budějovice.

Jak píše o mediální kontrole strany a státu Waschková Císařová (Waschová Císařová 2013: 79) či více o slovenských poměrech Drastich (Drastich 1992: 17), z ekonomického hlediska mohla fungovat pouze ta média, které byla Komunistická strana Československa ochotna vydávat a podporovat. „*Účast státu na vydávání tištěných médií byla maximální.*“ (Waschková Císařová 2013: 79)

Na obsah regionálních a lokálních médií dohlíželi ideologičtí tajemníci a jejich týmy, mediální kontrolu i okresního tisku vykonávaly též Český úřad pro tisk a informace a Federální úřad pro tisk a informace. (Giorgi (ed) 1995: 109) Neexistovala pluralita názorů, v žurnalistech samotných fungovala určitá autocenzura, která jim bránila přicházet se skutečně společensky důležitými tématy, skutečnými problémy a jejich pravdivými řešeními, pokud by nebyla v kontextu s politikou KSČ a státu. A i jim chyběly informace odjinud – novináři v regionech a periferiích byli odkázáni jen na oficiální zdroje z centra a o dění v Praze a jinde se dozvídali pouze cestou oficiální tiskové agentury ČTK, státního rozhlasu a státní televize.

Mediální systém se tedy zdál být pod kontrolou, stabilní a to i co do počtu vydávaných titulů a jejich nákladu.

3.2 17. listopad 1989 a transformace trhu s médii v ČSSR

Události se ale v ČSSR a další zemích sovětského bloku děly i „*bez vědomí či pozornosti médií*“. Postupný proces změn myšlení většiny společnosti a faktický hospodářský a politický rozpadu sovětského geopolitického bloku a odstranění KSČ jako vedoucí politické síly v tehdejší Československé socialistické republice vyvrcholil v ČSSR událostmi 17. listopadu 1989.

Na páteční večer 17. listopadu 1989 vzpomíná i tehdejší editor Jihočeské pravdy František Kotrba, který na ten večer vzpomíná jako na běžnou službu, která končila uzávěrkou kolem dvacáté hodiny. „*V ten čas už se doplňovaly pouze krátké aktuality na první strany a ... sportáři finišovali s výsledky na poslední dvanáctou stranu. Hlavním zdrojem informací pro nás byl v tu chvíli dálnopis ČTK, sportovní redakce používala pro ověření výsledků i malou přenosnou televizi. Na jihu Čech jsme ... o událostech v Praze nic nevěděli. V klidu jsem uzavřel vydání, pohlídal výrobu, korekturu, rotačka najela zkušební výtisky a začala chrlít balíky novin s titulkem 18. 11. 1989 pro první spoje. Bylo tak devět, půl desáté večer, noviny na rotačce už dávno jely. Na odchodu jsem ze zvyku ještě zkontroloval dálnopis ČTK. Vyřukával nenápadnou flešku⁶, že v Praze došlo k narušení veřejného pořádku... Nikoho v periferii by nenapadlo, co se tam ve skutečnosti děje, byla to v té době vcelku standardní formulace, kterou ČTK používala třeba v rámci Palachova týdne.*“ Jak Kotrba dále vzpomíná, ještě dlouhé desítky hodin po událostech na Národní třídě byla média v regionech a jejich konzumenti bez pravdivých informací, do pohybu se změny v Jihočeském kraji daly až v následujícím týdnu a spíše ještě až po sobotní masové demonstraci na Letné. (Kotrba 2019)

Na společenské, politické a ekonomické změny v období po sedmáctém listopadu, na přechod k tržním principům, demokracii a pluralitě, reagoval samozřejmě i mediální trh. Jak napsali pro anglosaské publikum například Mary Kaldor s Ivanem Vejvodou, pravidla, která byla nastavena na začátku tohoto přechodu, pak nutně vymezila základní procesy strukturální transformace celého systému a konkrétněji i toho mediálního. (Kaldor – Vejvoda 1999)

Bylo ale jasné, že po odstranění státní a stranické kontroly a osvobození médií musí nastat především jejich transformace ekonomická, protože média přestávají být ideologickým nástrojem a stávají se zbožím se vším všudy.

Jak uvedla Ágnes Gulyás, počínající přeměna mediálního subsystému zahrnovala zásadní změny v tiskovém sektoru, týkající se produkce, organizace, managementu, distribuce a spotřeby. (Gulyás 2003: 82) Problémy menších titulů popisuje Tušer, když uvádí, že ekonomické změny a nedostatek peněz se projevovaly především na úrovni lokálních a regionálních novin, jejichž ekonomické a čtenářské zázemí byly méně stabilní.

⁶ V tomto smyslu míněna fleš jako blesková zpráva, typ krátké rychlé zprávy, nikoliv technické zařízení pro uchování a přenos informací v oblasti počítačové techniky.

(Tušer 1995: 97) V některých regionech docházelo ke koncentraci menších lokálních titulů do silnějších, ale pro řadu skutečně malých lokálních titulů znamenalo toho období začátek konce. „Docházelo ale také k zániku regionálních titulů, například večerníky vycházející mimo Prahu bez výjimky skončily.“ (Benda 2007: 141)

3.3 Českobudějovický Nový život a vznik dalších lokálních titulů

To ale nebyl případ okresních a krajských titulů, vycházejících na území Jihočeského kraje. Objevily se tu po roce 1990 úspěšné či méně úspěšné pokusy o založení nových okresních nebo lokálních nosičů, obvykle s týdenní periodicitou, to ale bylo až v první dekádě nového tisíciletí. Jihočeský Kurýr vycházel čtyři roky v letech 2006–2009, v Jindřichově Hradci to byly Jindřichohradecké noviny a na severu regionu vydavatelka Libuše Kolářová rozvíjí Jihočeské týdeníky, zastřešující lokální tituly jako Týdeník Milevské noviny, Týdeník Písecké postřehy, Týdeník Tábořsko či Týdeník Strakonicko. Ty vycházejí dosud a jsou ve své lokalitě – existenci regionálního deníku navzdory – úspěšné.

Ale již v polovině roku 1989, pět měsíců před listopadovými událostmi, vznikl v Českých Budějovicích v rámci „glasnosti“ nový titul s názvem Nový život. Jak už jsem uvedla, okres České Budějovice byl jediným okresem v Jihočeském kraji, který neměl svůj okresní týdeník. Lokální a okresní informace suplovaly monotematické stránky z Českobudějovicka, které byly součástí obsahu regionálního deníku Jihočeská pravda. Proto se Okresní národní výbor v Českých Budějovicích rozhodl založit svůj okresní titul a 14. července 1989 vyšlo první číslo s hlavičkou Nového života, později s podtitulem „Nezávislý jihočeský týdeník“.

Jak vzpomíná tehdejší sekretář redakce Jihočeské pravdy Jitka Bosáková, do redakce odešli prakticky nejlepší novináři z Jihočeské pravdy. „Naši kolegové ale tehdy měli hroznou kliku, protože se Nový život začal vydávat až na podzim 1989 a skoro nikdo je nezaregistroval,“ vzpomíná Jitka Bosáková. Nenápadnosti prý napomohla i červená barva, protože většina novin byla červených, ale je zajímavé, že Jihočeská pravda byla oranžová. „Když přišel sedmnáctý listopad, měli velkou kliku, že byli týdeník. To číslo ...takhle by to nešlo, soudruzi, musíme jinak... už sice měli hotové, ale tím, jak se to všechno turbulentně měnilo po hodinách, tak u dalšího čísla už stihli přebarvit na modro. A najednou se z těch nejspolehlivějších z nás stali velcí revolucionáři. Mně osobně ... hrozně bralo, jak začali plivat na Jihočeskou pravdu. Nový život měl obrovský náběh čtenářů a štěstí v tom, že jako týdeník měli čas cokoli změnit, protože se situace stále měnila. Jenže my byli deník a museli

jsme to všechno mapovat, což byly obrovské nervy. Tenhle týdeník hrál v polistopadové době velkou roli, pro nás to byla nově vzniklá konkurence.“ vzpomíná tehdejší sekretář redakce Jihočeské pravdy Jitka Bosáková. (Bosáková 2019)

V roce 1989 vyšlo celkem 17 čísel s tím, že nebyl přesně stanoven den v týdnu, kdy nová čísla vycházela, což je dosti neobvyklá a čtenáře poněkud matoucí vydavatelská filozofie. Můžeme jen spekulovat, co bylo skutečnou příčinou, zda snaha přitáhnout pozornost publika, redakční problémy s včasnou uzávěrkou čísla či například výrobní problémy, respektive volná kapacita tiskáren, která neumožňovala vydávat další titul v pravidelném termínu.

Zpočátku měl titul 6–8 černobílých stran a tiskly ho Jihočeské tiskárny. V roce 1990 vyšlo, opět v různých dnech týdne, celkem 48 čísel v rozsahu obvykle 12–16 stran. Dne 2. května 1990 byla do obchodního rejstříku zapsána veřejná obchodní společnost AGENPRESS, která sídlila na stejné adrese jako tehdejší Okresní národní výbor v Českých Budějovicích a jejíž statutární orgán tvořili tři zkušení zralí novináři, kteří po listopadu 1989 odešli z Jihočeské pravdy nebo českobudějovického studia Československého rozhlasu. I zbytek redakce tvořili většinou velmi zkušení autoři s dobrými kontakty. Společnost AGENPRESS se tak stala privátním vydavatelem společně s ONV v Českých Budějovicích.

Nový život jako regionální titul navazoval historicky na existující titul, který vycházel na jihu Čech do poloviny šedesátých let minulého století. Jak jsem uvedla, Nový život začátku devadesátých let vycházel nepravidelně jednou až dvakrát za týden a do regionu přinesl dosud nevídaný způsob distribuce – byl společně s klasickým prodejem též kolportován na rušných místech a v ulicích Českých Budějovic, což bylo něco naprosto nového a čtenáře lákavého. Po obsahové stránce přinášel nový styl, jakýsi náklon směrem k bulváru, který tehdy u nás vůbec neexistoval. Po listopadu se obsahově snažil vymezovat právě proti Jihočeské pravdě, ačkoliv jeho vedení představovali redaktoři, kteří z redakce Jihočeské pravdy po roce 1989 odešli. Vedení tohoto titulu se totiž pokoušelo vytlačit z trhu svou největší konkurenci – deník Jihočeská pravda – pokusem spojit se s Jihočeskými tiskárnami a odříznout tak stávající deník od výrobní základny (Majer, 2019). Vydávání tohoto titulu ale bylo z ekonomických důvodů po třech letech zastaveno. *„Bylo stále více jasné, že v tvrdých tržních podmínkách přežijí a budou se rozvíjet pouze tituly se silným ekonomickým a čtenářským zázemím a vydavatelskou vizí, v níž je produkt pouze částí*

kompaktního systému, v němž stále větší roli hrají ekonomické výkony, znalost inzertního trhu, distribuční politika a atraktivita produktu jako inzertního nosiče.“ (Kotrba, 2019)

To vyžadovalo nutné investice a zkušenosti do rozvoje stávajících produktů. A tyto manažerské zkušenosti společně s volnými prostředky pro investice do zanedbané polygrafie a distribuční infrastruktury měly k dispozici v té době především zahraniční vydavatelské domy.

Po třech letech existence v roce 1991 vyšlo poslední jedenatřicáté číslo Nového života dne 2. srpna 1991.

4. Období deregulace a liberalizace mediálního trhu v ČR

Bylo logické, že se o angažmá v segmentu s tradicí, vybudovaným předplatitelským kmenem a obrovským potenciálem rozvoje, jímž výroba regionálních a lokálních novin a polygrafie v té době u nás bezesporu byly, budou vedle domácích zájemců z řad osob, spojených s dosavadními vydavatelstvími a majících zkušenosti a kontakty, ucházet především zahraniční vydavatelé s dostatečným investičním kapitálem, znalostí trhu a místního trhu a tedy ze zemí s jistou geografickou a kulturní blízkostí. Do úvahy tedy přicházela vydavatelství z Německa a v případě Jihočeského či Jihomoravského kraje též z Rakouska. Jejich cesta na trh v českých krajích a poté i na Moravu ale nebyla tak rychlá a černobílá. V českých zemích byla rychlejší, na Moravě poněkud komplikovanější. Znamenala faktický zánik klasické struktury okresních týdeníků, zánik některých centrálních deníků a vznik sítě mutovaných lokálních deníků s regionálním obsahem.

4.1 Nová legislativa neřešila vlastnictví médií

Nejprve bylo potřeba upravit legislativu. V roce 1990 byl novelizován tiskový zákon č. 81 z roku 1966. Tato zásadní novela sice odstraňovala ideologickou závislost českých a slovenských médií na KSČ, nijak ale neupravovala vlastnictví, koncentraci vlastnictví či vstup zahraničních vlastníků na československý a od roku 1993 poté na český mediální trh. (Waschková Císařová 2013: 91) Také Benda uvádí, že novela z roku 1990 se nijak nezabývala vlastnickými poměry u vydavatelů, kteří ze zákona měli být československou fyzickou nebo právnickou osobou. A pozdější tiskový zákon z roku 2000 také neobsahoval žádná omezení, týkající se vlastnických poměrů. (Benda 2007: 35–37, 42–43)

Diskuse na toto téma vedli poslanci až do poloviny devadesátých let. Příznivci liberálního přístupu argumentovali tím, že existuje tzv. antimonopolní zákon, tedy *zákon o ochraně hospodářské soutěže*, na jehož dodržování dohlíží Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), a do roku 1992 to bylo *Ministerstvo pro hospodářskou soutěž (MPHS)*. Tento zákon se ale podle Šmída (Šmíd 2004b: 3–4) zabýval povinností nahlásit fúze pouze tehdy, pokud by jimi byl překročen relevantní podíl trhu, stanovený na 30 %.

4.2 Právní problém: Relevance trhu

Diskuse kolem horizontální koncentrace vlastnictví lokálního a regionálního tisku se tak točila především kolem vymezení obsahu pojmu *relevantní trh*. Jak píše Waschková Císařová (2013: 96) i Benda (2007: 57–59) či Šmíd (2004 b: 17–19), úřad (MPHS a poté ÚOHS), rozhodoval v konkrétních kauzách vlastnictví lokálního či regionálního tisku zcela odlišně. V roce 1993 označil jako relevantní trh okresních týdeníků trh regionálního tisku, v pozdějších rozhodnutích pro něj byl relevantním trhem celkový trh tištěných médií. Například Waschková Císařová v tomto spatřuje liberalizační deregulační tendenci a dodává, že příslušný úřad (MPHS, ÚOHS) vydával rozhodnutí v otázkách vlastnictví lokálního a regionálního tisku celkem třikrát.

Vždy se týkalo Vydavatelství Vltava-Labe-Press (Waschková Císařová 2013: 96–98), například v roce 1993 nákupu jedenácti okresních titulů Vydavatelstvím Vltava, spol., s. r. o. a PNPRESS, a. s., od jejich vydavatelů, jimiž byly soukromé osoby, ale i okresní a městské úřady v západních, jižních, středních i severních či východních Čechách. Podruhé se ÚOHS zabýval nákupem tehdejších deníků Zemské noviny (bývalé Zemědělské noviny) a Slovo (bývalé Svobodné slovo) společností Vltava-Labe-Press v roce 2001. Fúze nepodléhala rozhodnutí úřadu, protože podíl firmy na trhu byl nižší než 30 % (Vojtěchovská 2008) ÚOHS též posuzoval v roce 2004 fúzi vydavatelství Vltava-Labe-Press, a. s. s vydavatelským řetězcem Západočeské noviny a povolil spojení soutěžitelů. (Waschková Císařová 2013: 104)

Tyto kauzy tedy doprovázely proces deregulace, privatizace a později koncentrace vlastnictví českého a moravského lokálního a regionálního tisku, které je spojeno s příchodem zahraničních investorů, v podmínkách jihočeského a západočeského regionu primárně německého vydavatelství Neue Presse Verlag z bavorského Pasova, které od konce války do té doby vydávalo v dolním Bavorsku síť regionálních deníků Passauer Neue Presse, a v jehož čele stál jako výrazná manažerská osobnost Franz Xaver Hirtreiter.

Druhým velmi vážným uchazečem o české angažmá, který nabídl konkrétní pomoc a technická řešení nelehké situace, do které se např. Jihočeská pravda dostala v souvislosti s výpovědí z Jihočeských tiskáren, byl linecký vydavatelský dům Wimmer Holding v čele s ředitelem Rudolfem Andreasem Cuturim.

Z následujících kroků obou vážných uchazečů o česká regionální média bylo patrné, že cílem obou vydavatelství bylo, ať už ve společné kooperaci či každý jednotlivě, získat

klíčové regionální tituly českého mediálního trhu, kterými v té době byly především deníky Jihočeská Pravda v Jihočeském kraji, Pravda v Západočeském kraji, Pochodeň ve Východočeském kraji a Průboj na severu Čech, a vybudovat ve spojení s existující sítí okresních titulů úspěšné regionální vydavatelství. Nikdo z manažerů potenciálních kupovaných titulů ale v tuto chvíli zřejmě netušil, jakou podobu bude mít finální produkt, jehož se mají stát jejich tituly a redakce klíčovou součástí.

4.3 Regionální deník Jihočeská pravda a její privatizace

Klíčem k úspěšnému vstupu zahraničních vydavatelů na český trh se staly dva krajské deníky s největší čteností v republice – plzeňská Pravda a českobudějovická Jihočeská pravda. Podívejme se proto zblízka na klíčové kroky jejího vyvedení z majetku KSČ a následné privatizaci až do dnešní podoby (jihočeského) Deníku.

4.3.1 První porevoluční šéfredaktor Vladimír Majer

Dosavadní více než sedmdesátiletou historii regionálního deníku v Jihočeském kraji může nejlépe shrnout člověk, který do redakce Jihočeské pravdy nastupoval jako sedmnáctiletý elév v roce 1961, aby byl v klíčových dnech konce roku 1989 – 22. prosince 1989 – pověřen redakčním kolektivem vedením redakce a 1. června 1991 se pak stal jmenovaným šéfredaktorem nástupnického Deníku Jihočeská pravda.

Dovolím si osobní vsuvku: S panem Vladimírem Majerem jsem strávila řadu hodin a měla jsem čest naslouchat jeho novinářským i životním osudům a vyprávění člověka, který i po osmapadesáti letech, aktivně strávených prakticky v jedné a téže redakci, chová k novinám, jejich autorům i čtenářům bezmeznou úctu.

Pro exkurs do historie jihočeského regionálního tisku bych proto ráda použila citací z jeho vyprávění a fragmentů z jeho rozsáhlého historického exkurzu k sedmdesátému výročí založení Jihočeské pravdy. Byl zveřejněn 19. května 2015 na webu Českobudějovického deníku pod názvem: Před 70 lety vyšla poprvé Jihočeská pravda.⁷

⁷ Viděno 15. 3. 2019 na <https://ceskobudejovicky.denik.cz/z-regionu/pred-70-lety-vysla-poprve-jihoceska-pravda-20150519.html>

4.3.2 Historie Jihočeské pravdy

První citace se vztahují k poválečnému období Jihočeské pravdy:

„Před 70 lety vyšla poprvé Jihočeské pravda

České Budějovice – 19. května 1945, tedy před 70 lety, vyšlo první číslo Jihočeské pravdy. S hlavičkou Orgán Komunistické strany Československa v Čes. Budějovicích a s hlavním titulkem na str. 1 v azbuce – Da zdravstvujet nepobědímaja Krasnaja armija. První stránka přetiskla Stalinovu řeč v plénu moskevského sovětu k desetiletí Rudé armády 23. února 1928. Šéfredaktor není uveden, ale byl jím Karel Augustin. Ten také do čísla napsal obsáhlou reportáž z příchodu Rudé armády do Budějovic, ale také anglo-americké, „zasypávané květinami a pozdravy“. „Slovo úvodem“ napsal MUDr. Rudolf Bureš, ustavený komunisty do čela Revolučního národního výboru ve městě. Když byl 22. května ustaven Místní národní výbor, stal se Rudolf Bureš opět jeho předsedou. V úvodníku přisuzuje novému titulu sloužit pravdě podle slavného vzoru ruské Pravdy.

Podrobnosti z této „prehistorie“ Jihočeské pravdy popsal tento deník 18. května 1985 v článku ke 40. výročí založení titulu. Ve vzpomínání na začátky tehdy uvedl první šéfredaktor Jihočeské pravdy Karel Augustin mj., že „národním socialistům a sociálním demokratům už noviny vyšly a komunistický tisk ještě nebyl, a tak jsme se dali urychleně do práce.“

Popsal, jak ho jako studenta filozofie sebrali z koleje a poslali na dva roky do koncentráku. Na chvíli přišel domů, a zas musel pryč, na nasazení do Steyru. „Když jsem se vrátil definitivně, vyhledali mě přátelé a řekli mi, že strana připravuje vydávání novin a úkolem naší skupiny je dát dohromady první čísla. Všechno šlo strašně rychle, na radnici jsme přebírali rozhlas a já odtud vysílal jako první hlasatel, a do toho noviny...“

Sešli se v bytě Oldřicha Nouzy ve Skuherského ulici a rozdělili si, co kdo napíše. V diskusi nad názvem listu vyhrál návrh na Jihočeskou pravdu, hlavičku zadali Karlu Štěchovi. „Vynadal nám po svém, vrátil se právě z koncentráku a těšil se, jak si odpočine, ale titul samozřejmě nakreslil – v revoluční, bojové podobě, jak odpovídalo době. Teprve v šestačtyřicátém roce, kdy už KSČ byla nejsilnější stranou, přišel pokyn na přechod k důstojně klidné, vyrovnané hlavičce...“ vzpomínal Augustin.

Tisk zajistili u Švejdy ve Společenské tiskárně v Plachého ulici. „Nebyl volně papír, chodil jsem tedy vlastně číslo od čísla na sovětskou komandaturu k majorovi Buděrovi pro bumážku

na další přiděl a s tou jsme jezdili do Větrní," pokračoval první šéfredaktor. Podle něho šlo o náklad pár tisíc výtisků, do roku 1951 podle něho nanejvýš 7000. Do čísla 8 sídlili v Lannově ulici, od čísla 9 z 25. července už v přejmenované Malinovského třídě.

Šéfovi deníku bylo tehdy šestadvacet let...

Náklad Jihočeské pravdy rychle rostl a v roce 1955 už vyšla o 15 000 výtisků. Napomohl tomu ovšem i zánik konkurence po válce. Tak vycházel každý pátek odpoledne „Jihočech“ jako krajský orgán Československé sociální demokracie v Č. Budějovicích, vydávaný župním výkonným výborem ČSSD. V roce 1947 například vyšlo 47 čísel. Zodpovědným redaktorem byl Boh. Němec. V řadě článků vedl polemiku s „komunistickou“ Jihočeskou pravdou. Z čísla 38 z 19. září 1947 už „trochu temně zadunělo“ hlavním článkem „Slučujeme národ – neslučujeme stranu“ „na obranu svorné spolupráce mezi politickými stranami“, vedle národních socialistů i s KSČ, „která se zavázala spolupracovat na budování republiky prostředky výhradně demokratickými“. Nejde prý o sloučení ČSSD s KSČ, ale „o klid ve státě a o jednotu v národě“. V dubnu následujícího roku už Jihočech vysvětluje svým čtenářům „organizační splynutí ČSSD a KSČ“ a avizuje, že pravděpodobně zakončí po 50 letech činnost pod svým jménem. V čísle 23 ze 4. června píše o „slavném vítězství Národní fronty“, v čísle 25 referuje o zvolení Klementa Gottwalda prezidentem a v čísle 26, které vyšlo 25. června, píše pod titulkem Dnes naposled svým čtenářům: „Nastupuje nový orgán společné strany – Jihočeská pravda, která vám bude příští týden zaslána. Přijměte tento nový váš list se stejným pochopením, jako jste přijímali náš list, neboť ona bude pokračovatelem (?) v konečné fázi boje za dokonalý socialistický stát československý. Epocha 50 let bojů našeho listu o socialismus je tedy skončena.“

Pak tady byl Hlas lidu, „krajský orgán Československé strany lidové pro jižní Čechy, vydávaný výkonným výborem této strany v Č. Budějovicích. Vycházel každou středu, později každý čtvrtek. Odpovědným zástupcem byl Augustin Mráz. Tento list „konkurenci“ ČSSD o pár měsíců přežil. Dělal pro to, co mohl. Po „Únoru“ v něm 3. března 1948 ministr této strany Josef Plojhar v úvodníku Demokraticky a s lidem předesílá nadcházející „revizi očisty z května 1945“ s cílem tehdejší nespravedlnosti bezpodmínečně napravit – mělo jít o odstranění těch, kteří se po válce „tajně a pak veřejně vetřeli do veřejného života, do politických stran“. Měli to být ti, kteří byli „záměrně“ nasazeni i lidové strany, i ti, kteří se dali svést na toto scestí, dali se přemluvit a pak spolu šli za falešným cílem – „chtěli vyloučit komunistickou stranu z vlády“. „Spolek zrádců a šílenců to byl, který se snažil podkopati základy naší republiky,“ horoval pan ministr.

Přes veškeré projevy loajality až do 49. čísla 22. prosince s hlavním titulkem Učitel pracujícího lidu J. V. Stalin přišlo v tomto vydání na straně 2 sdělení „Na rozloučenou s odběrateli a čtenáři“ – s přáním mnoha zdraví, štěstí a milosti od Božského Jezulátka, jak se na lidovce slušelo. „Tímto číslem se s vámi loučíme na základě rozhodnutí předsednictva Čs. strany lidové zastaviti vydávání krajských časopisů. V náhradu za Hlas lidu bude zřízena mutační stránka pro jižní Čechy v Lidové demokracii. Děkujeme vám za přízeň, kterou jste našemu listu až dosud věnovali.“ S podpisem vydavatelstvo, redakce a administrace...“

Tolik Vladimír Majer k etapě nástupu komunistické moci a likvidaci konkurenčního partajního tisku. V historickém exkurzu pokračuje padesátými roky:

„... Podle čísel Poštovní novinové služby Jihočeská pravda v roce 1958 už vycházela v nákladu 25 000. V roce 1961, kdy se měnila struktura krajů, začali Jihočeši dostávat svůj tisk jako deník.“

4.3.3 Jihočeská pravda jako ideologický nástroj KSČ

Od května 1945 totiž vycházela Jihočeská pravda jen jednou týdně, od roku 1954 do roku 1958 dvakrát týdně, do roku 1960 obden a teprve od roku 1960 byla deníkem s jasnou prokomunistickou orientací. O tom svědčí i další pasáž vzpomínání Vladimíra Majera:

„Jak v úvodníku zmíněného jubilejního vydání v roce 1985 řekl tajemník JKV KSČ Vlastimil Krafl ke vzniku listu, „po dlouhých letech se dostaly lidem v kraji vpravdě komunistické noviny, jež navázaly na revoluční tradice časopisu Jihočeský dělník, u jehož zrodu stáli revolucionáři Antonín Janoušek, Jaroslav Kuna a Bedřich Šťastný“. Připomněl propůjčení Řádu práce Jihočeské pravdě v září 1967 a vysekává jí poklonu: „Je ke cti Jihočeské pravdy a jejího redakčního kolektivu, že ze všech zápasů od vzniku až po dnešek – s výjimkou krizových let 1968-69, kdy se odklonila od marxisticko-leninských principů novinářské politiky – vyšla vítězně, získávala a stále upevňuje svou důvěru a autoritu mezi členy strany i ostatními pracujícími kraje.“

Jihočeská pravda byla dál „kovaným“ komunistickým tiskem. Byla „hláskou troubou“ Jihočeského krajského výboru KSČ, od kterého dostávala úkoly a kterému byla politicky odpovědná. Šéfredaktor byl členem sekretariátu KV, deník řídil a kontroloval odbor tisku ideologického oddělení, jehož pracovníci docházeli na členské schůze KSČ v redakci. Na nich se hodnotily noviny a probíraly jejich nadcházející úkoly v duchu zadání KV.

Pracovníci KV pro deník také psali, kromě ideologických textů také třeba o velkých politických procesech – bez uvedení jména autora.“

4.3.4 Pražské jaro a normalizace v Jihočeské pravdě

Velmi významnou etapou vývoje naší země a samozřejmě i jejích médií, která najednou dokázala psát svobodněji a volněji, bylo období takzvaného Pražského jara na začátku roku 1968. Ale bohužel stejně tak i následná invaze spojeneckých vojsk 21. srpna 1968 a roky normalizace. Vladimír Majer již tuto dobu zažil v redakci na vlastní kůži. Jak říkal, jeho vždy zachránilo to, že byl „jen sportovní redaktor“ a ti v hledáčku prověřkových komisí obvykle nebyli. K tomuto neveselému období ve svém retrospektivním článku na webu Českobudějovických listů píše:

„Pražské jaro 1968 dolehlo i na Jihočeskou pravdu. Po okupaci vycházela ilegálně, normalizace pak byla rychlá. 15. května odvolalo plénum JKV KSČ z funkce šéfredaktora Jaroslava Šestáka a dva dny nato jmenoval sekretariát JKV tříčlennou pohovorovou komisi, která během 48 hodin „pohovořila“ se všemi redaktory. Jedenáct jich bylo „odejito“, z toho šest s okamžitou platností.“

Při našich společných rozhovorech si pan Majer vzpomněl i na jména „odejitých“, Byli mezi nimi šéfredaktor Jaroslav Šesták, zástupce šéfredaktora Václav Procházka, Jarmila Stejskalová, Jaroslav Holík, fotograf František Hešík, Zdeněk Šmaus, Jaroslav Pešek, Miroslav Hanzlíček, Bořivoj Valníček anebo známý filmový kritik Boris Jachnin. Odejít museli i někteří šéfredaktoři z okresních a podnikových novin.

Nutno uvést, že někteří z „vyhozených“ redaktorů se po roce 1989 do redakce Jihočeské pravdy vrátili, podle svých možností se aktivně zapojili do redakční práce nebo své životní a profesní zkušenosti předávali mladším redaktorům a někteří z nich byli skutečným obohacením práce redakce. Vyložená zášť vůči současným redaktorům, kteří rok 1968 nezažili, a snaha mstít se za čistky na nich, byla okrajová, ale bohužel byla: *„Vzal jsem do redakce zpátky všechny bývalé redaktory, kteří museli po prověrkách odejít, kteří projevíli zájem vrátit se a pracovat a měli na to dost sil. Až na jednoho, který chtěl spíše odplatu než satisfakci...“* (Majer, 2019)

4.3.5 Jihočeská pravda v roce 1989 a poté

Vladimír Majer vzpomíná i na přelomový rok 1989 a změny, jež přinesl:

„Po letech „normalizace“ přišel listopad 1989 i do tohoto deníku. Pozice někdejšího komunistického deníku po převratu byla napjatá. Lidé na náměstí křičeli: Rudé právo lže, a Jihočeská taky...

„Rozlučka“ se starým vydavatelem začala spíše nenápadně - 1. prosince 1989 Jihočeská pravda vyšla s podtitulkem Deník Jihočeského kraje na místo údaje „orgán JKV KSČ“.

A 6. prosince šéfredaktor tlumočil na redakční poradě, že plénum JKV KSČ vyslovuje nedůvěru současnému trendu novin.“

Jak Vladimír Majer při našem rozhovoru doplnil, tehdejší šéfredaktor Vladimír Doležal, který byl do funkce jmenován v roce 1986, na téže poradě týmu uvedl, že máme svobodu tisku, ale jsme mezi mlýnskými kameny. ÚV KSČ chce prý stranické noviny zachovat, ale v kraji jsou tendence zřídit jiný titul nebo nechat Jihočeskou pravdu nezávislou. To se naštěstí také stalo.

„Ve druhém čísle roku 1990 z hlavičky Jihočeské pravdy zmizela hvězda Řádu práce, ale hlavně se zásadně změnil obsah listu. Redakce v roce 1990 dostala rekordních 5000 dopisů od čtenářů, což potvrzuje, že regionální list znovu dokázal lidi oslovit,“ pokračuje ve vzpomínání Vladimír Majer, jehož redakční kolektiv dne 22. prosince 1989 spontánně pověřil vedením redakce.

„Dne 28. prosince si členové KSČ jednomyslně schválili zrušení stranické organizace a čtrnáct jich zrušilo členství. Vřelo to ale i ve Vydavatelství Rudé právo, které bylo vydavatelem Jihočeské pravdy. Byl odvolán ředitel tohoto stranického vydavatelství Bohumil Plundra a na jeho místo byl jmenován Vlastimil Košťál. Až po létech, v roce 2008, v rozhovoru pro Mladou frontu Dnes uvedl, že předtím objížděl krajské redakce a přesvědčoval lidi, aby ho volili... Přijel i do Jihočeské pravdy, ale podle svědectví tehdejšího šéfredaktora Vladimíra Doležala prý na personální změny v redakci příliš netlačil,“ vzpomíná nad svými precizními poznámkami a výstřižky Vladimír Majer. (Majer, 2019)

Kontakt s Jihočeskou pravdou, respektive s jejím starým vedením, přišli navázat i zástupci Českobudějovického koordinačního centra Občanského fóra a ptali se na

možnosti, jak publikovat v deníku s mnohatisícovým nákladem informace. Za OF v té době nejaktivněji vystupovali Jiří Vlach, který se později stal místopředsedou ČNR a PS P ČR, a Jiří Pospíšil, pozdější senátor za ODS.

„Když jsem jako nově zvolený šéfredaktor kontaktoval OF a nabídl jim zpravodajský prostor v zavedených novinách, řekl mi tehdy na mou otázku, co by potřebovali, Jiří Vlach toto: „Pište pravdu, to bude stačit,“ říká Vladimír Majer. O tom, že to ve Vydavatelství Rudé právo na konci roku 1989 skutečně vřelo, svědčí i zmatky kolem jmenování a odvolávání šéfredaktora. Jak uvádí, zápisy z jednání se nedělaly, ve vedení panovaly rozdílné názory na to, jak pokračovat. V tiráži byl Vladimír Doležal naposledy uveden jako šéfredaktor 28. 12. 1989, od 29. prosince nikdo. „Podle nabídky dohody o změně pracovní smlouvy, podepsané 29. 12. Vlastimilem Košťálem, jsem byl od 22. 12. jmenován šéfredaktorem. V prvním čísle roku 1990 se v listu objevila informace, že vedením redakce pověřil redakční kolektiv Vladimíra Majera. Do tiráže jsem se ale jako šéfredaktor dostal až 1. června 1991, kdy naše noviny poprvé vyšly s novým názvem Deník Jihočeská pravda. Mimochodem, nebyl jsem první volbou kolegů, ti vůbec napoprvé navrhli do čela mého staršího kolegu ze sportovní redakce Petra Turka. Ten ale s díky odmítl a navrhl mne. Proč si lidé z redakce tehdy do čela přáli sportáky, jsem pak mnohokrát vysvětloval tím, že jsme si s minulým režimem příliš nezahlavili, protože gól přeci jen není třídní...“ (Majer, 2019)

Situaci ale zkomplikovala aktivita týdeníku Nový život, o kterém jsem již psala, který již byl v tu dobu částečně v soukromých rukou, a především Jihočeských tiskáren, národní podnik, v jejich objektu redakce sídlila a na jejichž rotače v tu dobu stále vycházela. Jihočeské tiskárny zřejmě ve spojení s pasovským vydavatelstvím přišly s myšlenkou vydávat vlastní titul. Nabídky Jihočeské pravdě převzetí s tím, že jinak spolupráci nabídnou Novému životu, který by přeplatil nejschopnější redaktory Jihočeské pravdy. Tiskárny písemně sdělily, že s deníkem neuzavřou hospodářskou smlouvu, a již 29. 12. 1989 daly redakci výpověď z třicet let trvajících nájmu. Je paradoxem doby, že Odstoupení od nájemní smlouvy, adresované „šéfredaktorovi Majerovi“, tehdy podepsal ředitel sdruženého podniku, doktor politických věd RSDr. Gustav Varecha. Redakce se měla do tří měsíců vystěhovat z 26 místností a zůstala by jí jedna pro „operativní styk s tiskárnou“ (viz Příloha č. 1). I tohle byly běžné postupy, jak získat renomovaný titul s padesáti tisíci denními čtenáři...

Na tuto dobu Vladimír Majer vzpomněl i v již citovaném článku k sedmdesátému výročí založení Jihočeské pravdy z roku 2015:

„Při složitých manévrech kolem vyvázání bývalého stranického tisku z majetku KSČ předal jihočeský krajský výbor této strany k 22. prosinci 1989 vydavatelské oprávnění k Jihočeské pravdě vydavatelství Delta, vznikajícímu přechodně, do vytvoření státního podniku Úřadem předsednictva vlády, jako hospodářské zařízení Obrody⁸ – KDS.⁹ 1. října 1990 úřad vlády založil státní podnik Deltapress jako další krok k původně zamýšlené deetatizaci někdejšího stranického tisku. Privatizační projekty vážly a nejistá situace vyústila 29. března 1991 ve výpověď všech jihočeských zaměstnanců Deltapressu, kteří přijali nabídku nového vydavatele a k 1. červnu přešli do Vydavatelství Vltava, s. s. r. o. se sídlem v Č. Budějovicích. Tím dnem začala bývalá Jihočeská pravda po 46 letech a 12 dnech vycházet pod jiným názvem, jako Deník Jihočeská pravda. List měl nadále týdně 72 stran. Ve všední den byl náklad průměrně 47 000 výtisků, rozšířené páteční číslo průměrně 66 000. Podle rozborů za tři čtvrtletí 1990 byl náklad ve všední den průměrně 59 500 výtisků, v pátek 70 400.

Dnes 14. prosince 1992 i „zbytkový“ pojem „Jihočeská pravda“ z titulu listu zmizel a byl nahrazen Jihočeskými (Českobudějovickými) listy, vytištěnými na nové rotače Vydavatelství Vltava, s. r. o., v Novinovém centru postaveném na zelené louce nákladem včetně technologie 121 milionů korun. 19. srpna 1996 pak poprvé vyšly jednotně „modré“ české a moravské Deníky, jak je znáte dnes.“¹⁰

4.4 Od Delty k Deltapressu a Vltavě

Než se ale dostaneme k roku 1996, prošel regionální a lokální tisk nejen Jihočeském kraji řadou turbulentních kroků. Některé Vladimír Majer v našem rozhovoru ještě rozvinul.

Vzpomínal například, že k 31. březnu 1991 zaniklo Vydavatelství Rudé právo. Vedle Vydavatelství Florenc – zařízení KSČ, které vydávalo Rudé právo, a dalších subjektů, vniklo i vydavatelství Delta. „Jeho zaměstnanci zvolili 12. února 1990 ředitelem Vlastimila

⁸ Klub za socialistickou přestavbu Obroda byla opoziční iniciativa, aktivní v tehdejších Československu v letech 1989 – 1990. Založili ji aktivisté a představitelé inteligence, vyloučení či vyškrtnutí z KSČ po roce 1968. Na její činnosti se podíleli mj. Čestmír Císař či Jiří Dienstbier. Ideově se hlásili k odkazu Pražského jara a perestrojce. Pokoušeli se jako celek prosadit v Občanském fóru, časem řada z nich individuálně přešla do nových politických stran

⁹ KDS - Křesťanskodemokratická strana. Aktivní byly v letech 1990 – 1996 jako konzervativní pravicová strana s křesťanskými základy. Jejimi nejvýraznějšími tvářemi byli její první předseda disident Václav Benda a druhým předsedou Ivan Pilip, pozdější ministr školství. KDS byla první politickou stranou, která u nás vznikla po listopadu 1989.

¹⁰ Dostupné na <https://ceskobudejovicky.denik.cz/z-regionu/pred-70-lety-vysla-poprvjihoeska-pravda-20150519.html>

Košťála, jak píše i Wanatowiczová (Wanatowiczová 2008), který byl krátce předtím ustanoven do vedení Vydavatelství Rudé právo. Vlastimil Košťál se snažil se svým týmem vyvést a vyvázat Deltu z majetku KSČ. Nutným krokem k získání právní subjektivity bylo podle Vladimíra Majera i dočasné založení organizace jako hospodářského zařízení Obrody – KDS údajně proto, že tehdejší Federální úřad pro tisk a informace ani Ministerstvo kultury nechtěly vznikajícímu podniku udělit právní subjektivitu. Údajně také hrozilo, že by se majetek mohl stát takzvaným opuštěným majetkem, který by mohl uchopit kdokoliv. Za Obrodu pak na porady titulů začal docházet poslanec za Občanské fórum Jozef Wagner. (Majer, 2019)

„Majetek užívaný Deltou nicméně dál zůstával ve vlastnictví KSČ. Deltě byl pouze propůjčen. Převod majetku mezi KSČ a Úřadem předsednictva vlády ČSFR se uskutečnil dohodou z 2. srpna 1990 s tím, že Delta zůstává majetkem Obrody až do vytvoření státní akciové společnosti, kterou zamýšlel vytvořit Úřad předsednictva vlády. Po rozhodnutí, že úřady vlády by neměly vykonávat hospodářskou činnost, byl připraven převod majetku na Ministerstvo obchodu ČR tak, aby byl zřízen státní podnik. Ministerstvo obchodu ale rozhodnutí odložilo a Úřad předsednictva vlády proto založil 1. října nový státní podnik Deltapress, s. p., v čele s ředitelem Vlastimilem Košťálem. Majetek této společnosti tehdy činil 300 milionů korun.“ (Majer, 2019)

4.4.1 Neue Presse Verlags a Wimmer Holding jako hlavní zájemci

V březnu 1990 se podle Vladimíra Majera z Vydavatelství Rudé právo stalo Vydavatelství Delta. Podle archivu ČTK byl majetek převeden v srpnu 1990 a vláda dala Deltě právo s ním hospodařit. Vlastimil Košťál byl podle MfDnes v obchodním rejstříku dál zapsán jako ředitel Vydavatelství Delta (viz Wanatowiczová 2008), ale on sám říkal, že poté, co převedl majetek Deltu na stát, z firmy odešel a stal se zaměstnancem pasovského nakladatelství. Pro Pasovské pak také noviny kupoval, vzpomínají Majer i Bosáková. (Majer, 2019, Bosáková 2019)

„Připravovanou dohodu s cílem založit státní akciovou společnost jako nezbytný krok k deetatizaci nakonec Úřad předsednictva vlády odmítl podepsat a chtěl Deltapress předat pod Úřad pro správu národního majetku a jeho privatizaci s úmyslem podnik delimitovat na dílčí provozní jednotky, tedy redakce. S těmi mělo být naloženo podle zákona o malé privatizaci. Dne 21. listopadu 1990 ředitel Deltapressu informoval redakce, že Úřad předsednictva vlády předchozího dne vyhlásil do ukončení revize Federálního ministerstva

kontroly v tomto vydavatelství moratorium na majetek tohoto podniku. Do té doby nebude řešena žádná žádost o eventuální delimitaci jednotlivých redakcí,“ říká Vladimír Majer. (Majer, 2019)

To podle něj dopadlo i na Jihočeskou pravdu. Vedení redakce v tu dobu navázalo spolupráci se sousedním hornorakouským vydavatelským domem Wimmer Druck Linz z Lince. To reprezentoval především jeho majitel Rudolf Andreas Cuturi, který byl velmi otevřený a nabídl vytvořit společný podnik jako dceřinou společnost Delty. „... vedení nabídlo postavit v Českých Budějovicích tiskárnu, tři roky titul dotovat papírem, poskytnout redakční systém, systém fotosazby, dvaatřicetistránkovou rotačku, dodávání fotopolymerových desek po tři roky, poskytnout použité, ale funkční vázací zařízení, proškolit personál, spolupracovat v oblasti inzerce a po dobu výstavby tisknout Jihočeskou pravdu v Linci. Podmínkou k uzavření takové mezinárodní spolupráce se zdála být maličkost – potřebovali jsme získat právní subjektivitu a vyvázat se z Delty.“ (Majer, 2019, viz Příloha č. 2)

V této souvislosti se drtivá část redakce obrátila dopisem na Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci. Ve Vyjádření redakce Jihočeské pravdy Č. Budějovice k formě deetatizace s. p. Deltapress se praví: „Při posuzování vhodnosti forem odstátnění stávajícího s. p. Deltapress sleduje redakce Jihočeské pravdy jediný vlastní cíl – včlenění do nově zakládaného samostatného právního subjektu, Jihozápadního vydavatelství Plzeň s účastí zahraničního kapitálu... Zasazujeme se proto o takovou formu transformace s. p. Deltapress, která by nám umožnila co nejsnazší vstup do výše zmíněného vydavatelství. Jsme toho názoru, že takovou formou bude přechod s. p. Deltapress na státní akciovou společnost, která by sdružovala pokud možno všechny stávající tituly, začleněné do vydavatelství. Vycházíme přitom z ujištění náměstka ministra dr. Vodičky a poradců vlády ČR pp. Lederera a Zemlinera na společné schůzce 22. 1. 1991 o tom, že nic nestojí v cestě jak realizaci Jihozápadního vydavatelství, tak vložení titulů Jihočeská pravda a Nová pravda mateřskou akciovou společností do tohoto nového subjektu...Znovu zdůrazňujeme, že naším cílem je vstup do Jihozápadního vydavatelství a žádáme Ministerstvo pro správu národního majetku, aby z tohoto pohledu posuzovalo i náš hlas pro státní akciovou společnost Deltapress.“

Prohlášení je opatřeno razítkem Jihočeská pravda – vydavatelství DELTA a společně s podpisy šéfredaktora Vladimíra Majera, sekretáře redakce Jitky Bosákové a předsedy

odborové organizace Ivana Mlse ji podepsalo dalších jedenáct redaktorů deníku (viz Příloha č. 3).

To bylo v období, kdy hrozil a také se posléze uskutečnil skrytý souboj dvou německy hovořících vydavatelství – Neue Presse Verlags, GmbH, Passau a Wimmer Holding, GmbH, Linz – tedy pasovského a lineckého vydavatelství. Proto vznikl projekt společného podniku dvou tiskáren a s. p. Deltapress, který by do něj vložil prostřednictvím Ministerstva pro správu národního majetku jako nového zakladatele Jihočeskou pravdu a Novou pravdu Plzeň a tím je vyvázal z vydavatelství Delta. Ze záměru spojit hornorakouský a dolnobavorský vydavatelství s tituly ze západních a jižních Čech nicméně sešlo a oba české tituly zanedlouho přešly pod společnost, vytvořenou pasovským vydavatelstvím.

„Bylo to období, kdy jsme na společných poradách vedení redakcí krajů a dalších titulů vydavatelství Deltapress celkem svobodně diskutovali budoucnost. Některé tituly využily té příležitosti a ze skupiny odešly. Byla to například redakce týdeníku Televize s odůvodněním, že vždy obsahově patřila k Československé televizi, odešly Květy s důrazem na dlouhou tradici titulu, odpoutal se i Dikobraz a další časopisy. Naprostou většinu krajských deníků ale dokázal ředitel Vlastimil Košťál přesvědčit o tom, že ve svornosti je síla a že by regionální tituly měly postupovat jednotně.“ (Majer, 2019)

Vzpomíná, že v březnu 1992 podle agentur AMASIA a AISA byla Jihočeská pravda nejčtenějším regionálním deníkem se 46 procenty pravidelných čtenářů. *„K 30. říjnu 1992 v Jihočeských tiskárnách zaniklo celé jedno odvětví výroby novin – horká sazba. Výroba přešla na počítačový redakční systém Cicero. K 14. prosinci 1992 název Jihočeská pravda z hlavičky na titulní stránce nadobro zmizel a byl nahrazen novým názvem – Jihočeské (Českobudějovické) listy. Tyto noviny již byly vytištěny na nové ofsetové rotače Vydavatelství Vltava, s. r.o., která byla srdcem nového Novinového centra na českobudějovické Vrbenské ulici. Investice do něj byla 121 milionů korun. Od 19. srpna 1996 pak začaly v krajích vycházet jednotné modré Deníky Bohemia, a na Moravě později Deníky Moravia.“ (Majer, 2019)*

Vlastimil Košťál na konci dubna 1991 z čela Vydavatelství Deltapress odešel a získal manažerské místo ve Verlagsgruppe Passau. (Waschková Císařová 2013: 161)

4.4.2 Vznik českobudějovického Vydavatelství Vltava, s. r. o.

V únoru 1991 byla do obchodního rejstříku zapsána společnost Vydavatelství Vltava se sídlem v Českých Budějovicích. Na Zelený čtvrtek podepsali redaktoři Jihočeské pravdy s novým vydavatelem a přešli z vydavatelství Deltapress do Vydavatelství Vltava, s. r. o. V tiráži Jihočeské pravdy se nový vydavatel objevil v sobotu 1. června 1991 a od tohoto dne se změnil název titulu na Deník Jihočeská pravda.

Na tuto dobu vzpomíná s jistou dávkou emocí i sekretář redakce Jihočeské pravdy a pozdější ředitelka Vydavatelství Vltava, s. r. o., Jitka Bosáková: *„Začali se o nás ucházet z Lince, ale o tiskárny se zajímali vydavatelé z Pasova. Pasovští žili v hlubokém omylu, že noviny a tiskárna jsou jedno a to samé. Mysleli si, že když získají tiskárnu, že získají i noviny. Proto tam proběhla nějaká jednání, ale pak přišel Zelený čtvrtek roku devadesát jedna, kdy přijeli lidé z Pasova, výkonný ředitel F. X. Hirtreiter a jeho další dva lidé. Vyprávěli nám o svém rodinném vydavatelství, o tom, jak to s námi myslí, o tiskárnách a chtěli, abychom jim od prvního června podepsali „letter of intent“ neboli dohodu o společném záměru. A my to podepsali, byl to takový obrovský papír. Pak si naše lidi Hirtreiter volal každého zvlášť, aby to podepsal, a dal každému sto marek, což byla tehdy polovina průměrného platu. Všichni se nás ptali, jestli to tedy mají podepsat, a my jim s panem Majerem odpověděli, že jiné možnosti nemáme, že taky nevím, co nás čeká, ale že je to na nich,“* vzpomíná na zřejmě zlomový okamžik pro vstup pasovských na český trh Jitka Bosáková.

„Já jsem tu dohodu šla podepsat jako předposlední, ale peníze jsem si od nich nevezala, z čehož teda ti Němci byli úplně vykulení a ptali se mě, proč si je nechci vzít. A já jim na to řekla, že jim věřím, že to dělají pro ty noviny a odešla jsem. Po mně šel pan Majer. Když už bylo po všem, tak si k nám dvěma Hirtreiter sedl a ptal se, proč jsme peníze jako jediní dva nevezali, načež jsme se na sebe s Vládou podívali, protože jsme nic o penězích nikomu neřekli. Hirtreiter nám je chtěl aspoň nechat v redakci na kafe, ale my jsme nepřijali ani to. A musím říct, že jsme je tímhle gestem úplně vykojili a v Pasově se to pak dlouho tradovalo,“ uvádí dále na přechod redakce Jihočeské pravdy do pasovských struktur Jitka Bosáková. (Bosáková, 2019)

Zelený čtvrtek 1991 byl skutečně zlomový pro další vývoj pasovského angažmá a vznik nových regionálních vydavatelství...

„Podepsali jsme to všichni, protože jiná možnost ani nebyla, jediné jít do Nového života. Česká cesta nebyla žádná, protože jakmile nemáte tiskárnu, tak jste nahraná.

Přemýšleli jsme o spolupráci s Lincem, ale to bychom museli tisknout v Linci, jenže tehdy byla horká sazba, žádné datové přenosy nebyly. Nejpromyšlenější se nám zdál Pasov a líbilo se nám, že je to malé rodinné vydavatelství. Takže Zelený čtvrtek, kdy jsme podepsali „letter of intent“, byl zásadní událostí. Podepsali jsme, že se od prvního června staneme součástí nového vydavatelství a budeme Deník Jihočeská pravda. Od prvního června jsme tedy začali a myslím si, že málokdo může říct, že byla pasovská doba špatná. Vždycky měli zájem o noviny, byli nároční. Samozřejmě, že tam proběhlo i pár špatných rozhodnutí, ale okamžitě jsme dostali tiskárnu, postavili nám novinové centrum. Pro ně to byla velká příležitost,“ uvědomuje si dnes stejně jako před necelými třiceti lety Jitka Bosáková. (Bosáková 2019)

„A najednou přišla příležitost, aby jako první z německých vydavatelů překročili hranici a hlavně měli odvalu a získali prestiž. Věděli, že náš trh bude také pro inzerenty zajímavý.

Na tu naši smlouvu nereagoval nikdo nijak. Úřady a organizace měli svých starostí dost. Jediný, kdo reagoval, ale ze začátku ne dobře, byli čtenáři. Především ti, kteří se narodili za války, protože ještě nebyla vyřešena sudetoněmecká otázka. Obava čtenářů spočívala v tom, že budeme prosazovat zájmy sudetských Němců, kteří byli odsunutí po válce. Že nám pasovští vnutí to, že se máme psát o tom, aby se sudetským Němcům všechno vrátilo.

Ale chodily nám také dopisy o tom, že glorifikujeme Masaryka, i když střílel do dělníků, což ale byly výstřely do tmy. Ale samozřejmě jsme to brali vážně a dobře nám to nedělalo. I když si myslím, že ostatní kraje tuhle situaci prožívali hůř. Po nás to podepsala Plzeň, kteří se nás ptali, jestli to mají podepsat. Ale kdybychom dohodu nepodepsali my, tak by pasovští odjeli domů a nic by z toho nebylo,“ vzpomíná Jitka Bosáková. (Bosáková, 2019)

Je samozřejmé, že takto významný krok na mediálním trhu, kdy se vydavatelství českých regionálních titulů dostalo do ruky německému vydavateli, neprošlo bez povšimnutí. Objevovaly se hlasy, obávající se zásahů německých vlastníků do obsahu českých novin.

„Na tohle téma jsem často mluvila s majitelem vydavatelství doktorem Axelem Diekmanem, aby věděli, že tohle by s námi teda nešlo. Museli si uvědomovat, když jsme si s Vládou Majerem nevzali těch sto marek, že máme nějaký názor. Věděli, že nás nebudou jen tak dirigovat. Ale hodně pro nás toho udělali, dali tiskárnu a za velké peníze vydražili vydavatelský dům na náměstí, kde byla dřív inzerce. Naučili nás, co to je vydavatelství,

protože to jsme vůbec netušili. Majitele nejvíce zajímala ekonomika, stali jsme se pro ně investicí. Ekonomika jsou peníze za prodej novin, dalším příjmová oblast je inzerce a v tiskárně tzv. tisk cizích zakázek. Inzerci jsme ale jako Jihočeská pravda nikdy neřešili, takže Němci založili inzertní oddělení. Měli jsme pár inzerátů, na nějaké firmy na hranicích, které jsme překládali a tiskli.“ Takové byly podle Jitky Bosákové inzertní začátky budoucího vydavatelství Vltava.

„Přijel k nám jeden z ředitelů z Pasova, tehdy jsme šli ještě s Vládou Majerem do hotelu Malše, a řekl nám, že se inzerce musí pohnout, a že mám inzertní oddělení vést já. Myslela jsem si, že mě pan Majer nepustí, protože by tam zůstal organizačně ztracený. Navíc, my se na inzerci, tak, jak v té době byla, koukali s patra. Ale v tom se ukázala jeho vyzrálost, protože mě pustil. Začala jsem teda jezdit do Pasova, oni zase sem a dávali jsme to dohromady. Měli jsme první počítač a programátora. A určitě jsme byli první v republice, kdo tomu dal nějaký systém. Zavedli jsme inzertní týmy s tím, že to my musíme za firmami a ne ony za námi, jako to bylo dříve,“ vzpomíná dále na vznik Vydavatelství Vltava a období vstupu tržního prostředí na český mediální trh Jitka Bosáková. (Bosáková, 2019)

4.4.3 Transformace jihočeských okresních titulů do regionálního deníku

Jak jsem uvedla, vydavatelé okresních týdeníků byly po listopadu 1989 v drtivé většině okresní národní výbory (ONV). Ty, a poté nástupnické okresní úřady se už od roku 1990 se okresních týdeníků začaly zbavovat. Neměly zkušenosti s vydáváním novin v tržním prostředí, neměly ale především dostatek financí na modernizaci.

Část týdeníků přecházela do soukromých rukou tak, že je zprivatizoval například šéfredaktor nebo redakce. V tomto prostředí poněkud divoké privatizace se ale především v jihozápadních Čechách objevil silný hráč s dostatkem volných prostředků, vydavatelskými zkušenostmi a především s jasnou vizí a zájmem o regionální deníky i okresní týdeníky. Byla do pasovská vydavatelská skupina Verlagsgruppe Passau.

Jak píše Šmíd, Verlagsgruppe Passau původně začala podnikat především v sousedních regionech jižních a západních Čech. (Šmíd 2004b: 8–9, 2004a: 150)

Jejími strategickými cílem byla privatizace lokálního a regionálního tisku, nákupy stávajících úspěšných krajských deníků a okresních týdeníků a postupné budování sítě okresních deníků s mutovanou titulní stranou a částí lokálních informací.

Šéf vydavatelství Franz Xaver Hirtreiter, kterého majitel vydavatelství dr. Axel Diekman postavil v roce 1986 do čela středně významného regionálního vydavatelství, jež mělo do té doby vliv pouze v části Svobodného státu Bavorsko, formuloval na jednom z prvních veřejných setkání se zástupci českých okresních a krajských titulů myšlenku, že základem zamýšleného regionálního vydavatelství jsou okresní tituly a finálním cílem je pokrýt celou republiku okresními deníky. Na zasedání zakládací valné hromady společnosti PNPRESS, a. s., definoval cíl obsadit postupně všechny české okresy mutovaným titulem. Jako nejschůdnější varianta se tedy jeví získat existující týdeníky a postupně je transformovat na deník. (Waschková Císařová 2013: 164)

A to byla také cesta, kterou Verlagsgruppe Passau v dalších letech v několika krocích bezzbytku realizovala. Šla cestou postupných kroků: Nákupy zahájila nejprve v okresech českých krajů, především logicky v sousedních jižních a západních Čechách.

První okresní týdeník, který u nás vydavatelská skupina Verlagsgruppe Passau cestou Vydavatelství Vltava získala, byl Hraničář v Prachaticích. Tento týdeník v okrese, který bezprostředně sousedil s okresem Pasov na bavorské straně, koupila od Okresního národního výboru v Prachaticích podle dostupných informací Ministerstva pro hospodářskou soutěž ČR za sto tisíc korun československých. (Miketa 1993) Pro realizaci a rychlost prodeje rozhodovaly vedle ochoty šéfredaktorů spolupracovat se zájemcem o koupi, respektive vydavatelů okresních titulů i takové detaily, jako to, že například tehdejší šéfredaktorka prachatického Hraničáře Alena Pancerová byla původním povoláním učitelka němčiny a tudíž byla pro komunikaci s německým managementem VP velmi dobře připravena.

Po Hraničáři následovaly nákupy dalších okresních týdeníků v Jihočeském kraji. Podle údajů Ministerstva pro hospodářskou soutěž ČR (Miketa 1993) strakonickou Astru získala společnost Vltava od okresního úřadu ve Strakonici za necelých sto devadesát tisíc korun československých – sto tisíc byla úplata za převod vydavatelských a nakladatelských práv a 86 907 Kčs byla úplata za převod hmotného majetku. Úplata za tábořský Palcát v září 1992 byla podle zdrojů z tehdejšího MHS celkem 120.000 Kč (60.000 + 60.000). Celková cena za jindřichohradecký Štít byla 107 605 Kč (90.000 + 17.605), celková úplata za písecký Zítřek byla 154 210 Kč – 100.000 za převod vydavatelských a nakladatelských práv a 54 210 za převod hmotného majetku (Miketa 1993). Dceřiná společnost pasovského vydavatelství Vltava, s. r. o., která již vydávala regionální deníky v Jihočeském a Západočeském kraji, skoupila i všechny další jihočeské okresní týdeníky – Hlas Vysočiny v Pelhřimově a Českokrumlovsko v Českém Krumlově na podzim 1992.

Druhým krajem, kde Vltava v krátké době získala okresní tituly, byl Západočeský kraj se sedmi okresními týdeníky a ve Středočeském kraji získala čtyři týdeníky. Dalších pět týdeníků získalo pro pasovskou vydavatelskou skupinu ve východních Čechách vydavatelství PNPRESS, a. s., a tři vydavatelství Labe, s. r. o., v severních Čechách.

Od podzimu roku 1992 tak začalo docházet pod vedením managementu společnosti Vltava, která sídlila v Českých Budějovicích, k postupné transformaci a integraci jednotlivých okresních redakcí do redakční a výrobní struktury Deníku Jihočeská pravda.

V té době – od jara roku 1993, kdy panel ABC ČR začal shromažďovat aktuální podklady vydavatelů – nebyl náklad okresních týdeníků v Jihočeském kraji vůbec zanedbatelný a představoval i významný předplatitelský kmen: Aktuality Strakonicka měly podle panelu ABC ČR¹¹ 5864 prodaných výtisků, Českokrumlovsko 3837, prachatický Hraničář 4335, Jindřichohradecké listy 7713, Listy Pelhřimovska 3919 a písecký Zítřek 4406.

Vydavatelství nyní připravovalo produkt, který do sebe ve výrazně větší míře v rozsahu několika stran denně vtělil lokální informace z jednotlivých okresů, zvýšil svou atraktivitu i pro čtenáře končících okresních týdeníků, aby nerušili svou vazbu na svůj týdeník a měli důvod přejít na svůj lokální deník a utrácet za nákup novin ne jednou do týdne, ale šestkrát do týdne. S přesunem na denní periodicitu došlo k personálnímu posílení jednotlivých okresních – lokálních redakcí. Vedle výrazně většího podílu lokálních a regionálních zpráv na obsahu každého vydání tak muselo dojít i k posílení servisní a rekreativní složky produktu. Noviny musely být bohatší obsahově i graficky, protože s nástupem tržního prostředí začal významně stoupat zájem o reklamu a zadavatelé reklam samozřejmě požadovali vysokou grafickou a tiskovou kvalitu.

Bylo potřeba připravit i logistické kanály pro rychlý a bezpečný přesun podkladových materiálů, předloh a fotografií z periferií do výrobního centra, tedy z jednotlivých okresních měst do Novinového centra v Českých Budějovicích. Spojení

¹¹ Data o vytištěném či prodaném nákladu a další ekonomické atributy vydavatelské politiky shromažďuje od roku 1993 na základě iniciativy Unie vydavatelů denního tisku Kancelář ověřování nákladu tisku - Audit Bureau of Circulations - ABC ČR. Některá data jsou dostupná z <http://www.abccr.cz/overovana-data/vyhledavani-nakladu-tisku/>

muselo fungovat denně a bez excesů. Byla to doba, kdy ještě technicky nebylo možné uvažovat o přenosu telefonem ani „vzduchem“, neexistovala internetová síť, a jedinou možností byl fyzický přenos existujících předloh a fotografií.

Redakce proto uzavřela smlouvu s tehdejší Československou autobusovou dopravou (ČSAD) a posílala předlohy v odpoledních a podvečerních hodinách běžnými dálkovými linkami autobusů, které spojovaly jednotlivá okresní města s Českými Budějovicemi. Tento systém přepravování grafických předloh vypadal z dnešního pohledu nepochopitelně a samozřejmě přinášel řadu rizik, Hrozilo především zpoždění autobusů či nedodání předloh především v zimních měsících, kdy autobusy na dálkových linkách mohly nabrat i několikahodinové zpoždění či nedojet vůbec. Nebo naopak, mohlo se stát a také se dělo, že autobus přijede v optimálních dopravních podmínkách dříve a kurýr z redakce ho na nástupišti nestihne a propase vyzvednutí předloh. Byl to pro redakci denní adrenalin, kurýr v době ještě bez mobilních telefonů, si musel umět poradit na místě, ale až na několik excesů v podstatě fungoval až překvapivě spolehlivě.

„My jsme byli první kraj, který dokončil všechny okresní mutace. Začali jsme Tábořem v září roku 1992 a skončili Českým Krumlovem, a tam se stala zajímavá věc, úřady totiž byly proti nám. Slučovali jsme týdeníky s deníkem na mutaci, ale někdo nás nahlásil na antimonopolní úřad, protože jsme se dohadovali s okresním úřadem. Tyhle týdeníky, jako např. Nový život, byly kromě Budějovic silné a ONV je vydávalo stále dál. Dohodli jsme se, že týdeníky koupíme a druhý krok, že je zřizujeme, že z nich uděláme mutaci. První číslo jsem si vždycky nechala zarámovat, jmenovalo se to I my už máme svůj deník. A my jsme z toho pak vždycky udělali velkou akci, všude balónky, trička, muzikanti hráli, hrály se losovací soutěže a tak, Láďa Faktor nám dal reklamu do jeho rádia, nechala jsem tomu dát Polonézu od Dvořáka. Všem mutacím jsme museli udělat nové redakční kanceláře. Na to jsem dbala, aby to všechno bylo tip top. Těm okresním redakcím se na začátku muselo pomáhat,“ přibližuje přechod okresních týdeníků na denní lokální mutace regionálního deníku tehdejší ředitelka Vydavatelství Vltava, s. r. o., Jitka Bosáková. (Bosáková, 2019)

Do roku 1993 vydávalo Vydavatelství Vltava v jižních Čechách celkem jeden deník a sedm týdeníků. V období integrace okresních titulů do struktury deníku měly Jihočeské listy průměrný denní náklad vyšší než 50.000 výtisků s minimální remitendou. V roce 1993 to bylo průměrně 52 015 výtisků denně, v roce 1994 ještě průměrný náklad mírně vzrostl na

52 139 výtisků denně¹². Nově založená vydavatelství Vltava, Labe a PNPRESS měla po nákupech okresních titulů v roce 1993 ustálenou strukturu jako základ budoucí sítě deníků ve všech českých okresech. (Majer, 2019)

A majitelé připravovali další etapu vývoje vydavatelské skupiny, která končila kolem roku 2000. Cílem druhého období bylo dobudování sítě deníků a sloučení do jedné vydavatelské skupiny – vydavatelství Vltava – Labe – Press.

4.4.4 Klíčové změny v Jihočeské pravdě od jejího vzniku do současnosti

V předešlém textu jsem se pokusila na základě studia literatury a především vzpomínek přímých aktérů zrekapitulovat vývoj krajského deníku Jihočeská pravda a okresních titulů Jihočeského kraje od šedesátých let do počátku tisíciletí. Podařilo se mi získat i některé dokumenty, které dosud nebyly publikovány. Promítneme-li je do klíčových událostí a změn tak, jak se odrazily na vývoji a podobě jihočeského regionálního deníku, je potřeba zrekapitulovat a zvýraznit především tyto okamžiky a data:

- Jihočeská pravda začala vycházet 18. května 1945, nejdříve jako týdeník, pak dvakrát do týdne
- V roce 1960 se stala deníkem, vycházela nadále černobíle, v rozsahu do 12 novinových stran, od pondělí do soboty
- Tiskly ji Jihočeské tiskárny, národní podnik, v tiskárnách v českobudějovické Vrbenské ulici č. 23, kde také plášťová redakce v nájmu sídlila
- Její obsah byl převážně regionální, několik stran týdenní produkce bylo věnováno dění ve městě a okrese České Budějovice, kde chyběl okresní týdeník
- Lokální informace zajišťovali v každém okrese zpravodajové – redaktori lokální redakce, kteří sídlili v každém okresním městě kraje a zajišťovali zprávy ze svého okresu. Zároveň se v omezeném rozsahu podílel i na chodu mateřské plášťové redakce formou služeb
- Plášťová – tzv. „mantlová“ – redakce zajišťovala zpravodajství a publicistiku v rámci dění v Jihočeském kraji a zpracovávala převzaté agenturní zpravodajství k vnitropolitickým a zahraničněpolitickým událostem a nadregionálnímu sportu, kultuře atp.

¹² Podle panelu ABC ČR, který začal shromažďovat data od českých vydavatelů od roku 1993.

- Klíčovými oblastmi redakční práce v rozsahu Jihočeského kraje byla vnitřní politika, ekonomika, kultura, publicistika, dopisy čtenářů, zahraničí, sport, čtenářský servis
- Pod názvem Jihočeská pravda vyšla naposledy číslem 126 dne 31. května 1991 ve svém 47 ročníku a též naposledy s označením „Orgán KSČ v Českých Budějovicích“
- Dne 18. 2. 1991 byla do obchodního rejstříku zapsána společnost Vltava, s. r. o., se sídlem v Českých Budějovicích
- Od 1. 6. 1991 nahradil Jihočeskou pravdu název Deník Jihočeská pravda. Vydavatelem se stalo Vydavatelství Vltava, s. r. o.
- Titul byl černobílý, měl obvykle 16 stran
- Titul měl víkendovou přílohu DJP pro volné dny – Českobudějovické listy
- Od 1. 5. 1992 doplnil v pátek nabídku titulu jako zvláštní příloha barevný TV magazín. Tento suplement měl po dobu několika let velký prodejní efekt, díky němu se podařilo zvýšit páteční náklad v případě Deníku Jihočeská pravda a následných Jihočeských listů až nad sto tisíc výtisků, přičemž náklad v ostatní všední dny se pohyboval kolem šedesáti tisíc výtisků
- Deník Jihočeská pravda skončil pod tímto názvem dne 31. října 1992 číslem 256.
- Od 2. listopadu 1992 ho nahradil titul Českobudějovické (Jihočeské) listy
- Vydávalo je Vydavatelství Vltava, s. r. o., České Budějovice, transformované od 1. 7. 2000 na Vydavatelství Vltava – Labe – Press, a. s.
- Titul Jihočeské listy je titulem historickým a navazuje na název novin, které na území regionu vycházely v letech 1901–1941
- Českobudějovické listy vycházely do roku 1994 obvykle na 16 stranách, černobíle
- Od konce roku 1994 se na titulní straně a dalších místech produktu objevují zkušebně čtyřbarevné fotografie, inzeráty či informační grafika
- Od roku 1996 přibírá list do titulu v rámci budování jednotné značky název Deníky Bohemia: Českobudějovické (Jihočeské) listy. Na titulní straně se v hlavičce objevuje tradiční modrá barva, která je od té doby jednotícím prvkem všech titulů Deníků Bohemia / Deníků Moravia v celé ČR
- Od roku 1997 vycházejí Jihočeské listy v rozsahu 20 až 28 stran, výjimečně až 32 stran ve dvou až čtyřech sešitech a v pestřejší grafické úpravě s možností čtyřbarevného tisku na některých stranách produktů
- Do čtyřsešitového produktu je možné vkládat ještě další inzertní či rekreativní přílohy

- S rostoucími technickými možnostmi tisku se součástí jednotlivých vydání stávají pravidelné přílohy. V pondělí byl součástí vydání rozšířený produkt sportu. V úterý byla součástí Jihočeských listů příloha Peníze a my (1997–2005), zaměřená na ekonomiku, finance a spotřebitelský servis. Ve středu byla součástí vydání příloha Týdenní Infotip (1997–2006), která nabízela bezplatnou řádkovou inzerci pro fyzické osoby a další inzertní plochu pro osoby právnické a firmy. V pátek výrazně zvyšoval náklad čtyřbarevný rekreativní TV Magazín (1997–2006). Jako víkendové rekreativní čtení byly přílohou v letech 1994–2001 Víkendové listy, které v letech 2000–2006 doplnilo Nedělní kanape, zaměřené na volný čas, koníčky a zábavu čtenářů
- Od 12. 12. 1998 byla v Novinovém centru Vydavatelství Vltava v Českých Budějovicích zprovozněna čtyřbarevná ofsetová rotačka, která umožnila vydávat plnobarevný produkt s velkou variabilitou vnitřního uspořádání a vložených příloh
- Od 1. 7. 2000 se vydavatelem titulu stává vydavatelství Vltava – Labe – Press, a. s., se sídlem v Praze – Uhřetěvesi. Vydavatelství Verlagsgruppe Passau spojilo svá dosavadní regionální vydavatelství Vltava (jižní, západní a částečně střední Čechy, Labe (severní Čechy) a PNPress (východní Čechy) do jediného vydavatelství. Regionální deníky pak vycházejí ve všech českých okresech pod společnou hlavičkou Deníky Bohemia
- Jihočeské listy / Jihočeské Deníky Bohemia mají v té době osm mutací, Plzeňský deník / Západočeské Deníky Bohemia rovněž osm mutací, SD – Severočeské noviny / Severočeské Deníky Bohemia deset okresních mutací, Večerník Praha a Kladenský deník / Středočeské Deníky Bohemia a Večerník Praha ve středních Čechách a v Praze deset mutací. Hradecké noviny / Východočeské deníky Bohemia ve východních Čechách mají osm mutací. (Čechová 2014: 17).
- Vydavatelská skupina Vltava – Labe – Press s novým tisíciletím finalizovala i své aktivity na Moravě. Do vydavatelské skupiny postupně přibyly nakoupené tituly, především Moravské noviny Rovnost v Brně a Moravskoslezské noviny Svoboda v Ostravě.
- V roce 2001 tak začaly vycházet sloučením klíčových moravských titulů Deníky Moravia s prodaným nákladem 137 843 výtisků v roce 2001¹³.

¹³ Podle Ročenky Unie Vydavatelů denního tisku z roku 2005.

- Dne 14. 9. 2006 ve svém patnáctém ročníku vycházejí naposledy Českobudějovické (Jihočeské) listy pod tímto názvem.
- Od 16. 9. 2006 jsou nahrazeny názvem Českobudějovický deník. Byla tak prakticky završena patnáctiletá snaha o unifikace názvů všech regionálních a lokálních titulů vydavatelství Vltava – Labe – Press v rámci celé České republiky, tedy v Čechách i na Moravě, do jednotného modelu se zastřešujícím názvem „DENÍK“.
- Dne 12. 8. 2015 získala stoprocentní podíl ve vydavatelství Vltava – Labe – Press investiční skupina PENTA INVESTMENTS, která převzala vydavatelství v listopadu.
- Nástupnickou organizací se stalo vydavatelství Vltava – Labe – Media.

4.5 Regionální deník Jihočeské listy v období internetizace médií

Jak píše Osvaldová, jako pracovní příležitost či novou platformu pro obsah začali novináři chápat web velmi pomalu. Začali ho využívat nejprve jako zdroj informací, chápali web jako doplňkové médium a někteří k němu měli dokonce zdrženlivý až negativní vztah. (Osvaldová 2011)

„V červnu 1995 oznámil Rupert Murdoch, že všechny jeho noviny z vydavatelství News Corporation (bylo jich 130) budou do dvou let na webu. Byl to důležitý signál i pro ostatní vydavatele. Rok 1995 se proto často uvádí jako počátek webového publikování.“ (Osvaldová 2011: 109)

I tak historicky úspěšný titul jako byly Jihočeské listy, jejichž páteční náklad s TV magazínem přesahoval v polovině devadesátých let v kraji se šesti sty tisíci obyvateli více než 100.000 výtisků a průměrný náklad měl přes 50.000 výtisků, se nepohyboval v ekonomickém a společenském vzduchoprázdnu. A samozřejmě se nevyhnul razantním společensko-technickým změnám, které přinesl rozvoj internetu a jeho masivní uplatňování v různých oborech lidské činnosti, žurnalistiku nevyjímaje.

Naopak. Otevřel zcela nové rozměry novinářské práce, nové aspekty redakční činnosti, možnosti přenosu informací, grafických předloh, dat a informací vůbec, vyžádal si zcela nové žurnalistické žánry a přístupy, akceleroval atributy žurnalistických sdělení jako je rychlost informace včetně on-line přenosů, jako je autentičnost, vizualizace novinářských formátů a produktů, streamování, interview přes skype a řadu dalších. Především ale znamenal nástup webových zpravodajských portálů. Aktuální žurnalistika se začala

z reálného prostoru a reálných produktů – tištěných novin – přenášet do prostoru virtuálního. Sice méně bezpečného, degradujícího úroveň jazyka a stylistiky, ale zato stále lépe dostupnějšího i pro běžnou populaci a především stále rychlejšího a aktuálnějšího.

4.5.1 Vliv internetizace médií na náklad krajských deníků

Internet, internetizace médií, jejich široké výrazové prostředky a obecný tlak na rychlost informací odsunul některé tradiční nosiče na druhou kolej tím, že si vybudoval svou vlastní čtenářskou – uživatelskou základnu, která se k němu přesunula od jiných typů médií tištěných ale i od médií audiovizuálních. Poklesla tak poslechovost některých rádií, poklesla sledovanost televizí především u mladé generace, která již více času tráví na internetu než u televizní obrazovky. A v případě některých typů tištěných médií aktuálně představuje přímo jejich existenční ohrožení. To mi v rozhovorech mezi čtyřma očima potvrdili i jiní manažeři vydavatelských společností, než kteří jsou v této práci citováni. Nechtějí být ale z profesních důvodů v této souvislosti zmiňováni. To ale vidíme v posledních letech celkem pregnantně i z tvrdých dat, které jednotliví vydavatelé uveřejňují.

A to platí pro některé centrální deníky, ale čtenost – a tedy prodaný náklad – klesají zhruba od poloviny až konce devadesátých let i deníkům regionálním.

Například Jihočeské listy dosáhly v porevolučním období svého nejvyššího prodaného nákladu v roce 1995 – 54 464 výtisků. V tomto roce se dařilo i všem ostatním titulům vydavatelské skupiny: Hradecké noviny měly 63 849 prodaných výtisků, Plzeňský deník 78 493 a Severočeské noviny 48 145 prodaných výtisků. Z absolutních čísel to není patrné, ale v relativních ukazatelích, pokud bychom použili vážená čísla, měly výrazně nejvyšší čtenost Plzeňský deník a Jihočeský deník.

4.5.2 Zlomový rok 1996 a pokles čtenosti českých regionálních titulů

V roce 1996 ale přišel pro regionální deníky s výjimkou SD – Severočeských novin, kde v roce 1996 došlo k výrazným vydavatelským akvizicím a začlenění nových titulů, nečekaný a nepochopitelný skok: Všem zbývajícím titulům poklesl prodaný náklad o čtyři až šest tisíc výtisků. Tímto rokem začal trend, který až na drobné výjimky, dané vydavatelskými akcemi, aktivitami na získání předplatného či čtenářskými soutěžemi, postupně pokračoval i v dalších letech.

Jihočeské listy měly v roce 1996 prodaný náklad 50 497 oproti 54 464¹⁴ v roce předešlém. Propad prodaného nákladu byl v tomto roce nejvýraznější (- 3967 ve srovnání s rokem 1995), pokračoval ale prakticky v podobné dynamice u všech českých regionálních deníků i v dalších letech.

V roce 1997 byl denní prodaný náklad Jihočeských listů 47 481 kusů (- 3016 ve srovnání s rokem 1996). Ačkoliv denní náklad klesal od roku 1996 všem čtyřem regionálním deníkům vydavatelské skupiny, rozhodl se v polovině roku 1997 dlouholetý šéfredaktor Jihočeské pravdy a Jihočeských listů Vladimír Majer k odchodu z funkce šéfredaktora regionálního titulu. Ve funkci ho nahradil dosavadní zástupce šéfredaktora František Kotrba.

V roce 1998 došlo k mírnému zlepšení prodaného nákladu Jihočeských listů. Zastavil se dosavadní propad a prodaný náklad vzrostl na 47 617 prodaných kusů (v meziročním srovnání + 136).

V prosinci roku 1998 byla v Novinovém centru Vydavatelství Vltava v Českých Budějovicích zprovozněna čtyřbarevná ofsetová rotačka, která umožnila vydávat plnobarevný produkt s velkou variabilitou vnitřního uspořádání a vložených příloh. Jihočeské listy se tak tímto technologickým krokem vyrovnaly plnobarevností a kvalitou tisku konkurenci a byly schopny nabídnout nové možnosti i svým inzertním klientům. Ani technologický pokrok ale nedokázal zastavit trend ztráty zájmu části čtenářské obce o tento typ média, který vedl obecně k dalším propadům čtenosti. Ze skupiny Jihočeských listů k tomuto roku odešly Pelhřimovské listy, které se staly součástí nově vytvářeného titulu na Vysočině s centrem regionální redakce v Jihlavě.

Rok 1999 tedy znamenal další pokles čtenosti Jihočeských listů. Prodaný náklad poklesl o 3 118 kusů na 44 499 prodaných výtisků denně. Prodaný náklad Plzeňského deníku poklesl v roce 1999 o téměř osm tisíc kusů, SD-Severočeských novin o jedenáct tisíc kusů a Hradeckých novin o téměř pět a půl tisíce výtisků.

Poslední rok minulého milénia – rok 2000 – znamenal pro krajské deníky další propad prodaných výtisků. Jihočeské listy ztratily oproti roku 1999 průměrně 2599 prodaných výtisků. Průměrný počet prodaných výtisků byl 41 900. Plzeňský deník

¹⁴ Zdrojem dat je Ročenka Unie vydavatelů denního tisku za příslušné roky, respektive ABC ČR - Audit Bureau of Circulations. Data jsou dostupná z <http://www.abccr.cz/overovana-data/vyhledavani-nakladu-tisku/>

ztratil více než pět tisíc prodaných výtisků, SD-Severočeské noviny 5700 prodaných výtisků a Hradecké noviny téměř 3 300 prodaných výtisků.

Velký propad nastal i u Večerníku Praha, který vydavatelská skupina nakoupila od dosavadního vydavatele Fidelise Schlee, který titul prodal v roce 1997. Mezi lety 1998–2000 poklesl prodaný náklad jediného českého večerníku o téměř devatenáct tisíc kusů ze 72 635 v roce 1998 na 55 823 v roce 2000.

4.5.3 Růst ceny deníků a pokles zájmu čtenářů

Negativní vývoj čtenosti prakticky všech tištěných médií, který započal v polovině devadesátých let a postupně pokračoval i v novém tisíciletí, je potřeba vidět, jak už jsem uvedla, především v souvislostech nástupu nových médií a internetizace mediálního trhu a tedy jisté překonání role denního tisku jako důležitého nosiče informací.

„Největší problém v počátku byl, že leckdo ani internet neměl, takže jsme neviděli důvod, proč se cpát do internetu, když připojení bylo drahé a internet doma vzácný. Tehdy jsme v něm nespatořovali jako úplně nebezpečí,“ uvedl v našem rozhovoru Petr Soukup, který byl šéfredaktorem Jihočeských listů od roku 2001. (Soukup, 2019)

„Pamatuji si, že jsme měli webového editora, protože tím, jak jsme pořád jeli print, ale v počítači, tak jsme ty zprávy vkládali na internet, a na to stačil jeden člověk. Dokonce jsme to i zdržovali. Aby si lidé noviny koupili, tak jsme dávali články na internet se zpožděním, někdy na jedenáctou hodinu, kdy jsme věděli, že si lidé ty noviny ráno už koupili a ty další neprodané už asi zůstanou ležet. A přesto přichází – a to si myslím, že ten zlomový – moment, kdy se papírové noviny staly vábničkou pro internet. Přečtu si tři odstavce s jednou fotkou, ale vím, že na internetu je těch odstavců sedm a k tomu dvaadvacet fotek. To byl asi ten krok, kdy papír musel ustoupit,“ soudí Petr Soukup. (Soukup, 2019)

Ale opomenout nesmíme ještě jeden nesmírně důležitý aspekt a tím je přirozený ekonomický vývoj v hospodářských cyklech a jeho vliv na spotřebitelské nálady a finanční situaci českých domácností.

Od devadesátých let u nás docházelo v několika etapách k výraznému zvyšování výdajů domácností v nezbytných komoditách, jako byly náklady na energie, vodné a stočné, pohonné hmoty, potraviny či zdravotní péče. Výrazně se proměnila kupní síla některých sociodemografických kategorií, především seniorů a mladých rodin s dětmi, respektive nízkopříjmových a rovněž ekonomicky neaktivních skupin obyvatelstva.

V rámci rodinných rozpočtů bylo třeba přeskupit jednotlivé výdajové položky tak, aby byly sanovány nejdůležitější výdaje. Ekonomický cyklus postupně klesal do útlumu, který vyvrcholil finanční krizí v roce 2008, jejíž restriktivní dopady u nás na rozdíl od okolních ekonomik, trvaly až do roku 2012. Jinými slovy: Domácnosti byly nuceny přehodnotit svoje dosavadní výdajové priority a začít šetřit na zbytných produktech.

A jednou z nákladových komodit, které se v tomto kontextu staly zbytnými, byl denní tisk. Pro seniory se stal vzhledem k jejich příjmům příliš drahým zbožím a pro další část čtenářů zbytným proto, že informace, které k životu opravdu potřebovali, získali levněji a rychleji jinde, především na internetu.

Není možné v rámci prostoru této práce skutečně validně porovnávat kupní sílu domácností a vývoj cen v čase, a není to ani cílem. Kritériem, které jsem mohla rešeršemi jednotlivých ročníků jihočeského krajského deníku studovat, je ale prodejní cena krajského deníku Jihočeská pravda, Jihočeských listů a Jihočeského (Českobudějovického) deníku, jak se vyvíjela v průběhu posledních třiceti let.

Na konci roku 1989 stála černobílá osmistránková Jihočeská pravda na stánku i v předplatném 50 haléřů (viz Přílohy č. 9–14). Při průměrném počtu pětadvaceti vydání za měsíc tedy stálo předplatné 12,50 Kčs. Průměrná mzda v roce 1989 byla přitom podle dat Českého statistického úřadu¹⁵ 3170 korun. Pomineme-li skutečnost, že jde o hrubou mzdu, je možné pro hrubé a velmi přibližné srovnání uvést, že z průměrného příjmu bylo nutné vydat na měsíční předplatné regionálního deníku asi 0,4 procenta hrubého měsíčního příjmu.

V roce 1992 stály Jihočeské listy 2 Kč (viz Příloha č. 15). V roce 1996 stály Jihočeské listy 5 korun a 7 korun s víkendovou přílohou (viz Příloha č. 16–17).

V roce 1998 stály plnobarevné Jihočeské listy s rozsahem až 32 stran ve všední den 5,50 Kč na stáncích a pro předplatitele 5 korun (viz Příloha č. 18). Vidíme tedy na příkladu dvojí ceny, že od druhé poloviny devadesátých let Vydavatelství Vltava změnilo svou distribuční politiku a začalo rozlišovat mezi čtenářem, který si produkt kupuje ve volném prodeji a mezi předplatitelem, kterému přináší řadu distribučních výhod včetně garance času distribuce do schránek a především opticky lepší cenu.

V roce 2006 stály Jihočeské listy 11 korun na stánku a 10,50 pro předplatitele (viz Příloha č. 19). V roce 2019 je aktuální cena Jihočeského (Českobudějovického) deníku

¹⁵ Viděno 15. 04. 2019 na <https://www.investia.cz/prumerna-mzda/1989>

včetně příloh 19 korun (viz Přílohy č. 20–26). Průměrný starobní důchod přitom byl podle informací ministryně práce a sociálních věcí Jany Maláčové v polovině roku 2018 12 386 korun¹⁶ a v průběhu roku 2019 by měl být navýšen na 13 200 korun. Senior s průměrným příjmem si tak může při současné ceně pořídit ze svého důchodu asi 650 vydání Českobudějovického deníku měsíčně, respektive při průměrných pětadvaceti číslech deníku do měsíce by ho nákup vyšel přibližně na 500 korun měsíčně, to jsou přibližně 4 % z celkového měsíčního příjmu, který má k dispozici.

Při průměrném mzdě, která ve třetím čtvrtletí roku 2018 byla podle Českého statistického úřadu 31 516¹⁷ korun hrubého, by to bylo ke dvěma procentům z hrubého příjmu. V roce 1989 to bylo půl procenta. Vidíme i při tomto velmi hrubém srovnání, že relativní cena jednoho čísla krajského deníku stouply v průběhu třiceti let několikanásobně a zvýšení relativních nákladů nejvíce dopadlo na kategorii seniorů.

Nicméně budeme-li se pokoušet analyzovat důvody postupného výrazného propadu čtenosti regionálních titulů, může rostoucí cena produktu hrát svou roli především u skupin osob s nižšími příjmy. Ale rozhodující důvody musíme hledat u změn na mediálním trhu, především změn preferencí čtenářů a v rozvoji nových médií a zpravodajských webů, které jsou levnější a rychlejší než tištěné deníky a zároveň spotřebitelsky přívětivější.

Ale též v tom, že jednotlivé regionální redakce možná až příliš podléhaly postupné centralizaci výroby a redakčního obsahu a opouštěly pracně vydobyté pozice jedniček v lokální informaci a pokrytí regionu lokálními informacemi.

Petr Soukup, šéfredaktor Jihočeských listů ze začátku tisíciletí o tom soudí: „*Dnes jsem za pár vteřin v Brazílii, na internetu mám celý svět. Ale není tam jedna věc: Jména mých sousedů. To je to, co hledáme, lidi, které známe. Nejúspěšnější... byla příloha Lidé svatého Floriána. Dokonce se musela tisknout nadvakrát, jak byla velká a nevešla se do schránky. Úplně elementární fotka hasičů v Hodějovicích, Čičenicích, kdekoliv na vsi. V příloze jsme měli třeba pět set obličejů. Koupil si to hasič, jeho babička, jeho sestra. A to si myslím, že je ta budoucnost – mít nejbližší okolí a dobrý příběh“.* (Soukup. 2019)

¹⁶ Viděno 15. 04. 2019 na <https://www.mesec.cz/clanky/duchody-2019-vsichni-dostanou-vyrazne-pridano-rychleji-porostou-nizsi-penze/>

¹⁷ Viděno 15. 04. 2019 na <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/mzdy/>

4.6 Transformace regionálních vydavatelství do Vltava – Labe – Press a příchod investiční skupiny Penta Investmens

Jak jsem již uvedla, společnost Vltava – Labe – Press, a. s., vznikla k prvnímu červenci roku 2000, kdy došlo ke sloučení vydavatelů regionálních deníků – společností Vltava, s.r.o., Labe, s. r. o., PNPress, s. r. o., Pragoprint a tiskáren Mír. Kontrolovala i vydavatelství Astrosat, do jehož portfolia patřilo vydávání televizních suplementů, časopisů Glanc, Story, National Geographic, Týdeník Květy, Vlasta a dalších hobby titulů.

Držela i kontrolní balík distribuční společnosti Česká distribuční, provázána byla i s První novinovou společností.

Byla tak i formálně dokončena centralizace vydavatelství regionálních titulů, zahájená v roce 1992 pasovskou vydavatelskou skupinou Verlagsgruppe Passau. V době svého vzniku v roce 2000 vydávala společnost Vltava – Labe – Press regionální deníky ve všech českých regionech, získala dva celostátní deníky – Slovo a Zemské noviny – a o rok později zahájila nákup významných titulů v moravských krajích, především brněnské Rovnosti a moravskoslezské Svobody.

V průběhu dalších let tak vydavatelství vydávalo ve všech krajích ČR celkem 71 deníků a rovněž 23 týdeníků. V počtu prodaných kusů (141 000) patřilo vydavatelství v polovině roku 2015 celkově třetí místo mezi českými novinami za Bleskem (242 000) a Mladou frontou Dnes (156 000).

Již v roce 1999 se do portfolia skupiny dostala prostřednictvím vrcholného manažera pasovského angažmá v ČR Vlastimila Košťála, který byl pověřen i expanzí na Slovensko, i jedna nevydavatelská akvizice: Od tehdejších Východoslovenských železáren získala fotbalový klub Sparta Praha. Prostřednictvím Sparty se tak Vlastimil Košťál na několik let dostal do vedení českého fotbalu a postupně opustil své pozice v rámci českého angažmá Verlagsgruppe Passau.

Co se týče hospodářských výsledků, nejlepších ekonomických výkonů dosahovalo Vydavatelství VLP v polovině první dekády. Například v roce 2004 dosáhlo výnosů 2,1 miliardy korun. V souvislosti s propadem čtenosti ekonomické výsledky v průběhu

dalších let postupně poklesly a oscilovaly kolem miliardy korun, v letech před rokem 2015 společnost vykazovala ztrátu až v desítkách milionů korun.¹⁸

4.7 Vstup investiční skupiny Penta Investments na mediální trh a nástupnická společnost Vltava – Labe – Media

V srpnu roku 2015 ukončila několikaměsíční přípravy a audit hospodářství investiční skupina Penta Investments a od pasovské vydavatelské skupiny Verlagsgruppe Passau koupila stoprocentní podíl v druhém největším vydavatelství na českém mediálním trhu – vydavatelství Vltava – Labe – Press, a. s., a společnost převzala v listopadu roku 2015. Nástupnickou společností se stala Vltava – Labe – Média.

Investiční skupina Penta Investments již měla v té době aktivity v deseti evropských zemích. Například v rámci svého slovenského angažmá byla vlastníkem vydavatelství 7 Plus, Trend Holding a především vydavatelství Petit Press, které vydává deník SME.

Své mediální aktivity v České republice připravovala několik měsíců. Auditovala především ekonomickou situaci jednotlivých titulů. Výsledkem jednání s koncernem Verlagsgruppe Passau a jeho majiteli – rodinou Diekmanovou, reprezentovanou majitelem Axelem Diekmanem a generální ředitelkou Simone Tucci-Diekmanovou, pak byl nákup sta procent společnosti Vltava – Labe – Press, a. s. Získala tak především Deník, který vychází v okresních mutacích v sedmdesáti okresech, a zároveň i sedmdesát týdeníků (viz Tröster, 2019). Součástí Deníku jsou nyní suplementy Deník VÍKEND, Deník BYDLENÍ, Deník ŽENY a Deník ZDRAVÍ. (Tröster, 2019)

Významným suplementem Deníku je i „*DENÍK EXTRA, který je distribuován jednou měsíčně zdarma do schránek. Snaží se být co nejvíc lokální, kdy základem obsahu je výběr top zpráv z uplynulého měsíce z jednotlivých okresů,*“ uvedl Marin Tröster. (Tröster, 2019)

Důležitou akvizicí je též jedenapadesátiprocentní podíl ve vydavatelství Astrosat, které vydává barevné suplementy v čele se čtenářsky velmi akceptovaným

18

Viděno 15. 04. 2019 na <https://www.e15.cz/byznys/technologie-a-media/penta-koupila-vydavatele-regionalnich-deniku-vltava-labe-press-1217696>

Viděno 15. 04. 2019 na: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/penta-kupuje-denik.A150807_133849_ekoakcie_nio

produktem TV Magazín, a tradiční tituly časopisů jako jsou Květy, Vlasta či česká verze National Geographic Česko.

Součástí portfolia byla též klíčová tiskárna Novotisk. Penta dále získala sedmdesát procent distribuční společnosti Česká distribuční a 35% podíl v První novinové společnosti, kterou společně vlastní největší novinová vydavatelství na českém mediálním trhu, a třicetiprocentní podíl v digitální mediální agentuře AdActive. Penta Investments měla podle spekulací médií zaplatit pasovskému Verlagsgruppe Passau za celé angažmá zhruba od dvou do dvou a půl miliardy korun, ale spekulovalo se i o ceně nižší. Pravdou je, že skutečná cena nebyla zveřejněna. Samo pasovské vydavatelství prodej komentovalo slovy, že šlo o strategický krok, protože se vydavatelství chtělo lépe koncentrovat na německý trh.

Představitelé společnosti Penta Investments, ať už spolumajitel Marek Dospiva či investiční ředitel Zdeněk Kubát, se ve svých prohlášeních netajili tím, že Deníky a další aktiva Vltavy – Labe – Group jsou pro investorsky zaměřenou skupinu především dlouhodobou investiční příležitostí, která nabízí synergické efekty s dosavadními aktivitami Penty. Deklarovali přitom cíl zajistit pro vydavatelství finanční stabilitu a rozvoj. V současnosti patří na trhu s deníky titulům Vltava – Labe – Media asi patnáctiprocentní podíl.

Na příkladu Penty Investments, která již byla v době nákupu majitelem společnosti News and Media Holding na Slovensku, jsou patrné ještě dva zajímavé atributy, typické pro současný vývoj na českém mediálním trhu. Tím prvním je fakt, že se důležitými hráči na mediálním trhu stávají společnosti, jejichž primární zaměření ležela zcela mimo mediální trh. Takovými investory byla třeba finanční skupina PPF, která vstoupila do TV Nova, slovenský finančník Patrik Tkáč, který vstoupil do skupiny Czech News Center, která vydává Sport, Aha a především čtenářsky nejúspěšnější deník Blesk. Zpravodajský trh tak začínají stále více kontrolovat finanční skupiny.

Druhým atributem druhé dekády století je odchod německých vydavatelských skupin zpravodajských deníků, které byly aktivní v devadesátých letech a zformovaly současnou podobu českého mediálního trhu, a jejich nahrazování mj. slovenskými investory, mj. již zmiňovaným Patrikem Tkáčem, Andrejem Babišem, který před vstupem do vrcholné politiky investoval do klíčového vydavatelství MAFRA s Mladou frontou Dnes a Lidovými novinami, a Pentou, která získal Deník, ale mezi její první česká aktiva patřila například síť

lékáren Dr. Max, Aero Vodochody či sázková kancelář Fortuna. Na Slovensku vlastní mj. vydavatelství Petit Press a News and Media Holding.

4.7.1 Placený obsah internetového Deníku.cz

Deník v současné době – na konci března 2019 – přichází ve své internetové podobě s novinkou – část obsahu webového Deníku.cz bude placená.¹⁹ Placený obsah bude integrován pod hlavičkou Deník Klub. Jeho členové získají za předplatné přístup k celkovému obsahu a do exkluzivních rubrik.

„Placeným obsahem chceme především rozšířit naše webové portfolio kvalitního zpravodajství a přinášet tak našim čtenářům lukrativní a exkluzivní informace, které jsou v dnešní době jednou z nejcennějších komodit na současném trhu,“ uvedl na webu vydavatelství ředitel redakcí Vltava – Labe – Media Roman Gallo²⁰. Do exkluzivních materiálů hodlá portál zařazovat exkluzivní žurnalistické materiály například do rubriky Lidé odvedle, Skutečný život a Češi v číslech. Klub nabídne i přímý kontakt na redaktory, méně reklamy a zaslání nejdůležitějších informací z regionu. (Tröster, 2019)

Web vydavatelství Vltava – Labe – Media uvádí, že portál Deník.cz měsíčně navštěvuje kolem 3,5 milionu reálných uživatelů.

¹⁹ O zpoplatnění části obsahu a exkluzivních rubrikách hovoří současný šéfredaktor Českobudějovického deníku Martin Tröster v rozhovoru – Příloha č. 8

²⁰ Viděno 16. 04 2019 na <https://www.vlmedia.cz/tiskove-zpravy/vydavatelstvi-vltava-labe-media-spousti-placeny-obsah-na-denik-cz-20190327.html>

5. Závěr

Bakalářská práce se věnuje historii a vývoji regionálního a lokálního tisku na Českobudějovicku a v jihočeském regionu od konce II. světové války dosud s důrazem na posledních třicet let. Cílem práce bylo zjistit a popsat, jak se v posledních třech dekadách měnila vlastnická struktura a podoba deníků a týdeníků na Českobudějovicku. Dále pak vymezit a popsat stěžejní milníky a nejdůležitější změny, jimiž tato média prošla. Věnovala jsem se především modernizaci výroby a redakčního systému, změnám ve vydavatelské a vlastnické struktuře a srovnání v čase některých klíčových atributů jednotlivých printových produktů jako je čtenost, náklad, vývoj ceny, předplatitelská politika a podobně.

K naplnění cílů jsem využívala dvě primární metody: První z nich byla kvalitativní metoda hloubkových rozhovorů a druhou kvalitativní metoda analýzy dokumentů, kdy jsem kontinuálně analyzovala především dobový regionální a lokální tisk, který vycházel během uplynulých let od roku 1989 do současnosti na území Českobudějovicka, potažmo jihočeského regionu především z dobových výtisků, které byly dohledatelné v archivu Jihočeské vědecké knihovny a v redakčním archivu Českobudějovického deníku.

Klíčovými tituly byl ve sledovaném regionu krajský deník Jihočeská pravda a jeho pokračovatelé – Deník Jihočeská pravda, Jihočeské listy a Českobudějovický deník a jejich mutace. V rámci rozhovorů s pěti manažery klíčových redakcí - šéfredaktory Vladimírem Majerem, Mgr. Františkem Kotrbou, Mgr. Petrem Soukupem a Mgr. Martinem Trösterem a ředitelkou Vydavatelství Vltava, s. r. o., a Vltava - Labe – Press, a. s., Mgr. Jitkou Bosákovou - jsem získala přímé nezprostředkované informace a originální dobové materiály od aktivních novinářů - manažerů, kteří v regionálních novinách pracovali před rokem 1989, i přímých účastníků vlastnických a redakčních změn, kterými si regionální a lokální tituly na jihu Čech prošly od roku 1989 do současnosti.

Na základě jejich zkušeností a dalších informací a podkladů jsem chronologicky popsala klíčové body vývoje regionálních a lokálních titulů v regionu, vydavatelské a majetkové změny, tiskárenské zázemí, strukturu produktů, jejich čtenost, náklad, ceny a další atributy. Získala jsem též některé dokumenty z přelomu osmdesátých a devadesátých let, které vypovídají o atmosféře revoluční a porevoluční doby a nebyly dosud nikde publikovány.

Zjistila jsem, že vrchol čtenářského zájmu zažívaly regionální a lokální tituly na Českobudějovicku na počátku devadesátých let a zhruba od poloviny devadesátých let nastává pokles čtenářského zájmu o tištěné regionální deníky. Analyzovala jsem též na základě výpovědí respondentů příčiny poklesu čtenářského zájmu a zachytila změny ve vydavatelské filozofii tištěných médií v období nástupu internetu a internetizace médií.

V první kapitole jsem se zabývala typologií a specifiky lokálního a regionálního tisku. Řada odborníků tvrdí, že je tato specifikace spíše umělá a že označení *lokální* či *regionální* považují za synonyma. Podobný názor, tedy že je teoretické rozdělování a vymezení obsahu pojmu lokální, okresní, regionální či krajský tisk vcelku nadbytečné a nepřesné, zastávali i někteří z respondentů. Dle nich bylo důležité z pragmatických výrobních a distribučních důvodů rozlišovat pojmy okresní titul pro nosič vycházející v hranicích existujícího okresu, zatímco krajský deník, který vycházel v Jihočeském kraji, zastřešoval ve své plášťové části všechny okresy kraje, přinášel v nich zprávy lokálního i regionálního významu a byl tak určen především pro čtenáře celého kraje.

Věnovala jsem se i historickým aspektům čtenosti regionálních novin. Pro mě zajímavým poznatkem bylo například to, jak administrativní změny, spojené s územně správní reformou v roce 1960 a s vytvořením tzv. velkých krajů, ovlivňovaly čtenost, například v lokalitách, kde se k Jihočeskému kraji připojila část Vysočiny (Pelhřimovsko) a lokalitách, které historicky patřily k Moravě (Dačicko, Slavonicko).

Ve třetí podkapitole jsem zabývala klíčovým titulem – krajským deníkem Jihočeská pravda a jeho nástupci po roce 1989 a dnes.

Druhá kapitola pojednává o struktuře regionálního a okresního tisku před rokem 1989, která byla téměř neměnná. V dílčích podkapitolách jsem vymezila, jaký byl tehdejší systém kontroly regionálních médií ze strany KSČ, a popsala systém, který pracoval se strukturou centrálních titulů, regionálních titulů a večerníků, podnikového tisku, popsala jsem strukturu a čtenost okresních titulů a techniku a výrobu tištěných periodik před rokem 1989. V rozhovoru s Jitkou Bosákovou mě zaujal poznatek, že Jihočeská pravda měla v té době omezený náklad, aby v regionu nepřesáhl náklad Rudého práva.

V další kapitole jsem se zaměřila na regionální a lokální tisk v Jihočeském kraji po roce 1989. V této kapitole se podkapitoly zabývají strukturální transformací českého tisku po roce 1989, 17. listopadem 1989 a transformací trhu s médii v ČSSR, ČSFR a ČR.

Zaznamenala jsem vydávání nového okresního titulu v Českých Budějovicích Nový život a vznik dalších lokálních titulů. Ředitelka VLP Jitka Bosáková a šéfredaktoři Majer a Kotrba vzpomínají, že tato doba všeobecného uvolnění po sametové revoluci pro česká tištěná média obecně nebyla lehká, protože bylo jen velmi těžké predikovat, kudy se vydávání tisku bude v době majetkových přesunů a boje o vlastnictví titulů a tiskárenského zázemí vyvíjet.

Ve čtvrté kapitole jsem se věnovala klíčovým změnám po roce 1989, tedy v období deregulace a liberalizace českého mediálního trhu tištěných regionálních a lokálních médií a vzniku nových vydavatelských subjektů.

Zaznamenala jsem existenci jistého právního vakua v tom období, které mj. umožnilo vyvedení majetku z bývalých komunistických vydavatelství, jakým bylo v tomto případě Vydavatelství Rudé právo, a vznik nových vydavatelských subjektů, např. vydavatelství Delta, vydavatelství Deltapress a příchod německého vydavatelského koncernu Neue Presse Verlags Passau na český mediální trh. Zabývala jsem se vznikem a rozvojem aktivit českobudějovického Vydavatelství Vltava a vznikem a působením vydavatelského koncernu Vltava – Labe – Press.

V této kapitole, popisující klíčové události ve vývoji českobudějovického regionálního tisku posledního čtvrtstoletí, jsem se věnovala i problematice nástupu internetu a internetizace médií. S tímto fenoménem je spojen především postupný, ale o to významnější pokles zájmu čtenářské veřejnosti o tento typ nosičů a tedy i výrazný pokles čtenosti a prodaného nákladu jednotlivých mutací regionálního titulu Jihočeské listy a posléze Českobudějovického (Jihočeského) deníku. Tento faktor v současné době ohrožuje samu existenci regionálního tisku, a nejen regionálního, a vyžaduje od jednotlivých redakcí mj. důslednější a sofistikovanější provázanost s internetovými podobami jednotlivých titulů.

V závěrečných kapitolách jsem se věnovala odchodu bavorského vydavatelského domu Neue Press Verlags Passau z českého trhu a nástupu nového vydavatelského subjektu – slovenské investiční společnosti Penta Investments a přechod dosavadního vydavatelství Vltava – Labe – Press do skupiny Vltava – Labe – Media.

Pro mě osobně bylo nejzajímavější setkávání se všemi respondenty, kteří se ve vzpomínkách vraceli do doby, kdy byl současný Jihočeský deník na *vrcholu své slávy* a stal se výrazně nejčtenějším periodikem v Jihočeském kraji. Na dobu, kdy se transformovala struktura, dereguloval a liberalizoval se mediální trh v ČR, na vypořádání se s největšími

lidskými i politickými problémy během polistopadového období a nástupem nových ekonomických struktur a pravidel, na složitá vyjednávání s Neue Presse Verlags a Wimmer Holding a na vliv internetizace médií na náklad krajských deníků.

Je pozoruhodné sledovat, jaký vliv na podobu a strukturu regionálního tisku obecně se snažilo mít v minulosti vydavatelství Vltava – Labe – Press, které zpočátku správně kráčelo cestou regionalisty, a kudy se ubírají vydavatelské kroky a filozofie vydavatelství Vltava – Labe – Media, které zatím kráčí cestou koncentrace a centralizace.

Bylo zajímavé porovnávat layout novin v čase, kdy se díky technice mohla měnit a modernizovat i grafika. Respondenti v rozhovorech vzpomínali jako na klíčovou změnu především na prosinec roku 1998, kdy byla v Novinovém centru v Českých Budějovicích spuštěna nová rotačka.

Díky vzpomínání šéfredaktorů a ředitelky VLP jsem se vrátila zpátky do svých dětských let, protože jsem jako dcera šéfredaktora Františka Kotrby v těchto novinách „vyrůstala“ a prožila tak jako dítě i jako pozdější externí spolupracovnice postupný vývoj od Jihočeské pravdy, přes Deník Jihočeská pravda až po Jihočeské listy a Jihočeský deník.

Jako studentka žurnalistiky, která do Českobudějovického deníku občasně přispívá, tak i jako autor vnímám změny ve struktuře a vlastnictví, které s sebou přinesl zlomový rok 2015. Jako Jihočeška taktéž vnímám důležitou roli jihočeského regionálního tisku a tímto se také dostáváme k tomu, proč jsem si tento titul vybrala jako téma své bakalářské práce, protože se dá říci, že Jihočeský a Českobudějovický deník jsou velkou součástí mého osobního i profesního života a života celé naší rodiny.

Dle mého názoru regionální tisk ani s nástupem a rozvojem internetu a zpravodajských webových stránek úplně nezanikne. Ačkoli je dnes na internetu velkým trendem opisování, blogování, komentování i přes neznalost problému a každý *nenovinář* s podprůměrným jazykem může publikovat jakoukoli nepodloženou a neověřenou informaci, myslím si, že v regionech pravé novinářské řemeslo, a právě i kvůli tomu, že čtenář vyhledává přeci jenom autorkou kvalitu, nevymizí. Budoucnost regionálního tisku vidím podobně jako ředitelka VLP Jitka Bosáková v opětovném zaměření se na místní, lokální a regionální informace a „čtení“ o místech, které mám rád. A stejně tak doufám, že si lidé v budoucnu opět řeknou: *Já si chci přečíst v klidu a hezkým jazykem o tom, co žiju. A už nechci utrácet čas a surfovat z webu na web, abych zjistil, že jsou všude stejné hlouposti. Já chci mít zase svoje jihočeské noviny k snídani! Ale jak je to naučit?*

Seznam zkratk

I. B	Označení pro jednu z nejnižších pravidelných fotbalových soutěží, hranou obvykle na území okresu
ABC ČR	název panelu vytvořeného aktivitou Unie vydavatelů, zveřejňujícího ekonomické ukazatele tisku
AISA	též TNS AISA – společnost pro výzkum marketingu a médií
AMASIA	společnost pro výzkum marketingu a médií, v likvidaci
a.s.	akciová společnost
ASTRA	Aktuality STRAkonicka, týdeník
ČNR	Česká národní rada
ČSAD	Československá státní automobilová doprava
ČSFR	Československá federativní republika
ČSSD	Československá sociální demokracie
ČSSR	Československá socialistická republika
ČST	Československá televize
ČTK	Československá tisková kancelář
GmbH	Gessellschaft mit beschränkter Haftung – společnost s ručením omezeným
JKV KSČ	Jihočeský krajský národní Komunistické strany Československa
KDS	Křesťanskodemokratická strana, první nově založená politická strana po listopadu 1989
KNV	bývalý krajský národní výbor
KSČ	Komunistická strana Československa
KV	krajský výbor
MPHS	Ministerstvo pro hospodářskou soutěž
NPV	Neue Passauer Verlag, pasovské vydavatelství

ODS	Občanská demokratická strana
OF	Občanské fórum
ONV	bývalý okresní národní výbor
PNPress	Passauer Neue Presse, název pro regionální noviny vydávané v dolnobavorském Pasově
PNS	Poštovní novinová služba
PS P ČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
RSDr.	doktor politických věd, titul, udělovaný absolventovi vysoké školy s výrazně ideologickým zaměřením
Sb.	Sbírka zákonů
s. p.	státní podnik
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
ÚOHS	Úřad na ochranu hospodářské soutěže
ÚPV	Úřad předsednictva vlády
ÚV KSČ	Ústřední výbor Komunistické strany Československa
ÚV KSSS	Ústřední výbor Komunistické strany Sovětského svazu

Seznam pramenů

BOSÁKOVÁ, Jitka. 2019.

KOTRBA, František. 2019.

MAJER, Vladimír. 2019.

SOUKUP, Petr. 2019.

TRÖSTER, Martin. 2019

Zlaté časy médií. Výstava. 25. 11. 2005 - 2. 4. 2006. Národní muzeum. Praha.

Seznam literatury

BENDA, Josef. *Vlastnictví periodického tisku v České republice v letech 1989-2006.* Praha: Karolinum, 2007. 273 s. ISBN 978-80-246-1387-1.

BOHÁČKOVÁ, Kamila. Reformy územněsprávní organizace na území ČR po roce 1945 [online]. Zlín, 2005 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/iat55o/>>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky. Vedoucí práce JUDr. Miloš Matula, CSc.

BREČKA, Samuel. *Médiá v Slovenskej republike.* Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Fakulta masmediálnej komunikácie. 2002. 201 s. ISBN 8089034128, 9788089034123

BROWN, Ray. *Characteristic of Local Media Audiencies.* Westmead: Saxon House, 1978. 130 s.

ČECHOVÁ, Judita. *Vývoj regionálního tisku n příkladu Plzeňského a Moravskoslezského deníku a rozvoj jejich obsahu z roku 2010.* Praha, 2014. 67 s. Bakalářská práce (Bc) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Barbora Köpplová, CSc.

DRASTICH, Oldo. 1992. „Charakteristiky a typológia novej regionálnej tlače Slovenskej republiky.“ Pp. 17–24 in *Otázky žurnalistiky.*

- GIORGI, Liana a POHORYLES, Ronald J. *The post-socialist media: what power the west: the changing media landscape in Poland, Hungary, and the Czech Republic*. Repr. Aldershot: Avebury, 1997. x, 150 s. ISBN 1-85628-654-1.
- GULYÁS, Ágnes. 2003. „Print Media in Post-Communist East Central Europe.“ Pp. 81–106 in *European Journal of Communication*. London – Thousand Oaks – CA – New Delhi: SAGE. Vol. 18. No. 1.
- HÁJEK, Miloslav. *Uvedení do typologie českého periodického tisku*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 1979. 94 s.
- HOLINA, Vladimír. *Periodická tlač v SSR a jej čitatelia*. Bratislava: Novinársky študijný ústav, 1989. 140s.
- HOLINA, Vladimír – IVANTYŠYN, Roman – DRASTICH, Oldo. *Okresné noviny: (stav, obsahová štruktúra, čitatelia, redakčná pošta, autori)*. Bratislava: Novinársky študijný ústav. 1988. 408 s.
- HUDEC, Vladimír. *Úvod do teorie žurnalistiky: celostátní vysokoškolská učebnice*. 1. vyd. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Novinář, 1982. 265 s.
- IVANTYŠYN, Roman. 1995. Regionálne, lokálne a sublokálne periodiká na Slovensku v devaťdesiatych rokoch. Pp. 25–32 in *Otázky žurnalistiky, I*.
- KALDOR, Mary, ed. a VEJVODA, Ivan, ed. *Democratization in Central and Easter Europe*. 1st pub. London: Continuum, 1999. xiv, 194 s. ISBN 0-8264-5257-4.
- KAŠÍK, Milan a HOLINA, Vladimír. *Okresní noviny*. Překlad Jana Klepetářová. 1. vyd. Praha: Novinář, 1988. 165 s. Knihovnička novináře; sv. 43.
- KLIMEŠ, Lumír. *Slovník cizích slov*. 7. vyd., V SPN vyd. 2., rozš. a dopl. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, 2005. 829 s. ISBN 80-7235-272-5.
- MIKETA, Kamil. Obři požirají trpaslíky. Německý Neue Passauer Presse a švýcarský Ringier AG vyšetřování pro podezření ze skupování regionálních novin v Čechách a na Moravě. In *Rudé právo*. 1. 2. 1993. Rešeršní tematický archiv Syndikátu novinářů ČR.
- OSVALDOVÁ, Barbora, a kol. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2011. 144 s. ISBN 978-80-246-1899-9.

- PÁČL, Pavel. *Hromadné sdělovací prostředky v regionu*. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita, 1997. 105 s. Spisy Filozofické fakulty Ostravské univerzity = Scripta Facultatis philosophicae Universitatis Ostraviensis; č. 108. ISBN 80-7042-481-8.
- REICHEL, Jirí: Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. ISBN: 978-80-247-3006-6
- RUŠ-MOHL, Stephan. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Překlad Hana Bakičová. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 292 s., [22] s. barev. obr. příl. ISBN 80-247-0158-8.
- SEDLÁKOVÁ, Renáta: Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada Publishing a.s., 2014 ISBN: 978-80-247-3568-9
- ŠANDEROVÁ, Jadwiga: Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách, Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2007. ISBN: 80-86429-40-7
- ŠMÍD, Milan. 2004a. „Czech Republic“. In *Media Ownership and its Impact on Media Independence and Pluralism*. Ljubljana: SEENPM – Peace Institute. http://www.mirovni-institu.si/media_ownership/index.htm [1. 4. 2019]
- ŠMÍD, Milan 2004b. Vliv vlastnictví médií na jejich nezávislost a pluralitu. <http://www.louc.cz/pril01/vlmed204doc> [1. 4. 2019]
- TUŠER, Andrej. *Typológia periodickej tlače I*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1995. 159 s. ISBN 80-223-0834-X
- TUŠER, Andrej a ŠEFČÁK, Luboš. *Okresné noviny na Slovensku: (Stručný náčrt vzniku a vývinu regionálnej tlače na území Slovenska od najstarších čias po súčasnosť)*. Bratislava: Slov. zväz novinárov, 1986. 177 s.
- VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. „Konkurenti se nemohou domlouvat“. Pp. 34 in *Marketing & Media*, 41/09, 6. 10. 2008.
- WANATOWICZOVÁ, Krystyna. Já, Vlasta Košťál. *Mladá fronta Dnes – Praha*. 2008, **19**(154). ISSN 1210-1168.
- WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, Lenka. *Český lokální a regionální tisk mezi lety 1989 a 2009*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2013, 339 s. Media. ISBN 978-80-210-6478-2

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Odstoupení od nájemní smlouvy, adresované redakci Jihočeské pravdy ředitelem sdruženého podniku Jihočeské tiskárny NP RSDr. Gustavem Varechou ze dne 29. 12. 1989.
- Příloha č. 2: Nabídka na pomoc v řešení obtížné situace redakci deníku Jihočeská pravda ze strany ředitele lineckého vydavatelství Wimmer DRUCK-LINZ ing. Rudolfa Andrease Cuturiho ze dne 3. 5. 1990.
- Příloha č. 3: Vyjádření redakce Jihočeské pravdy k formě deetatizace s. p. Deltapress, adresované Ministerstvu pro správu národního majetku ČR dne 28. 1. 1991.
- Příloha č. 4: Rozhovor s Vladimírem Majerem, šéfredaktorem Jihočeské pravdy, ze dne 2. 3. 2019
- Příloha č. 5: Rozhovor s Mgr. Jitkou Bosákovou, ředitelkou vydavatelství a předsedkyní představenstva Vltava – Labe – Press, a. s., ze dne 1. 4. 2019
- Příloha č. 6: Rozhovor s Mgr. Františkem Kotrbou, šéfredaktorem Českobudějovických a Jihočeských listů, ze dne 23. 2. 2019
- Příloha č. 7: Rozhovor s Mgr. Petrem Soukupem, šéfredaktorem Jihočeských listů, ze dne 8. 3. 2019
- Příloha č. 8: Rozhovor s Mgr. Martinem Trösterem, šéfredaktorem Jihočeského deníku, ze dne 22. 3. 2019
- Příloha č. 9: Titulní strana Jihočeské pravdy z pondělí 2. 1. 1989
- Příloha č. 10: Titulní strana Jihočeské pravdy z pátku 17. 11. 1989
- Příloha č. 11: Titulní strana Jihočeské pravdy ze soboty 18. 11. 1989
- Příloha č. 12: Titulní strana Jihočeské pravdy z úterý 21. 11. 1989
- Příloha č. 13: Titulní strana Jihočeské pravdy z pátku 24. 11. 1989
- Příloha č. 14: Titulní strana Jihočeské pravdy z 30. 12. 1989
- Příloha č. 15: Titulní strana Českobudějovických listů z 2. 11. 1992
- Příloha č. 16: Titulní strana Českobudějovických listů ze 17. 8. 1996
- Příloha č. 17: Titulní strana Českobudějovických listů z 19. 8. 1996
- Příloha č. 18: Titulní strana Českobudějovických listů z 14. 12. 1998
- Příloha č. 19: Titulní strana Českobudějovického deníku z 27. 10. 2006
- Příloha č. 20: Titulní strana Českobudějovického deníku z 2. 1. 2019
- Příloha č. 21: Titulní strana Českobudějovického deníku ze 7. 1. 2019
- Příloha č. 22: Titulní strana Českobudějovického deníku z 8. 1. 2019

Příloha č. 23: Titulní strana Českobudějovického deníku z 9. 1. 2019

Příloha č. 24: Titulní strana Českobudějovického deníku z 10. 1. 2019

Příloha č. 25: Titulní strana Českobudějovického deníku z 11. 1. 2019

Příloha č. 26: Titulní strana Českobudějovického deníku z 12. 1. 2019

Přílohy

Příloha č. 1: Odstoupení od nájemní smlouvy, adresované redakci Jihočeské pravdy ředitelem sdruženého podniku Jihočeské tiskárny NP RSDr. Gustavem Varechou ze dne 29. 12. 1989.

		Jihočeské tiskárny NP	
		podnikové ředitelství 370 55 České Budějovice Vrbenská 23	

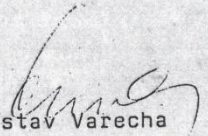
Redakce Jihočeské pravdy
šéfredaktor Majer
Vrbenská 23
České Budějovice

VAŠE ZN.	NAŠE ZN.	VYŘIZUJE	ČESKÉ BUDĚJOVICE DNE
VĚC:			29.12.1989

Odstoupení od nájemní smlouvy

Jihočeské tiskárny, sdružený podnik, České Budějovice, Vrbenská 23, zastoupené ředitelem RSDr. Gustavem Varechou odstoupí dnem 31. března 1990 od nájemní smlouvy uzavřené dne 1. srpna 1960 na dobu neurčitou s KV KSČ České Budějovice pro redakci Jihočeské pravdy. Jedná se o pronájem 26 místností s chodbou v objektu Vrbenská 23, České Budějovice, v uvedené smlouvě blíže specifikovaných. Jihočeské tiskárny žádají o uvolnění pronajímaných místností do 31. března 1990. K témuž datu zajistí Jihočeské tiskárny pro redakci 1 místnost pro operativní styk s tiskárnou. Pronájem těchto místností v objektu Vrbenská 23 bude předmětem samostatné nájemní smlouvy.

Za Jihočeské tiskárny:

RSDr. Gustav Varecha
ředitel sdruženého podniku

TELEFON 257 40	BANKOVNÍ SPOJENÍ 2000-231 ČESKÉ BUDĚJOVICE	DÁLNOPIŠ JIHOTISK CBu MÍSTNÍ STYK 460 MĚSTSKÝ STYK 144 460
----------------	--	--

JCT1

Příloha č. 2: Nabídka na pomoc v řešení obtížné situace redakci deníku Jihočeská pravda ze strany ředitele lineckého vydavatelství Wimmer DRUCK-LINZ ing. Rudolfa Andrese Cuturiho ze dne 3. 5. 1990.

+

COLOR-PRINT IM SPRINT
WIMMER
DRUCK-LINZ
Druckerei und Zeitungshaus J. Wimmer Gesellschaft m.b.H.

4010 Linz · Postfach 269 · Promenade 23 · Tel. (0 73 2) 27 44 22 · Telefax Dv 448 · Beratung · Rotationsdruck · Offsetdruck · Buchbinderei · Vertrieb

GESCHÄFTSFÜHRUNG

Jihočeská Pravda
Geschäftsführung

Vrbenská 23
370 45 České Budějovice

Ihre Nachricht

Ihre Zeichen

Unsere Zeichen

RAC-pa

Linz, 3. 5. 1990

Vorschlag einer Beteiligung an Jihočeská Pravda (Südböhmische Wahrheit) und deren Druckerei

Sehr geehrte Herren,

wir gehen davon aus, daß der Druckerei und dem Verlag der Jihočeská Pravda mit der Zurverfügungstellung von Maschinen, Papier, "Know how" und Schulung der Mitarbeiter mehr geholfen werden kann als mit reiner finanzieller Beteiligung.

Wir können aber auch eine reine finanzielle Beteiligung anbieten oder eine Mischung zwischen Sachwerten, d. h. Maschinen, Materialien (insbesondere Papier), Schulung und eine entsprechend kleinere finanzielle Beteiligung. Die Höhe der Beteiligung hängt von der Schätzung des Wertes beider Unternehmen ab, die wir auf unsere Kosten durch einen Unternehmensberater zusammen mit Herrn Doc. Ing. Plaček durchführen würden und von den neuen gesetzlichen Bestimmungen über Beteiligungen ausländischer Unternehmen für Unternehmen in der CSFR.

Wir streben eine Beteiligung von 50 % am Verlag und 50 % an der Druckerei an. Unser Angebot einer Sachwertbeteiligung würde folgendermaßen aussehen:

1. Maschinen (SOFORT!)

Es handelt sich hierbei um gebrauchte Maschinen verschiedenen Alters aus unseren Betrieben, die aber alle in gutem technischem Zustand sind und lediglich hinsichtlich ihrer Leistungen den neueren Modellen unterlegen sind.

- a) 32seitige Hochdruckrotation + Zubehör
inklusive Installation
+ Fotopolymerplatten (Menge pro Jahr?) für 3 Jahre

./2

Brief an Jihočeská Pravda/Blatt 2

Druckert überlegen
WIMMER
DRUCK-LINZ

- b) Roland V RVU
Format 86 x 122 cm (Plakat)
+ Zubehör
inklusive Installation
+ Offsetdruckplatten (Menge pro Jahr?) für 3 Jahre

Eventuell

Fotosatzsystem, Scanner für 4-Farb reproduktionen,
+ Filme (Menge pro Jahr?) für 3 Jahre
Buchbindereimaschinen (Schneidemaschinen, Zusammentragmaschine
usw.)

2. PAPIER

Rotopapier (Menge pro Jahr?) für 3 Jahre

3. SCHULUNG

- a) auf der gelieferten Maschine in České Budějovice
- b) 2 x 15 = 30 Mitarbeiter pro Jahr in unserem Betrieb in Linz
(2 Wochen pro Mitarbeiter) mit Dolmetscher für die nächsten 3 Jahre
(= insgesamt 90 Mitarbeiter, jeweils pro Jahr 15 Mitarbeiter der
Druckerei und 15 Mitarbeiter des Zeitungsverlages).

4. ÜBERNAHME DER ANZEIGENVERTRETUNG für Österreich

(insbesondere Oberösterreich) der Jihočeská Pravda durch die OÖN (Ver-
mittlungsprovision 35 % des Anzeigenpreises).

ZEITRAHMEN: Wir würden eine Vorentscheidung vor dem Sommer und die Durch-
führung noch im Herbst bzw. Winter anstreben.

Mit freundlichen Grüßen

Druckerei und Zeitungshaus
J. Wimmer Gesellschaft m.b.H.

Ing. Rudolf Andreas Cuturi

Příloha č. 3: Vyjádření redakce Jihočeské pravdy k formě deetatizace s. p. Deltapress, adresované Ministerstvu pro správu národního majetku ČR dne 28. 1. 1991.

+

Ministerstvo pro správu
národního majetku ČR
Senovážné nám. 32
P r a h a 1

Vyjádření redakce Jihočeské pravdy Č. Budějovice
k formě deetatizace s.p. Deltapress

Při posuzování vhodnosti forem odstátnění stávajícího s.p. Deltapress sleduje redakce Jihočeské pravdy jediný vlastní cíl - včlenění do nově zakládaného samostatného právního subjektu, Jihozápadního vydavatelství Plzeň s účastí zahraničního kapitálu. (Projekt v současné době posuzují ministerstva financí ČSFR a ministerstvo pro správu národního majetku ČR.)

Zasazujeme se proto o takovou formu transformace s.p. Deltapress, která by nám umožnila co nejsnažší vstup do výše zmíněného vydavatelství. Jsme toho názoru, že takovou formou bude přechod s.p. Deltapress na státní akciovou společnost, která by sdružovala pokud možno všechny stávající tituly, začleněné do vydavatelství. Vycházíme přitom z ujištění náměstka ministra dr. Vodičky a poradců vlády ČR pp. Lederera a Zemlinera na společné schůzce 22. 1. 1991 o tom, že nic nestojí v cestě jak realizaci Jihozápadního vydavatelství, tak vložení titulů Jihočeská pravda a Nová pravda mateřskou akciovou společností do tohoto nového subjektu.

Znovu zdůrazňujeme, že naším cílem je vstup do Jihozápadního vydavatelství a žádáme ministerstvo pro správu národního majetku, aby z tohoto pohledu posuzovalo i náš hlas pro státní akciovou společnost Deltapress.

JIHOZÁPADNÍ PRAVDA

vydavatelství DBTA

Vítězná 100

370 01 Budějovice

Vladimír Majer

Vladimír MAJER
šéfredaktor

Jitka Bosáková

Jitka BOSÁKOVÁ
šekretář redakce

Ivan MLS *Ivan MLS*
předseda ZV
odborové organizace

V Č. Budějovicích dne 28. 1. 1991

Redaktoři přítomní
28. 1. 1991

B. Písm
M. Kyselá
M. Kyselá

J. Janis

Alena

K. Kyselá

F. Kyselá

M. Kyselá
st. Kyselá

Příloha č. 4: Rozhovor s Vladimírem Majerem, šéfredaktorem Jihočeské pravdy, ze dne 2. 3. 2019

Rozhovor s Vladimírem Majerem, dlouholetým redaktorem a prvním šéfredaktorem Jihočeské pravdy po listopadu 1989

Do redakce Jihočeské pravdy jste nastupoval jako elév ve svých sedmnácti letech. To bylo v roce 1961. Od té doby pracujete v těžké redakci, která mezitím třikrát změnila jméno, dodnes. Tedy úctyhodných 58 let. Taková profesní věrnost a zkušenost je ojedinělá. Jaké atributy jsou podle Vás pro regionální tisk nejdůležitější pro to, aby byl úspěšný?

Já jsem nastupoval na začátku šedesátých let, měl jsem před vojnou a neměl žádné životní zkušenosti, ale učil jsem se řemeslo dělat od píky a tak, aby byl spokojený jihočeský čtenář.

Je logické, že regionální noviny musí umět svému čtenáři nabídnout to, co centrální tituly. Tedy zahraniční informace, hlavní vnitropolitické a hospodářské dění, zahraniční a domácí sport. Ale ten hlavní důvod zájmu čtenářů, ta přidaná hodnota každých regionálních novin, jsou jejich místní, lokální informace a témata a dokonalá znalost kraje. Místní zprávy se z hlediska práce redakce pořizují nejhůře. Stojí nejvíce práce i prostředků. Redaktor je nemůže převzít z jiných zdrojů jako v případě ostatních typů zpráv. Redaktor si je musí odpracovat. Vytelefonovat je, sehnat přímo v terénu, mít dobré kontakty, přehled o dění v kraji. Čtenáře zajímá, co se stalo v sousedství, kam jela sanitka, hasiči, jak hrálo jejich fotbalové mužstvo v I. B třídě, co se bude v okolí dít o víkendu. To jsou informace, za které byl a je ochoten zaplatit a které mu v minulých desetiletích nikdo jiný nežli regionální titul nedokázal nabídnout, protože je nikdo jiný nedokázal získat. A regionální noviny tak bývaly v krajích suverénně nejčtenějším deníkem s mnohonásobně vyšším počtem čtenářů, než mívaly v daném regionu nejčtenější centrální tituly. Ta doba kdy měly dobře dělané regionální noviny neotřesitelnou pozici ve svém kraji už je bohužel pryč. Trh se významně změnil s nástupem internetu. Cesta informace ke čtenáři se zjednodušila a zrychlila, najednou nebylo potřeba mít tiskárny a distribuční kanály a prostředky na zajištění tisku a distribuce. Ale podstata dobré redakční, novinářské práce je vždycky stejná, na nosiči nezáleží. Je to úcta ke čtenáři, k informaci, k pravdě. Na začátku devadesátých let jsem nechal svým tehdejším kolegům vyrobit obrovskou tabuli s nápisem Audiatur et altera pars – Budiž slyšena druhá strana. Měli jsme ji v zasedací místnosti, kde se odehrávaly porady celého týmu. Jsem rád, že ji mají i po třiceti letech kolegové stále na očích, a když jsme se stěhovali, vzali si jí s sebou. I proto jsem optimista a věřím, že dobré regionální noviny nezaniknou, že budou vždycky čtenáři, které bude zajímat, kam jela ta sanitka...

Ti, kteří Vás znají, si váží Vaší vrozené slušnosti. Jak se Vám podařilo přečkat osmadvacet let ideologického tlaku, které komunistické orgány na noviny a novináře vyvíjeli, bez vážnějšího excesu? A jak jste se po listopadu 1989 vyrovnávali s politickou minulostí Jihočeské pravdy?

Říkám to s určitou nadsázkou už téměř třicet let, ale nás na sportu vždy tak trochu chránilo to, že branky, body a sekundy nebyly s politikou přímo spojovány. A že jsme tudíž byli vždycky trochu stranou zájmu, nebylo na nás tolik vidět a nebyl na nás vyvíjen žádný výrazný ideologický tlak tak jako na kolegy v jiných odděleních. Ale je samozřejmé, že minulost náš titul významně poznamenala, co se týče jejího renomé a samozřejmě i majetkových vztahů. Neposlouchalo se nám to dobře, když plné českobudějovické náměstí v jednom rohu volalo: Rudé právo lže! A z druhého rohu se ozývalo: Jihočeská taky! Nečetli se nám dobře ty anonymy, které nám vyhrožovaly tím nebo oním. Ani jsem o některých lidem v redakci neříkal, abych jim nebral motivaci, jiné jsem naopak dával na nástěnku, protože po čase už spíše vzbuzovaly úsměv. Důležité nebylo to minulé, důležité bylo neklamat a nezklamat čtenáře teď.

Osmadvacátého prosince 1989 si členové KSČ jednomyslně schválili zrušení stranické organizace a čtrnáct jich ihned zrušilo své členství. Vřelo to ale i ve Vydavatelství Rudé právo, které bylo vydavatelem Jihočeské pravdy. Byl odvolán ředitel tohoto stranického vydavatelství Bohumil Plundra a na jeho místo byl jmenován Vlastimil Košťál. Až po létech, v roce 2008, v rozhovoru pro Mladou frontu Dnes uvedl, že předtím objížděl krajské redakce a přesvědčoval lidi, aby ho volili... Přijel i do Jihočeské pravdy, ale podle svědectví tehdejšího šéfredaktora Vladimíra Doležala prý na personální změny v redakci příliš netlačil.

Když jsem jako nově zvolený šéfredaktor kontaktoval OF a nabídl jim zpravodajský prostor v zavedených novinách, řekl mi tehdy na mou otázku, co by potřebovali, Jiří Vlach toto: „Pište pravdu, to bude stačit...“

Zápisy z redakčních jednání se v prosinci osmdesát devět moc nedělaly, ve vedení panovaly rozdílné názory na to, jak pokračovat. V tiráži byl Vladimír Doležal naposledy uveden jako šéfredaktor 28. 12. 1989, od 29. prosince nikdo. Podle nabídky dohody o změně pracovní smlouvy, podepsané 29. 12. Vlastimilem Košťálem, jsem byl od 22. 12. jmenován šéfredaktorem. V prvním čísle roku 1990 se v listu objevila informace, že vedením redakce pověřil redakční kolektiv Vladimíra Majera. Do tiráže jsem se ale jako šéfredaktor dostal až 1. června 1991, kdy naše noviny poprvé vyšly s novým názvem Deník Jihočeská pravda.

Mimochodem, nebyl jsem první volbou kolegů, ti vůbec napoprvé navrhli do čela mého staršího kolegu ze sportovní redakce Petra Turka. Ten ale s díky odmítl a navrhl mne. Proč si lidé z redakce tehdy do čela přáli sportáky, jsem pak mnohokrát vysvětloval tím, že jsme si s minulým režimem příliš nezahlavili, protože gól přeci jen není třídní...

Ve druhém čísle roku 1990 z hlavičky Jihočeské pravdy zmizela hvězda Řádu práce, ale hlavně se zásadně změnil obsah listu. To, že se nám snad podařilo získat si důvěru čtenářů, svědčí i to, že redakce v roce 1990 dostala rekordních 5000 dopisů od čtenářů, což potvrzuje, že náš regionální list znovu dokázal lidi v regionu oslovit.

Jak v praxi vypadalo vyvázání krajského deníku z majetku KSČ? A jaký byl další vývoj privatizace Jihočeské pravdy a okresních týdeníků v devadesátých letech?

K 31. březnu 1991 zaniklo Vydavatelství Rudé právo. Vedle Vydavatelství Florenc – zařízení KSČ, které vydávalo Rudé právo, a dalších subjektů, vniklo i vydavatelství Delta. Jeho zaměstnanci zvolili 12. února 1990 ředitelem Vlastimila Košťála, který byl krátce předtím ustanoven i do vedení Vydavatelství Rudé právo. Vlastimil Košťál se snažil se svým týmem vyvést a vyvázat Deltu z majetku KSČ. Nutným krokem k získání právní subjektivity bylo dočasné založení organizace jako hospodářského zařízení Obrody – KDS údajně proto, že tehdejší Federální úřad pro tisk a informace ani Ministerstvo kultury nechtěly vznikajícímu podniku udělit právní subjektivitu. Údajně také hrozilo, že by se majetek mohl stát takzvaným opuštěným majetkem, který by mohl uchopit kdokoli. Za Obrodu pak na poradě titulů začal docházet poslanec za Občanské fórum Jozef Wagner. Ten byl aktivní...

V březnu 1990 se z Vydavatelství Rudé právo stalo Vydavatelství Delta. Podle archivu ČTK byl majetek převeden v srpnu 1990 a vláda dal Deltě právo s ním hospodařit. Vlastimil Košťál byl podle článku v MfDnes v obchodním rejstříku dále zapsán jako ředitel Vydavatelství Delta, ale on sám říkal, že poté, co převedl majetek Delty na stát, z firmy odešel a stal se zaměstnancem pasovského nakladatelství. Pro Pasovské pak také bývalé komunistické noviny kupoval.

Majetek užívaný Deltou nicméně dále zůstával ve vlastnictví KSČ. Deltě byl pouze propůjčen. Převod majetku mezi KSČ a Úřadem předsednictva vlády ČSFR se uskutečnil dohodou z 2. srpna 1990 s tím, že Delta zůstává majetkem Obrody až do vytvoření státní akciové společnosti, kterou zamýšlel vytvořit Úřad předsednictva vlády. Po rozhodnutí, že úřady vlády by neměly vykonávat hospodářskou činnost, byl připraven převod majetku na Ministerstvo obchodu ČR tak, aby byl zřízen státní podnik. Ministerstvo obchodu ale

rozhodnutí odložilo a Úřad předsednictva vlády proto založil 1. října nový státní podnik Deltapress, s. p., opět v čele s ředitelem Vlastimilem Košťálem. Majetek této společnosti tehdy činil 300 milionů korun.

Připravovanou dohodu s cílem založit státní akciovou společnost jako nezbytný krok k deetatizaci nakonec Úřad předsednictva vlády odmítl podepsat a chtěl Deltapress předat pod Úřad pro správu národního majetku a jeho privatizaci s úmyslem podnik delimitovat na dílčí provozní jednotky, tedy redakce. S těmi mělo být naloženo podle zákona o malé privatizaci. Jedenadvacátého listopadu 1990 ředitel Deltapressu informoval redakce, že Úřad předsednictva vlády předchozího dne vyhlásil do ukončení revize Federálního ministerstva kontroly v tomto vydavatelství moratorium na majetek tohoto podniku. Do té doby nebude řešena žádná žádost o eventuální delimitaci jednotlivých redakcí.

To dopadlo i na Jihočeskou pravdu. Doba byla překotná a my jsme nemohli čekat, museli jsme hledat seriózní řešení pro budoucnost, konat, abychom přežili. Vedení redakce v tu dobu navázalo spolupráci se sousedním hornorakouským vydavatelským domem Wimmer Druck Linz z Lince. To reprezentoval především jeho majitel Rudolf Andreas Cuturi. Musím říci, že s nimi se nám jednalo velmi dobře. Vedení se nabídlo vytvořit společný podnik jako dceřinou společnost Delty. Nabídlo postavit v Českých Budějovicích tiskárnu, tři roky titul dotovat papírem, poskytnout redakční systém, systém fotosazby, dvaatřicetistránkovou rotačku, dodávání fotopolymerových desek po tři roky, poskytnout použité, ale funkční vázací zařízení, proškolit personál, spolupracovat v oblasti inzerce a po dobu výstavby tisknout Jihočeskou pravdu v Linci. Podmínkou k uzavření takové mezinárodní spolupráce se zdála být maličkost - potřebovali jsme získat právní subjektivitu a vyvázat se z Delty.

Bylo to období, kdy jsme na společných poradách vedení redakcí krajů a dalších titulů vydavatelství Deltapress celkem svobodně diskutovali budoucnost. Některé tituly využily té příležitosti a ze skupiny odešly. Byla to například redakce týdeníku Televize s odůvodněním, že vždy obsahově patřila k Československé televizi, odešly Květy s důrazem na dlouhou tradici titulu, odpoutal se i Dikobraz a další časopisy. Naprostou většinu krajských deníků ale dokázal ředitel Vlastimil Košťál přesvědčit o tom, že ve svornosti je síla a že by regionální tituly měly postupovat jednotně.

A přesvědčil i Vás k na tu dobu zřejmě optimálnímu řešení. Vždyť Vámi řízená Jihočeská pravda patřila k nejúspěšnějším titulům u nás?

Ano, ale to bylo dáno i tím, že jsme si mohli v té době dovolit tisknout noviny na lepší technice, že noviny vypadaly navenek líp, že jsme se snažili naslouchat čtenářům, aby vypadaly líp i zevnitř. Že jsme se za pochodu učili dělat kroky k tomu, abychom byli stále lepší. Vzpomínám si, že jsem každé ráno chodil do redakce o dvě hodiny dřív než ostatní, abych je stačil pročíst a na nástěnku napsat hodnocení významnějších článků a jednotlivých autorů. A na základě tohoto hodnocení jsem rozdával drobné desetikorunové prémie: Takhle vypadá článek za plus padesát a takhle hrubá chyba. Kolegové v redakci se mnou na nástěnce často i polemizovali a tak jsme se vlastně navzájem učili dělat to líp. A ono se to doráželo v produktu. V březnu 1992 podle agentur AMASIA a AISA byla Jihočeská pravda nejčtenějším regionálním deníkem se 46 procenty pravidelných čtenářů.

A pomáhaly nám samozřejmě i změny technické. S Pasovskými přišlo zavedení redakčního systému Cicero, pro který jsme si jeli do Koblence, aniž by kdokoliv z nás předtím vlastně viděl pořádný počítač. A přišly významné investice do polygrafie, která byla ve srovnání s německou nebo rakouskou polygrafií neskutečně zanedbaná a přinesla naprosto razantní řez.

K 30. říjnu 1992 v Jihočeských tiskárnách zaniklo celé jedno odvětví výroby novin – horká sazba. Výroba přešla na počítačový redakční systém Cicero. K 14. prosinci 1992 název Jihočeská pravda z hlavičky na titulní stránce nadobro zmizel a byl nahrazen novým názvem – Jihočeské (Českobudějovické) listy. Tyto noviny již byly vytištěny na nové ofsetové rotače Vydavatelství Vltava, s. r.o., která byla srdcem nového Novinového centra na českobudějovické Vrbenské ulici. Investice do něj byla 121 milionů korun. Od 19. srpna 1996 pak začaly v krajích vycházet jednotné modré Deníky Bohemia, a na Moravě později Deníky Moravia. To představoval splnění dílčího cíle, který si před nějakými šesti lety F. X. Hirtreiter jako autor strategie Pasovských předsevzal.

Příloha č. 5: Rozhovor s Mgr. Jitkou Bosákovou, ředitelkou vydavatelství a předsedkyní představenstva Vltava – Labe – Press, a. s., ze dne 1. 4. 2019

Rozhovor s Jitkou Bosákovou, první ředitelkou Vydavatelství Vltava a generální ředitelkou a předsedkyní představenstva Vydavatelství Vltava - Labe – Press

Byla jste společně s Vladimírem Majerem klíčovou osobností v období privatizace Jihočeské pravdy po roce 1989. Stála jste jako ředitelka vydavatelství Vltava za jejím výrazným rozvojem v devadesátých letech. Když si připomenete nejistou dobu počátku devadesátých let, Jihočeská pravda se se ctí vypořádala se svou minulostí, získala opět důvěru čtenářů, ale musela řešit svou ekonomiku a vlastně i bojovat o přežití. Jak a kde jste viděli budoucnost vašeho deníku? Co pro Vás osobně bylo v té době klíčové, jaké kroky jste museli jako vedoucí osobnosti titulu učinit? Jaká největší rizika v té době hrozila?

Vydavatelem Jihočeské pravdy bylo vydavatelství Rudé právo a krajské deníky byly jejich filiálkou. Takzvaným ideologickým vydavatelem, což si najdete pod hlavičkou každého titulu, byl vždycky daný KV KSČ, my jsme byli JKV KSČ neboli orgán Jihočeského krajského výboru Komunistické strany Československa. Listopad 1989 byl velký mazec. Jestli někdo říká, že to byla nějaká velká legrace, tak to tedy vůbec nebyla, protože noviny mohly skončit raz dva. České Budějovice byl jediný okres, kde nevycházel stranický týdeník. Ve většině okresů vydávaly ONV a OV KSČ své týdeníky, které se týkaly pouze toho daného okresu, byly platformou pro soudruhy předsedy ONV a tajemníky OV KSČ. V Táboře byl Palcát, v Českém Krumlově byla Jiskra, v Prachaticích Hraničář. Ale v Českých Budějovicích nebylo nic, což začalo soudruhům pochopitelně vadit. Proto si usmysleli, že je čas mít tu svou platformu i v Budějovicích, proto založili týdeník Nový život. Vybrali si nejlepší novináře z Jihočeské pravdy. Naši kolegové ale tehdy měli hroznou kliku, protože se Nový život začal vydávat až na podzim 1989 a skoro nikdo je nezaregistroval. Napomohla tomu i červená barva, protože většina novin byla červených, až teda na Pravdu, ta byla oranžová. Když přišel sedmnáctý listopad, měli velkou kliku, že byli týdeník. To číslo ...*takhle by to nešlo, soudruzi, musíme jinak...* už sice měli hotové, ale tím, jak se to všechno turbulentně měnilo po hodinách, tak u dalšího čísla už stihli přebarvit na modro. A najednou se z těch nejspolehlivějších z nás stali velcí revolucionáři. Mně osobně, i když asi nebudu sama, hrozně bralo, jak začali plivat na Jihočeskou pravdu. Nový život měl obrovský náběh čtenářů a štěstí v tom, že jako týdeník měli čas cokoli změnit, protože se situace stále měnila. Jenže my byli deník a museli jsme to všechno mapovat, což byly

obrovské nervy. Tenhle týdeník hrál v polistopadové době velkou roli, pro nás to byla nově vzniklá konkurence. Pak se ale zlikvidovali sami.

Vy sice říkáte, že jsme se vyrovnali se ctí. Já bych spíš řekla, že jsme se vyrovnali, nevím, jestli se ctí, ale vyrovnali. Tehdy jsme si žili vlastním životem, šéfredaktorem byl Vladimír Majer, jak říkám, zvolený na chodbě, a já mu dělala jakoby dvojku, protože pan Majer je skvěle píšící, ale organizace mu zase tolik nešla. Ale tu „zvěř“ tam někdo musel dirigovat. Ostatní deníky se v tom tak *plácaly* stejně jako my, všichni byli řízení z Prahy, ale nějak jsme se z toho *vybabrali*. V červenci 89 jsem se stala sekretářem redakce. Pár měsíců pryč. A najednou *bum*, a byl tu převrat. To byly volby, jak jsem říkala, na chodbě. Ale v tu chvíli nám byli nějaké pozice ukradené. Na kašně na náměstí se křičelo: Rudé právo lže, Jihočeská taky!

Ale byl tady druhý problém a to bylo seskupení Obroda, kde se soustředili všichni ti, kdo byli v osmašedesátém vyhozeni ze všech možných pozic. Vzniklo nařízení, že každá redakce musí vzít všechny zpátky na jejich původní pozice. No jo, ale píše se rok osmdesát devět a vy máte nabrat lidi, kteří byli vyhozeni. A nemusíme být *Einsteinové*, abychom si uvědomili, že tedy čas oponou trhnul. Najednou se nám na chodbě začali trousit, z mého pohledu, starci, kteří byli stejně staří jako dnes já. Ale já k nim neměla žádný vztah, i když někteří mí kolegové, jako třeba pan Majer nebo pan Ortmann, je znali. My toho ale měli až nad hlavu, a najednou jsme měli v redakci zhruba pět zapšklých novinářů. Z finančního hlediska to nebyl problém, tehdejší vydavatel Rudé právo vše zaplatilo. A navíc, Jihočeská pravda nikdy nebyla dotovaný titul. Dokonce jsme měli limitovaný náklad, abychom nepřeskočili náklad Rudého práva, který byl prodáván v kraji. Říkalo se tomu stop náklad, nesměli jsme tisknout víc. Bylo to i v návaznosti na to, kolik Praha uvolnila papíru tiskárnám. Jihočeské tiskárny byly úplně separátní firma, seděli jsme sice ve Vrbenské pohromadě, ale s námi neměli co dělat. Vedle Nového života jsme se tedy museli vypořádat i s touhle Obrodou. Někteří to pochopili a odešli hned, ale někdo se tam držel *zuby nehty*.

Pak se to ale začalo hroutit. Mladá fronta si udělala šikovnou, podle mého v uvozovkách, akci, když Karel Hvížd'ala přijel z Německa, zařídili si akciovku, svazákům ji ukradli z pod rukou a *buchli* to Francouzům. Jenže my jsme byli Kájové Maříkové, chtěli jsme být čestní a nedělat tyhle finty. Začali se o nás ucházet z Lince, ale o tiskárny se zajímali vydavatelé z Pasova. Pasovští žili v hlubokém omylu, že noviny a tiskárna jsou jedno a to samé. Mysleli si, že když získají tiskárnu, že získají i noviny. Proto tam proběhla nějaká jednání, ale pak

přišel Zelený čtvrtek roku devadesát jedna, kdy přijeli lidé z Pasova, výkonný ředitel F. X. Hirtreiter a jeho další dva lidé. Vyprávěli nám o svém rodinném vydavatelství, o tom, jak to s námi myslí, o tiskárnách a chtěli, abychom jim od prvního června podepsali „letter of intent“ neboli dohodu o společném záměru. A my to podepsali, byl to takový obrovský papír. Pak si naše lidi Hirtreiter volal každého zvlášť, aby to podepsal, a dal každému sto marek, což byla tehdy polovina průměrného platu. Všichni se nás ptali, jestli to tedy mají podepsat, a my jim s panem Majerem odpověděli, že jiné možnosti nemáme, že taky nevím, co nás čeká, ale že je to na nich. Já jsem tu dohodu šla podepsat jako předposlední, ale peníze jsem si od nich nevzala, z čehož teda ti Němci byli úplně vykulení a ptali se mě, proč si je nechci vzít. A já jim na to řekla, že jim věřím, že to dělají pro ty noviny a odešla jsem. Po mně šel pan Majer. Když už bylo po všem, tak si k nám dvěma Hirtreiter sedl a ptal se, proč jsme peníze jako jediní dva nevzali, načež jsme se na sebe s Vládou podívali, protože jsme nic o penězích nikomu neřekli. Hirtreiter nám je chtěl aspoň nechat v redakci na kafe, ale my jsme nepřijali ani to. A musím říct, že jsme je tímhle gestem úplně vykolejili a v Pasově se to pak dlouho tradovalo.

Vy jste se záhy osvědčila při řešení úkolů spojených především s obsahem a ekonomikou novin: řešením inzerce, předplatného, distribuce. To jsou většinou činnosti, které nejsou pro teoretiky tak atraktivní, ale pro život titulu naprosto klíčové a možná i důležitější, než je kvalita produktu. Jaká opatření jste museli ve vedení Jihočeské pravdy přijímat a jaké kroky činit při vyvázání titulu z majetku KSČ a pozdější privatizaci přes Deltu a Deltapress, nabídky rakouského vydavatelství Wimmer Druck Linz až k nástupu pasovského vydavatelství? A jak je vnímáte dnes? Existovala tehdy lepší, respektive jiná cesta? Jak se k budování silného vydavatelského domu regionálních titulů stavěly tehdejší státní úřady? Ministerstva, ÚOHS...

Podepsali jsme to všichni, protože jiná možnost ani nebyla, jediné jít do Nového života. Česká cesta nebyla žádná, protože jakmile nemáte tiskárnu, tak jste nahraná. Přemýšleli jsme o spolupráci s Lincem, ale to bychom museli tisknout v Linci, jenže tehdy byla horká sazba, žádné datové přenosy nebyly. Nejpromyšlenější se nám zdál Pasov a líbilo se nám, že je to malé rodinné vydavatelství. Takže Zelený čtvrtek, kdy jsme podepsali „letter of intent“, byl zásadní událostí. Podepsali jsme, že se od prvního června staneme součástí nového vydavatelství a budeme Deník Jihočeská pravda. Od prvního června jsme tedy začali a myslím si, že málokdo může říct, že byla pasovská doba špatná. Vždycky měli zájem o noviny, byli nároční. Samozřejmě, že tam proběhlo i pár špatných rozhodnutí, ale okamžitě

jsme dostali tiskárnu, postavili nám novinové centrum. Pro ně to byla velká příležitost. Pasov leží kousek od hranic v Dolním Bavorsku. Vždycky byli proti jiným rodinným vydavatelským domům taková *ut'áplí*. A najednou přišla příležitost, aby jako první z německých vydavatelů překročili hranici a hlavně měli odvahu a získali prestiž. Věděli, že náš trh bude také pro inzerenty zajímavý.

Na tu naši smlouvu nereagoval nikdo nijak. Úřady a organizace měli svých starostí dost. Jediný, kdo reagoval, ale ze začátku ne dobře, byli čtenáři. Především ti, kteří se narodili za války, protože ještě nebyla vyřešena sudetoněmecká otázka. Obava čtenářů spočívala v tom, že budeme prosazovat zájmy sudetských Němců, kteří byli odsunutí po válce. Že nám pasovští vnutí to, že se máme psát o tom, aby se sudetským Němcům všechno vrátilo.

Ale chodily nám také dopisy o tom, že glorifikujeme Masaryka, i když střílel do dělníků, což ale byly výstřely do tmy. Ale samozřejmě jsme to brali vážně a dobře nám to nedělalo. I když si myslím, že ostatní kraje tuhle situaci prožívali hůř. Po nás to podepsala Plzeň, kteří se nás ptali, jestli to mají podepsat. Ale kdybychom dohodu nepodepsali my, tak by pasovští odjeli domů a nic by z toho nebylo.

Při nákupu českých titulů bavorským vydavatelstvím zažily vaše noviny řadu útoků a obvinění z vazalství a poněmčování českého regionálního tisku atp. Zažila jste jako ředitelka úspěšné jihočeské divize tlak ze strany majitele na obsah titulu? Museli jste bojovat o to, aby „noviny zůstaly české“?

Čistokrevná nula. Na to Vám dávám *čestný pionýrský*. Na tohle téma jsem často mluvila s majitelem vydavatelství doktorem Axelem Dieckmannem, aby věděli, že tohle by s námi teda nešlo. Museli si uvědomovat, když jsme si s Vládou Majerem nevzali těch sto marek, že máme nějaký názor. Věděli, že nás nebudou jen tak dirigovat. Ale hodně pro nás toho udělali, dali tiskárnu a za velké peníze vydražili vydavatelský dům na náměstí, kde byla dřív inzerce. Naučili nás, co to je *vydavatelství*, protože to jsme vůbec netušili.

V devadesátých letech byla Jihočeská pravda, později Deník Jihočeské pravda a Jihočeské listy, výjimečně úspěšným regionálním titulem. Jaké měly tehdy základní hospodářské parametry: čtenost, náklad, jak silný byl předplatitelský kmen a jak se vyvíjel inzertní trh? Respektive co bylo podle Vás klíčem k úspěchu? Byla to tradice a kvalita produktu? Vydavatelská politika? Kombinace obého?

Majitele nejvíce zajímala ekonomika, stali jsme se pro ně investicí. Ekonomika jsou peníze za prodej novin, dalším příjmová oblast je inzerce a v tiskárně tzv. tisk cizích zakázek. Inzerci jsme ale jako Jihočeská pravda nikdy neřešili, takže Němci založili inzertní oddělení. Měli jsme pár inzerátů, na nějaké firmy na hranicích, které jsme překládali a tiskli. Přijel k nám jeden z ředitelů z Pasova, tehdy jsme šli ještě s Vládou Majerem do hotelu Malše, a řekl nám, že se inzerce musí pohnout, a že mám inzertní oddělení vést já. Myslela jsem si, že mě pan Majer nepustí, protože by tam zůstal organizačně ztracený. Navíc, my se na inzerci, tak, jak v té době byla, koukali s patra. Ale v tom se ukázala jeho vyzrálost, protože mě pustil. Začala jsem teda jezdit do Pasova, oni zase sem a dávali jsme to dohromady. Měli jsme první počítač a programátora. A určitě jsme byli první v republice, kdo tomu dal nějaký systém. Zavedli jsme inzertní týmy s tím, že to my musíme za firmami a ne ony za námi, jako to bylo dříve.

Ekonomický život vydavatelských domů je samostatná a velice důležitá kapitola. Pasov vždycky dbal na oddělení vydavatelské a redakční části. Protože u nich je to Bible, kterou si nikdo nedovolí překročit. Ale já to brala jinak. Jsem vystudovaná novinářka, píšící člověk a najednou se nemám ze své pozice starat o to, co se píše v novinách? To pro mě bylo nepředstavitelné, u nás jsme to měli stále skloubené. Začala vznikat vydavatelská část, kde bylo oddělení odbytu, tzn. prodeje novin, který se stará o předplatitele a volný trh, čili kiosky, kterých byly v té době mraky. Tehdy jsme měli první měsíční obrát milion korun. A to byly nepředstavitelní peníze. V Pasově byli hrozně spokojení, oni nepředpokládali, že bychom prvních pět let neměli ztrátu. Pro nás bylo slovo *ztráta* neslušné slovo, museli jsme si na sebe vydělat. Byť jsme malinkatý kraj, tak jsme měli daleko lepší hospodářské výsledky než ostatní. Proto jsme byli dávání za vzor a jezdili jsme pomáhat i do ostatních krajů.

Vedle ekonomiky je samozřejmě zajímavý náklad, čtenost je měkký argument. Měli jsme devadesát procent na předplatném, a to je radost a krása nesmírná, když máte peníze dopředu a můžete s nimi pracovat. Pátek byl nejsilnější den, to jsme měli i přes sto tisíc náklad, další

silné den bylo pondělí a sobota, úterý bylo nejhorší, ale to platí i dodnes. Dříve byl i Deník více regionální.

Jako výjimečně úspěšná manažerka jste se stala první ženou v čele celého vydavatelství Vltava – Labe – Press. Byla jste generální ředitelkou, předsedkyní představenstva. Co bylo v té době klíčové pro řízení a rozvoj celého koncernu? A jak hodnotíte úspěšnost VLP v novém tisíciletí?

Když přišli pasovští v roce devadesát jedna, vzniklo vydavatelství Vltava, s.r.o., pod které spadaly jižní a západní Čechy a kancelář v Praze. Tím, jak přibývaly další kraje, ve východních Čechách to bylo PNPRESS, a.s., protože se dříve noviny jmenovaly Pochodeň a také se chtěli zavděčit pasovským, tedy Passau Neue Presse. Poslední bylo vydavatelství Labe, s.r.o., v Ústí nad Labem. Šéfové jednotlivých divizí jezdili na porady a už tam jsem byla jediná ženská. V roce devadesát osm jsme si pořídili novou rotačku, tam už byl šéfredaktorem František Kotrba, dokonce mám noviny, které jsme vydali k této příležitosti. Tehdy přišel pokyn z Pasova, že musíme všechny firmy sloučit do jedné společnosti. Od podzimu jsem už byla v Praze a generálním ředitelem byl Vlastimil Košťál. V té době měl Pasov už Spartu Praha a Košťál se staral spíše o ni, takže jsem společně s jednou právníčkou dávala celou velkou fúzi dohromady. A koupili jsme také tiskárnu Mír v Praze a Večerník Praha. V roce dva tisíce vznikla Vltava – Labe – Press, a.s. stále se sídlem v Českých Budějovicích. A to už byla velká firma. V roce dva tisíce jedna jsem skončila, protože přišel nový generální ředitel Michael Ondraschek. V té době jsme kupovali Zemědělské noviny a Svobodné slovo, které do té doby vydávali vydavatelé z německého Koblenze, a zároveň jsme kupovali bývalé krajské tituly na Moravě. Deník v Olomouci prodávali právě lidi z Koblenze, a od vydavatelů z Düsseldorfu, kteří vlastnili Mladou frontu a Lidové noviny, jsme koupili Rovnost v Brně a Svobodu v Ostravě. V té době jsem byla výkonná ředitelka a místopředsedkyně představenstva. Ale věděla jsem, že s tím novým generálním ředitelem prostě nemůžu pracovat. Jela jsem do Pasova s výpovědí, kterou vydavatelé nepřijali, ale řekli mi, že pro ně budu pracovat napřímo. Takže jsem byla zaměstnanec nezaměstnanec. Tahle doba ale netrvala dlouho, protože mi jednoho dne v říjnu zavolali, že se sejdeme v Media baru ve vydavatelském domě, kde na mě čekal Hirtreiter s tím, že v redakci je majitel Dieckmann se synem. Hirtreiter měl za úkol mě přesvědčit, abych se vrátila, protože rovnou z Budějovic jedou do Prahy a Ondraschka vyhodí. Vrátila jsem se teda zpátky, ale do Prahy jsem nechtěla. Oni souhlasili, protože potřebovali pomoci s Moravou. Udělali jsme tam oblastní řízení apod. Tehdy bylo všechno řízeno z Olomouce, což nešlo, když si

vezmete, že Olomouc měla s bídou sto tisíc a měla řídit Brno a Ostravu. Dokonce šéfredaktorům Rovnosti a Svobody říkali vedoucí redaktoři, aby jim dali najevo, jakou mají moc. To jsem okamžitě zrušila, každý měl vlastní řízení pro jižní, střední a severní Moravu. Výsledky se okamžitě zlepšily.

Pak se to ale zase semlelo, vyhodili ředitele z Plzně, která tehdy měla nejlepší hospodářské výsledky, a Pasov mě poslal to tam zachránit, i když se mi z Moravy nechtělo. Ale nakonec jsem šla a zůstala jsem tam tři roky. Ale po těch několika letech jsem se už cítila hodně unavená a znovu jsem podala výpověď, kterou Pasov, ač nerad, přijal.

Jenomže novým generálním ředitelem se stal ale *echt blb*, který se jmenoval Zoltán Morvai, který tam byl od roku dva tisíce pět až do roku dva tisíce osm. A dříve v Pasově dělal rolaře. A to byl teda velká chyba. Myslel jen na sebe a ne na noviny. Tahle doba stála pasovské miliardu korun. Když jsem opouštěla VLP, tak jsme za rok měli dvě stě milionů zisk. A když zase v roce dva tisíce devět chtěli, abych se vrátila, tak zisk byl mínus tři sta milionů. Takže jsem zase přišla do Prahy, generálním ředitelem se stal Miroslav Pavel. Myslela jsem si, že když mu vysvětlím, v čem je poezie regionálního tisku, že to rychle pochopí a zbaví se centralizace, protože předtím všechno zcentralizovali, a zase dá vládu do krajů. Jenže to se nestalo, Praha byla přeplněná v několika domech a v krajích nebyl skoro nikdo. Takže Pavla Pasov vyhodil a na jeho místo dosadili mě. Prahu jsme vyházeli, kraje jsme posílili a vydavatelství se znovu nadechlo.

Jenže pak se stalo, co se muselo stát, že v roce dva tisíce třináct koupil Andrej Babiš od vydavatelství Düsseldorfu Mladou frontu DNES. A potom J&T Patrik Tkáč a Daniel Křetínský koupili od švýcarské společnosti Ringier deník Blesk. Najednou z České republiky odešly dvě vydavatelské rodiny. Sešly jsme se s dcerou majitele VLP Simone Dieckmann a já jí řekla, že by vydavatelství měli prodat, protože jsou vydavatelská rodina a jde jim o noviny. Ale proti nim jsme v inzerci prostě neměli šanci. A v Pasově se na to téma začalo diskutovat, pan doktor Dieckmann vydavatelství prodat v žádném případě nechtěl, ale jeho dcera ano, ta celou situaci pochopila. Tak jsme začali hledat kupce a VLP koupila Penta. U toho prodeje jsem už ale nebyla, protože jsem si tohle dítě porodila a do rakve jsem ho poslat opravdu nechtěla. Dnes do redakce už nechodím, ale celá centralizace je špatně. Nemůžete regionální noviny řídit z Prahy. V Americe žije Warren Buffet, který kupuje tištěné lokální noviny a ví, proč to dělá, protože to je to, co lidi zajímá. Na celostátní a

světové zpravodajství máme takových rychlých zdrojů spoustu. Úspěšnost VLP ale jinak hodnotím výborně. Odklon tam sice v jednu chvíli byl, ale vše se napravilo.

Co všechno do printového trhu přinesl rozvoj internetu a jak Vy osobně vnímáte internetizaci médií? Co musí dělat a udělat tištěná média, aby tento boj přežila? A v čem je největší síla regionálního a lokálního tisku? A chovají se tituly nástupnického vydavatelství Vltava-Labe-Média podle toho? Co mohu ještě více udělat?

U rozvoje internetu jsme byli jako jedni z prvních, mě to hrozně bavilo. Tehdy jsme měli takovou pasivní webovou stránku, ale byli jsme na to teda pyšní. Dokonce jsme tam už dávali i odkazy do novin. Ale to vlastně nebyl ten pravý internet, o kterém se dnes bavíme. Už jsme měli digitální fotoaparáty, diskety se dříve posílaly po autobusech. Když začaly vznikat ty opravdové zpravodajské weby, tak si tam každý začal dávat, co chtěl. Když si s kamarádkou usmyslíte, že si založíte noviny, tak to není jen tak. Musíte napsat takovou tiráž, takže, kdo je šéfredaktorem, kde máte sídlo, jaká bude periodičita, na Ministerstvo kultury, kde vás budou registrovat, dají vám registrační číslo, které pak máte v tiráži v novinách napsané. Na internetu ale nikoho žádat nemusíte a tiráž taky nemáte. Není tam žádný kontakt, nevíte, kdo za tím daným webem je. Stát pořád chce mít print ověřený, ale web si nechal uniknout. Místo toho měli říct: Ano, tak tady např. nick, rozdává domény, ale ať to jde zase přes Ministerstvo kultury a musí poslat tiráž. To už jsem říkala v dobách, kdy pojem *fake news* vůbec neexistoval. Kdyby to mělo tiráž a na webu se objevily nějaké *zlořádsti*, tak víte, za kým jít. Ale dnes nevíte, koho žalovat. Lidé jsou vychovaní, že co je psáno, to je dáno. Noviny si nikdy nemohly dovolit psát nepravdu, ale na internetu to neplatí a lidi tam všemu věří. Proto si myslím, že by měly všechny domény mít tiráže, abychom věděli, že ti lidé opravdu existují a mají nějaké reálné místo. Klidně i doma na gauči, to je úplně jedno. Kdyby mě někdo na webu urážel, ale já bych znala jeho adresu, tak ho můžu žalovat. Ale takhle to necháme být, protože nevíme koho zažalovat. A voda teče, kudy může, weby jsou čím dál tím víc drzejší.

Taky se mi nelíbí, když si někdo přebírá obsah z několika zdrojů, a z toho si udělá vlastní noviny, protože tím ukradne také reklamu. Takže mně ten nový autorský zákon, proti kterému se tak demonstrovalo, nevadí, protože obsah se nemá vykrádat.

Takže internet ano, ale je to zdivočilá forma. Myslím ty desinformační weby. I ve svém okolí vidím, a to kolem sebe nemám hlupáky, že těmto webům věřím. Třeba takové Parlamentní

listy, u kterých víme, kdo za tím je a co píše. Tak to mi přece musí být jasné, že když už to otevřu, tak nad tou zprávou musím hodně přemýšlet.

Novinám může hodně napomocet autorský zákon. Jestli jsem to správně pochopila, tak by na Google mohli dát pouze link, ale ne ten článek. Nebo si musí koupit licenci od těch novin, že můžou využívat. Ale to pochopitelně musí platit. Tohle iniciativu také začali Němci. Noviny mají šanci se na tom trochu přizivit, protože placené zpravodajství, o čem se pokouší, je nemůže uživit. Vezměte si, kolik nových projektů vzniklo, Reportér, Echo 24, Neovlivní.cz. Ti všichni vykřikovali, jak jsou lidé za zpravodajství připraveni platit. Nikdo na to není připraven platit! Ze začátku pro to třeba něco dáte, ale pak zjistíte, že tam toho tolik zajímavého vlastně ani není. Jsem zvědavá třeba na Deník N, ten se nemůže uživit, to není Slovensko. Tam to chápou jinak. Proč třeba Reportér nebo Echo 24 najednou začali vydávat tištěné verze? Protože inzerent chce být pořád viděn. Tohle vždycky myslel Jindřich Šídlo, ale snad už přišel k rozumu.

Novin je pořád dost. Vezměte si, že v Německu máte zhruba čtvero celostátních novin a zbytek jsou regionální malá vydavatelství. Ale u nás je novin ještě pořád moc, neuživí se. Pro noviny je těžká doba, když nemají něco dál, aby svou ekonomiku opřely o další pilíř. Proto jsme koupili Českou distribuční, což je firma na roznášení letáků a reklamních novin. Časopisům se ale daří dobře. Když jsme je kupovali my, tak jsem úplně žasla nad tím, co všechno si vymyslí. Třeba příběh nějaké Marie S., která se rozvedla, má dvě děti, ale neví, jestli si má hledat nový vztah, protože je úplně hotová z toho rozvodu. No prostě strašná *kravina*, to si spolu dáme *decinku červenýho* a máme to. Ale oni k tomu dají kastlíček psychologa, statistiku rozvodů, pak z Profimedia nakoupené fotky, něco jako strhaná matka, dítě. A dvoustrana je hotová, lidé to čtou a věří, že opravdu nějaká Marie S. existuje. A časopis na tom vydělá.

Tuhle krizi ale deníky zvládnou, Blesk v každém případě. Dokud je budou vlastnit tito podnikatelé, tak je mohou dotovat ze svých jiných příjmových pilířů. Otázkou je trpělivost investora, dokud se mu to prostě vyplatí. Noviny prostě budou, už jsem mluvila o Buffetovi, ten to všechno kupuje, v Německu se taky regionálnímu tisku velice daří. Je to důvěryhodností. U českého regionálního tisku se toho bojím, protože tam jde jenom o business, ne o to novinářské srdce. Proto se obávám o jejich periodicitu, že se změní na týdeníky a možná se budou vydávat jen v krajských městech. Na to potřebujete méně personálu, papíru, protože ten je nejdražší. Dříve jsme na jihu měli papírny ve Větrní, na

severu ve Štětí. Dnes se ale všechno vozí z ciziny, to je zásadní. Cenu papíru musíte akceptovat. Proto bylo fajn, že jsme papír nakupovali společně s Pasovem, takže jsme byli velkoodběratel. Teď se také zdražila cena za doručování novin, to má co dočinění se zvyšováním minimálně mzdy. Mzdové náklady, nákup papíru, cena za doručení, šílené položky. Dohnat to můžete cenou za prodej novin a inzerci. Nemyslím si ale, že tištěné noviny úplně zmizí, v některých okresech mají stále své noviny a dobře je to živí. Možná se něco zruší, aby se to pak lopotně zakládalo. Je to o nějaký trpělivosti investora. Já si myslím, že za chvíli budou mít lidi hlavy úplně přesycené ze všech těch informací, že zase řeknou: Já si to chci přečíst v klidu, nechci lítat z webu na web, já chci mít zase noviny k snídani. Pamatuju si, že když Pasov prodal Deník Pentě, tak v Německu nakoupili další tisk. A funguje to tam.

Také jde o rozvoj digitálního tisku. Vize může být i taková, že by vám třeba doma vyjely ty noviny a zprávy, o které máte zájem.

Vaše osoba je spojena s etapou přípravy a nástupu mutovaného titulu pro jednotlivé okresy. Jak vnikal tento koncept implementace okresních titulů do deníku?

My jsme byli první kraj, který dokončil všechny okresní mutace. Začali jsme Tábořem v září roku 1992 a skončili Českým Krumlovem, a tam se stala zajímavá věc, úřady totiž byly proti nám. Slučovali jsme týdeníky s deníkem na mutaci, ale někdo nás nahlásil na antimonopolní úřad, protože jsme se dohadovali s okresním úřadem. Tyhle týdeníky, jako např. Nový život, byly kromě Budějovic silné a ONV je vydávalo stále dál. Dohodli jsme se, že týdeníky koupíme a druhý krok, že je sfúzujeme, že z nich uděláme mutaci. První číslo jsem si vždycky nechala zarámovat, jmenovalo se to *I my už máme svůj deník*. A my jsme z toho pak vždycky udělali velkou akci, všude balónky, trička, muzikanti hráli, hrály se losovací soutěže a tak, Láďa Faktor nám dal reklamu do jeho rádia, nechala jsem tomu dát *Polonézu* od Dvořáka. Všem mutacím jsme museli udělat nové redakční kanceláře. Na to jsem dbala, aby to všechno bylo *tip top*. Těm okresním redakcím se na začátku muselo pomáhat.

Dokonce jsme během jednoho víkendu měli nachystat tři mutace, které jsme ale měli rozplánované na dva roky. To nám trochu *lepilo*. My jsme i byli velký televizní hvězdy. A odnášel to nejvíc Košťál, to já jsem se jen *šmdrlala tady na rynku*, to Praha nebyla.

Příloha č. 6: Rozhovor s Mgr. Františkem Kotrbou, šéfredaktorem Českobudějovických a Jihočeských listů, ze dne 23. 2. 2019

Rozhovor s Františkem Kotrbou, šéfredaktorem Jihočeských listů v letech 1987 - 2001

V čem vidíte hlavní změny v myšlení a řízení, ke kterým jste se jako management redakce Jihočeské pravdy a jejích nástupnických titulů museli po listopadu 1989 dopracovat?

Já byl v listopadu osmdesátého devátého mladé ucho přesně rok po vojně. Ale už jsem v tom dělal editora a učil se odpovědnosti a pokoře k novinám. Relativně krátce poté jsem dostal od vedení redakce, které jsme si vlastně zvolili sami, důvěru a posunul se na pozici, které se tehdy říkalo sekretář redakce. Tu dělala předtím Jitka Bosáková, která se svým analytickým mozkiem vytvořila se šéfredaktorem Vladimírem Majerem strategický tandem, který nás protáhl privatizací a úskalími začátku devadesátých let. Jako sekretář jsem měl na starosti výrobu celých novin a jejich příloh. Takový ten nejužší bod, u které se všechno, co do novin má jít, také sejde a ty noviny vyjdou... Den co den, měsíc co měsíc. Považoval jsem se v těch pětadvaceti za kreativce, ale tohle mne naučilo mít všechno pěkně přehledně narovnáno na stole a v „cajku“. Nápady, články... i lidi.

Pak se rozjížděly jednotlivé mutace pro okresy a bylo třeba vybudovat okresní redakci pro Českobudějovicko, protože ta vždycky chyběla. Přišlo pět nových děvčat, všechny kolem dvacítky. Tři po vysoké škole, dvě hned po maturitě. Tak jsem k tomu začal dělat zástupce šéfredaktora a učit tuhle školku dělat čtyři stránky deníku denně. Zvládli jsme to a zažili i spoustu legrace, to jsem předtím v deníku neznal. Skoro všechny pak zůstaly u řemesla nebo blízko něho a jsou dnes velmi úspěšné.

Pak se mi dostalo té cti, že si mne pan Vladimír Majer, kterého považuji za svého největšího učitele pokory a slušného života, toho novinářského zvlášť, a kterého si každý soudný člověk, který se s ním kdy potkal, musí vážit, vybral za svého zástupce. To byla veliká pocta a taky odpovědnost, noviny se úspěšně rozrůstaly, čtenost byla vynikající a stále více českých podnikatelů potřebovala inzerci, takže jsme měli snad dobře nastartováno.

Mne ale jako zástupce šéfredaktora nebo šéfredaktora v době, kdy jsme se v redakci za pochodu učili dělat noviny, které přežijí tlak konkurence, muselo zajímat nejen to, jaké domicily se v dnešním vydání objeví, zda máme dostatečně dobře zpravodajsky pokryty všechny okresy a lokality celého regionu a zda využíváme potenciálu krajovosti i v oblastech

jako je sport nebo víkendové přílohy pro volný čas. Muselo mne ale zajímat především to, jak noviny ke čtenáři včetně sobotního vydání dostanu cestou existujících distribučních kanálů. Proto byl a je akční rádius většiny regionálních titulů tak úzce navázán nejen na region s pevně danou strukturou veřejného, kulturního či sportovního života, ale i na stávající strukturu distribuční sítě a jejích kanálů. Proto pro mne nebyla až tak rozhodující diskuse, zda je titul regionální či lokální, ale musel jsem z pragmatických výrobních a distribučních důvodů pracovat spíše s termíny titul okresní pro daný existující okres a jeho struktury včetně PNS či pošty, a s termínem krajský deník pro titul vycházející na území Jihočeského kraje, zastřešuje jeho okresy a je určen primárně pro Jihočechy,“

Co si vůbec máme představit pod pojmem Jihočech, jihočešství?

Třeba mne. Jednou o mně před jakousi přednáškou pro začínající mladé novináře moderátor řekl, že jsem Jihočech jako poleno. To vzniká, už když vyrůstáte, a předávají vám to vaši rodiče a spíše ještě více prarodiče a vlastě všichni kolem a blatské malované statky a ty borové lesy a rašelina a rybníky a Lužnice. A v neděli dopoledne voní vepřová se zelím a k tomu nám z českobudějovického rozhlasu hrála Budvarku sestra, která tam kus života moderovala písničky pro babičky. A ať jste kdekoliv a je vám zle, tak si na to nedělní dopoledne vzpomenete. A měli jsme obrovské štěstí, že v našem kraji fungoval a funguje ten fenomén hrdosti na svůj kraj a lásky k němu. Vezměte si Troškovo Slunce seno... to je zfilmované Jihočešství, vztah k místům, kde vaši předci žili po staletí. Je to pozitivní vlastnost, i když vám možná občas brání se rozletět jinam. A to bylo to, co jsme se v našich novinách snažili v lidech podporovat. Ale samozřejmě to neměli všichni obyvatelé Jihočeského kraje stejně. Na jihovýchodě Jindichohradecka, na Dačicku nebo Slavonicku, přeci ty grunty vždycky patřily na Moravu, protože je omývá Moravská Dyje...

Podobná situace byla na Pelhřimovsku, které se do struktury Jihočeského kraje dostalo rovněž po administrativních změnách v roce 1960. Historicky byl okres Pelhřimov vždy více spojen s Vysočinou než s jižními Čechami, nicméně nevyhraňoval se tak silně promoravsky, jako někteří čtenáři z Dačicka. Přesto se nám tu nepodařilo přes veškerou snahu i kvalitu místní lokální redakce a znalost prostředí výrazněji zvýšit náklad. Lidé zprávy z jižních Čech, obsažené v plášťové - mantlové - tedy společné regionální části našich novin, zkrátka nechtěli a nepotřebovali. V Humpolci nezajímalo čtenáře, co se stalo ve Vimperku. Bylo to skoro dvě stě kilometrů daleko. A my jsme lokální zprávy z Vysočiny, o které by měli v Humpolci zájem, do doby, než vznikla naše regionální redakce v Jihlavě, nedokázali

zajistit. Čtenářům z Vysočiny zkrátka chybělo to, co jinde v kraji naše noviny a jejich přílohy činilo úspěšnými, čeho jsme si jako autoři nesmírně vážili a čemu jsme v redakci říkali Jihočešství nebo trochu žertem, ale v dobrém též fenomén Černé věže. Platí, že čtenář regionálních novin si chce číst hlavně o místech a o lidech, které důvěrně zná, o situacích, které si dokáže na základě své zkušenosti představit. Tak jako Českobudějovičák už z dálky pozná a těší se na Černou věž, byť jižní Čechy opustil jen na pár dnů. Funguje ten moment, kdy si čtenář řekne: Kam zase jeli včera kolem nás s tou houkačkou? A druhý den si ve svém regionálním deníku přečte, že tam a tam, protože se dělo to a to. To když do sebe zaklapne, čtenář má důvod svým novinám důvěřovat. Ale pozor, když se to jednou dvakrát nedozví. Když ztratí důvěru. Pak vlastně nemá důvod, proč si svoje regionální noviny kupovat, když píšou jenom to, co ty ostatní, a dnes ještě o půl dne později než internet. A to se v posledních letech bohužel mnoha regionálním printům také děje.

V čem spatřujete úspěch okresních týdeníků?

V tomtéž. Byly místní. To není nic, za co by se měl člověk stydět, že je místní... To jsou ty Werichovy kuličky, to fungovalo a fungovat bude...V době před internetem neměly, snad s částečnou výjimkou regionálního vysílání Československého rozhlasu, které mělo své spolupracovníky v okresních městech, žádného jiného přímého konkurenta, jenom okresního zpravodaje regionálního deníku. Žádná jiná média – ČST ani ČTK, na okresní úrovni, v okresních městech, své lidi neměly, rozhlas nejvýše externí spolupracovníky. Pravdou proto je, že redakce okresních novin s okresním zpravodajem regionálního deníku ve většině velmi úzce spolupracovala, seděli společně na stejné adrese, často ve stejné či vedlejší kanceláři a nemohli si konkurovat už jenom rychlostí, s jakou byli schopni dostat lokální či sublokální informaci, byla-li zajímavá, ke čtenáři. Zpravodaj deníku vzhledem k denní podvečerní uzávěrce samozřejmě vždy vyhrál. Proto v okresním titulu s toutéž informací pracovali s časovým odstupem, ale podrobněji a s větší znalostí lokálních souvislostí. A proto mezi oběma redakcemi existovala spíše dělba práce, výměna tipů a vzájemná pomoc při pokrývání víkendových akcí, nežli konfrontace. V některých případech lze mluvit téměř o personální unii, kdy okresní zpravodaj deníku zároveň spolupracoval s regionálním studiem Československého rozhlasu například formou telefonátů, a vypomáhal okresnímu titulu. A ten na oplátku vypomáhal jemu s informacemi a tipy na události.

***Můžete porovnat styl práce a výroby regionálního deníku před listopadem 89 a po něm?
Jak jste vnímal listopad 89 a události, které následovaly?***

Styl, respektive principy práce člověka, který je spojen s bezprostřední výrobou jakéhokoliv printového titulu, se s vývojem techniky výroby zas tak moc nemění. Do jisté míry musíte kloubit tvořivost a improvizaci, abyste získali takovou tu prý typicky českou schopnost poradit si, se smyslem pro odpovědnost a pořádek. Noviny jsou skládačka, lego, puzzle, a nesmí vám večer u rotačky nic přebývat a hlavně chybět jediný střípek, jinak ji nerozjedete. Karel Čapek úžasně popisoval, kterak je náramné, že se za den stane ve světě přesně tolik událostí, že se vejdou akorát do jedněch novin...

V Jihočeské pravdě jsem začínal po absolvování pražské žurnalistiky v roce 1987 jako ekonomický redaktor, ale hned po návratu ze základní vojenské služby v roce 1988 jsem se stal zřejmě nejmladším editorem deníku u nás. A spolupráce se sazeči, metéry, korektory, tiskaři a dalšími polygrafy Jihočeských tiskáren pro mne byla tou největší novinářskou školou. Bylo mi necelých čtyřiaadvacet, ale musel jsem se naučit pracovat ve velkém časovém tlaku s velkou odpovědností, protože za mnou už nebyl nikdo, kdo by mou chybu či špatné rozhodnutí opravil. Až druhý den ty desetitisíce čtenářů. Někteří z nich si žádnou zjištěnou chybu nenechávali pro sebe a leckterí s gustem psali na naše nadřízené, co to tam mají za hlupáky, kteří neumí česky. Naučil jsem se nakreslit komplet celé noviny obyčejnou verzatilkou a polygrafickým pravítkem, při zlomu stran číst pod časovým tlakem a v překotu řádkovou olověnou sazbu vzhůru nohama a pozpátku, protože na papírové obtahy nebyl čas, rotačka musela vyjet na minutu přesně. Zároveň nikdy nezapomenu na kreativitu a klid profesionálů Jihočeských tiskáren, kteří s vámi co do odpovědnosti a rychlosti rozhodování museli být na jedné lodi. A ten klakson rotačky, když se rozjížděla ke své noční krasojízdě, znamenal, že teď už je všechno v ruce novinářského Pánaboha. A když po vás přeci jen na obrovských olověných plotnách horké sazby nějaká ta chyba zbyla a přišlo se na to, stačilo vzít pinzetu a nezbedné písmenko či literu z olova vyškrábnout nebo ji přímo v rotačce rozmělnit kladívkem. Sice pak v novinách na tom místě nebylo nic moc k přečtení, ale zároveň tam nebyla hrubá gramatická chyba. Ta řemesla bohužel dávno neexistují, zanikla s koncem horké sazby a nástupem počítačové techniky a rotačního ofsetu, ale v sazárně, metérně a tiskárně jsem prožíval zřejmě nejkrásnější novinářská léta.

A pokud se ptáte na styl práce spojený s ideologickým tlakem vydavatelů, kteří vždy byli nějakým stupněm stranického aparátu, ať už okresním nebo krajským, měl jsem štěstí, že

jsem to zažíval asi tak rok, ten starý systém. Uvedu příklad: Za tu dobu jsem stihl jako editor udělat pár drobných kousků a jeden parádní průšvih, který mne mohl stát místo a nálepku nespolehlivého. Vyšlo mi někdy v lednu - únoru 89, zrovna byl, tuším, že Palachův týden a všichni soudruzi nervózní, na titulní straně sobotníku v nadtitulku namísto Miloš Jakeš, to byl ten legendární generální tajemník ÚV KSČ, který neměl rád Jandu, Zagorovou a proslul jako *Kůl v plotě*, zkrátka vyšlo tam celkem velkým písmem *Miloslav Jakeš*. Sobotní Jihočenda byla rozebraná do posledního čísla. V pondělí ráno v osm k šéfredaktorovi, z jeho strany ani nebyl řev, na to už neměl sílu a hlavně na to tam byly kovanější soudružky... A jaks to soudruhu myslel? To jako že soudruh Jakeš mele? Že je mleloš? Víš, co jsi způsobil? Že se mu lidé posmívají! Nemělo smysl vysvětlovat, že jsem to nijak nemyslel, že se mu vysmívají i beze mne, že to tam zřejmě vysadili, a jestli si toho někdo všiml, tak i nechali schválně, metěři. Dostal jsem od soudružky zástupkyně šéfredaktora s gustem 500 korun pokuty z nástupního platu absolventa vysoké školy 1750 Kč hrubého. A později se dozvěděl, jak o mne tehdejší šéfredaktor Vladimír Doležal u mytí hlavy na KV KSČ bojoval, protože mi hrozil vyhazov. Doby byly různé, jak praví Werich... A já dodnes v legraci dodávám, že listopad 89 jsem v jižních Čechách rozpoutal já už v únoru. Ale už to po těch třiceti letech dneska nikoho nezajímá...

...a ten sedmnáctý listopad?

To bylo tak: Měl jsem běžnou odpolední službu. Ta končila uzávěrkou kolem dvacáté hodiny. V ten čas už se doplňovaly pouze krátké aktuality na první strany a kolegové sportáři finišovali s výsledky na poslední dvanáctou stranu. Hlavním zdrojem informací pro nás byl v tu chvíli dálnopis ČTK, sportovní redakce používala pro ověření výsledků i malou přenosnou televizi. Na jihu Čech jsme, podobně jako kolegové jinde, o událostech v Praze nic nevěděli. V klidu jsem uzavřel vydání, pohlídal výrobu, korekturu, rotačka již najela zkušební výtisky a začala chrlit balíky novin s titulkem 18. 11. 1989 pro první spoje. Bylo tak devět, půl desáté večer, noviny na rotačce už dávno jely. Na odchodu jsem ze zvyku ještě zkontroloval dálnopis ČTK. Vyťukával nenápadnou flešku, že v Praze došlo k narušení veřejného pořádku... Nikoho v periferii by nenapadlo, co se tam ve skutečnosti děje, byla to v té době vcelku standardní formulace, kterou ČTK používala třeba v rámci Palachova týdne, když kropili lidi na Václaváku. Ještě dlouhé desítky hodin po událostech na Národní třídě byla média v regionech a jejich konzumenti bez pravdivých informací, do pohybu se změny v Jihočeském kraji daly až v následujícím týdnu a spíše ještě až po té legendární sobotní masové demonstraci na Letné.

Vzpomínky na dobu před listopadem jsou dnes už úsměvné, ale po listopadu vystřídal tlak ideologický tlak ekonomický. Co jste museli v té době ve vedení redakce primárně řešit?

Napřed jak se odpoutat od vydavatele, kterým stále byla v různých podobách různých vydavatelství KSČ. A pak, jak s nabytou svobodou zabezpečit přežití a rozvoj redakce po stránce ekonomické.

Bylo stále více jasné, že v tvrdých tržních podmínkách přežijí a budou se rozvíjet pouze tituly se silným ekonomickým a čtenářským zázemím a vydavatelskou vizí, v níž je produkt pouze částí kompaktního systému, v němž stále větší roli hrají ekonomické výkony, znalost inzertního trhu, distribuční politika a atraktivita produktu jako inzertního nosiče.

To je spousta atributů a problémů pohromadě. My jsme uměli dobře udělat obsah produktu a měli jsme štěstí, že nás šéfredaktor Vladimír Majer opakovaně, denně a trpělivě svými nekompromisními, ale přeci tak laskavými hodnoceními učil, jak být objektivnější, méně bojácní, jak nechybovat a neurážet čtenáře, jak s pokorou přistupovat k novinám, pravdě a čtenářům. A Jitka Bosáková jako ředitelka vznikajícího mladého vydavatelství Vltava vytáhla z rukávu, kdoví kde to vzala, neuvěřitelné manažerské dovednosti, prozíravost a schopnost organizovat lidi. A když bylo třeba, i pěkně tvrdou rukou! Měla v nás jistotu, že my jí přineseme špičkový produkt, a my spoléhali na ní, protože si vzala na starosti, že ho dostane k zákazníkovi a dobře prodá. A najednou to tak nějak zaklaplo do sebe, postupně se do rodiny přidávaly i jednotlivé okresní týdeníky, a v polovině devadesátých let už jsem i já vnímal velikou hrdost na to, co děláme a jak to děláme. Byla to doba tvůrčí svobody. Když jsme přišli s nápadem třeba na zbrusu novou přílohu, dokázali jsme si i sehnat prostředky na její výrobu a co bylo přes náklady, to byl profit pro vydavatelství. Tak jsme začali dosahovat i stále lepších ekonomických výsledků a chápat, že noviny nejsou hračka, klavír, abych skrze ně vyjadřoval svoje pocity, ale jsou i zbožím. Jednou jsem přišel za ředitelkou Jitkou Bosákovou s tím, že jsem potřeboval místo na redakční text a místo toho se tam dostal inzerát. A ona mi řekla: Chceš na vejplaty? A já měl tou dobou pod sebou už nějakých sedmdesát osmdesát lidí a musel jsem uznat, že selanka vlastně dávno skončila, že vlastně potřebuju „na vejplaty“...

Nejsem si jist, nevím, zda by to bez investic německých vydavatelů takto fungovalo, spíše ne. A bez klíčových lidí, pana Vladimíra Majera a Jitky Bosákové. Vyčítali nám na začátku devadesátých let, že jsme se zaprodali, poněmčili. To bylo vážné, třeba já bydlím ve vesnici, která byla do konce války celá německá... Že posluhujeme Němcům, že potlačíme káru

revanšistům a sudetákům a landsmanšaftákům a začneme popírat Benešovy dekrety. Mohu zodpovědně říci, že jsem nikdy, skutečně nikdy nedostal od žádného německého představitele vydavatelství či německého manažera, absolutně žádné zadání, které by si s těmito obavami nějak zavdalo. Je zajímavá náklad, čtenost, ekonomika, a to jsme dělali dobře, i když svoje si asi na začátku v bitvě o češství našich novin vybojoval pan Majer. Opravdu blbé příkazy začaly přicházet až mnohem později, na přelomu tisíciletí, kdy printy obecně začal postihovat efekt internetizace mediálního prostředí. A to ještě jen od několika mála manažerů českých. Začalo to už likvidací Večerní Prahy, snahou udělat z tradičních regionálních novin, silných v krajích a lokalitách, přetvořit je v bulvár, který by sice konkuroval Blesku, ale region v něm by byl oslaben, atp. A to byla snůška důvodů, proč jsem se po patnácti letech rozhodl opustit „svoje“ noviny, se kterými jsem prožil dobré i zlé. A kterým to dobré přeju i nadále. Protože tiskařská čerň není voda...

Rozhovor s Petrem Soukupem, šéfredaktorem Jihočeských listů 2001 - 2005

Vy jste se stal šéfredaktorem v době, kdy začala internetizace médií. Co všechno do printového trhu přinesl rozvoj internetu a jak Vy osobně vnímáte internetizaci médií? Co musí dělat a udělat regionální tištěná média, aby tento boj přežila?

Fenomén internet se zjevil v podstatě velmi nenápadně. Já si pamatuji, že jsem chodil a říkal, že ten internet bychom měli mít také v redakci. Dokonce jsem chtěl, abychom měli už ty modernější telefony. Nakonec nám ho do redakce zavedli, to byl ještě ten vytáčený, ale ten už si nemůžete pamatovat. To se vytáčelo na pevnou linku, tam se to muselo cvaknout a ten počítač telefonoval na pevnou linku, čekalo se, bzučelo to, pak to naskočilo, když něco na pevnou přišlo. To jsem poprvé viděl Seznam a byl jsem ohromený, co to je za nový svět, aniž bych si uvědomil, že to je ten *plíživý zabiják* novin, že je jednou postaví na druhou kolej.

Úplně si nepamatuji, co všechno obnášelo založit webové stránky. Ale vezměte si, že začínáte v novinách v době, kdy se ještě psalo na psacím stroji, fotky se posílaly autobusem, kam pro ně chodila jedna paní z redakce. Ale internet měl samozřejmě v tu dobu omezenou kapacitu, dala se poslat třeba jen jedna fotka. První digitál v redakci měl dvoumegovou kartu a vešly se na ni čtyři fotky. Ten vývoj šel postupně, přikoupil se sem tam nějaký *káblík*.

Úplně nejdříve to začalo tím, že na počítač přešla výroba novin. A bylo to strašně složité. Dnes se jednou ťukne a píše se tučně šestnáctkou. Dříve to bylo pracnější, musel se dávat zvláštní příkaz. Když bylo napsáno *Zliv* a chtěli jsme to velkým písmem a tučně, tak se před to muselo do hranatý závorky napsat: *TESG16TUC*. Tohle jsme museli všichni umět, měli jsme na to taháky. Další bylo třeba *TESGKUR12-*. Text v počítači začínal tou hranatou závorkou. Přejít na systém klávesnice spoustu lidí nesmírně iritovalo, protože slušný novinář přece píše na psacím stroji... a najednou bylo v redakci ticho.

Největší rozdíl spatřuji v tom, že prostor v novinách byl omezený, takže se muselo hodně zvažovat, co se do toho prostoru vloží, zkracovalo se. A taky papír byl hodně drahý, takže ten daný článek měl svou finanční hodnotu a prošel několikerýma rukama.

Dnes je to prostorově neomezené a píše úplně každý. Tehdy bylo privilegiem dostat informaci do prostoru. Tehdy jsme začali čelit tomu, že někdo něco napsal na internet a nemusel mít vystudovanou žurnalistiku, nemusel tam být žádný editor a nikomu se

nezodpovídal. Zatím co my jsme měli ranní, polední i odpolední poradou, viděl to editor, šéfredaktor, a ještě si to druhý den všichni přečetli. Velmi legrační bylo, že jsem ráno měl úplně černý prsty, protože jsem si přečetl Hospodářské noviny, Mladou frontu DNES, Právo, Lidovou demokracii a další. Měli jsme dvacet čtyři hodin na to, pokud někdo z nich měl informaci navíc, to do novin dostat. A naopak jsem měl ráno radost, že máme my zprávy navíc. Dnes mi říkali novináři z Budějcké drbny, že když má někdo zprávu a oni ne, tak mají zhruba dvanáct minut na to, aby je dohnali. To my jsme měli luxus dvaceti čtyř hodin.

Největší problém v počátku byl, že leckdo ani internet neměl, takže jsme neviděli důvod, proč se *cpát* do internetu, když připojení bylo drahé a internet doma vzácný. Tehdy jsme v něm nespatovali jako úplně nebezpečí.

Pamatuji si, že jsme měli webového editora, protože tím, jak jsme pořád *jeli* print, ale v počítači, tak jsme ty zprávy vkládali na internet, a na to stačil jeden člověk. Dokonce jsme to i zdržovali. Aby si lidé noviny koupili, tak jsme dávali články na internet se zpožděním, někdy na jedenáctou hodinu, kdy jsme věděli, že si lidé ty noviny ráno už koupili a ty další neprodané už asi zůstanou ležet.

A přes to přichází - a to si myslím, že ten zlomový - moment, kdy se papírové noviny staly vábníčkou pro internet. Přečtu si tři odstavce s jednou fotkou, ale vím, že na internetu je těch odstavců sedm a k tomu dvaadvacet fotek. To byl asi ten krok, kdy papír musel ustoupit.

V praxi to fungovalo tak, že na rotačku šel první okres Tábor, protože byl nejdál. Poslední šly České Budějovice. My jsme chtěli mít v novinách třeba aktuální výsledky hokeje. Takže Tábor třeba ještě neměl výsledky, jak hrál Motor, ale u Písku jsme to zastavili, vyměnili desky s aktuálními výsledky a jelo se dál. Tahle výměna stála osmdesát tisíc korun.

Chtěli jsme noviny na dlani a netušili jsme, že jednou budou noviny v dlani. Tehdy nám těch osmdesát tisíc stálo za to, aby si ráno čtenáři mohli přečíst, že Motor vyhrál. Dnes je to samozřejmě online. Lidé ani netušili, že by informace mohly být tak rychlé. Vzpomínám si, že když se konalo mistrovství světa v hokeji, tak jsme měli připravené dvě titulní strany, podle toho, jak to dopadne. Aby se jen na rotačce rychle vyměnily desky. Ta rotačka tehdy stála asi sto milionů.

A co mohou udělat regionální tištěná média, aby přežila? Jen jednu věc. V roce devadesát pět jsme jeli na redakční expedici, a když jsem se vrátil z Tunisu, tak si mě pozvali do rádia. Protože jsem byl naprosto exotický cestovatel... Dnes jsem za pár vteřin v Brazílii, na

internetu mám celý svět. Ale není tam jedna věc: *Jména mých sousedů*. To je to, co hledáme, lidi, které známe. Nejúspěšnější příloha Deníku byla příloha Lidé svatého Floriána. Dokonce se musela tisknout nadvakrát, jak byla velká a nevešla se do schránky. Úplně elementární fotka hasičů v Hodějovicích, Čičenicích, kdekoliv na vsi. V příloze jsme měli třeba pět set obličejů. Koupil si to hasič, jeho babička, jeho sestra. A to si myslím, že je ta budoucnost – mít nejbližší okolí a dobrý příběh. Jako partnera jsme měli jednu pivní společnost a drobnou inzerci, třeba jen za pět tisíc.

Ještě si pamatuju na jeden moment, kdy jsme se předháněli s Mladou frontou, když jsme zjistili, že k předplatnému dávají dárky. Zvrhla se z toho soutěž, kdy jsme k předplatnému za tři tisíce dávali kávovar za sedm tisíc.

Co se týče dnešního Deníku, tuhle příležitost být regionální podle mne dostatečně nevyužívají. My jsme měli zásadu pět sedm stránek regionálních, a to jsme ještě mutovali otvůrkou po okresech. Hodně jsme dbali na domicil, aby se každý okres našel. Kdo bude čekat v redakci na článek, ten se nikdy nedočká. Holčkám redaktorkám jsem řekl: Běžte k Baťům, zkuste si nějaké boty a poslouchejte, o čem se baví ty ženský vedle vás. Žádný šmírování, ale jestli řeší, že se zavřelo kino, nebo že se staví nová silnice na Máji. Myslím si, že dnes je to, co se píše, spíše rozhodnutím centrály než Českobudějovického deníku.

Jak vidíte budoucnost Deníku?

Už jsem mluvil o regionálnosti... Ale ten produkt, ten by se musel stát „*rolexkama*“, být opravdu něčím speciálním. V tištěné novinářině to čím dál víc bude pro fajnšmekry, pro ty, co utratí peníze, ale ráno ke snídani a kávě budou chtít náladu toho papíru a hezký čtení...

Příloha č. 8: Rozhovor s Mgr. Martinem Trösterem, šéfredaktor Jihočeského deníku, ze dne 22. 3. 2019

Rozhovor s Martinem Trösterem, současným šéfredaktorem Jihočeského (Českobudějovického) Deníku (od roku 2019)

Pane šéfredaktore, titul prošel od šedesátých let, kdy začal vycházet jako deník, řadou významných změn. Jaká je současná struktura redakce, kdy se relativně nedávno změnil vydavatel?

Začnu od počtu redakcí, těch máme v jižních Čechách sedm, šest je v menších lokálech, tj. Český Krumlov, Prachatice, Strakonice, Písek, Tábor, Jindřichův Hradec a v Českých Budějovicích je krajská redakce, která je zkombinovaná s lokální redakcí. Dříve to byly dvě více méně samostatné jednotky, což už dnes neplatí. V lokálech jsou vždy dva kmenoví redaktoři, kteří mají, mimo sport, na starosti celé zpravodajství.

Sport řešíme individuálně, v některých okresech je redaktor na hlavní pracovní poměr, přičemž má na starosti dva sousední lokály, to je případ třeba Prachatic, kde má kolega na starosti Prachatice i sousední Strakonice. Ale v některých lokálech to řešíme takzvaným půlúvazkem, tj. člověkem na dohodu o provedení práce, který má na starosti pouze ten jeden okres. Takže u *sportáků* máme dva typy úvazků, ale u redaktorů na běžné zpravodajství, tam je vždy konstantní počet na okres, což jsou dva lidé.

Jiná situace je v Českých Budějovicích, kde je osm redaktorů, jeden šéfredaktor, tři editoři, dva z nich mají na starosti Deník a třetí má na starosti týdeník *Českobudějovický týden*, protože od minulého roku vydáváme na jihu Čech také lokální týdeník, který vychází každou středu. Tento editor se kromě týdeníku také stará o Deník EXTRA, který je jednou měsíčně distribuovaný zdarma do všech stránek, a má dohled nad přílohami, jež mají komerční charakter. Ty připravujeme ve spolupráci s obchodním oddělením.

Kromě výše zmíněných redaktorů a editorů máme v krajské redakci dva fotografy, jeden z nich je na dohodu o provedení práce a druhý pracuje na *full time*, ale nemá na práci pouze focení, protože dotyčná kolegyně umí také psát, má pozici spíše fotoreportérky, takže když vyrazí na nějakou akci, je schopna zpracovat text, video a vše, co k tomu patří.

Když jde redaktor na nějakou méně významnou akci, tak spojuje tři funkce v jednu – nabírá text, který následně zpracovává, fotí *foťákem* nebo na mobilní telefon, aby mohl fotky hned

poslat webeditorům, a natáčí video pro web. Jde – li o významnější akci, člověk jak z krajské tak lokální redakce má k dispozici fotografa, který zajišťuje fotky i video obsah pro web. Fotografové sídlí v Českých Budějovicích, ale působnost mají po celém kraji, to znamená, že jsou k dispozici i kolegům z menších lokálů.

Abych se ale vrátil ke struktuře: Jak jsem uvedl, kmenově máme dva redaktory v každém lokále. Ale teď jdeme jinou cestou a snažíme se ke spolupráci přizvat širokou síť externistů. Tzn. tak, jak se v posledních letech snižoval počet lidí na plný úvazek těch, kteří pracují v redakcích, tak s tím ruku v ruce roste rozpočet na honoráře, takže každá lokální redakce má určitý honorářový fond, z něhož platí své externisty, a je pouze na redakcích, jak si peníze na honoráře rozdělí. Někdo jde tou cestou, že si nasmlouvá jednoho člověka, který pro ně dělá na půl úvazek, tudíž dostává všechny honorářové peníze. A někdo má v okrese pět spolupracovníků, jimž balík peněz rozdělí a po každém z nich chce jenom dílčí úkony, např. focení miminek nebo prvňáčků v rámci našich komunitních projektů.

Obsah novin i webu se snažíme obohatit o zprávy z komunitního života, činnosti spolků, hasičských sborů, z života na vesnicích. I tam se snažíme navázat spolupráci se zástupci těch komunit, kteří nám také přispívají. Tam tedy nejde o honorovanou spolupráci, ale je to na bázi dobrovolnosti, kdy oni sami mají zájem o to, aby dění okolo jejich spolků se dostalo do novin nebo na web. Jde o navázání spolupráce, ty spolky nám potom dávají vědět sami, co se u nich děje.

Vždy to je o komunikaci externisty s lokálním šéfredaktorem, pozice máme rozdělené na redaktora jedna, který vede lokální redakci a zpracovává důležitější materiály v okrese, a na redaktora dva, který je komunitní a měl by komunikovat se zástupci komunit a mít na starosti naše komunitní projekty a drobnější zprávy. Tak, jak si redaktor jedna nastaví komunikaci s externisty, tak tak určitě funguje. Externisté přichází s nabídkami, plány své práce, ale zároveň jsou úkolováni redaktorem z okresní redakce, přesně podle toho, co zrovna okresní redakce potřebuje zpracovat. Dnes máme jiný systém víkendových služeb, kde je mnohem větší zapojení externistů na úkor práce kmenových redaktorů, kteří slouží mnohem menší frekvencí, než tomu bylo dříve.

Už jsem zmínil redaktory, editory a fotografy a kromě nich máme v krajské redakci také tři webeditory, kteří fungují na té bázi, že s naší interní agentury, kam redaktoři vkládají texty, fotky, příp. i videa, vybírají materiály pro webový obsah. Ten se z části prolíná s printem a z části je unikátní, stejně tak v printu máme některé materiály unikátně, které nejsou na

webu. Naproti tomu, na webu je více fotek, videí. Webeditoři jsou těmi, kdo z obsahu v interní agentuře, který produkují redaktori i externisté, vybírají materiál. Webeditoři pokrývají služby krajské redakci každý všední den od sedmi do dvaadvaceti hodin, tři lidé se střídají v ranních a odpoledních službách, zvlášť jsou víkendové služby, kdy web, resp. sedm lokálních verzích, pokrývá vždy jeden člověk. Webeditoři tedy vybírají materiál, stříhají videa, upravují fotky pro galerie, a samozřejmě i hlídají konkurenci v tom smyslu, jestli je na ostatních webech nějaká zpráva, kterou my v Deníku nemáme, komunikují s redakcí, hlídají aktuální dění, rozhodují o tom, kdo danou aktualitu zpracuje, protože oni jsou těmi, kteří, na rozdíl od redaktorů, nepřetržitě sedí u počítače a hlídají to. A jsou pak také *partáky* redaktorů ve chvíli, kdy je nějaká mimořádná událost typu vážné dopravní nehody, požáru, tak samozřejmě redaktor s fotografem jedou na místo, posílají mobilem či notebook, pokud se připojí, fotky anebo video, a po telefonu diktují webeditorovi nějaké základní informace, který ji napíše a redaktor si zprávu následně po akci dopíše.

Dále jsou tu techničtí pracovníci, tzv. plánovači, kteří umisťují zadanou inzerci na stránky deníku, týdeníku i příloh. Máme tu také grafičku, která zpracovává dané infografiky, titulní plakáty, což je hlavní fotka doplněná textem, a další grafické věci. Je tu také producent, který hlídá tok stránek směrem do tiskárny. Dále je tu obchodní centrum a distribuce. Co se týče obchodu, v každém okrese je jeden obchodník, který má v daném okrese na starosti inzerci. V krajském městě je těchto pracovníků samozřejmě více, okolo čtyř pracovníků. Napříč krajem jsou další tři pracovníci, tzv. podpora prodeje, dá se říct, že to jsou asistenti obchodníků, kteří vyřizují objednávky inzerce. Přímo nekomunikují s klienty, ale jsou v kontaktu s těmi obchodníky a poskytují jim zámezi.

Obecně se říká, že výnos z prodeje novin prakticky pokryje jenom prodejní náklady, takže veškeré další náklady související s personálními věcmi, pronájemy prostor apod., by měly být pokryt výnosy z inzerce. Dnes je to trochu jinak, protože vydavatelství má i jiné aktivity než čistě vydávání novin, pořádá eventy, máme další oddělení, která ty peníze produkují. Nevím přesně, jak je to dnes, ale inzerce pořád tvoří nejvýznamnější část zisku, který vydavatelství generuje.

Pokud se ale vrátíme ke struktuře redakci, další osobností je ředitel Ivan Novotný, ale bude tomu tak pouze do května, protože se mění struktura řízení. V tuto chvíli není ředitelem regionu jižní Čechy, jak tomu bývalo dříve, ale je zástupcem generálního ředitele pro regiony, ti jsou v republice konkrétně tři, mají rozdělené kraje. Ivan Novotný měl na starosti

jižní Čechy, Vysočinu a jižní Moravu. Ale od 1. června tyto pozice zanikají. Dříve byl jiný princip řízení, kdy to bylo řízeno po tzv. divizích, kde byl každý kraj samostatnou jednotkou. Dnes se řízení změnilo, je tzv. vertikální, kdy je redakce řízena přímo z Prahy, ředitel redakcí je centrální šéfredaktor a v téhle úrovni jdou nařízení a informace do kraje přímo. Stejně tak obchod a distribuce. V každém kraji jsou pracovníci distribuce, kteří zajišťují to, aby se noviny dostaly ke čtenářům, a částečně mají také obchodní povinnosti, kdy sjednávají různá mediální partnerství s pořadateli akcí a jednájí o odkupu předplatného s velkými firmami apod.

Jaký je dnes obsah Českobudějovického deníku a Českobudějovické týdne?

Struktura je stále stejná, jako byla před lety, tzn., že je v Deníku centrální obsah, generovaný z Prahy. V případě Týdeníku jde centrální obsah z Olomouce, kde máme týdeníkové centrum, které vyrábí infografiky, nějaké společné texty, kterých sice není moc, ale v obsahu i tak jsou. Takže co se týče Deníku, centrálu máme v Praze, týdeníky mají centrálu v Olomouci.

Potom je krajský - regionální obsah, který vydává a zpracovává krajská redakce, ale samozřejmě se na něm podílí i členové menších lokálních redakcí. Pokud se něco významnějšího stalo v Českém Krumlově nebo Jindřichově Hradci, tak to jde do celého kraje, a pak máme lokální obsah. Liší se Českobudějovický deník a ty menší mutace. V Českobudějovickém deníku je větší podíl zpráv z krajského města a okresu České Budějovice. Na titulu jsou zprávy z produkce lokální redakce, strany dvě a tři jsou v režii lokální a rajské redakce, na těchto stranách na čtyřech sloupcích je mix zpráv a výběr toho nejzajímavějšího z kraje, tyto čtyři sloupce vypadají ve všech jihočeských okresech stejně, až na Budějovice. Kdyby se objevila nějaká zajímavá zpráva z Prachatic, ale my bychom soudili, že zpráva z Budějovic je zajímavější než prachatická, tak si ji tam dáme. V Českých Budějovicích je snaha zachovat obsah co nejvíce budějovický, ale v jiných lokálech se toho zajímavého neděje zase tolik, proto jsou ty čtyři sloupce, mají stejnou podobu, je to mix zpráv ze všech okresů. V ideálním v případě na čtyřech sloupcích má denně zastoupení každý okres. Tyto čtyři sloupce jsou v režii editora tady v krajské redakci, který vybere z nějaké nabídky okresů, příspěvkům určí místo a následně je edituje. Pak jsou *dvoušpalty* na těch stranách dvě a tři, které jsou denně čistě v režii lokálu, tzn., že si tam dávají svoje zprávy, přetah otvíráku z titulní strany, svoje servisní věci, pozvánky na akce apod. Je tu rozdíl mezi krajskou a okresní redakcí, kdy se krajská redakce snaží neopomenout žádnou

významnou událost z okresů, ale zároveň produkovat zpravodajství co nejvíce budějovické. A co se týče dalších stran, tak kromě stran dvě a tři se lokály podílí i na ostatních kromě sportu, máme různé rubriky, které plní i lokály. Jednou týdně je to Příběh deníku, který vychází celostátně, ale střídají se kraje, resp. lokály. Nedávno jsme tam kupříkladu měli článek o Vojenském újezdu Boletice, jehož část přešla do rukou civilistů. Vychází datová témata, z našeho data oddělení z Prahy, které zpracovává různá čísla Českého statistického úřadu apod. K těmto téma stranám je určený podval pro regiony, takže i tam zpracovávají svou lokální část. Těchto rubrik je více a není to pouze zpravodajství na stranách jedna, dva tři, ale lokální zpravodajství se prolíná dalšími stranami podle aktuálních rubrik, tak jak v týdnu jsou.

Potom existuje Deník EXTRA, který je distribuován jednou měsíčně zdarma do schránek. Snaží se být co nejvíce lokální, kdy základem obsahu je výběr top zpráv z uplynulého měsíce z jednotlivých okresů, ale není to čistě kopie toho, co už vyšlo v Deníku, ale snažíme se obsah obohatit, takže tam je ten obsah rozličný podle množství inzerce, protože je to především její nosič. Je to zhruba osm až šestnáct stran, někdy i více, a je tam prostor jak pro klasické zpravodajství, tak i pro servis kulturní i takzvaný nekulturní, jako lékařské pohotovosti, různé poradny, rozpis sběrných dvorů atd.

Jednou za týden lokály vyrobí také Týdeník, kde je obsah ze sedmdesáti procent lokální, ten zbytek obsáhne krajské věci, případně i zprávy, které přebíráme z týdeníkové centrály v Olomouci. Týdeník vychází ve středu jako příloha Deníku, ale od čtvrtka je k dostání samostatně ve stáncích s vloženým TV Magazínem. Kromě Týdeníku jsou v Deníku i další přílohy. V pondělí vychází Sportovní deník, což je druhá složka Deníku, je to osm stran o sportu, zase mix centrálního, krajského a lokálního zpravodajství, kde jsou výsledky víkendového sportu, ale čtenář tam najde i hodně publicistiky, nejen rozhovory, ale kolegové s snaží vymýšlet různá zajímavá témata, např. o to, že fotbalové kluby se jmenují po vzoru velkých fotbalových klubů, dále je tam pravidelná rubrika Pavlína Wolfové o ženách a sportu, a podobně.

Ve čtvrtek vycházejí na přeskáčku čtyři přílohy - Ženy, Zdraví, Bydlení a teď nově také Hobby. A jednou za čas vychází ve spolupráci s Literárními novinami příloha právě o literatuře, je to čtvrté příloha a vychází jednou měsíčně. V pátek je to tradiční TV Magazín a v sobotu je to Víkend, který se teď zásadně proměnil, je tam mnohem více čtení, než bylo doposud, změnila se také jeho grafická podoba. Obdobná proměna se chystá také

u TV Magazínu, chceme tam více čtení. Jediným dnem bez příloh je úterý. Kromě toho vychází také nahodilé přílohy podle inzertního plánu, ale jsou to přílohy, na nichž se většinou podílí redakce, je to např. příloha o Technice, představení technické budoucnosti, technických oborech. Dá se říci, že minimálně jedenkrát měsíčně, ale spíše častěji, vychází ta další příloha, která je postavená především na inzerci a jejím plánu. Tyto přílohy jsme až do loňska vyráběli v daném kraji prakticky od A do Z, tím myslím redakční obsah. Teď nám s tím pomáhá nové oddělení, které vzniklo v Praze, které se řídí plánem inzerce a ví, že když v březnu vyjde příloha týkající se vzdělávání, tak že připraví do zásoby množství textu na toto téma, které pak můžeme využít, ale samozřejmě ne všechen, protože podle požadavku klientů přizpůsobujeme obsah. Takže i nadále vytváříme vlastní texty, ale je to pro nás významná pomoc.

Pokud se budeme bavit o rubrikách v Deníku, ty stále jsou na titulu Budějovicko včera, dnes, celostátním projektem jsou *Tipy Deníku*, které pod jednotlivým logem fungují v Deníku, Týdeníku a všech přílohách, a mají také svou webovou podobu. Jsou to především pozvánky na různé akce, ale také tematické tipy podle ročního období, pozvánky na masopust, na návštěvu hradů a zámků apod. Pak tam jsou servisní rubriky, které se opakují, podobně jako v Deníku EXTRA jde o kulturní servis, poslední rozloučení, různé poradny, sběrné dvory nebo kam se obrátit, když nefunguje elektřina. Dále jsou tam komunitní rubriky, např. Ze života spolků a komunit, kde věnujeme prostor městských i vesnických spolkům a informujeme o to, čím tam žijí, co se u nich děje apod.

Ještě musím zmínit komunitní rubriky v Deníku, které vychází celostátně. Ve středu je to *Moje první tablo*, což jsou fotky předškoláků a prvňáků a tam se ve školách, kde o to stojí, snažíme fotit všechny prvňáčky v daném okrese. Kvůli GDPR to je složitější, ale dá se říci, že devadesát procent prvňáčků se v novinách stále objevuje.

V pátek vychází rubrika: *Jak jsme žili v Československu*. Je to celostrana, tzv. retro, kde prostřednictvím fotek, které sháníme u kronikářů, v archivech, obecních kronikách, přibližujeme to, jak lidé v jednotlivých obcích žili v letech 1918 – 1992. Snažíme se zařazovat hromadné fotky, na nichž je velké množství tváří, aby se tam buď ještě žijící pamětníci mohli najít, anebo aby jejich potomci mohli najít své rodiče, prarodiče apod.

V sobotu vychází rubrika: *Právě jsme se narodili*, kde jsou snímky nově narozených dětí ze všech nemocnic v daném okrese.

Mnohem více je rubrik v Týdeníku, který má neměnnou strukturu, na straně dvě a tři je lokální téma, které se váže buď k aktuálnímu dění v daném okrese, anebo nějaké nadčasové události. Snažíme se Týdeník nedělat úplně zpravodajský, ale hlavně publicistické, takže je to spíše k počtení. Tradičně máme každý týden lokální komentář, dále *7+1 nejzajímavějších událostí týdne*, ta shrnuje dění v daném okrese za uplynulý týden, což je právě ten zpravodajský souhrn, najdeme tam také foto ohlédnutí za víkendovými událostmi v daném okrese, kulturní servis rozdělený na dvě části – lokální, což jsou pozvánky v daném okrese, a *Tipy deníku*, které jsou krajské. Pak je tam rubrika *Napsali jste nám*, která dříve vycházela pod názvem *U nás doma*, to je rubrika věnovaná příspěvkům čtenářů, kde vychází jejich fotky či příspěvky k různým akcím. Dále je tam opět retro rubrika, kde redakce navázala spolupráci s místními kronikáři a znalci historie, v Budějovicích je to třeba Milan Binder nebo Daniel Kovář. Nová rubrika je *Z notýsku*, což jsou fotoglosy budějovické oční lékařky Stanislavy Brůhové. A dále také informace o nových knihách. A pak máme krajskou rubriku: *Přežil jsem svou smrt* či *Žijeme a jak*, což jsou příběhy lidí, kteří se dostali do nějaké složité životní situace nebo prodělali vážnou nemoc či nehodu, ale dokázali se ze všeho dostat a nyní žijí naplno. Dále vychází *Panorama*, která se většinou váže k titulní straně, kdy základ připravuje týdeníkové centrum v Olomouci, a my ho doplňujeme lokálně různými příběhy, tematickými zpravodajskými texty, příp. anketami dle zadání. Celorepublikově vychází rubrika *Hasiči kolem nás*, kdy jsou to příspěvky členů jednotlivých sborů dobrovolných hasičů napříč okresem, postupně představíme členy všech sborů. Máme třeba i gastrorubriku *Budějovice na talíři*, kde si šéfkuchař z Fine Food Academy Honza Krob vybere restauraci, přinese recepty a stručné hodnocení. Teď čerstvě máme novou rubriku *Lidé od vedle*, jsou to fotoportréty lidí, které denně potkáváme na ulici, ale moc toho o nich nevíme, strážníci, lidé, kteří zametají, prodavačka v samoobsluze, číšník v naší oblíbené restauraci. Tato rubrika je navázána na naše nové rubriky na webu, které budou časem zpoplatněny, takže zavádíme paywall, kdy připravujeme nový extra obsah na web, na kterém se budou podílet i lokální redakce. K tomuto obsahu se čtenáři po registraci dostanou, ale časem bude zpoplatněn.

Jako další je rubrika sportovní, kde jsou příběhy, rozhovory týdne, pozvánky, retro rubrika - *Psali jsme před padesáti šesti lety*, což jsou sportovní retročlánky z Jihočeské pravdy, a miniglosa ze sportovních redaktorů o aktuálním dění.

K dispozici máme i lifestylové strany z týdeníkového centra v Olomouci, ale protože jsme obsah nastavili tak, aby byl co nejvíce jihočeský, tak tyto strany o bydlení či zdraví, až na výjimky nevyužíváme.

A součástí střeďečního Týdeníku je *Infotip*, který dříve vycházel jako samostatná příloha.

Jak moc ze své pozice šéfredaktora zasahujete do obsahu Deníku a jeho příloh? Jak vypadá jeho plánování a výroba?

My vycházíme z tří úrovní plánování. První plán je roční, které v každém okrese zahrnuje ty nejvýznamnější očekávané události, typu investiční akce, stavba dálnice apod., ale zahrnujeme do něj také významná výročí, například letos 80 let ZOO Hluboká nebo 110 let Dopravního podniku města České Budějovice. Jako druhý je měsíční plán, který zpřesňuje roční plán a doplňuje o nové očekávané aktuality, ale snažíme se postihnout i to, abychom se pravidelně navraceli k událostem, a popisovali jejich další vývoj, abychom na něco nezapomněli. Více podrobný je týdenní plán, který plánuje obsah stran jedna, dva, tři s týdenním předstihem. Tam je to rozepsáno konkrétně, do kterého dne půjde jaký článek, kdo ho zpracuje, aby měli autoři dostatek času se tématu věnovat. Týdenní plán poté zpřesňujeme podle aktuálních událostí při redakčních poradách. Každé ráno máme operativní poradu jednak s editorem, a poté s redaktory. Já se z pozice šéfredaktora radím nejprve s editorem, a poté s redaktory, a podobně tak se radí kolegové v menších okresních redakcích. Na základě naší porady editor komunikuje s redaktory z lokálu přes mobilní telefon nebo skype. Na titulní stranu je speciální porada, kdy se snažíme vycházet z různých výročí, mezinárodních dnů, abychom trochu oživili daný obsah, naposledy to byl např. Mezinárodní den invalidů. Ale samozřejmě chceme, aby obsah nebyl pouze nadčasový, ale také aktuální. Vždy se najde nějaká zajímavost, která má potenciál zaujmout čtenáře napříč krajem, a podle samozřejmě podle situace zařazujeme plakát k různým politickým událostem, nehodám, požárům. Takto je k dispozici všem lokálům, takže ve výjimečných případech mutuje. Kolegové poté pracují v terénu, nabírají materiál, telefonují. Dnes už není povinnost, s ohledem na vývoj techniky, aby v redakci seděli celý den, články mohou zpracovávat jak v redakci, tak v kavárnách nebo ve svých domovech. Texty po nich poté čtou editoři a popř. vrací k přepracování. Já kontrojuji především budějovické vydání s tím, že zodpovědnost za další vydání má editor. Společně se domlouváme na tom, jak bude vypadat plakát, protože to je to, co čtenář vidí na první pohled, rozhodující je, jaká bude

titulní fotka, jaký titulek. Kontroluje se také, jestli je vše v pořádku i graficky podle pravidel, která máme nastavena celorepublikově.

Uzávěrka pro jednotlivá vydání se liší podle okresu. První jdou na rotačku Prachatice, které mají uzávěrku v půl osmé, a jako poslední jde Českobudějovický deník, který se posílá krátce před půl desátou. Výjimkou je čtvrtek, který má zkrácenou uzávěrku posunutou zhruba o půl hodinu až hodinu. Noviny zpravidla hotové kolem čtvrté páté hodiny, někdy i dříve, pokud se nečeká na nějakou aktualitu, aby měl editor čas texty projít a s autory zkonzultovat popř. nějakou opravu. Je-li aktualita, vyhodí se nějaký text, který byl naplánovaný.

Jako poslední se do tiskárny posílá titulní strana, aby tam ještě byla možnost zařadit nějaká vážná aktualita.

Co se týče Týdeníku, ten má uzávěrku v pondělí, a jeho obsah detailněji plánujeme týden předtím v úterý, ale také vycházíme z plánů, které máme. To jsou plány vnitřních *Panoram*, jejichž základ připravuje týdeníkové centrum v Olomouci, ale máme také plán publicistických rubrik, jako třeba *Přežil jsem svou smrt*, kdy každý lokál s mnohatýdenním předstihem ví, kdy rubriku připravuje, a mají také plán témat stran dvě a tři, které se dají upravit podle aktuálního dění. Vycházíme tedy z plánů a v úterý do lokálu posíláme upřesnění k danému vydání. Redaktoři mají necelý týden na výrobu, vydání nemá uzavírku najednou, ale je rozplánována podle jednotlivých stran tak, abychom to stihli vše odbavit, zkontrolovat, přečíst, udělat korekturu.

Inzertní přílohy mají své uzávěrky podle termínu tisku a vydání. Datum uzávěrky a místo prostoru pro redakční text se dozvídáme zhruba dva tři týdny dopředu. Výroba čtvrtečního TV Magazínu a sobotního Víkendu jde především z produkce pražské redakce, ale v poslední době se snažíme začlenit více regionálního obsahu. Pro tento účel vznikla pozice editora regionálního obsahu v pražské redakci, který podle tématu daného magazínu s nějakým časovým předstihem poptává u kolegů v krajích různé příběhy na dané téma. Daní kolegové mu můžou nabídnout to, co mají nabraného, nebo se chystají zpracovat pro Deník či Týdeník, ale pro účel TV Magazínu a Víkendu by se téma také hodilo. Je to sice nad rámec jejich práce v regionu, ale jsou za tuto práci také honorováni zvláštními prémie.

Jaký je současný náklad a jaká čtenost Českobudějovického deníku

Při posledním výzkumu byla čtenost v kraji okolo 60 000 čtenářů. V současné době Českobudějovický deník soupeří o první místo v čtenosti s deníkem Blesk, tento měsíc (v březnu 2019 - pozn. autorka) byl Deník první.

A jak pracujete na internetizaci a tvorbě webových stránek Českobudějovického deníku?

Některé zprávy se vyskytují jak v printu, tak na webu, ale redaktoři generují další obsah. Některý speciálně pro print, to jsou naše komunitní rubriky typu *Moje první tablo*, *Jak jsme žili*, ale také exkluzivnější texty, na něž na webu odkazujeme s nějakým lákadlem typu: Chcete – li vědět víc, kupte si čtvrtěční Českobudějovický deník. Na druhou stranu, aby web aktivně žil, redaktoři musí denně vyprodukovat určité množství textů, fotek, videí. Věci, které se objeví navíc, jsou obrazový materiál nebo video obsah a další méně významné události. Jednoduše to vysvětlíme na příkladu, že když se ve svodce objeví patnáct zpráv v daném okrese, tak do Deníku vybereme dvě nejzajímavější a na web zpracujeme deset dalších. Není to tak, že bychom čtenáře printu, kteří si za obsah zaplatí, o něco ochuzovali.

Ted' chystáme něco nového pro čtenáře webu, ale ti si za daný obsah navíc také budou muset mírně zaplatit. Jsou to různé příběhy z lokálu typu *Lidé od vedle*, dále zajímavé „storky“ s lidmi po vzoru rubriky *Přežil jsem svou smrt* apod. Budou tam detailně rozpracovaná *datatémata* z produkce datového oddělení pražské redakce, kdy budeme na webu bezplatně publikovat nějakou základní informaci, ale budou-li se chtít *proklikat* na podrobnější data třeba ze svého okresu, za to budou muset již zaplatit.

Aby fungování webů Deníku napříč republikou bylo porovnatelné, jsou stanoveny metodické kvóty, kdy je dáno, kolik každá krajská i lokální redakce musí za den vyprodukovat textu, tzv. *Typů deníku*, fotek, videí apod. Zároveň tím získávají redaktoři zpětnou vazbu, v pražské redakci je tým analytiků, kteří sledují čtenost jednotlivých článků a pravidelně podávají do regionů report o tom, jaká téma nejvíce zaujala. Není to pouze sumář zpráv z daného kraje či okresů, ale pro inspiraci je tam výčet nejčtenějších článků z jiných krajů, aby ostatní redaktoři věděli, že na webu nejvíce čtenáře táhnou fotky z plesů nebo přímý přenos z pohřbu nějaké známé osobnosti.

Co se týká komentářů a diskuze pod jednotlivými články, přijali jsme opatření a tyto komentáře jsme omezili, aby si tam každý nepsal to, co chce, protože to občas sklouzávalo

do nepatřičných mezí a editor pak nedělal nic jiného, než že sledoval vulgaritu v diskuzích. Čtenář dnes může článek komentovat až po registraci.

Deník také funguje na sociální síti Facebook, kam přidáváme odkazy na články na webu, je tam také obsah navíc. Přidáváme tam různé fotohádky, kdy *rozrastrujeme* významnou památku z okolí, přidáváme samostatná videa, která ani nejsou na webu, nebo fotogalerie. Na Facebooku děláme také živé přenosy z některých akcí a záznam poté stáhneme na web, kde je čtenářům také k dispozici. Jde nám o přímou komunikaci se čtenáři, zjišťujeme si tam také jejich názor, když se chystáme psát o nějakém tématu, *oslovíme* je tam s dotazem a dané příspěvky čtenářů pak využijeme jako inspiraci pro zpravodajský text.

PONDĚLNÍ

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ - SPOJTE SE!

2. 1. 1989

Číslo 1

Ročník XLV

Cena 50 hal.

Jihočeská PRAVDA

ORGÁN JIHOČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

V čele čs. delegace Miloš Jakeš

KUBA - 30 let od vítězství

Foto ČTK

HAVANA (ČTK) — Na Kubě větra začaly několikadenní oslavy 30. výročí vítězství revoluce, která vedla k ustavení prvního socialistického státu na západní polokouli. Hlavním rysem oslav je hrdost na bilanci uplynulých 30 let a zároveň odhodlání dále zdokonalovat vztahy socialistickou v zemí nerozvojených, které odpovídají specifickým kubánským podmínkám. Oslavním aktem oslav bylo shromáždění v Santiagu de Cuba, kde promluvil nejvyšší kubánský představitel Fidel Castro. Dalšími oslavami budou pak v dalších dnech pokračovat řadou akcí v kubánském hlavním městě.

Na oslavách se očekává přítomnost více než sta delegací z celého světa. Významné místo mezi nimi bude mít čs. delegace, kterou povede generální tajemník TV KSČ Miloš Jakeš. Mnozí zahraniční hosté už do Havany přijeli.

Začal další pracovní rok

Od prvních dnů naplno

Uplynulé dva dny volna byly trochu slavnostnější než obyčejná, vždyť jsme se také loučili se starým a vítali s novým rokem, ale pro mnohé z nás bylo naplnění prací. Práce nemohou vychladnout, vlaky a autobusy mají své řády, jít chceme i v pondělí ráno, potřebujeme světlo, dovolat se telefonem...

VLAKY MÍRÍ PRO UHLÍ

První den nového roku byl u deskočubějovických železničářů v pravidelném nepřetržitém pracovním ruchu. První nákladní vlak za raňáčků nádrží odjel letos hned po půlnoci do Českého Těbova a do ubíhající půlky ve tři večer velkoprostorových vozů pro nakládku. Novoroční nakládky byla i na Jihočeském pásmu a na vlacích Kovařova. Zde bylo naloženo přes 30 vagonů. Sváteční směnů nastoupil i železničářský kolektiv z vedoucího jídelny železniční stanice. Na Nový rok připravil pro pracovníky provozních profesí kofein, dostával ve dnech pracovního klidu a nočních směnách stravu zdarma, celkem 160 obědů a 135 večeří.

TEPLO PRO ZÁVOD I MĚSTO

BECHYNĚ (hm) — Přestože poslední den starého a první den nového roku jsou svátečními dny, nemohla se v nepřílišných provozních kapacitách závodů práce zastavit. Podle slov ředitele závodu Zdenka Blázka se během dvou svátečních dnů vystavřilo v teplárně dvacet lidí, kteří dodávali teplo nejen pro potřeby závodu, ale hlavně obyčejným lidem.

CELOKOLEM ZNOVU ZACHNÁ

C. KRUMLOV (gw) — Závody jihočeských papíren mají k tomu provozům, kde stroje neustichnou ani o svátých dnech.

[Pokračování na str. 2]

Novoroční projev prezidenta ČSSR G. Husáka

PRONESENÝ V NEDELI 1. LEDNA 1989 V ČS. TELEVIZI A ČS. ROZHLASU.

Drazí spoluobčané, vážené soudruhy a soudruzi, na prahu nového roku 1989 vás všechny srdečně zdravím jménem nejvyšších politikých a státních orgánů i jménem svým. Přejí vám a vašim rodinám, abyate tento rok prošel ve zdraví a pohodí, aby se vám dařilo v práci a osobním životě. Období uplynulého roku zhranodilo proslavené — 12. zasedání státního výboru Komunistické strany Československa, které současně projednálo akční a cíle na tento rok a další období. Na tomto zasedání, zejména v referátu generálního tajemníka státního výboru Ladislava Adamca a v přijatých závěrech, byla kriticky a náročně posouzena cesta, kterou jsme minulého roku šli v politickém životě, v přestavbě hospodářství a společnosti, v demokratizaci a zdokonalování politického systému. Při stanovení cílů dalšího postupu si uvědomujeme složitost přestavby jak v ekonomice, tak i ve společenském životě. Je to dlouhodobý proces, ve kterém však má faktor času mimořádnou sílu.

Všechny socialistické země hledají v podmínkách současné etapy vědeckotechnické revoluce, a s tím spojeného hospodářského rozvoje, nové cesty, nové práce, nové formy řízení. V Československu tyto procesy, zejména v Sovětském svazu, pozorně sledujeme. Využíváme toho, co je možné uplatnit také v našich podmínkách. Cílem naší socialistické společnosti je všestranný rozvoj člověka, zajištění jeho životních a sociálních jstet, důstojného postavení jako hospodáře v naší zemi. XVIII. sjezd jako hlavní úkol stanovil urychlení sociálního ekonomického rozvoje. V uplynulých třech letech byl sjezdem přijat sociální program plněn, dle měrné tomu ale nebyly vyřešeny plánované zdroje. Proto klade me takový důraz na zvýšení výkonnosti, efektivnosti a kvality veškeré práce, s tím související nevyhnutelnost vyššího tempa uplatňování strukturálních změn v ekonomice, progresivních technologií a inovace výrobků, zvýšení jejich technické úrovně a kvality, lepší zhodnocování zdrojů, využívání možností mezinárodního oběhu práce, zvýšení konkurenční schopnosti našich výrobků na světových trzích. K tomu směřujeme rovněž urychlením ekonomické reformy, prohloubením demokratizace politického systému.

Uspěšnějším hospodářským a společenským přestavby považujeme za nevyhnutelný a nezvratný proces. Je to základní předpoklad k dosažení kvalitativní vyšší úrovně rozvoje socialistické společnosti. Intenzifikace našeho národního hospodářství, celkové zdokonalení společenských vztahů a zabezpečení rostoucích materiálních a duchovních potřeb našeho lidu. To si vyžaduje vysokou zodpovědný přístup řídicích orgánů na všech stupních a po všech liniích k zabezpečování cílů, které před námi v tomto směru stojí, ale i poctivou, svědomitou a kvalitní práci každého občana. To je také nespolehlivější cesta k tomu, abychom dosahovali lepších výsledků v sociálním ekonomickém rozvoji společnosti, odrazili překonávali problémy, které zbytečně ztěžují život a práci lidem.

12. zasedání státního výboru KSČ rozhodlo rovněž o svolání XVIII. sjezdu KSČ na květen 1990, který posoudí vývoj a další perspektivy naší společnosti.

V minulém roce jsme si připomínali významné etapy našeho národního, státního a společenského života sedmdesát let od

vytvoření společného státu Čechů a Slováků, padesát výročí hanebné malchovské dobovy, čtyřicetileté výročí vítězství dělnické třídy a pracujícího lidu v únoru 1948, čímž se otevřela cesta budování socialistického státu. Dvacetileté výročí federativního uspořádání našeho státu i dvacetileté výročí lednového zasedání státního výboru KSČ v roce 1968 a události, které po něm následovaly.

Ze všech těchto výročí, dobrých i tragických, si bereme poučení na svou další cestu ve vnitřních i mezinárodních souvislostech.

Celý uplynulý vývoj ukazuje těsnou spleť našeho životního vnitřního života s děním ve světě. Proto Československo tak intenzivně podporuje všechny procesy, které vedou k dorozumění mezi státy a národy, k uvolňování napětí a oddělení, k posílení bezpečnosti a mírové spolupráce.

I přes trvalou složitost a protikladnost situace ve světě zabývaly se v mezinárodních vztazích prosazovat tendence od konfrontace k dialogu a spolupráci, k mírovému řešení všech světových i regionálních problémů. Tento vývoj plně podporujeme a aktivně k němu přispíváme.

Československo uplatňuje společnou mírovou politiku Socialistického svazu a socialistických států. Zvláště jsme uvítali nové návrhy Sovětského svazu, přednesené v prosinci minulého roku Michailom Gorbačovem na zasedání Organizace spojených národů v New Yorku. Tyto návrhy sledují prohlubování procesu odzbrování mezinárodních vztahů, upevnování důvěry mezi státy a národy a řešení globálních problémů lidstva. Velkou pozornost u nás i ve světě vzbudilo též podnětné oslovení Sovětského svazu ke snížení stavu jeho vojsk a výzbroje, včetně sovětských jednotek na našem území.

Jméno odhodlání rozvíjet všestranné styky, zejména politické, ekonomické a kulturní se všemi zeměmi bez ohledu na společenskou zřetel na základě rovnoprávnosti a vzájemné výhodnosti. Aktivní a iniciativní se podílíme na stále širším mezinárodním dialogu mezi státy i různými společenskými proudy, který přispívá ke zvýšení důvěry, spolupráce a k řešení nádhavých otázek současnosti. Zásadně se o urychlení zakončení vídeňské následné schůzky, o brzké zahájení jednání o snížení ozbrojených sil a konvenční vztahy na našem kontinentě, o sňazích chemických a posturpnou likvidaci jaderných zbraní, v rámci prohloubení procesu celosvětové spolupráce podporujeme svolání konferencí především k ekonomické, ekologické a humanitární problematice.

Vzájemně spolupracujeme, soudruzi a soudruzi, na počátku nového roku si plně uvědomujeme náročnost a složitost úkolů, které jsou před námi. Máme však podmínky a síly, abychom tyto úkoly úspěšně zvládli. Bude přitom záležet na naší společné poctivé práci a odpovědnosti.

Chci poděkovat všem, kteří svědomitou prací přispěli k rozvoji naší společnosti. Současně zdravím naše občany v zahraničí.

Z celého srdce zdravíme bratry sovětský lid, národy dalších socialistických zemí, všechny přátele Československa, kteří jednou vám přejí hodně zdraví, radosti, spokojenosti a úspěchy v práci, aby se nám dařilo uskutečňovat společné záměry, aby dále kvetla naše vlast — Československá socialistická republika.

Krátce slovem i fotografií z víkendů □ **Krátce slovem i fotografií z víkendů** □ **Krátce slovem i fotografií z víkendů**

SILVESTROVSKOU SLUŽBU neměli příslušníci OS SNB Č. Budějovice lehkou. Neustále vyjížděli k případům. Podnapití občané prováděli výtržnosti, jeden fyzicky napadal svou bývalou manželku a nezletilého syna, další jako nevhavný host ztropil výtržnost v restauraci Regina, při vlnování do osobního automobilu byl zadržten podnapilý pachatel.

Spolu s požárníky spálili smutnou pouťovnicí a otevřeli byt, v němž došlo k náhlému úmrtí staré osoby. A ještě ve 4 hodiny ráno museli udržitelnou rozkošené občany z Pekdrenské ulice, kteří byli rušeni ušlapanou reprodukovanou hudbou z jednoho bytu.

Prvním občankem, který se narodil v Beskočubějovické porodnici 1. 1. 1989 ve 2.05 byla holčička Petra. Na snímku spolu s maminkou Janou Bašanovou a dětskou sestrou Stanislavou Zlátkovou.

Především horouy plně gratulaci k novému roku spojovací v neděli dopoledne pracovníce mezinárodního ústředí v krajském městě. Na snímku zleva: Marie Mikolášová, Jitka Veselá, Marie Těšlová a Jitka Kaldová.

Fotografoval Pavel SOUKUBE

P A T E Č N Í

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ - SPOJTE SE!

17. 11. 1989
Číslo 271
Ročník XLV
Cena 70 hal.

Jihočeská PRAVDA

ORGÁN JIHOČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

Pracující Otavanu Třeboň plní dané slovo

Oděváři na vnitřní trh i vývoz

V každodenním šatí a výrazný vzhled společenské produktivity práce, vysoké kvality a efektivnosti výroby má své místo i pracovní iniciativa. Také na Jindřichohradecku byla letos realizována předváňská Provozním předsednictva ÚV KSČ k 41. výročí Vítězného února.

Závazek na překročení úkolů letošního hospodářského plánu uzavřeli i výrobci pracovních, sportovních a ochranných oděvů ze státního podniku Otavna Třeboň, který v srpnu ještě zprohlašoval, jak jemu se nyní dovedlo na festivalu oděvního podniku, závazek již za deset měsíců v řadě ukázat splnit. Zisk oděvů přetvářel v čtyři miliony čtyři sta tisíc korun proti slibnému třem milionům. Produktivitu práce z upravených vnitřních výkonů zvýšili o šest procent, což je o pět procent více než mají v závazku. Ztráty z neúspěšnosti výroby tak snížili o tři sta tisíc korun, když si původně stanovili sto tisíc korun. Dodávky výrobků pro různé firmy za sledované období překročily o dvacet jeden milion korun v maloobchodních cenách a pro vývoz do neshodících zemí o jeden milion tři sta tisíc korun ve franko cenách. Stejně úspěšně si vedli ve výrobě vnitřních oděvů, metrové a drobné přepřavy, kde za závazek jeden milion pět set tisíc korun mají dosáhnout jeden milion osm set tisíc korun.

Fádněně plnění a u mnoha ukázalo překročení zprohlašených socialistických závazků.

TELEGRAFICKY
★ PRAHA (ČTK) — Člen předsednictva a tajemník ÚV KSČ Karel Hoffmann přijal Alfreda Miodowce, předsedu Celopolské dohody odborů, který se v Praze účastní 42. zasedání generální rady světového odborového federace.
★ BRUSEL — Člen předsednictva a tajemník ÚV KSČ Josef Lenárt ukončil pracovní návštěvu Belgie a odletěl zpět do vlasti.

V postupně usnadňující přirodě pomalu obdává pestrých barev a světlých tónů, a tak milým potěšením pro oči při podzimní procházce mohou být například červené špičky, třeba prázek ty, které si prohlíželi dívka na snímku PASTA SOUKUPA.

Přijetí u M. Jakeše

PRAHA — Generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš přijal hlavního velitele Spojených obrněných sil Československé armády generála Petra Luževa a náčelníka štábu Spojených obrněných sil armádního generála Vladimíra Lobova.
V soudržném rozhovoru posoudili některé otázky vývoje mezinárodní situace a její vojenskoobezpečnostní aspekty. Miloš Jakeš zdůraznil význam součinnosti členů státní Varšavské smlouvy a spolupráce mezi armádami pro zajištění jejich obranyschopnosti.
Rozhovoru byli přítomni ministr národní obrany ČSSR armádní generál Milan Valcvič a velitelce SSOR v ČSSR Viktor Lomakin.

Z plenární schůze vlády ČSSR

PRAHA (ČTK) — Vláda ČSSR se na své včerejší plenární schůzi zabývala situací v turistickém ruchu se soustředěním na negativní jevy, jako jsou spekulace, vykupování zboží, zneužívání tranzitu a podobná.
V rozsáhlé diskusi se vláda ČSSR zabývala první verzí návrhu stabilizačního programu obnovy a upevnění rovnováhy Čs. ekonomiky.
Vláda ČSSR projednala zprávu o výsledcích 152. zasedání Výkonného výboru RVHP, které se konalo v Moskvě ve dnech 26.—28. října 1989, a schválila postup státního představitelstva ČSSR v RVHP na tomto zasedání.
Vláda ČSSR vyslovila souhlas s tím, aby Československo ratifikovalo dmitvu článku 167 o bezpečnosti a ochraně zdraví ve stavebnictví.

K přípravě odborového sjezdu

PRAHA (ČTK) — Diskusí k návrhu textu přípravě XII. světového odborového sjezdu pokračovalo včera v Praze 26. včerešním dnem 42. zasedání generální rady Světového odborového federace.
Jeho účastníci podpořili návrhové zaměření přípravy sjezdu a zdůraznili, že toto období musí přispět k větší aktivitě odborů, k rozvoji dialogu a spolupráce odborů při řešení globálních problémů lidstva. Hovořili rovněž o společensko-politické a hospodářské situaci v

Těch šťastných sedmnáct 3 REPORTÁŽNÍ ZASTAVENÍ
Exkurze se svíravou příchutí pelyňku 8
Šumava to unese? 9 čtěte na str. ▶

Jednalo předsednictvo JKV KSČ

ČESKÉ BUDĚJOVICE (red) — Předsednictvo JKV KSČ na svém včerejším zasedání projednalo zprávu o přístupech komunalt v hospodářském vedení, stranických orgánech a orgánech socialistické samosprávy v podnikech Jihočeské oblasti, Štěrkovny a pískovny Blatná a Calofrig Borovany k zabezpečení rozvoje výroby stavebních hmot.
Konstatovalo, že dšší v těchto podnicích je orientováno na zabezpečení stanovených úkolů s cílem uspokojení potřeby stavebních organizací i vnitřního trhu. Celkové výsledky však ovlivňuje je skutečnost, že jde o využití přírodních surovin, jejichž zdroje jsou vyčerpány a výroba často negativně ovlivňuje životní prostředí.
Předsednictvo zdůraznilo nutnost naplnit úkoly letošního roku a hledat racionální opatření k tomu, aby se podarilo rychlá řešení nedostatku stavebních hmot na trhu. K tomu musí přispět i drobná rekonstrukce a modernizace provozů. Vzhledem k závažnosti tohoto materiálu se k němu na straně náleželo listu ještě vrátit.
Dále předsednictvo zhodnotilo výsledky voleb samosprávných orgánů pracovních kolektivů a federálních státních podniků a posoudilo vlastní zkušenosti z činnosti stranických výborů státních podniků.
Přetavbu výrobní základny byla v kraji ukončena k 1. 7. 1989. Celkem bylo ustaveno 38 státních podniků v ústředním Hroněm přímýma a zemědělskopotravním komplexu a 80 státních podniků řízených národními výbory všech stupňů. Stranické výbory a organizace sebraly v etapě a organizace sebraly v etapě přípravy a průběhu voleb rozhodující dílu. Na jejich

Jihočeské licence

Licencování produkce denímových látek ve žlce Jindřichov Hradec a kombardury s označením LEKR z Motoru České Budějovice patří k nejrozsáhlejším výrobním Jihočeského průmyslu, které uplatňují poznatky vědy a techniky v praxi. Jedná se o licence posvětní (neukopované), oděm stejné tak bylo v této oblasti realizováno 18 aktivních (produčních) licencí, z nichž bylo získáno na poplatcích téměř tři a půl miliónu korun.
Nákup licencí v průmyslových podnicích kroje vede nejen k uspokojování celospolečenských potřeb, ale i k objektivnějšímu ekonomickému efektu. Zároveň se totiž zvyšuje objem výroby, úspory paliva, energie, surovin, materiálu, lidské práce a exportu.

Papír k papírku...

V pohádce starček mnil hroudu zlata tak dlouho, až nakonec získal jenom jehlu. Sanci měnit ve zcela opačném pořadí nabízejí Sběrné suroviny a Jihočeské papírny. Přidávají se k nim i naše redakce, Jihočeské rozhlas, okresní tiskárny Nosaž, KV Šumava, okresní a společně vyhlásily pro všechny základní školy I. a II. stupně v kraji ve dnech 20. 11. až 3. 12. mimořádnou sběrovou akci JIHOČESKÉ DĚTI JIHOČESKÝM PAPIRŮM. Starý papír se tedy může změnit v barevný televizor, vuhličitový let nebo desítk setkaní s milým Václavem Johánou, svou autorem dnešního oděvového sběru na tak. Ve školách už lidé mají letáčky a podrobnější informace. Takže od nás teď nezákladně získáte to!

Malá služba čtenářům

CO CHCETE VĚDĚT O VYHLÁŠCE č. 99

Čtenáři P. N. ze Strakonice nám zasílají telefonický dotaz, na který motocykl se nebude muset používat ochranné přilby.
Tuto problematiku blíže nově vyhláška nerozřeší, ale paragraf 6 odstavce 1 praví, že... řidič motocyklu s nejvyšší povolenou rychlostí (podle § 81 odst. 1 vyl. č. 41/1984 Sb.) převyšující 40 kilometrů v hodině a jeho společníci jsou povinni za jízdy užívat řádně upevněné ochranné přilby.
V praxi to tedy znamená, že řidiči a společníci všech u nás běžně dostupných motocyklů včetně malých motocyklů jsou mimo obec i v obci povinni ochranné přilby používat. Výjimku tvoří řidiči tzv. bobek, jejichž nejvyšší povolená rychlost nepřesahuje 40 km v hodině.
Zjednodušeně řečeno - všichni řidiči a společníci motocyklů, opatřených státní povolenací značkou, jsou povinni za jízdy ochranných přilb používat! Zvláště podotýkáme, že tato povinnost platí ve stejné míře pro řidiče i pro jejich společníky!
Když už jsme u motocyklů, opět upozorňujeme na další záležitosti, týkající se těchto dopravních prostředků, především povinnost jezdit s rozsvícenými potkovačmi světlými i za nesměrně viditelnosti. Již dnes se k nám dovážejí motocykly (např. od firmy Simson), kde se automaticky při nastartování rozsvítí potkovačové světlo.
Rovněž nejvyšší povolená rychlost motocyklů na dálnicích i ostatních silnicích se zvyšuje na 90 kilometrů v hodině.

SOBOTNÍ

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ—SPOJTE SE!

18. 11. 1989
Číslo 272
Ročník XLV
Cena 50 hol.

Jihočeská PRAVDA

ORGÁN JIHOČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

K výročí 17. listopadu

PRAHA (ČTK) — Vzpomínka na 17. listopad 1939 pro současnost, vystoupili vedoucí delegace stranických a státních orgánů, člen předsednictva ÚV KSČ, místopředseda federální vlády a předseda vlády ČR František Pitra.

Porada tajemníků OV KSČ

C. BUDĚJOVICE (red) — Včera se uskutečnila porada tajemníků pro stranickou práci v rámci budování jednotného programu strany, kterou řídil tajemník JKV KSČ JIM Kutil. Porada se zabývala realizací úkolů státního plánu v uplynulých deseti měsících roku, lze konstatovat, že jihočeské podniky plní rozhodnutí ukazatele, i když je třeba říci, že se v tom promítá také úprava velkoobchodních cen. Někdy se však dosud výrazněji plní záměry ve snižování materiálové a energetické náročnosti výroby. Dále byly posouzeny otázky přípravy plánu na příští rok, v němž budou uplatněny zásady nového hospodářského mechanismu. Porada rovněž zhodnotila dosažený průběh a výsledky výročních členských schůzí ZO KSČ i přípravu podnikových a okresních stranických konferencí.

POZORNOST OCHRANĚ A ÚRODNOSTI PŮDY

ČESKÉ BUDĚJOVICE (sz) — Jubilem dvaceti let působení oblasní státní meliorační správy si včera za účasti vedoucího tajemníka JKV KSČ Miroslava Slavíka, předsedy JKV Miroslava Šenkýře, představitelů stranických a státních orgánů okresu, spolupracovníků našich i zahraničních připomněli její pracovníci. Jak uvedl ředitel OSMS František Bohdal, vytvořil meliorační program předpoklad pro další intenzifikaci hospodářství zemědělských podniků, což byl především přispěvek k plnění obilního programu kraje. O tom svědčí například fakt, že od roku 1980 se výnos obilovin z hektaru ročně zvyšoval o 34 kilogramů. Úprava vodního režimu umožnila další zrod nových a lepší využití půdy i komplexní postup zemědělské politiky strany. Připomněl, že současná situace vyžaduje, aby se v zemědělství na vysokou efektivnost a kvalitu investiční výstavby je nutná pro reprodukci i stabilizaci výsledků. Zdejšími, že těsná spolupráce projektantů, stavebních organizací i dalších je nezbytná pro úspěšné zrealizování projektů, požadavek růstu produktivity práce při soběstačném snížení nákladů práce pro všechny oblasti národního hospodářství. Připomněl, že 15. zasedání ÚV KSČ stanovilo směr vyhovět požadavkům na výživu i na životní prostředí, což je zvláště na území, kde je 25 tisíc ha půdy v pásmech ochrany vod, složitě. Zároven s tím bude potřeba vytvořit dostatek zdrojů na technologie pro snížení exhalací, protože znečištění vod není jen záležitostí samostatných zemědělských podniků, ale mnohá zemědělská předpoklad pro zachování úrodnosti půdy vytváří. K odstranění nedostatku je nezbytné kázat a stabilizace ekonomiky.

TELEGRAFICKY

★ PRAHA (ČTK) — Na pozvání ÚV KSČ a prezidenta ČSSR uskutečnil 21. listopadu 1989 generální tajemník ústředního výboru jednotné socialistické strany Německa a předseda Státní rady Německé demokratické republiky Egon Krenz pracovní návštěvu ČSSR.

Cesty po hrázích
civilizační záplavy
čtěte na str. 3

Nejen sedm minut
upřímnosti
MLADÁ JIP 4

Skalpel v ruce,
srdce na dlani
ROZHOVOR 5

Zpráva ze zasedání předsednictva ÚV KSČ

SVOLANO 16. ZASEDÁNÍ ÚV KSČ, KTERÉ SE USKUTEČNÍ VE DNECH 14. A 15. PROSINCE
PRAHA (ČTK) — Předsednictvo ústředního výboru Komunistické strany Československa se na své čtvrté schůzi zabývalo přípravou XVIII. sjezdu, průběhem výročních členských schůzí základních organizací a aktuálními otázkami vnitřní a zahraniční politiky. a hlavními úkoly Československé zahraniční politiky vůči arabským zemím. Konstatováno, že je v zájmu Československé zahraniční politiky, aby došlo ke komplexnímu mírovému řešení blízkovýchodního problému, protože jeho přetrvávání nejen nepřizpůsobuje mezinárodní atmosféru, ale snižuje i možnosti čs. hospodářské spolupráce se zeměmi této oblasti. Posoudilo činnost komunistů pracujících ve Svazu družstevních podniků a přípravu XI. celostátního sjezdu jednotných zemědělských družstev. Schválilo postup delegace ÚV KSČ na poradě tajemníků ústředních výborů Komunistické strany Československa a ústředních výborů stran členských států RVHP pro ekonomické otázky, které se konalo 9.–10. listopadu v Praze. Znovu vyjádřilo zájem KSČ na uspořádání porad nejvyšších představitelů členských zemí RVHP o aktuálních otázkách vzájemné hospodářské spolupráce. Seznámilo se se zaměřením

Lepší kvalita hlíz stále aktuální

JINDŘICHŮV HRADEC (mk) — V kulturním domě JED Střed v Zahradkách se včera uskutečnilo setkání pěstítlů bramborů mezi okresy Českomoravské výsočiny — Poslední koš. Bramborář mezi sebou přítulně sdruženě vdebudovávají základny správcovských a náskopných organizací jejich jednání, které mělo za cíl zhodnotit letošní pěstítlářský rok a vytyčit další perspektivy našeho bramborářství, se zúčastnil míšně zemědělských pracovníků ÚV ČSR Ondřej Vaněk, tajemník JKV KSČ JIM Sedláček a další hosté. V úvodu hodnocení letošního sklizně bramborů v rámci výsočiny: Jihlava, Jindřichův Hradec, Havlíčkův Brod, Pelhřimov, Třebíč a Zďar nad Sázavou, které produkuje více než třetinu této důležitá plodiny v republice, uvedl ředitel okresního odboru MZVÉ v Jindřichově Hradci František Málek, že letošní úroda nebývá špičková, přesto pokračuje plán tržní produkce o více než dvě procenta. Přibližně hektarový výnos ve všech šesti okresech činí 24,50 tuny, což je sice o jednu a půl tuny méně než v loňském roce, přesto množství hlíz nestačuje se splněním dodávkových úkolů komunálních a sadyborých brambor, které je pouze hlíz pro [Pokračování na str. 2]

Malá služba čtenářům

CO CHCETE VĚDET O VYHLÁŠCE č. 99

Rádo dotazů se netýká přímo vyhlášky, ale spíše způsobu její výuky. Problémy řidičů-profesionálů i řádků autokolů nejlépe vyjádří F. S. z Prachatic: „Já jsem řidič z povolání. Každoroční ukolení nám končí povinným přezkoušením v prosinci. Stále se ale učíme starou vyhlášku č. 100. S tím nesouhlasíme...“ Takže, jak vlastně vypadá výuka v autoškolách a kursech v závěru roku? Jak je tomu v Českobudějovické autoškolce, nám odpovídá její ředitel František Mičák: „Ti žáci, kteří budou skládat závěrečné zkoušky v prosinci, se stále ještě učí vyhlášku č. 100 s tím, že pro zájmech vložíme novou vyhlášku ve čtyřech hodinách novic. Ti, kteří u zkoušek propadnou a půjdou k opakovanému do 10. 1. 1990, budou ještě zkoušeni ze staré vyhlášky. Všichni, kteří dnes navštěvují autoškoly a na závěrečné zkoušky půjdou až v lednu o dalších měsících, se již dnes připravují podle nové vyhlášky.“ Stejně tak v kursech řidičů z povolání a referentů upozorňujeme na změny, které s sebou nová vyhláška nese. Obdobná situace by podle mne měla být i v ostatních autoškolách Svazem Jihočeského kraje. [red]

J. HRADEC (sch) — Závodní klub ROH státního podniku Jitka byl včera dějištěm slavnostní schůze strojířů závodu Jitka. V jejím průběhu převzali pracující závodu a členové odborky ČSCP s rukou členská předsednictva ÚV ČSCP Vladimíra Fomka praporek.

Ocenění pro strojaře

Významné ocenění bylo předáno pracovníkům strojířské výroby závodu v Čobarech v Čarubské autonomní republice, který si od Jindřichohradeckých odebrá díly k textilním strojům STB.

Bude zima, bude mráz...

V kůtině se přestěhovala uhlítní loď Třebotka ze Slap na Třeboňský rybník Sít. Teď je podzim a Třebotka se chystá přelomout — zatím přímo na hladině, loďní ujetí pro ni postará až příští rok, proto bude nutno pečlivě osahávat po celou dobu let kolem jejího běhání. Ale už nyní má osahávat více než 30 000 uhlíkářů včetně objednaných zdesedl, třeba až ve večerních hodinách s tancom, poskytlá šlomyj obderstvení a slem nezapomenutelné zdětky. Sdému najitit. Technickým službám města, navíc vyřadila o sto

procent vloz než její předcházkyně loď, mimo jiné díky dobré organizaci, spolupráci s Čadokem a rozšířením provozu až na šest dnů v týdnu. K odpočinku na zimu se užije v přístani na Ostenda — také tuto rekreaci plně připravuje její správcovský úřad. [red] Foto Ladislav PRISTAS

Sport na stránkách kronik 3

Volno na konci roku 4
BUDE VÁS ZAJÍMAT

Desátý rok Prácheňáčku 5
KULTURA

ORGÁN JIHOČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

Stáde více se přesvědčujeme o tom, že XVII. sjezd KSČ otevřel nové perspektivy a dal větší dynamiku našemu společenskému rozvoji. V tomto procesu získává větší úlohu Národní fronta jejích orgánů a organizací. Spolu s tím, aby pod vedením KSČ aktivně napomáhala rozvoji energií, znalostí a schopnosti lidu - potenciál společnosti. To vše má předpokládat důležitý krok za krokem, uskutečňovat přestavbu a demokratizaci našeho společenského života a získat pro ni všechny potřebné podmínky.

Odpovídají na výzvu

Čelí nám socialistický povahy vývoj jednoznačně dokumentuje, jaké obrovské tvůrčí síly jsou v pracujícím lidu - dělnické třídě, družstevních rolnících, inteligenci. Kolik za tu dobu výrostlo skutečných hrdinů práce na všech úsecích lidské činnosti. Také dnes pláti, a to dvojnásob, že tvůrčí a ušlechtilé práce je zdrojem bohatství socialistické společnosti, naplnění lidské, zdárné a potřebě všech občanu. Nyní jde o to, za aktivní pomoci a podpory celé Národní fronty, všech jejích členských organizací využít toto bohatství.

Nelze zastít, že se do cesty revoluce v podobě byrokratické, zbytečných chyb a nedostatků, ale také neodpovědnosti, nízké kázně, nedisciplinovanosti na mnoho úsecích života společnosti. O to větší úsilí je zapotřebí soustředit na jejich energetičtější řešení a odstranění, o to nejen v Národní frontě. Nelze připustit nikdy, na žádném úseku, aby byla znehodnocována iniciativy a výsledky dobrovolné práce statisíců našich lidí. Naopak je nutné navázat na vše pozitivní, čeho jsme v uplynulém období dosáhli.

Děti máme přepracovat různé. My měšťáci asi nebudeme na kině a přednímd autobuse či na začátku sedadlech aut. Ale počasi letosního podzimu zatím nabízíme nejmenším občanům krajského města i takovou procházku „na koni“ či na procházce roztahně.

Foto Karel Sláma

Shromáždění na Václavském náměstí

PRAHA (ČTK) - Včera Václavské náměstí zaplnilo více než 100 000 občanů. Shromáždění protestovalo proti zákroku pořádkových sil vůči účastníkům přestávku studentů, jeho průvodu v pátek 17. listopadu a požadovalo zásadní politické reformy. Všechny spontánní demonstrace byly vyřizováním projevů nespokojenosti s postupem přestavby a demokratizace a s zastupitelnými opatřeními státních orgánů.

Sekretariát DV SSM na svém včerašním mimořádném zasedání posoudil situaci, která vznikla po ukončení plebního aktu k učení památky letni Opotčila a přijal prohlášení, ve kterém podporuje stanoviska čs. ústředí vysokých škol a stává se za požadavek objektivního posouzení postupu pořádkových sil v pátek večer na Národním třídě a okamžitě vytvoření komise FS ČSSR pro přezkoušení celého případu.

Stanovisko předstevnictva KV NF k prohlášení předsedy vlády ČSR

Předstevnictvo Jihočeského KV NF po projednání obsahu prohlášení předsedy vlády ČSR E. Pitzry združďuje, že nikdo z potvrděných občanů naší vlasti nemůže zůstat lhostejný k provokaci vysokých školních studentů dne 17. a 18. listopadu v Praze.

Must rozhodně odsoudit její průběh hanobící naše socialistické zřízení, politiku KSČ a vyvolávající ke svržení vlády. Iniciátory a organizátory podpory západních sdělovacích prostředků zašli ve své nánávisti příliš daleko.

V době, kdy celá NF, její orgány a organizace pod vedením KSČ vedou mimořádné úsilí za uskutečňování přestavby a demokratizace v podmínkách a nastolení klidu, pořádku a demokratického řešení nerezálních problémů za účasti široké členské základny, nepřátelské živily se snaží porušovat veřejný pořádek, destabilizovat poměry a nás a pod pláštěm „demokracie“ ztlakovat socialismus. Takové provokativní počinůň chartistů a jejich příslušňovníků.

Pracovní seminář novinářů

Č. BUDEJOVICE (ms) - Členové krajské organizace Českého svazu novinářů se včera sešli na pracovním semináři, zaměřeném k sévářím 15. zasedání DV KSČ. K problematice tvorby a ochrany životního prostředí a k otázkám aktuálních kroků v životě společnosti a kraje před XVIII. sjezdem strany na semináři vystoupil vedoucí tajemník JKV KSČ soudruh Miroslav Slavík.

Úvodem ocenil podíl novinářů na formování politického vědomí pracujících a dále se zabýval aplikací závěrů 15. zasedání DV KSČ v podmínkách jižních Čech. Konstatoval, že v kraji již máme zpracovanou dlouhodobou koncepci ochrany životního prostředí a v této souvislosti zdůraznil - potřebu věnovat se nejmenou velkým ekologickým akcím, k nimž se především upřá pozornost veřejnosti, ale také měním, do jejichž realizace se mohou zapojit i sami občane.

Dále mimo jiné hovořil o křicích, které je nutno řešit v ochraně vodních toků, zhodnocování druhých ok suroviny a snižování těžby řešení na Šumavě, připomení i další faktory, jež mají vliv na životní prostředí v kraji.

Ve druhé části svého vystoupení pak vedoucí tajemník JKV KSČ Miroslav Slavík charakterizoval současnou vnitropolitickou situaci, řekl, že k jednomu z hlavních cílů dneška patří vytvořit v kraji stabilizovanou situaci, nepopíratelné jsou, které se na první pohled zdají velice demokratické, ale ve skutečnosti se snaží likvidovat vše, co bylo vybudováno rukama potvrděných pracujících.

V závěru semináře soudruh Slavík odpověděl na čtené dotazy novinářů.

Pokračoval II. sjezd ČSOP

PRAHA (ČTK) - Diskusi pokračoval včera II. sjezd Českého svazu ochránců přírody. Také závěrečného dne jednání se účastnilo delegátů DV NF ČSR, vedená jeho místopředsedou Rudolfem Duškem. Delegáti sjezdu schválili návrh, aby bylo v diskusi dano slovo zástupcům pražských vysokých škol. TI seznámili přítomné a Prohlášením studentů pražských vysokých škol k událostem z pátku 17. listopadu 1989.

To diskusi byl sjezd seznámen s výsledky dne. Delegáti tajným hlasováním zvolili 7členný DV ČSOP: ČIKK a funkcionáře ústředních orgánů. Novým předsedou svazu se stal Jaromír Fopšlil.

Malá služba čtenářům

CO CHCETE VĚDET O VYHLÁŠCE č. 99

Čtenář Miroslav J. ze Lánů se nás ptá: „Mám vůz Skoda 120 zakoupený v roce 1987 o nemám zabudovanou zadní bezpečnostní pásy. Mám výjimku z č. 63 odstavce 1 D vyhlášky FMD č. 41/1984 Sb. ...“

Čtenářé zajímá, bude-li muset od 1. 1. 1990 namontovat zadní pásy, o v případě, že ne, kam se mu uvedené výjimka zaznačí pro případ silniční kontroly. ...

Predevím je třeba zdůraznit, že i po prvním lednu, kdy vchází nová vyhláška v platnost, zůstávají vozidla - pokud se týká otáz. je zadních bezpečnostních pásů - v takovém stavu, v jakém bylo zakoupena! Zdáleka ne všechna vozidla zakoupená u nás v roce 1987 mála zabudování pásy i vzeou, stejně tak tomu bylo i v loňském roce a či letos vycházelo z prodáván Mototechny vozidla, kde již byly zadní pásy zabudovány. Toik k zadním pásům všeobecně.

Ke konkrétnímu dotazu čtenáře Miroslava J. dodáváme, že výše uvedené výjimka je zcela, proto pásy do svého vozu přiložené nemusí instalovat.

Pro silniční kontroly nepotřebuje žádný doklad o této výjimce, v tomto případě bude směřovatě datum výroby vozidla a jeho stav tak, jak jej předal výrobce majiteli. A když už jsme u pásů, upozorňujeme ještě na povinnost jejich používání nejen při jízdě mimo obec, ale i v obci. (kot)

DISKUSE K NÁVRHU STANOV KSČ

V návrhu stanov Komunistické strany Československa zvlášť kladně hodnotím zvýšení podílu základních organizací na výběru a rozměňování kádrů. Možnost vyjadřovat se a schvalovat kádrové návrhy v okruhu působnosti lidů z jednotlivých kategorií, ale kandidátům KSČ se může stát každý, kdo svým přístupem k práci bude přispívat k realizaci politiky KSČ. To považuji za jednu z cest k získání vyšší autority strany.

Podíl na kádrové politice

s přihlídnutím k návrhu občanů pracujících by se mělo odrážet ve zvýšené autoritě takto zvolených vedoucích pracovníků. V návrhu nových stanov se nemluví o složení členské základny, z toho vyplývá, že vstře kandidátů již nábude tak přesně regulován-ucitými podmínkami pracujících by se mělo odrážet ve zvýšené autoritě takto zvolených vedoucích pracovníků. V návrhu nových stanov se nemluví o složení členské základny, z toho vyplývá, že vstře kandidátů již nábude tak přesně regulován-ucitými podmínkami pracujících by se mělo odrážet ve zvýšené autoritě takto zvolených vedoucích pracovníků.

KRONIKA OSVOBOZENÍ (13)

■ Den za dnem se rozšiřovalo osvobozené území. Třináctého listopadu 1944 osvobodila vojska 4. ukrajinského frontu v těžkých bojích nejvýchodnější část Slovenska a zajalo na tři tisíce nacistů. O den později byl koordinovanými útoky partyzánů a sovětských vojsk proveden úspěšný průlom německé linie mezi obcemi Borova a Habura, který umožnil přechod náletka východoslovenských partyzánských jednotek k vojákům 4. ukrajinského frontu.

■ Svou roli v protifascistickém odboji na jihu Čech sehrálo také hasičstvo, které v roce 1944 plně rozvinulo svoji ilegální činnost a provádělo například rozsáhlou zpravodajskou službu v rámci požárních hládek, při níž získávalo cenné zprávy o rozmístění nacistických jednotek. Před nacisty však tato činnost nezůstala ukrývá a již v srpnu byli zrazení gestapem vedoucí hasičského odboje pro okresy Tábor a Milevsko. Vedení hasičstva se tomu pokusilo čelit a svolało na 25. listopadu do Prahy krajské náčelníky, Jihočelší jsou upozorněni, že brzy dojde k velkému zryčění.

■ Jedenadvacátého listopadu 1944 osvobodila albánská národní osvobozenécká armáda Tiranu od okupantů. O dva dny později vstupují angloameričtí spojenci do Strasburku.

PÁTEČNÍ

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ - SPOJTE SE!

24. 11. 1989
Číslo 277
Ročník XLV
Cena 70 hal.

Jihočeská PRAVDA

ORGÁN JIHOČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

DIALOG ZAČAL VČERA V 15 HODIN

Nechceme rozvat

Včera odpoledne se na KV NF setkali zástupci studentů českobudějovických vysokých škol a představitel krajských stranických a státních orgánů. Studenti v úvodu setkáni přednesli text vztahu vysokých škol a Občanského fóra, k němu se připojili a o jejichž požadavcích chvilu předtím diskutovali. Všechny komisi se zástupci veřejnosti udělali 17. listopadu v Praze, otázkou školských změn ve vedení strany a státní, otázka vedoucí dlouhý strany, zdravotní hlášení před, dodávkou vědního diskuse o současně společenské krizi a další.

Telemník KV strany Jan Píznenský: „Vznikla historická pravda je, že by se měla stát le obnovovat a prakticky proleovat v každodenním životě příkladnosti každého komunista. Vyjádření si ale neřídí to podstatné — ide vnuť dá o socialismus? (Vehe- mentní souhlas všech přítomných.)“

Student: „Rikáte, že nemáme stávkovat, jak tedy máme upozornit na problémy a dát vědět o svých názorech?“

Co by znamenaly dvě hodiny výpadku

Diskutovat se dá téměř v všem možném, jenom o jednom ne. O sékonech ekonomiky, Pravidla strany Mě dají a Dal, jsou prostě neprosporná. Co vyrobit, to budeme mít. Podle státní mluvy cíle, získaných od krajské správy Českého statistického úřadu, výrobě všechny podniky středně řízeného průmyslu v Jižních Čechách během dvou hodin hodiny za 32 milióny korun. V celostátním měřítku to sice není zrovna výrazný podíl, ale jestliže uvažíme sklady Jihočeského průmyslu — převažně potravinářství a spotřební průmysl, včetně by nám na trhu toto zboží chybělo, kdyby se dvě hodiny proslávkovaly. Nechceme už na to, že by to měla dopad do hospodářské podniku. Rovněž je jednoduše. Mění výroba, menší zisk, menší výplata. To je prostě nepřekročitelný zákon. Zeptali jsme se v Jihočeském průmyslu masném, co by pro podnik znamenaly dvě hodiny stávky. Nebyly by porážky, nemohla by se vyřezat, chybělo by masa, uzeniny, sádlo a další výrobky za dva milióny korun. Nemohou dopustit, aby takové množství ovlivnilo v produkci. Stávkovat by bylo neodporovatelné.

Telemník KV strany Jan Píznenský: „Snad by měla být ustaveny skupiny, kde se o tom bude diskutovat a s těmito otázkami pracovat.“

Student: „Stávka by měla být symbolická, aby se upozornilo na problémy, našim cílem není rozvrátit hospodářství a vyvolávat chaos. Pokud například na zítřkem zasedání OV KSČ budou přijaty závěry zaručující pozitivní změny, je možnost pondělní připravenosti stávku odvolat.“

Najde ale jen o velké podniky. Zeptali jsme se v Česko-budějovickém Těm. Tam mají přibližnou produktivitu za hodinu 5075 Kčs. Užití plováky řady lidí až čtyři pracovní dny šedesát hodin, vztahující podle pracovních děl až desát dní. Mohou tam pro stávku ztratit plav, svatby? Pracují v akciové. Takže stávkou by švedleny pokročily samy sebe.

Jedna hodina v Česko-budějovickém závodě Mlékárského průmyslu znamená tři tuny mláka, což také lité mláka. 1200 kilogramů tvarohu, při stávce by děti přišly o tisíc litrů jogurtu. To pláče nikdo nechce. Proto ani tam včera odpoledne žádné stávkové tendence neměly. (red)

Dopisy těchto dnů

Zimní pozvánka Šumavy

Ranní hluňatka, pokrývající povrch země i rostliny, mění krajinu Šumavy k nepoznání a připravuje na příchod zimy. Foto Pavel SOUKUP

Jednala vláda ČSR

PRAHA (ČTK) — Vláda ČSR se včera sešla na mimořádném zasedání. Na programu byla kontrola plnění únosů, přijatých v souvislosti s událostmi 17. listopadu. Vyhlechna správu generálního prokurátora ČSR a postupu řešení příjmu, které vedly k zásahu požárkových sil vůči demonstrantům a pozouzané úměrnosti zásahu.

TELEGRAFICKY

Vzhledem k politické závažnosti šetření, přes jeho mimořádnou náročnost, vláda důrazně žádá generálního prokurátora ČSR o urychlené řešení případných odpovědných orgánů k zásahu a vyvození závěrů ze vzniklé situace.

★ PRAHA (ČTK) — [12] Čtvrtý den bylo včera Václavské náměstí místem, na němž se scházeli demonstrující, aby vyjádřili nespokojenost se zásahem požárkových sil 17. listopadu 1989 a hesly i transparenty vyslovili své požadavky a stanoviska.

Ze zasedání OV KSČ

PÍSEK (kol) — Vedení telemníku OV KSČ Oldřich Skoda zahájil včera dopoledne zasedání okresního výboru strany, na kterém uvítal telemníka JKV KSČ Jiřího Kutilla. Zpráva předsednictva okresního výboru strany o kontrole naplňování únosů a závěrů z zasedání OV KSČ v červenci 1987 a rozpracování nových úkolů v oblasti VTR v návaznosti na 14. zasedání OV KSČ předseda telemníku Jan Zapletal.

PRVNÍ SNĚH POKRYL SILNICE

Bilá prověrka připravenosti

Asi jsme to přivítali. V pondělím vydati jsme úkolů materiál o tom, jak se Jihočeský územní příslušníci na zimu a jak se ukázané, bylo to dostává v hodině šestadvácti. Včera už měli příležitost dokázat, že jejich slova nejsou pouhou sebechválu.

(Pokračování na str. 2)

(Pokračování na str. 2)

Z minusu vytvořili zisk

Každá zakázka má výrobu je sice profese zajímavější než sériová, nicméně pro podnikáckou zručnost. V Česko-budějovickém závodě kreslárství Víteňská s. p. podnik služeb města si s tímto problémem, dokázali povolat a přišli s návrhem, jak z minusu vytvořit zisk. Od května letošního roku zavazují veškeré zakázkové výrobky i malosériovou. Ze zbytků tepláckou dodávaných s. p. Tosta AS zle podle vlastních odhadů byl měřící ministru, tepláckou soupravu a mtkiny, tedy zboží, kterého je na našem územním trhu nedostatek. Zůstatků každý kousek materiálu, i to, co vyřihali, se hodí například na dětské „mimitepálky“. Strihy, barevné sádky i přídavné noty, sádky o puzení řeh, které se na výrobě podílejí. Na snímku Pavel SOUKUP. PA prohlíží Vlasta Janoušková, vedoucí provozovny, a

střiháčka Ladislava Zemánková jeden z výrobků. O tom, že i ostatní jsou stejně upravené, se můžete přesvědčit.

Slovo ke čtenářům

Lézte, nepíšte pravdu, kde je glasnosť? To jsou asi nejčastější a nejmilnější výrazy, kterých se nám dostává v posledních dnech ze strany mladých lidí v souvislosti se současnými děny. Ann, třeba středněškolská docházka zamčnou, když si přečte, že na všech středních školách v kraji se učí, zatímco on stávkuje, když marně na stránkách našich novin hledá podrobnější informace o děny v centru. Nechceme se vymouvat, to v žádném případě, ale i my jsme závislí na dostupných zdrojích informací, ať již je to ČTK, orgánlnáze, instituce, na zdrojích, které, jak se ukázalo, nabývají vždy zcela přesně. Následně pak může vzniknout mylný dojem, že zápal studentů a jejich snaha o dosažení pozitivních reforem, zájem o hledání český kupčedu ke zdokonalování socialismu je spojován se silami, jež se snaží pod zástěrkou studentského hnutí prosazovat své protisociální cíle. Společnost s mládeží počítá, a konečně i to, jak o Č. Budějovicích vysokokoškolci zvlášť organizací veškerého děny, jenom dokumentuje, že podobná cíle jsou jim cizí.

30. prosince 1989

Jihočeská PRAHA

Václav Havel zvolen prezidentem ČSSR

PRAHA (ČTK) — Starobylý Vladislavský sál Prážského hradu se večer dopoledne stal místem historické události v dějinách našich národů — volby prezidenta ČSSR. Poprvé po 41 letech byl do funkce hlavy státu navržen reprezentant širokého proudu politických sil — nekomunistů. Jedním kandidátem, na kterém se shodli představitelé politických stran, Občanského fóra a Vstoupnosti proti násilí při jednání u kulatého stolu 22. prosince, se stal bojovník za dodržování lidských a občanských práv, demokracii, svobodu a pravdu — spisovatel a dramatik Václav Havel.

Za tónů fanfár Smetanovy Libuše prezident ČSSR Václav Havel opouští Vladislavský sál. Mezi první gratulanti patřili manželka, členové rodiny, příbuzní a novináři. Ke zvolení do funkce prezidenta ČSSR blahopřáli Václavu Havlovi v reprezentativních místnostech Prážského hradu členové předsednictva Federálního shromáždění ČSSR. Iménem vlády ČSSR pozdravili nově zvoleného prezidenta její předseda Marián Čalfa. Václavu Havlovi přišli blahopřát rovněž členové pražského diplomatického sboru.

Krátko před 10. hodinou se sešli poslanci Sněmovny lidu a Sněmovny národů Federálního shromáždění ČSSR, aby naplnili své významné úkoly. Prvo a obě, tentokrát pouze na období do demokratických a svobodných voleb prezidenta Československé socialistické republiky. Společnou schůzi obou sněmoven Federálního shromáždění ČSSR ve Vladislavském sále, v jehož průběhu byly umístěny symboly naší státnosti — československé vlajky a státní znak — zahájil předseda FS ČSSR Alexander Dubček.

Gotická klenba památného Vladislavského sálu, uvedl, byla téměř 500 let svědkem nejvýznamnějších dějinných událostí naší země. Po korunovaci se zde vzdával, hold českým králům, konalo se tu zasedání stavovských sněmů, tradičně je tento sál spjat s volbou prezidenta republiky.

Dnes se k Vladislavskému sálu Prážského hradu opět upřítají zraky všech čs. občanů i přátel Československa na celém světě. Vrcholnému zastupitelskému sboru našeho lidu — Federálnímu shromáždění ČSSR — připadá odpovědný úkol zvolit hlavy státu — prezidenta Československé socialistické republiky. Funkce prezidenta republiky — pokračoval Alexander Dubček — se řídí v naší zemi velkou vážností. Posláním prezidenta je sloužit nejlépe našim zájmům lidu v souladu s ústavou a ostatními zákony, starat se o rozvoj naší společnosti. Funkce prezidenta je výrazem nově jednoty našeho federálního státu, jeho svrchovanosti a nezávislosti. Alexander Dubček pak požádal předsedu vlády ČSSR Mariána Čalfu o přednesení návrhu na funkci prezidenta ČSSR.

Marián Čalfa řekl mj.: „V souladu s vůlí lidu a rozhodnutí politických sil naší země a podle svého vlastního nejlépeho přesvědčení vám předkládám návrh, aby stá prezidentem ČSSR zvolil pana Václava Havla.“ Dále uvedl, že Václav Havel je jedním z významnějších představitelů zápisu o mravnost demokratické politiky a připomněl jeho vysokou mezinárodní autoritu.

Po projevu Mariána Čalfy oznámil Alexander Dubček, že v sále je přítomno 183 poslanců Sněmovny lidu a 140 poslanců Sněmovny národů. Obě sněmovny byly schopné se usadit.

Předseda FS v 10.16 hodin vyzval členy našeho nejvyššího zákonodárce a zastupitelského sboru k hlasování. Václav Havel byl všemi poslanci v 10.20 hodin zvolen prezidentem ČSSR.

Alexander Dubček oznámil, že Václav Havel oznámil jeho zvolení do čela státu.

Za zvuků slavnostních fanfár se Smetanovy Libuše a polskou přítomných vstupují do Vladislavského sálu nové prezident republiky. Václav Havel poté složil ústavním zákonem předepsané slib, který státní svém poslesem.

Poté zazněla československá státní hymna doprovázená 28 dělbátovými salvy. Na Prážském hradu byly vztyčeny československé státní vlajky a prezidentské státní vlajky.

Předseda FS ČSSR Alexander Dubček blahopřál iménem všech přítomných Václavu Havlovi ke zvolení do čela našeho státu.

N 14
Mnoho úspěchů, štěstí, radosti
v roce 1990 všem čtenářům přeje
redakce

Prezident ČSSR Václav HAVEL

Změny v Rumunsku

Rada Fronty národní spásy rozhodla o změně názvu země z Rumunské socialistické republiky na Rumunsko a o odstranění státního znaku z rumunské státní vlajky. Oznámita to agentura Agerpres. Rada FNS dále znamená rozkřít své pracovní a reprezentativní svou strukturu. Dále rozhodla, že její předseda reprezentuje zemi ve styku se zahraničím, uzavřít mezistátní smlouvy, jmenovat a odvolávat rumunské velvyslance, přijímat pověřovací listiny zahraničních diplomatů a udělovat rumunské občanství a právo na azyl.

Gratulace

MOŠKVA (ČTK) — Sovětské vedení zaslalo Václavu Havlovi, zvolenému prezidentem Československa, a Alexandru Dubčekovi, kterému se stal předsedou Federálního shromáždění, pozdravné telegramy a popřálo jim úspěšnou práci ve vysokých státních funkcích. Oznámito to večer v Moskvě mluvčí Genradu Gerasimov.

TELEGRAFICKY

JAK VYCHÁZIME ZE SROVNÁNÍ SE SVĚTEM
Vzdělanost a VTR

Připravenost též schopnost rychle reagovat na nové objevy a požadavky vědy a prosovat je v praxi často souvisí a úrovní vzdělanosti. V této souvislosti jsou zajímavé skutečnosti o současném strukturně vz. vysokooložného školství.

Například na sto tisíc obyvatel připadá v ČSSR asi 1250 posluchačů vysokých škol — ve Švédsku to je přes 2000 a ve Švýcarsku asi 1400 studentů. Srovnání se zeměmi východní Evropy zatřese Československo na státní úrovni. Relativně je počet vysokoškolských výst. v NDR a SSSR, podobný je v B.R. Vzdělanost obyvatelstva je

Konec stávky

Jak všichni informovali zpravodaje ČTK člen celostátního koordináčního stávkového výboru studenti M. Mejštrík, končí vysokoškolské, svých stávkou. Zvolení V. Havla prezidentem je pro studenty důležitého zárukou nezvrátění vývoje událostí v Československu. (ČTK)

Jak Běhoum Gottwalda přece jen doběhl čí je a kam s ním?

Coby plavkyň jsem v létě roku 1979 sborově pálo při slavnostním odhalování sochy Klementa Gottwalda na československém sídlišti Vítězného února. Včera odpovědně jsem si na tom samém místě zgotavovala zvonu, tentokrát československou státní hymnu u příležitosti přese opačné.

Budoucí pedagog Radan Běhoum a další studenti začali obíhat úřady, přicházeli s konkrétní otázkou „Komu ta socha vlastně patří?“. Z krajské organizace Svazu českých výtvarných umělců tel na úřad hlavního architekta MěstNV, pak se ptal v témže výboru ekonomů a z odboru vnitřních věcí ho namítovali na technické služby. Vedoucí nastříhl a pracovníci mu doporučili ochráně přírody nebo památkové, čemuž se Radan musel stědně zasmát. Zrušil to na OV KSC, kde byl znovu poslán na československý MěstNV. Tam se Radan Běhoum dověděl, že „lavin nám patří, ale Gottwalda musíme zjistiť, přijít se zitra.“ Ples výtvarníky se ptal i v Dile o současném stavu, v momentu akademického sochaře Františka Mrázka, hodnocenému na 625 tisíc korun, se teď nějak nedaří přikládat... Teprve na Krajské investiční inženýrské organizaci našli studenty vedoucíci znovu na MěstNV, ovšem odboj kultury.

Janoviča odstátní sochu, to není jen tak, řekl jim. Komise prozkoumá veřejně mínění, musíme vědět, co bude dál se sochou i s místem po ní. Odhad dělky zkoumání: dva až tři měsíce. „Ale to můžete i bez Gottwalda na podstatu“ argumentovali studenti.

V sídlištní radě studenti nepochopili o nic líp, poslanci pry nemají právo rozhodnout ze své vůle... Dvě úřední lidi ze sídlišť musí být pro.

Za jeden večer oběhla stovka vysokoškolských obyvatel sídlišť a výsledky podpisové akce potvrdil oprávněnost požadavku odstranění sochy v poměru 10:1. Povolení MěstNV bylo na světě. Letě půl hodiny před začátkem „smutného slavnostního“ zrušení student anonymní telefonát o výbuchu, pokud bude sochou jen pochnou.

Před půl pátou zvonil oběd, který studenti doprovázeli karikaturou minulosti i současnosti, o jejím obsahu vypovídají slova jednoho z účastníků: „Je nejvyšší čas. Převlékajte...“

Sídlili se tečnicí s projevem pro i proti, studenti tvořili alegorické obraty, vyměňovali se koryta, dechovka hrdla Fuchod pedich reuolucioně. Pak letě technických služeb zvedl zřetunovou postavu o sílil ji z podstavce. Studenti ji zosypali věnci. Na svůj další soud čeká v prostředích Forku kultury a oddechu. (akl)

Foto Pavel SOUKUP

Půjčka v pravou chvíli

Největší problém, který dosud komplikoval práci koordináčního centra Občanského fóra, v Č. Budějovicích, byly velmi omezené možnosti pro běžného a pohotového informování veřejnosti. Zaregistrovali to i zahraniční novináři na nešťavě tiskové besedy v tomto centru a nezástali lhotejn. Výsledkem jejich aktivity je zástilka, která věze na adresu OF Č. Budějovice dorazila: tiskárna značky Rotaprint doplněná přístrojem na skládání papíru a stříhacím zařízením, kterou OF zapůjčila organizace Rakonské lidové strany (OVL) z na. Občané se tedy mohou těšit v nejlépejších anech na větší množství informací. Mataditě v kvalitějším provedení, v nichž budou seznamováni a prací a ekami Občanského fóra v krajském městě. [pr]

Z Hané s prázdnou : Olomouc – SK ČB 2 : 1

Českobudějovické listy

PONDĚLÍ 2. LISTOPADU 1992 ● ČÍSLO 1 ● ROČNÍK 1 ● CENA 2 KčS REDAKCE ČESKÉ BUDĚJOVICE, VRBENSKÁ 23, TELEFON 220 81

NA OKRAJ

Minulé volné dny byly pro něho přelomové, aby navštívil město mrtvých a učil jejich přímluvu. Když v vězeň ověřením stoubov slovem "Nezapomínáme" nutí k zamýšlení zda je pravdou to, co mnohdy okázale a denkrát v roce dáváme nejavo.

Nezapomínáme ?

Je samozřejmě věc každého, že úctu skutečně má nebo ji třeba jako povinnost danou tradicí, každá bychom se právě v čase těchto dní měli zamyslet spíš nad tím, jakou úctu máme k životu. Přítomnost k tomu dává třeba dušičkové cestování. Uspěchové, nervozita a bezohlednost mnohých lidí je příčinou, že mrtvých přibývá nejen o těchto dnech, ale každodenně. Jak v současném provozu na silnicích, vyvíjí se i koncentrace výtvarných děl, které inhalujeme s dýcháním, včetně těch, pro které život teprve začíná. Slez poctivých dětí spáchnouj oleťové škvrny do potoků i tek, kde je život ohrožen, protože se liknavostí a sobeckostí lidí stávají pohyby odpovídání stokami. Výpravy do lesů, třeba pracovních, abychom levněji zapomenoujový věnce, bez ohledu na to, že lámeva nezájímá. Úrážky a sporná slova provázejí hřídky dvou mladých lidí o parkovací místo u hřbitovní zádi svědčí o mnohem. Také oni přišli položit své věnce s nápisem "Nezapomínáme".

Proti cirkusům

Ohlášená demonstrace nadice Animal SOS na Leteckém plázi se omezila jen na rozvážení letácké návštěvníků cirkusu Kludský. Animal SOS představení asi 400lemon skupinou mladých lidí, mezi nimiž bylo několik "bankéřů" i černě oděných anarchistů, tak protestovaly proti útrpení zvířat v cirkuse. Leták vyzýval k zátku cirkusu, "kde zvířata trpí v klecích a jsou manipulována k nezmyslným činnostem". Pro občiny nejdříve návštěvníků cirkusu a značné zajištění akce policii k žádným hlasičtím projevům nedošlo.

Otevřený dopis ČNR a vládě ČR Sdružení měst a obcí regionu JETE požaduje : Zastavit Temelín!

Jak jsme již stručně informovali, v pátek se na radnici v Týně nad Vltavou sešli členové Sdružení měst a obcí regionu JETE, aby se vyjádřili k dostavbě jaderné elektrárny Temelín.

Většinový názor samospráv vyplývající z výsledku hlasování byl formulován v otevřeném dopise České národní radě a vládě ČR, který otkisujeme v plném znění.

Sdružení měst a obcí regionu JETE se obrací na všechny poslance ČNR a ministry vlády ČR s požadavkem zastavení dostavby této elektrárny, neboť v současnosti, dynamicky se měnících podmínkách nelze – podle našeho názoru – dát záruky její potřebnosti, ekonomičnosti a na-

prosté jaderné bezpečnosti minimálně pro nejbližších deset let. Města a obce tohoto sdružení plně podporují nastoupenou cestu transformace našeho hospodářství a rozhodně nechcely být v politické opozici k současnému vládnímu programu. V případě přilíh zjednodušeném přístupu k pokračování dostavby této elektrárny (sdělené za zcela jiných podmínek) však vidí právě značné nebezpečí pro úspěšný vývoj této transformace a tohoto programu.

Věříme, že tento jednoznačně většinový názor samospráv 20 km pásmu kolem JE Temelín, vezme náš parlament i vláda v úvahu i uzná jeho plnou opodstatněnost.

Věříme, že právě rozhodnutí o zastavení prací na této stavbě je optimálním řešením současné doby.

Na odpovídání tiskové konference, která byla k tomu svolána,

informoval předseda sdružení Alois SVOBODA novináře také o tom, že sdružení zastupuje celkem 64 obcí v okruhu do dvaceti kilometrů kolem Temelína, kam spadají části okresů České Budějovice, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor. Mimo jiné se dále zmínil o postojích, které k dostavbě jaderné elektrárny zaujímají zástupci severočeských elektráren a samospráv, s nimiž jsou v kontaktu: "Zatímco dříve nás vyzývali, abychom nebránili dostavbě Temelína, aby se ekologji severních Čech mohlo ulevit, dnes chápou situaci jinak. Vidí, že jaderná elektrárna Temelín odepřívá severočeským elektrárnám prostředky na modernizaci a ekologická opatření a její dostavbu považují za pokračování monopolu energetických závodů."

Deník Jihočeská pravda

ode dneška čtenáři z okresu Č. Budějovice ve schránkách ani v kioscích nenajdou jejich list zde bude distribuován pod hlavičkou "Českobudějovické listy". Obsah bude identický s Deníkem Jihočeská pravda, který se dál bude prodávat v ostatních částech kraje s výjimkou Táborska a nyní i Českobudějovická vždy až do doby, než v jednotlivých místech vzniknou okresní deníky se společným pláštěm informací ze světa, z domova a regionu, nadále připravovaným v centrální rožetce v Č. Budějovicích. Přehrábníka názvu deníku podle okresů, v nichž vycházejí, akcentuje Vydatelství Vltava, s. r. o., zaměřením na regionalitu obsahu, o jejíž prohloubení ve svých titulech usiluje. (vm)

Vláda posuzuje Ústavu ČR Rozvrat moci nehrozí

PRAHA - Návrh Ústavy ČR by měl být posouzen českou vládou do konce tohoto týdne a potom by měl být předložen České národní radě. Uvedl to včera v televizním pořadu "Co týden dal" český premiér Václav Klaus.

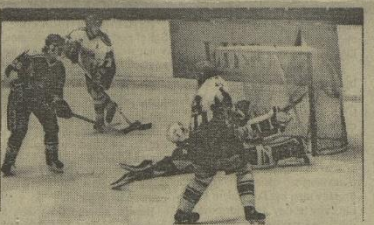
V. Klaus mj. konstatoval, že česká ústava musí obsahovat definice základních práv a svobod, vymezit základní instituce a vztahy mezi nimi. Uvedl, že obojí je v návrhu vypracovaném v Karlových Varech obsaženo "na úrovni, která odpovídá modernímu světu".

Rekl, že z mnoha důvodů by vyhovovalo, aby Ústava ČR byla schválena k 1. lednu 1993. "Naše směřování je takové, aby to bylo k tomuto datu," podotkl. Jan Kalvoda sdělil, že z právně technického hlediska nehrozí diskontinuita a rozvrat státní moci na území ČR i v případě, že by ústava nebyla do té doby ho-

Čs. občané v pořádku

LISABON/LUANDA KAPSKÉ MĚSTO - Přes 300 občanů si již vyžádaly boje mezi vládními jednotkami a bývalými povstálci, které i včera pokračovaly v angolské metropoli Luandě. Informovala o tom v Lisabonu portugalská agentura Lusa.

V Luandě začala evakuace cizích státních příslušníků. Podle informací, které získala ČSTK z federálního ministerstva zahraničí, činí se také kroky k evakuaci československých občanů pobývajících v Luandě. Československé úřady požádaly o pomoc vlády USA, Velké Británie, Belgie, Brazílie a JAR. Podle posledních zpráv ze zastupitelského úřadu v angolském hlavním městě jsou všichni čs. občané v pořádku.

Hokejisté českobudějovického Motoru si i po šestnáctém ligovém kole udržují nestrannost, ale o to méně snižují druhou příčku. Své příznivce potěšili i v utkání s Pardubicemi, kterým v pátek nastříleli devět branek. Tu poslední vstřelil v přesilovce Hyka, přiblížil hostující Špelda a v pozadí domácí Bělohlov.

Foto Jan ŠKRLE

Odmítnutí Maastrichtu by bylo chybou Hlasování na vlásku

LONDÝN - Odmítnutí mastrichtské smlouvy by bylo pro Británii hroznou chybou. Uvedl to včera britský premiér John Major, kterého tento týden čeká kritické hlasování o smlouvě v britském parlamentu.

Major, jenž vsadil svou politickou důvěryhodnost na to, že parlament smlouvu ratifikuje, toho zřejmě dosáhne. Podařilo se mu totiž nakonec přesvědčit tzv. evroskeptiky uvinit vlastní strany, aby ho podpořili. Někteří ministři jeho kabinetu však v tisku nicméně soudí, že výsledek hlasování je stejný na vlásku.

Major se zároveň distancoval od dřívějších názorů, že by snad podal demisi nebo vypsal okamžitě volby, pokud by ho jeho strana v záležitosti smlouvy zradila.

Váš obchodní partner
SH
LEASING
MARK
HLS M. A. R. K. Leasing spol. s r. o.
301 12 PLZEŇ Rooseveltova 20 tel. 019/22 50 49, fax 019/22 50 26
- dopravní prostředky
- všeho druhu
- technologická zařízení
V-0271

Nepovedená peepshow

Piaskem skončil pokus o neplacennou peepshow v kyjevských ženských lázních. Zvěděvec, který se ventilačním potrubím dostal k okénku ve sprchách, uvězil v pasti a nakonec ho museli vyprošťovat hasiči.

"Jak velké bylo překvapení žen, když ve ventilačním otvoru zpozorovaly vousatou šklebící se tvář," napsal list Kijejskije vědomosti. Když se ale lamentující nymfy rozutekly, zvěděvací muž zjistil, že ven už se nemůže dostat. Naláště na střeše na něj čekali kamarádi, kteří měli stejné úmysly. Když zjistili, co se stalo, zavolali hasiče a zvěděvací byl s velkými obtížemi vytažen nahoru za nohy.

List pro jistotu neuvádí adresu lázní, neboť se obává, že pokusy se budou přes veškeré riziko opakovat.

● Košická expozitura Kanceláře prezidenta republiky v Bratislavě včera ukončila po 16 měsících působení z organizačních důvodů svoji činnost.

Jak uvedl pro TK SR její vedoucí Tibor Ičo, úkolem expozitury bylo především poskytovat informační servis pro bývalého čs. prezidenta Václava Havla. Za dobu své činnosti pro něho expozitura připravila tři pracovní pobyty na Zemplín, Spiš a Gemer, jejichž cílem bylo mj. podpořit politiku silné územní samosprávy. Všechny cesty využil Václav Havel také k dialogu s občany.

Košická expozitura mj. také zprostředkovala předání okolo 300 návrhů, podnětů a stížností občanů Kanceláři prezidenta republiky v Praze.

● Včera začala na Slovensku sezóna lovu hlavatky. Každý rybář s platným povolením může během dvouměsíční sezóny chytit jen jednu hlavatku, jejíž lovná míra je 70 cm.

Počasí

Dnes bude v ČR zataženo, mlhavo, ojediněle mrholení, místy se bude oblačnost rozpadat. Noční teploty 3 až nula st. C., odpolední kolem 5 st. C., v místech se zmenšenou oblačností kolem 10 st. C. Teplota na horách v 1000 m kolem 6 st. C. Slabý proměnlivý vítr.
V úterý a ve středu očekáváme oblačné počasí s občasnými srážkami. Noční teploty 5 až 1 st. C., odpolední 10 až 14 st. C., ve středu 8 až 12 st. C.
Na Slovensku bude dnes oblačno, až zataženo s deštěm, hlavně na jižním Slovensku. V noci na úvodě ještě převážně polojasno, ráno v nižších polohách mlha. Noční teploty 4 až nula st. C., denní 5 až 9 st. C. Východní vítr 1 až 4 m/s.

Soudek budvaru pro královnu matku?

Jak jsme v minulém týdnu informovali, šéf britské společnosti Kampaň za dobré pivo (CAMRA), která se v zahraničí nejvíce zasazuje za zachování budějovického Budvaru v českých rukou, byl vyznamenán královnou Alžbětou II. Řádem člena britského impéria.

Zemali jsme se proto ředitelce pivovaru Budějovický Budvar ing. Jiřího BOČKA, jaký ohlas mělo ocenění v jejich podniku.

"Titul udělený společností CAMRA nás trochu překvapil, ale zároveň utvrdil v tom, že CAMRA má svoji

váhu jako hlídač anglického trhu s pivem a že je respektována její obhajoba práv spotřebitele na dobré pivo. Pro nás to znamená ale i jednu zajímavou informaci – CAMRA bude zřejmě usilovat intenzivně o to, aby Budvar nebyl odprodán firmě Anheuser – Bush."
A protože povod k významnější dála královna matka, která ráda dobré pivo, zejména nás, zda třeba v Budvaru nechystají k odedání soudek na královský dvůr. "Zatím ne, ale může se to stát", konstatoval ředitel ing. Boček. (nez)

Zákon o volbách do Senátu a vymezení jihočeských obvodů (str. 6)

Českobudějovické listy

JIHOČESKÉ LISTY • SOBOTA 17. SRPNA 1996 • ČÍSLO 192 • ROČNÍK V. • CENA 7 Kč

Redakce České Budějovice, Vrbenská 23, telefon 731 25 83 - 7

NA OKRAJ

Česká televize vysílá dnes večer oskarový snímek Olivera Stonea Ceta. Drahá podivná, ve které vyšla herečka hvězda Charlieho Sheena, patří mezi to nejlepší z nepřeberné řady filmů, léčících Americe vietnamský komplex. Právě k vietnamskému děchůlku přitrovává včerejší komentář v The New York Times nynější poctivá Ruská v Čechách.

Rše bez cara...

Sítodoevropan Macháček, zocelený hrázem balkánského slovanšského "rozhraničování", si exodus obyvatel Grozného či uzezané hlavy dvacetiletých ruských vojáků, povytáčené se po smetáčkách, připouští možná méně než ono násilí přímo "za lunny". Tendence, že čím dál od rodné hroudy je někomu ubližováno, tím méně s ním soucítím, je zcela pochopitelná. V tomto aspektu spíše Sítodoevropana Macháčka, zjičho stáje v zorném poli zivotních zájmů velkého Ruska, zaujme tritist stav ruských oostrojenců sil které zřejmě spíše než s vouisatými partyzány mají problémy se svým hladem, spinou a vešni.

Bývalý generál - veterán s obličejem, připomínajícím (s prominencí) maceš intelligenčního boxera, dnes bezpečnosti šel Kremlu Lebed, potádně praštil pěst do stolu a řekl "dost" nesmyslnému vraždění zarostlých Čechů a vyholených ruských kluků, jejichž mámy měšce plácou u kremelské zdi nářků, která zůstávala až do tohoto týdne hluchá.

Ze válka je vál, je Sítodoevropan Čecháček odkazuje a jak se zdá, konkrétně to po nakládce v Grozném pochopil i Východoevropan Lebed. Muselo ho to v tradiční neklidném a vnitřním boji rozpolceném Kremle stát hodně odvahy, ostrých loktů a možná i generálkého sebezapření, ale jinudy, řečeno s Jiráskem, nebylo možná. Praštil pěst do stolu tak, jak by toho dříve předvolební, nyní nemocný a nekešchopný Jelcin, jenž tanky do Čechy před rokem a půl poslal, nebyl schopen. A říše bez cara... Fr. KOTRBA

Trojkrálový zámek ve Stráži nad Nežárkou, který v letech 1914 až 1930 vlastnila Ema Desimová a který je dnes ve špatném stavu, je nynější majitelé k nájmu nebo ke koupi. Foto CTK/Jaroslav SYBEK

Stíhaní skini mají nového soudce

Písecké „romské“ případy dořeší JUDr. Josef Kuřik

Č. BUDĚJOVICE/PÍSEK (vm) - Romům, anarchistům a dalším, kteří usilovali o odejmutí případu utonutí 17letého Tibora Danihela, zahnaného do Otavy v Pisku skiny, soudci Okresního soudu v Pisku Mgr. Jaroslava Hávy, nahrazeno onemocněním tohoto muže, který už v případě jednou rozhodoval. (Nemusíme být zřejmě daleko od pravdy, budeme-li konstatovat, že k jeho vyčerpání přispěly i útoky v některých médiích na jeho osobu...)

Předsedkyně Okresního soudu JUDr. Vlasta Halbrštová každopřípadně z dtvodů zřejmě dělit pracovní neschopnosti soudce Hávy, ohlášené ve čtvrtek, přijala organizační opatření, ukládá jí jednacím rádem. Podle rozkazu práce Okresního soudu pověřila vyřízení těchto i další "skinské" věci dalšího zákonného soudce, příslušného podle tohoto veřejného rozkazu s předem daným pořadím zastupnosti, tedy JUDr. Josefa Kuřika. Byl tak dodržen článek 38 Listiny základních práv a svobod, který říká, že nikdo nesmí být oddán svému zákonnému soudci, jehož příslušnost stanoví zákon - skiny bude soudit písecký soud a soudce, jenž je pro tuto věc předem určen.

Podle našich informací JUDr. Kuřik po seznámení s věcí nařídil její projednání na září do Č. Budějovic.

Britové prý chtějí zničit Poldi

Ocelářská lobby v české státní správě?

PRAHA - Kladenské hutě úspěšněji oceľi mohou podle odborníků z USA dosahovat ročního obchodního obrátu v průměrné výši 15 miliard korun a více. Toho však není dosahováno proto, že bankami a vládou je blokováno zatvorenování výroby. Píše o tom deník Práce, jehož vlastníkmi je generální ředitel Poldi Vladimír Stehlik. Američtí experti Joe Wray a Carl Fernandes v analýze

navíc konstatovali, že kromě české vlády a německých ocelářských firem má na likvidaci Poldi Ocel zájem také společnost British Steel, pokud jí nebude moci získat do vlastních rukou. Tomu mají podle listu napomoci lobby zahraničních konkurenčních firem v české státní správě a bankovníctví (KB odmítla zavázovat výrobu. Energetické centrum zastavuje dodávky energie).

Vazební důvod pominul

Prodávče pšenice stíhaná na svobodu

Č. BUDĚJOVICE (vm) - Jiří Č. z Jindřichohradecka, obviněný z trestného činu zprovoznění, který měl spáchat tím, že rozprodal 18 467 tun potravinářské pšenice, převzatých ke skladování od Státního fondu tržní regulace, v hodnotě 66 843 787 korun a peníze použil pro vlastní potřebu, je stíhaná na svobodu. Vazební důvod, kterým byla v úterý při jeho zadržení obava, že by mohl působit

Lebed obviňuje Kulikova

MOSKVA - Tajemník prezidentské Bezpečnostní rady Alexandr Lebed večera označil ministra vnitra Anatolije Kulikova za jednoho z hlavních viníků tragédie v Čechách. "Mám důkazy, že ministerstvo vnitra připravilo plán na zatažení sousedního Inguška a Dagestánu do velké kavkazské války," řekl Lebed po návratu z Čechy.

Jelcin si má vybrat mezi ním a Kulikovem. Podle Lebedě Kulikov trpí "napoleonským komplexem" bezmezní touhy po moci. Kulikov to označil za urážku.

Lebed na tiskové konferenci oznámil, že připravil "radikální plán" na urovnění krize v Čechách, jenž se prý nemusí líbit jak všem v Moskvě, tak některé části československé obzroběné opozice. (Více k Čechám str. 7)

Ceny benzinů jako v SRN?

PRAHA - Ceny benzinů v ČR se budou asi nadále zvyšovat, neboť se postupně musí přiblížit cenám pohonných hmot v SRN. Důvodem je jak očekávaný strmý růst spotřeby v ČR, tak i očekávané zvyšující se danové zatížení benzinů. V rozhovoru pro Právo to řekl generální ředitel a. s. Unipetrol Miroslav Těra. Podle Těry je danové zatížení benzinů v ČR nižší než v EU, která doporučuje vyšší úroveň spotřební daně (v ČR dnes 11 570 korun za tunu).

Národní dožínky pošetří

Jízdenky na Agrosalón se slevou

Č. BUDĚJOVICE (ten) - Jíz za pět dní začne na českobudějovickém výstavisti 24. ročník zemědělského Agrosalónu Země živitelka. Jaké akce během něj proběhnou a jací významní hosté se ho zúčastní, čtete na straně devět.

Krematorium bez privatizace

Jen část dotací ze Státního fondu ŽP

Č. BUDĚJOVICE (bud) - V pravidelném sobotním rozhovoru na deváté straně nahradila primátora Beneše jeho náměstek Hana Urbancová, která mj. zdůvodňuje, proč Č. Budějovice nebudou riskovat privatizaci krematoria, dále komentuje nepřidělení částí dotace ze státního fondu ŽP na změnu topných mědi.

Snaha o mimosoudní vyrovnání

Causa Tesla Mirovice před závěrem?

PÍSEK (kol) - Již čtvrtým rokem trvají spory o vlastnictví k závodní Tesly v Mirovici. Jak jsme již informovali, Karel Schwarzenberg definitivně prohrál soudní spor s Teslou Blatná, když Vrchní soud rozhodl, že kupní smlouva je platná.

Ředitel Tesly Blatná Jan Kalous věra pro Jihočeské listy uvedl, že nadále trvá snaha obou stran o mimosoudní vyrovnání a že rozhodnutí Vrchního soudu by mohlo celý proces urychlit. Provoz Tesly v Mirovici, kde dříve pracovalo devět desítek lidí z města a okolí, byl po uzavření značně zdevastován. Podle slov J. Kalouse je však nyní již celý areál zabezpečen ostrahou, na jejímž hrazení se polovina na základě dohody podíl Karel Schwarzenberg.

Na znovuvytvorení provozu Tesly netrpělivě čekají obyvatelé Mirovice. Tento mikroregion má totiž v rámci píseckého okresu dlouhodobě nejvyšší nezaměstnanost. Zařímco míra nezaměstnanosti se v průměru okresu pohybuje kolem 2,9 %, na Mirovici v některých obdobích přetračuje i hranici pěti procent.

Předseda české vlády Václav Klaus věra přijal v Úřadu prezidentského vladý skupinku dětí z Rimavské Soboty na jejich žádost. Foto CTK/Tomáš TUREK

Druhý den kampaně Zemáku

Volby do Senátu jako derby Sparta - Slavia

Č. BUDĚJOVICE (bud) - S pěti potenciálními jhočeskými senátory, Vladimírem Papežem za volební obvod České Budějovice, Karlem Vachtou za Český Krumlov, Pavlem Rychetským za Strakonice, Pavlem Seifertem za Tábor a Milanem Štěchem za Pelhřimov, pokračovala věra dopoledne na náměstí Přemysla Otata II. druhým dnem oficiální kampaně ČSSD před volbami do druhé komory Parlamentu ČR.

Pavel Rychetský, jehož si podle vlastních slov vybral volební obvod Strakonice

Octavia za méně než 350 000

Dražší modely s motory Audi už letos

PRAHA - Octavia, dlouho očekávaná novinka automobilky Škoda-VW, bude podle šefa společnosti Ludvíka Kalny stát v nejlevnější verzi pod 350 000 korun. Informuje o tom Mladá fronta Dnes.

Oficiální zveřejnění ceny, kterou továrna stále hájí do mlhy a doposud o ní vysílala rozporuplné informace, se očekává 1. září. V ten den se totiž octavie představí ve světové premiéře na pražském Staroměstském náměstí a potě ve svém "rodišti", v Mladé Boleslavi.

Sebevražda: krizové řešení, nebo volání o pomoc?

Někdy stačí mít na sebe čas • Deprese je nemoc

Podle informací, objevených se v našich masmédiích, jedním z nežádoucích produktů doby je také zvyšující se počet sebevražd.

Primář psychiatrického oddělení krajské nemocnice MUDr. Vladimír Chodura, CSc., na základě zkušeností i dostupných statistických podkladů však tyto údaje zpochybňuje.

Pokles sebevražd
"Analýzy od roku 1970, ve kterém byl od poloviny šedesátých let zaznamenán ne-

V PONDĚLÍ V JEL

Když začne bolet zub

Bolavý zub dokáže pěkně potrápít - a když se ozve třeba v noci a prasky nepochybně, nezbyvá, než se vypravit na noční pohotovost. Jedná totiž o zubní pohotovost v jizních Čechách nyní funguje pouze na českobudějovické poliklinice Jih.

O její práci si budete moci více přečíst v pondělí v rozhovoru pod titulem "Na pohotovosti pomohou od bolesti". (Dokončení na str. 6)

Českobudějovické listy

JIHOČESKÉ LISTY PONDĚLÍ 19. SRPNA 1996 ČÍSLO 193 ROČNÍK V. CENA 5 Kč

REDAKCE: České Budějovice, Vrbenská 23, telefon 038/731 25 83 • INZERCE: České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. č. 5, telefon 038/570 68

NA OKRAJ

Taky se vám zlá při pohledu na pulk novinového stánku či do domovní schránky, že je dneska jako by nějak víc modré oblohy? A tedy taky trochu víc polohody?

To vaše noviny se zamodraly.
A proč že právě modrá?

Do dresů

Inu, těch odpovědí může být spousta. Některé zazněly na našich stránkách v minulých dnech, jiným čtenářům je modrá třeba staročeský povitavá jako batika a cibulák – každý si zkrátka může sám říci, proč že se mu modrá líbí. Ji bych kupříkladu dodal – má proto, že modro je přívětivé. Na nebi (vždyť z modrého neprší!), na domě... A přívětivé k člověku přece usilují být i naše noviny.

Také řeky, jejichž jména nese náš vydavatelský koncern v názvu, bývaly a zas by někdy měly být modré; i takto symbolicky si lze tu naši modrou barvu podpořit. Hlavně ale jsme chtěli sjednotit grafickou řadu celé naší novinové rodiny. Společná modrá sedmatřicetiočíslná okresních deníků v celých Čechách nyní se společnou značkou "Deník Bohemia" vás domácky důvěrně – a přívětivě – osloví i mimo váš domovský okres, aby vám nabídl rozsáhlé informace a servis, na jaký jste zvyklí. Oběhli jsme jednotný dres, jak se na tým sluší.

Jsmo propojeni elektronickou sítí, spolupracují redakce a ke spokojenosti zákazníků i naše inzertní oddělení, nyní jsme se tedy sládili i barevně. Jedno však musíme zdůraznit: je to jednota v různosti. Každý z nás sedmatřicetiočíslný bude dál od druhých výrazně odlišovat v tom, že bude především akcentovat život a problémy měst, obcí a občanů svého okresu, svých čtenářů. Proto jsme tedy dál jeden každý jako svébytný titul, jako domácké, místní, přátelské, sousedské, vaše noviny.

Modře přívětivě.
Vladimír MAJER

Na páté představení čtvrtého ročníku obnovených pašijových her v Hořicích na Šumavě se v sobotu přijel podívat i arcibiskup pražský a primas český, kardinál Miloslav Vlk. Podrobněji o tom píšeme na straně 5. Foto Slavimír KUBĚŠ

V Čechsku vyhlášeno příměří

MOSKVA/GROZNYJ – V Čechsku vstoupilo večera v 10.00 místního času (8.00 SELČ) v plnostní příměří mezi ruskými a čechskými jednotkami. Oznamila to agentura ITAR-TASS. Příměří v sobotu dojednali velitel ruských sil v Čechsku generál Konstantin Pulikovskij a náčelník generálního štábu čechských separatistů Aslan Maschadov.

ITAR-TASS také s odvoláním na ruské velení oznámil, že v čechské metropoli Grozném byl večera v noci poměrný klid. Údajně bylo zaznamenáno jen pět případů ostřelování ruských jednotek, nikdo však nebyl zabit ani zraněn.

Nejvýznamnější incident se odehrál kolem půlnoci, kdy se v centrální části města střihla asi půlhodinová přestřelka. Její příčiny nejsou známy.

Začínající incident se odehrál kolem půlnoci, kdy se v centrální části města střihla asi půlhodinová přestřelka. Její příčiny nejsou známy.

Šermířský návrat ke kořenům

Divadlo je příběh, který nikdy nekončí

TYNNAD VLTAVOU (mb) – V sobotu se ve městě konala celodenní kulturní akce nazvaná Romantika v nás ještě neumírá. Dva z hostů festivalu jsme požádali o malé nahlédnutí pod kumštýřskou polikieku. O provozování historického šermu se od Vladimíra Šindeláře dozvíte více na straně devět, portrét loukoického Viti Marčíka naleznete na straně deset.

HLUBOKÁ NAD VLTAVOU (map)

Karel Swarzenberg při slavnosti mši HLUBOKÁ NAD VLTAVOU (map) – V sobotu pokračovaly oslavy pětistého výročí města Benátskou nocí. V neděli byla v kostele sv. Jana Nepomuckého sloužena slavnostní mše. Čtěte na straně devět.

Stráský hájí svou koncepci

Je potřebné posílit regulaci

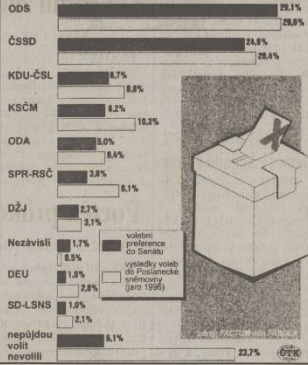
PRAHA – "Odklon od liberálního a posilování regulace" je podle ministra zdravotnictví Jana Stráského jeho koncepcí zdravotnictví. Stráský to řekl Českému rozhlasu v reakci na páteční výtku sociálních demokratů, že žádnou koncepcí nemá.

Stráský prohlásil, že je "nyní třeba upustit od dosavadní

koncepcí, kdy každý pacient měl možnost svobodné volby lékaře a každý lékař měl možnost za velmi liberálních podmínek otevřít další zdravotnické zařízení".

Situace je taková, že se takový rozvoj dostal do konfliktu s finančními prostředky, upozornil ministr Stráský.

Preferenze pro volby do Senátu

Zatím většinou menší preference pro volby do Senátu mají strany ve stovkách s výsledky voleb do Poslanecké sněmovny. Graf ČTK

Putovní dřevák z Volarských slavností dřeva získalo domácí družstvo

Starosta města převzal nové insignie a nový městský klíč

VOLARY (kam) – Na celý víkend ovládla toto město dřevařská řemesla a vše, co se otčí kolem dřeva. Konaly se zde již tradiční Volarské slavnosti dřeva.

Vítězství domácího druž-

stva v mezinárodní zábavné soutěži O putovní volarský dřevák ozdobilo sobotní program již třetím ročníkem Volarských slavností.

Než se však začalo zvodit, měli návštěvníci města možnost zhlédnout několik tra-

diciálních dřevařských řemesel. Ta byla součástí tradičního trhu, který provázal celé slavnosti.

Mezi prezentovanými dřevařskými výrobky byly například okapové žlaby, klánské dřeváky i tesané trámy.

Z těch menších bylo možné vidět holubičky, formičky na perníčky, vařečky, lžičky a mnoho dalších.

Nejeden divák pozorně sledoval výrobu louček nebo proutěných košíků.

(Pokračování na str. 3)

Dlouhý spokojen s vývojem české ekonomiky

Grégrovi se vládní optimismus nelíbí

PRAHA – Zpomalující se růst české průmyslové výroby – 8,2 procenta mězimožně v červnu – označil při věrejší debatě v České televizi ministr průmyslu a obchodu Vladimír Dlouhý za stále velmi solidní.

Z přímých průmyslníků napadl nejvíce vládní optimismus generální ředitel

Desty Dědín a poslanec za opoziční sociální demokracii Miroslav Grégr. Makroekonomická stabilita jde na úrok krvavějších podniků, zejména u jejich platební schopnosti, řekl.

Deficity běžného účtu a obchodní bilance mohou trvat podle ministra pět až sedm let, ale již napřesrok

by se jejich růst mohl zpomalovat. "Není třeba hovořit o devalvaci. Uvnitř průmyslu dochází k solidním strukturálním změnám. Některá odvětví – chemické, hutnické a elektrotechnické – mají růst nadprůměrný. Některá ztrácejí v souvislosti s odlivem výroby do zemí s nižšími náklady," dodal.

Havarovalo letadlo z Clintonovy letky

WASHINGTON – Zchráněni večera objevili trosky dopravního letounu z letky prezidenta Billa Clintona.

Stroj C-130 se zřítíl večera v noci u Jackson Hole (Wyoming), kde Clinton trávil dovolenou. Nikdo z devíti osob na palubě havárii nepřežil.

Prezident se s manželkou a dcerou vrátil do Washingtonu jiným letadlem několik hodin před havárií.

Hudba zní pro božskou Emu

Českobudějovický festival zahájen

Č. BUDĚJOVICE (as) – Už posedmé skládají pěvci a hudebníci při Hudebních slavnostech Emu Destiniové hold slavné pěvkyni. Při pátečním zahájení festivalu, jehož tradice započala roku 1990, uvedla náměstkyň primátora H. Urbanová, že význam tohoto projektu překročil hranice regionu. Díky jeho organizátorům, především A. Kazivlovi, se naplňuje ambice města stát se kulturním a společenským centrem.

Ministr kultury J. Talíř popřel úspěch festivalu, který umožňuje setkávání vznikajících interpretů s publikem,

což je důkazem, že mohou vznikat pěkné a kvalitní kulturní projekty, jsou-li organizováni s láskou a nadšením.

Mezi dalšími významnými osobnostmi se zahájení festivalu zúčastnili houslisté J. Suk a M. Gajdošová, kteří poté spolu s Komorním orchestrem pražských symfoniků vystoupili na divočině koncertu. Do závěrečného galakoncertu 7. září nabídně festival dalších pět koncertů. Jeho součástí jsou mezinárodní pěvecké kursy vedené sólistkou berlínské opery M. Hajosovou a 2. ročník mezinárodní pěvecké soutěže.

Macek: Romská otázka se řeší laxně

Pro všechny musí platit stejné zákony

PRAHA – Negativní postoj k chování romských spoluobčanů nemusí být vždy projevem rasismu. Vyplyvá to ze slova člena Výkonné rady ODS Miroslava Maceka v úvodu Sedm čili Sedm dní. Jako příklad uvedl situaci, kdy může v autobuse opilý Rom do ně-

keho strkat, dotýknout se ohradit, ovšem s obavami, že může být označen za rasistu. Macek v této souvislosti vyjádřil obavy, že pod tlakem jistého pseudohumanismu už vzniká strach nazvat věci pravými jmény, abychom nebyli nařčeni z rasismu.

Rekl, že spíše než nad postojem je třeba se velice důkladně zamyslet nad řešením romské problematiky. "Protože ta se řeší jen laxně, nebo spíše neřeší, a do budoucna bude zřejmě narůstat...".

Macek hovořil o vhodnosti použití "metody cukru a biče", přičemž "cukrem" by měla být aktivní podpora, rekvizifikace, různé programy. Na na druhé straně "bič" pak podle Maceka znamená, že pokud jde o občany tohoto státu, musí pro ně platit stejné zákony jako pro kohokoli jiného a nelze brát zřetel na to, že jsou z nějaké minority".

Rak jel raději do Č. Krumlova

Tečku udělá Česká filharmonie

ČESKÝ KRUMLOV – Pátý ročník Mezinárodního hudebního festivalu Český Krumlov 1996, který pořádá pražská agentura Anxev, vstoupil do druhé poloviny.

Po bravurním vystoupení violoncellisty Jiřího Bártý za doprovodu komorního orchestru Musica de Praga, který řídil předáčetel italský dirigent Riccardo Frizza, se ve zcela zaplněném záměckém Maskarním sále představilo francouzské dámské Trio Salomé.

Do neděle 25. srpna, kdy se při závěrečném koncertu letošním festivalem rozloučí

ZÍTRA V JEL

Srpen a festivaly

Ze poslední roky už léto není, co se kultury týče, okurkovou sezónou, ba právě naopak, se přesvědčte čtenáři na straně 4. Na Mezinárodním hudebním festivalu Český Krumlov jsme hovořili s herecem a režisérem Janem Kačerem a skladatelem a hudebním pedagogem F. X. Thurim. Dozvíte se, jaký byl "benátský" koncert na zámku Hluboká a také, co nám řekli protagonisti úvodního programu Hudebních slavností E. Destiniové v Č. Budějovicích.

DENÍKY BOHEMIA

Českobudějovické listy

pondělí 14. prosince 1998

číslo 292

Jihočeské listy

cena 5,50 Kč, pro předplatitele 5 Kč

POLITIKA

Romský památník
v Letech
neohrozí
výrobu
vepřového

Z DOMOVA

Hůlka
sesadil
Gotta,
Bílá
slavíka
obhájila

SPORT

Jihostroj
nezaváhal a
bude hrát
Ligu
vítězů
pohárů

PŘÍLOHA

Součástí
dnešního
vydání je
příloha
Jihočeské
listy speciál

POČASÍ

DNES 1-5° C

Zeman považuje republiku za nejlepšího kandidáta na vstup do EU

VSTUP DO EU / ČR si dobře uvědomuje nutnost změn ekonomické struktury.

■ ČTK

Vídeň - Postavení České republiky mezi kandidátskými zeměmi v procesu přiblížení k Evropské unii je z hospodářského hlediska nejlepší. Presto Praha přijala zodpovědné kritické hlasy z Bruselu, předložila na ně obsahovou odpověď a snaží se urychleně odstranit slabiny v ekonomice i v aplikaci evropské legislativy. Prohlásil to v sobotu český premiér Miloš Zeman na závěr svého jednání na summitu EU ve Vídni, kam byl pozván spolu s nejvyššími představiteli ostatních kandidátských zemí.

Většinu kandidátských zemí zajímá termín přijetí. Ten je sice důležitý, ještě důležitější je však proces přejímání evropské legislativy a změny v ekonomické struktuře. řekl Zeman na tiskové konferenci s tím, že ČR si tuto situaci uvědomuje. (Strana 6)

Bývalý místopředseda ODS byl obžalován

DAŇOVÝ ÚNIK / Libor Novák se měl dopustit trestného činu daňového úniku.

■ ČTK

Praha - Státní zastupitelství obžalovalo minulý týden bývalého výkonného místopředsedu ODS Libora Nováka z trestného činu daňového

úniku. Bývalý vysoký činovník ODS je podezřelý z toho, že v roce 1995 připravil stát o zhruba půl milionu korun tím, že nepravdivě vykázal sponzorské dary ODS. (Strana 2)

KRÁTCE

NEZNAMÁ VÝBUŠNINA explodovala v sobotu kolem půlnoci v prodejně elektrospotřebičů umístěné v obytném domě v Písecké ulici č. 121 v Praze 5. (Strana 4)

POCHYBNÍ PODOMNÍ obchodníci vymýšlejí na zákazníky většinou důchodce, v předvánoční době rafinované fenty. (Strana 11)

VLÁDU ČSSD ostře kritizoval předseda Poslanecké sněmovny a ODS Václav Klaus na sobotním povolebním setkání zástupců ODS v komunální politice na pražském Zofíně. Prohlásil například, že jedině, co ČSSD splnila beze zbytku, je to, že vložila do Strakovy akademie hlavní vchodem. (Strana 9)

PREZIDENT USA Bill Clinton včera prohlásil, že nemá v úmyslu odstoupit kvůli doporčení právního výboru. Sněmovna reprezentantů zahájí včelí němu proces odvolání z funkce hlavy státu.

Provoz nové rotačky Novinového centra Vydavatelství Vltava České Budějovice v sobotu krátce před půl jedenáctou slavnostně zahájil ministr školství Eduard Zeman, jemuž při stříhání stylové pásky asistovala ředitelka jihočeské oblasti Vydavatelství Vltava Jitka Borská. (Foto: Janoslav Klásek)

Jihočeské listy vešly do třetího tisíciletí

ROTAČKA / Ofsetový tiskařský stroj, stovcetimilionovou investici Vydavatelství skupiny Pasov, "pokřtili" v sobotu hlavní společník Axel Diekmann a ministr školství Eduard Zeman.

■ FRANTIŠEK KOTRBA

Tento stroj je prochnut duchem osmileté česko-bavorské spolupráce. Bude žít čtvrt století, naše přátelství,

douám, déle." řekl F. X. Hir-treiter, koncernový šéf skupiny Pasov. Generální ředitel skupiny VLP Vlastimil Košťál připomněl, že skupina postavila již pátou rotačku v Če-

chách, což při stavu ekonomiky není samozřejmostí, ředitelka oblasti Jitka Borská vyzdvihla význam investice pro jihočeskou polygrafii. Stroj i slovům, která, bude

tisknout, požehnal děkan Adolf Pintř. Pak už ofsetovou éru našich listů odstartovali spuštěním stroje ministr Eduard Zeman a hlavní společník Axel Diekmann. (Strana 9)

obchod Paegas

U Černé věže 17, České Budějovice

(Vánoce jsou za našimi dveřmi)

Bližší informace uvnitř deníku

REDAKCE: Vrbenská 23, telefon 038/741 19 93, fax 038/741 18 25, e-mail: JCL.redakce@cbu.pvtnet.cz, INZERCE: telefon 038/570 68, fax 038/731 15 55

českobudějovický

deník

Nejčtenější regionální noviny

Českobudějovické listy
v novém!

Vojenské cvičení

Armáda se připravovala na přírodní katastrofu

česká republika

TV magazín dnes v listu

48 stran – program na celý týden

www.denik.cz

• PÁTEK 27. ŘÍJNA 2006 • ČÍSLO 251 •

11 Kč / PŘEDPLATNÉ 10,50 Kč

První jihočeský týdeník v prodeji

České Budějovice – Ve druhém čísle prvního jihočeského týdeníku 7 dní na jihu, které vyšlo v úterý, se mimo jiné dočtete o nezdravém životním stylu Jihočechů v nejzdravějším kraji republiky. Seznámíte se s jihočeským pokrývačem, který odchová už jednadvačet lův. V týdeníku najdete rovněž televizní program na celý týden.

▼ Č. BUDĚJOVICE

Také hodinář čeká změna

Českobudějovicko – Víkendová změna času přinese práci přesčas hlavně hodinářům. Půjdou do práce hned v neděli hrzy ráno, aby jejich sortiment nebyl pozadu! Pustí se do všech strojků, nástěnných i náramkových? A nebo dokážou posun zařadit z domova mobilním telefonem?

Strana 9

Dušičky zahajují nápor na hřbitovy

České Budějovice – Zvláštní bezpečnostní opatření i zvýšený prodej květin hlásí hřbitovy před blížícím se svátkem Všech svatých. Většina lidí navštíví místa posledního odpočinku svých blízkých již o nadcházející sobotě a neděli. Na hlavním českobudějovickém hřbitově nabídnou i rozšířené úředních hodin v hlavní kanceláři.

Strana 9

Andrea vyhrála bronz za krásu

České Budějovice – Patnáctiletá studentka Gymnázia olympijských nadějí Andrea Zemánková získala na soutěži Miss Junior titul II. vicemiss. Kromě toho také okouzila porotu tak, že získala i Miss zdraví. Andruj její první zkušenost se soutěží nadchla, a proto by ráda zkusila další podobnou akci. Jak se na miss dívají její rodiče? V čem byla soutěž jiná než ostatní?

Strana 27

WWW.JIHOČESKÉREALITY.CZ

BEZPLATNÁ LINKA
po - pá: 7:00 - 16:30 hod.
800 100 043

ISSN 1802-0852, MK ČR E16956

Temelín i přehradní nádrže jsou chráněny proti útoku teroristů

Pro evakuované je zajištěno 18 000 lůžek

RADKA GALIS

Jižní Čechy – Obávají se Jihočeši teroristických útoků na Jadernou elektrárnu Temelín a přehradní nádrže Orlik, Římov nebo Lipno? Jak jsou tyto strategicky důležité objekty zabezpečeny proti napadení? Kdo je zodpovědný za pomoc obyvatelstvu v případě ohrožení?

"Všechna vodní díla monitorujeme a zajišťujeme kontrolu i jejich zabezpečení," vysvětluje

Tomáš Kendík, vedoucí vodohospodářského dispečinku Povodí Vltavy. "V případě ohrožení spolupracujeme s Policií ČR a dalšími složkami integrovaného záchranného systému."

"Na řešení následků případného útoku na vodní nádrže v kraji se připravujeme, jako by šlo o protřazení hrází jiným způsobem," říká Miroslav Duříš, ředitel odboru ochrany obyvatelstva a krizového plánování Hasičského zá-

chranného sboru Jihočeského kraje. "Budeme dělat stejnou činnost, jako při povodňích před čtyřmi roky, čili evakuovat obyvatele, poskytovat humanitární pomoc a zajišťovat náhradní ubytování."

Duříš tvrdí, že mají připravené náhradní ubytování pro 18 000 obyvatel a zajištěno 250 autobusů pro evakuaci. V případě nebezpečí se postupuje podle havarijního a krizového plánu kraje, hejtman Jihočeského kraje Jan Zahradník při-

tom disponuje mimořádnými pravomocemi.

K cílům, jejichž zničení může způsobit rozsáhlé škody na majetku a lidských životech, patří v Českých Budějovicích zimní stadion se zásobami teplejšího čpavku. "Tento objekt je součástí havarijních plánů města," prozrazuje Jakub Bárta z kanceláře primátora.

Potenciálním cílem teroristů je na jihu Čech i Jaderná elektrárna Temelín. "Temelín stejně jako další strategicky důle-

žité objekty nepřetržitě i namátkově sítěží Police ČR," sděluje Roman Škeřpek, tiskový mluvčí Policejního prezidia. Ochrana se opírá o nejmodernější zabezpečovací techniku.

Uvědomují si obyvatelé, žijící u Temelína, nebezpečí "Nemyslím si, že se lidé cítí elektrárnou nějak ohroženi," říká kněz Marek Donnerstag z Týna nad Vltavou. "Bavím se s nimi často, ale o obavách z Temelína nikdo z nich nehovoří," dodává kněz.

Dětem začaly prázdniny

Krátké, ale přece. Poslední teplé dny indického léta patří hlavně dětem. Těm totiž včera začaly, byť jenom dvoudenní, podzimní prázdniny. Některé odjely z měst s rodiči, jiné využívají volný čas k procházkám, jako ty na náměstí v Nymburku. Foto: Deník/Petr Bělka

Motýli vymírají. Kvůli zubrům

DALIBOR DOSTÁL

Praha – „Když jsem byla mladá, bylo všude plno motýlů. Ne jako dneska," říká nejedna babička svému vnoučeti. Asi jí přitom nepadne, že vymírání některých létajících krasavců může mít velmi nečekaný důvod: v krajně chybí zubří.

Tvrdí to alespoň nejnovější vědecká teorie, která se snaží objasnit, proč nyní v Česku hyne zhruba třetina motýlích druhů. I když spolu nejmohutnější evropské zvíře a pestrobarevný hmyz zdánlivě nemají nic společného, odborníci jsou přesvědčeni o opaku.

Podle vědců totiž zubří, ale i vyhubení pratuři a divoci koně tarpani, dokázali odlesnit rozsáhlé oblasti a vytvářeli v krajně rozsáhlé kvetoucí pastviny. Právě ty mnoho motýlů potřebuje k přežití. "Tam, kde velcí kopytníci žili, připomínala česká krajina spíše takové Serengeti," říká Martin Konvička z Entomolo-

gického ústavu akademie věd v Českých Budějovicích.

Jenže jak vysvětlit, že zubří a další kopytníci vyhubili již před stáletími a motýlům zvoní umírání až po posledních sto let? I na to mají vědci odpovědi. Za velké savce dokázali na čas „zaskočit“ zemědělci se svými domácími zvířaty. „Krajně bylo v podstatě jedno, jestli spásání zajistil zubr nebo kráva," dodává Konvička. Jenže jak tradiční postupy v zemědělství nahradila chemie a mechanizace, začali motýli následovat smutný osud zubrů.

Odborníci považují zachování travnatých pastvin za velmi důležité. A nejen kvůli motýlům. „Louky jsou jiné než les, hostí odlišné druhy a krajina je díky nim mnohem zajímavější," uzavřel biolog Stanislav Miňhulka z Jihočeské univerzity. Někteří proto uvažují o tom, že by se zubří mohli do české krajiny vrátit podobně, jako loni na Slovensku.

Ekonomika:

Dospělí se neumí učit

Praha – Česká ekonomika není připravena na stárnutí populace a nutnost zaměstnávat starší lidi. Ti nejsou zvyklí na celoživotní vzdělávání. Podle náměstka ministryně školství Marka Mory je to jeden z důvodů, proč se Česko a celá EU zatím nedokážou vyrovnat s rostoucí globalizací a konkurencí. (čtk)

Kriminalita:

Hricík je na svobodě

Praha – Poslední z dvannáctičlenné skupiny lidí stíhané za společenství s Krejčířem, který ještě byl ve vazbě, je na svobodě. Údajný Krejčířův kolega Ivan Hricík vzbudil opusil minulý pondělí. „Končila lhůta pro vazební stíhání," říká věra mluvčí pražského vrchního státního zastupitelství. (čtk)

Volby:

Senátní volby: druhé kolo

Praha – Dnes začínající druhé kolo senátních voleb rozhodne, zda ODS završí volební triumf a získá ústavní většinu. Právě její kandidáti byli minulý týden nejspěšnější. To k urnám přišlo 1,2 milionů lidí, účast ve finále však může ovlivnit jeho termín. Volí se o dušičkovém víkendu. (if)

Změna času:

Přichází čas astronomický

Praha – Letní čas končí. Hodinové ručičky se vrátí v neděli ve 3 hodiny ráno o 60 minut zpět a Evropa se na pět měsíců opět vrátí k času astronomickému. Prakticky to znamená, že v neděli a dny následující se bude večer o hodinu dříve stmívat a ráno o hodinu dříve rozednívat. Letní čas platil od 26. března. (red)

Státní svátek:

V sobotu náš list nevychází

Praha – Sobota 28. října je státním svátkem, kdy si připomínáme Den vzniku samostatného československého státu. Deník proto v tento den vyjimečně nevychází, podobně jako i ostatní tiskoviny. S jeho dalším číslem Deníku se proto budete moci setkat až po víkendu, v pondělí 30. října. (red)

Naši prvňáci! Tabla prvňáků opět v Deníku

ZŠ Emy Destinové České Budějovice

ČESKOBUDĚJOVICKÝ deník

NEZLEVNÍ

I když jízdné přešlo do nižší DPH, jízdenky levnější nebudou, vzkazují dopravci strana 4

ČESKOBUDĚJOVICKO • ČESKO • SVĚT ceskobudejovicky.denik.cz

SERIÁL

Evropskou unii čeká velké střídání

strana 8

Češka a Čech 2019

Jmenuje se **Jana Nováková**, oslavila **43. narozeniny**

Jmenuje se **Jiří Novák**, je mu **40 let**

Oba trpí nadváhou. Ostatně za rok spořádají každý **42 kilogramů pepřového** a zapijí ho **290 půllitry piva**

Deník vybral nejzajímavější statistiky, aby ukázal, jak budou letos vypadat typičtí Češi

strana 7

Foto: Shutterstock

BUDĚJOVICKO VČERA

Zahájili nový rok koncertem

České Budějovice - Stalo se už tradicí, že Jihočeské muzeum vstupuje do nového roku koncertem. Nebylo tomu jinak ani včera. V Barokním sále hlavní historické budovy muzea v paříže zahráli mládří hudebníci z Českobudějovické konzervatoře a posluchači s nimi zahájili nový rok Bedřichem Smetanou, Johannem Brahmssem či Johannem Sebastianem Bachem. Dnes muzeum navštíví více od 9 do 17:30 hodin. (kam)

BUDĚJOVICKO DNES

Výročí úmrtí

České Budějovice - Přesně před 19 lety, na Nový rok, zemřel ve věku 94 let rozhlasový redaktor, dramatik a prozaik Vladimír Michal. (kam)

Silvestr se neobešel bez zranění dělbuchy

Za krizovou platí u všech složek záchranné služby silvestrovská noc. Ani ta loňská nebyla výjimkou.

Jižní Čechy - Hned ke dvěma vážným zraněním, které měly za následek amputaci, došlo v jižních Čechách. V obou případech ho způsobilo odpalování zábavní pyrotechnika.

K nejvážnější nehodě silvestrovské noci došlo podle mluvčí Zdravotnické záchranné služby Jihočeského kraje Petry Kařkové ve Vyš-

Dva muži přišli na silvestra o prsty. Manipulovali se zábavní pyrotechnikou. Ta byla příčinou většiny výjezdů policie i hasičů.

ším Břodě, kde dělbuch explodoval sedmačtyřicetiletému muži v ruce. Dotyčný musel podle mluvčí budějovické nemocnice Ivy Novákové prodělat několikahodinovou operaci. Došlo k závažnému poranění pravé ruky. Muži byla amputována většina prstů a utrpěl otevřenou ránu ruky.

Amputaci třetího prstu na levé ruce podstoupil jiný pacient ještě před půlnocí v budějovické nemocnici. Pro jihočeské hasiče a policie nebyla poslední noční služba v roce až tak náročná. Výjezdy však často způsobila právě zábavní pyrotechnika. (kam) **Strana 2**

Za obrázek jela k premiérovi

Volyně - V Dětském domově ve Volyni žije Kristýna Krejčová už devět let a její velkou zálibou je malování. Tak velkou, že se díky ní dostala 20. prosince k premiérovi Andreji Babišovi. Obsadila 2. místo ve výtvarné soutěži o nejkrásnější vánoční dárek před 100 lety, kterou Úřad vlády ČR vypsal pro děti z dětských domovů ke 100. výročí vzniku republiky. Mladá výtvarnice namalovala obrázek, jehož motivem je starý kočárek. "Ráda tu a dostala jsem knihu o starých kočárcích. Tak jsem jeden namalovala," uvedla Kristýna Krejčová, která si prohlédla Strakovu akademii. (ps)

Prvním dítětem je letos Tomáš

Písek - Již 38 vteřin po půlnoci se v Nemocnici Písek narodilo první jihočeské miminko roku 2019, které je zároveň prvním letošním dítětem v ČR. Rodiče mu dali jméno Tomáš. "Miminko se má šle k světu. Rodičům gratulujeme a přejeeme vše nejlepší," uvedl předseda představenstva Nemocnice Písek Jiří Holan. Porod proběhl bez komplikací, chlapec vážil 3,7 kg a měřil 51 cm. "Druhé miminko se narodilo ve 2.56 hodin v Nemocnici České Budějovice. Dominik vážil čtyři kilogramy a jsou s maminkou v pořádku," řekla mluvčí nemocnice Iva Nováková. **Strana 3**

Pospěšte si

České Budějovice - Už jen pět dní máte na zhlédnutí výstavy Jihočeského muzea nazvané Století českých Vánoč. Tematická expozice o různých podobách Vánoc trvá jen do Tří králů. (kam)

Počasí dnes

Den **-1/2**

BIO 2 střední zářez

ČESKO

Kolik doktorů slouží v noci? Komora chce hlídat špitály

strana 6

AUTOTIP

Peugeot Rifter nemá s dodávkou nic společného

strana 11

HOKEJ

Kvalitní hráči nejsou k máni, stýská si trenér Prospal

strana 16

PŘÍPRAVA V TEPLE
Z FOTBALU MIZÍ DRIL NA BĚŽKÁCH

Sportovní **deník**

čtěte na straně 11

ČESKOBUDĚJOVICKÝ

deník

STŘET MEZI MINISTERSTVY

Vláda svede boj o existenční minimum, lidem půjde o dávky strana 6

ČESKOBUDĚJOVICKO • ČESKO • SVĚT

ceskobudejovicky.denik.cz

OD PONDĚLÍ 7. LEDNA

Správná volba

OKURKA SALÁTOVÁ

SUPER CENA!

KUS **7.90**

Neplatí zboží platící do 9. 1. 2019 nebo ve výprodejích LIDL.

Tři králové a lyžníci

Návštěvníci Lipna si v sobotu užili lyžovačky i tradic. Maskot Skiareálu Lipno lišák Fox přivedl na sjezdovku tři krále, s nimiž se děti vypravily za Ježíškem s právě napadným sněhem.

Podmínky pro lyžování jsou nyní na Lipně ideální. K dispozici je zde nejvíce otevřených sjezdovek na Šumavě.

Strana 3

Foto: Deník /Radka Dolžalová

BUDĚJOVICKO VČERA

Vyšla si nalehko

České Budějovice – Dezorientovanou starší ženu spatřila v neděli ve tři hodiny ráno na Okružní ulici náhodná svědkyně. Kontaktovala strážníky, ti skutečně krátce poté objevili dvaasedmdesátiletou ženu, která kráčí po vozovce jen v lehkých šatech. Jak dodává mluvčí městské policie Věra Školková, na jedné noze měla vyšší zimní botu a na druhé jen polobotku. „Žena byla podchlazená, proto strážníci povolali zdravotnickou záchranou službu, která ji převezla do nemocnice,“ doplnila. **(hst)**

BUDĚJOVICKO DNES

Mykologové nelení

České Budějovice – Ani přes zimu nezahájí členové Mykologického klubu při Jihočeském muzeu. Kdo neřádá v terénu, vyrazí od 16.30 h na přednášku. **Strana 2**

Daně i v hotovosti

České Budějovice – Daňové pokladny finančních úřadů opět otevírají. Zavřené zůstaly na přelomu roku, daně bylo možné platit jen elektronicky či prostřednictvím poštovních poukázek. **(der)**

Počasí dnes

Den **0/3**

BIO 2 střední zátěž

Pro letiště chystají mezinárodní certifikát

V jižních Čechách mají už příští rok přistávat vzdušné kolosy Airbus A 320.

EDWIN OTTA

České Budějovice – Už za pár měsíců začne zkušební provoz na nové přístávce a vzletové dráze Letiště České Budějovice. Jihočeský kraj vloží při military do investiční akce, která má skončit před polovinou letošního roku a podle hejtmanky Iva-ny Stráské otevře letišti cestu k plnohodnotnému veřejné-

mu mezinárodnímu provozu se vzdušnými kolosy typu Airbus A 320 nebo Boeing 737.

Momentálně jsou v areálu nedaleko Planě hotové práce na nové dráze včetně nové radionavigace. Ale investiční akce zahrnuje i vylepšení zá-

zemí pro cestující nebo řízení letového provozu, takže kraj se chystá převzít podle náměstka hejtmanky Josefa Knoty až kompletní stavbu. Mělo by se tak stát na přelomu května a června. To také skončí několikaměsíční půst členů aeroklubu, kteří zde hangárují letadla. Teprve po převzetí stavby (touž může začít na uzavřené dráze ale spoň zkušební provoz. Na ten už má přímo navázat žádost o certifikát pro plnohodnotný veřejný mezinárodní provoz. **Strana 3**

Ondřej Veselý chce do čela ČSSD

Pisek – Místostarosta Pisku a jihočeský poslanec Ondřej Veselý se může stát novým předsedou Jihočeské ČSSD. Přijal nominace z okresních konferencí a vyzve tak 26. ledna na krajské konferenci v Táboře současného předsedu Jiřího Zimolu. „Jsem přesvědčený, že hlavním motivem je hled po změně,“ komentoval důvěru, kterou cítí od spolustraníků. Situaci by rád změnil lepší diskusí uvnitř strany a dohodami, které budou všichni respektovat, hodlá zastavit vnitrostranícké politikáření. Za důležitý cíl považuje i odstředění rebelůské nálepky z čela jihočeské ČSSD. **(der)**

Šumavu vydatně zasype sníh

Jižní Čechy – Dnes bude od západu přes naše území přecházet slabnoucí okluzní fronta, která přinese oblačno až zataženo, občas slabé sněžení, v polohách pod 500 m postupně dešť se sněhem nebo dešť. Nejvyšší denní teploty se dnes budou pohybovat od 0 do 3 °C, na horách v 1000 m -2 °C. Zítřa čekáme převážně zataženo se sněžením, na Šumavě vydatně a trvalé sněžení. Jak uvedl budějovický meteorolog Jaroslav Hintermüller, v polohách pod 400 m, postupně pod 600 m přijde dešť nebo srážky smíšené. Teploty pro celý den ukáží nejvíce -1 až 2 °C. **(et)**

CO NA SEBE PRÁSKLI

Čuči do mobilů, ale v lese nebyli str. 2

UDÁLOSTI

Zetor propouští. Lidé si novou práci najdou str. 6

SVĚT

Polský exprezident v ruské pasti str. 7

VŠECHNY AKCE NA JEDNOM MÍSTĚ - WWW.DENIK.CZ/TIPY

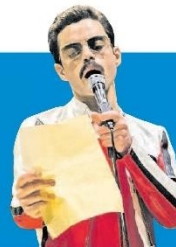
VÝLETY KOUPÁNÍ ZÁBAVA KULTURA A HUDBA TÁBORY A KROUŽKY JÍDLA A PITÍ SPORT

ČESKOBUDĚJOVICKÝ

deník

ZLATÝ
FREDDIE

Rami Malek
oceněn za roli
zpěváka skupiny
Queen strany 9

PŘÍBEH DENÍKU

Unikát z Hané
olomoucké
tvarůžky „voní“
na pultech
cukráren

ČESKOBUDĚJOVICKO • ČESKO • SVĚT

ceskobudejovicky.denik.cz

strana 8

Porvou se o ligu

Fotbalisté budějovického Dynama, kteří vedou druhou ligu, včera zahájili přípravu na jarní část sezony. Přáním je postup do nejvyšší soutěže. Trénuje i FC MAS Tábořsko, které čeká boj o záchranu.

Na snímku matadoři Dynama (zleva) Petr Javorek, Zdeněk Křížek, David Ledecký a Pavel Novák.

Strana 16 Foto: Jan Škrle

BUDĚJOVICKO
VČERA

Chtějí chodníky

České Budějovice – Radní města se kromě jiného zabývali také petiči občany za výstavbu chodníku na Branišovské ulici v lokalitě U Hada. (zz)

Výročí Radoka

Koloděje nad Lužnicí – Před 25 lety zemřel v kanadském Montreалу kolodějský rodák Emil Radok, divadelní a filmový kritik, scénarista a filmový režisér, jeden ze zakladatelů Laterny Magiky. Bylo mu 75 let. (zz)

BUDĚJOVICKO
DNES

Cvičení kojenců

České Budějovice – Přihlásit se do kurzů cvičení s kojenci v rodinném centru Madlenka, které se uskuteční od února do června, je možné do pátku na č. 775 050 646. (zz)

Strom poslouží

České Budějovice – Vánoční strom na hlavním náměstí bude částečně rozřezán, převezzen do manipulačního skladu a jeho větší část pak odjede do dřevozpracujícího závodu. (zz)

Počasí dnes

Den
2/5
střední zátěž

Hala dostala další šanci

Budějovice hledají firmu, která zbourá starou sportovní halu a postaví nové centrum, v červnu by se mohla podepsat smlouva.

České Budějovice – Další pokus postaví moderní stánek místo dosluhující budějovické sportovní haly je ve hře. Rada města včera rozhodla vypsat novou veřejnou zakázku na multifunkční centrum Dlouhá louka.

Vyřít by mělo podle původního projektu volebalového klubu, na který je už vydané stavební povolení. Dokumentace doznala jen dílčích změn, jako je úprava počtu sedadel či změna po-

Ohlédnutí

Záměr zdemolovat současnou sportovní halu a na jejím místě vybudovat nové centrum zůstal loni u ledu. Jedním z důvodů byla příliš vysoká cena, kterou nabídli účastníci výběrového řízení. Někeré sportovní kluby se obávaly, že by jim po dobu stavebních prací chybělo adekvátní zázemí, občasné podepisovali petici.

vrchů v některých částech stavby," nastínil náměstek primátora Petr Holický.

Nebýt loňského rozhodnutí zastavit akci, mohlo se stavět už nyní. Stopku záměru ale vystavila příliš vysoká cena. Radnice měla přípra-

vených přes 300 milionů Kč, ale nejlevnější firma nabídla 480 milionů.

Tentokrát Budějovičtí počítají i s vyššími výdaji. „Pravděpodobná hodnota nové zakázky je 668 404 000 korun i s DPH, tuto cenu ale považujeme za nepřekročitelnou,“ naznačil Petr Holický.

Že se projekt tentokrát podaří dotáhnout do konce, věří manažer VK Jihostraj Robert Miška: „Nejen volebal, ale i ostatní sporty si zaslouží důstojné prostředí. Nová hala umožní i konání zajímavých kulturních akcí. A to vše stojí za dočasné provizorní zázemí,“ je přesvědčen. Strana 3

Chtěl se utopit. Po skoku do Malše ale volal o pomoc

České Budějovice – Sebevraždu chtěl řešit 19letý muž z Českokrumlovska nešody s rodiči. V neděli nad ránem skočil z nábřeží do řeky Malše poblíž jihočeského divadla. Viděl ho při tom pan Ladislav, který hned telefonoval na policii informaci, k čemu došlo. Popsal, že mladík se topí a volá o pomoc. Na místo bleskově dorazily hlídky policistů. „V prostoru, kde muž plaval v ledové řece, nebyly v dosahu vstupy do vody, tak policisté mladíkovy hodili záchranné lano,“ popsali vypjatou situaci policejní mluvčí Jiří Matzner. Po několika mi-

V ŘECE se mladíkové nelíbilo.

nutách obav, že prochládlý muž z provažů vyklouzne, ho vytáhli. „Bez jejich pomoci by utonul, nedokázal se ničeho zachytit, ani z řeky vylézt. Policisté jej svlékli z mokrého oblečení, zabrali do deky a drželi při vědomí do příjezdu záchranářů,“ řekl mluvčí. Nyní pobývá v nemocnici na psychiatrii. (zz)

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Sesadí Ondřej Veselý z čela krajské ČSSD Jiřího Zimolu? strana 2

MANŽELSTVÍ JE V MÓDĚ

Do chomoutu se ženeme více, rozvodů přítom ubývá strana 3

JIHOČESKÉ KOŘENÍ

Komunisté se poučili z krizového vývoje a bylo po svobodě strana 10

Naši prvňáci! **Tabla prvňáků**
opět v Deníku

ZŠ Máj I Č. Budějovice

ČESKOBUDĚJOVICKÝ

deník

KRIZE ZA DVEŘMI

Kiska Fica ústavním soudcem nejmenuje strana 7

ČESKOBUDĚJOVICKO • ČESKO • SVĚT

ceskobudejovicky.denik.cz

týden

Poslouchejte mámu, říká muž, kterému projelo tělem 25 000 voltů

Dnes v týdenu

Studuje u papeže

Posledním rokem navštěvuje Papežskou lateránskou univerzitu ve Vatikánu Miroslav Štrunc z Českých Budějovic, původně prodejce televizorů. Patří mezi 4000 studentů z celého světa, kteří se učí v italstině. Nejdříve dosáhne jáhenského svěcení, o rok později se stane farářem.

Foto: Deník/Jaroslav Šýbek

Strana 2

BUDĚJOVICKO
VČERA

Požár kontejnerů

České Budějovice - V krajském městě v Čechově ulici včera hořelo. Požár čtyř plastových kontejnerů na oploceném pozemku u bytového domu likvidovali 15 minut profesionální hasiči. Příčiny požáru jsou v šetření. (kam)

Fotili senioři

České Budějovice - Ještě stále, až do konce ledna, v přízemí Jihočeské vědecké knihovny na Lidické třídě najdete výstavu fotografií Senior Foto. (kam)

BUDĚJOVICKO
DNES

Jsem pěstoun

České Budějovice - Dnes začíná putovní výstava Jsem pěstoun v rámci projektu Hledáme rodiče. Seznámí vás prostřednictvím fotografií s konkrétními pěstouny a s tím, co pro ně pěstounství znamená. Dozvíte se, jak pěstounská péče ovlivňuje jejich život. Vernisáž se koná dnes v 15.30 h v přízemí hlavní budovy Krajského úřadu Jihočeského kraje. Potrvá do 25. ledna. Pondělí a středy je otevřeno od 8 do 17 h, úterý, čtvrtky a pátky od 8 do 14 h. Více str. 2. (kam)

Provoz domácností vyjde letos o něco draž

Dražší vodu a topení mají letos v řadě měst. Mnohde ale ušetří za odpad.

Českobudějovicko - S vyššími náklady na běžný provoz domácností musí pro rok 2019 počítat obyvatelé většiny měst na Českobudějovicku. V řadě několika korun narosla především cena vodního a stočného.

Výjimkou jsou Č. Budějovice, kde obyvatelé platí za vodu stejně jako loni. Náměstek primátora Petr Holický uvedl, že vodné a stočné s da-

ni bude činit za kubík 73,09 Kč. I platba za odpad zůstává v Budějovicích na 680 Kč. Nové jsou navíc poplatky zproštný dětí do 1 roku.

Zato za teplo a teplou vodu průměrná budějovická rodina zaplatí asi o 500 korun ročně víc. Ide o nárůst o 3,7 procenta. „Museli jsme reagovat na výrazný růst cen povelnek na emise skleníkových plynů, jejichž cena za poslední rok vzrostla téměř čtyřnásobně,“ vysvětlil místopředseda představenstva teplárny Tomáš Kollarczyk.

V Týně nad Vltavou podražila voda o 1,8 Kč na 71,42 korun za m³. Vybrané peníze poputají dle Františka Kobery ze společnosti Vltavotýnská teplárenská do obnovy vodovodů a kanalizací.

Také teplo přijde týnské domácnosti draž, v průměru o 750 korun za gigajoul. „Cena tepla v Týně nad Vltavou zůstává i přes toto navýšení pod celostátním průměrem a špatně si nestojí ani v porovnání s ostatními způsoby vytápění,“ zdůrazňuje František Kobera. Strana 3

Hory zápasí se sněhem, v nížinách je zima mírná

Jižní Čechy - O svatém Erhartu (včera ve starých kalendářích) zima zebe do nártu. Jak kde. V Jihočeské metropoli s nadsázkou vládne lednové jaro, na Šumavě spadla za poslední dny asi 60 centimetrů sněhu (nejvíce o víkendu: 50, na věcerešek 10). Také severovýchod kraje, Tábořsko a Jindřichohradcko, se včera probudilo do bílého rána. Situaci na horách včera popsal starosta Kvildy Václav Vostrodovský. „Veskerou techniku máme v ulicích. Snažíme se udržet i běžecké stopy, ale podle předpovědi počasí to jednoduché nebude.“ Strana 2

MALŠICE u Tábora. Idylicky zesněžený byl včera brzy ráno kostel. Najsvětější Trojice a jeho okolí. Foto: Alois Sassmann

Počasí dnes

Den -2/1

BIO 2 střední zátěž

PTÁKY ZABÍJÍ USUTU
Virus, který kosí kopy černé, zkoumali také jihočeši
strana 3

FILMOVÁ PREMIÉRA
Cenu za štěstí točil na Slavonicku také herec Tomáš Hanák
strana 10

FOTBALOVÁ PŘÍPRAVA
Budějovické Dynamo dnes prověří Sparta, Tábořsko vyzve Zbrojovku
strana 16

Deník **BYDLENÍ**

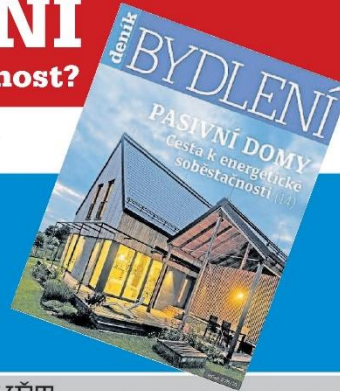
Jak na energetickou soběstačnost?

ČESKOBUDĚJOVICKÝ

deník

ČESKOBUDĚJOVICKO • ČESKO • SVĚT

ceskobudejovicky.denik.cz

OD TVRŤKA 10. LEDNA OKURKA SALÁTOVÁ

SUPER CENA!
Kč 7.90

Mobilní zprávy platí do 13. 1. 2019 nebo vývozní Česká republika

Českobudějovicku lidé přibývají

Na Českobudějovicko se mezi roky 2005 a 2017 přistěhovalo 27 605 lidí, vystěhovalo se jich 20 105. Stěhováním tak okresu přibylo 7500 obyvatel.

Nejvíce osob zamířilo na Českobudějovicko z Krumlovska a Hradecka. Naopak z Budějovicka se lidé stěhovali hlavně na Krumlovsko a do Prahy.

Strana 8

Advent skončil

Na náměstí se bruslilo i po Vánocích. Po Těch kráľích se Českobudějovický advent sklízí. Kluziště mělo opět největší úspěch.

České Budějovice – Radost z ohlášky na již loňský Českobudějovický advent měla opět největší úspěch. České Budějovice – Radost z ohlášky na již loňský Českobudějovický advent měla opět největší úspěch. České Budějovice – Radost z ohlášky na již loňský Českobudějovický advent měla opět největší úspěch.

V úvodu bude podle náměstka primátora Juraje Thomy následovat diskuze města jako zadavatele s re-

alizátory. Na radnici se bude jednat už v pondělí. Výchraď má k reklamě a vizuální podobě. Za vydařeně ale považují kluziště. Atraktivní byl i vyhlídkový prvek ve formě věže, "uvažuje nad podobou druhého ročníku adventu v režii firmy Juraj Thomy.

Podle Lenky Sřítecké se bude do budoucna řešit zdokonalení sortimentu stánků, rádi by přidali i nějaký inovativní prvek. V úvahu připadá další vyhlídková věž. "Teď se bude diskutovat," říká. Pozitivně adventní městečko hodnotí šéf vitavotýnské kultury Jan Ivanega. "Byly vidět vložené peníze," myslí si. (kam) Strana 3

Uchazečů o práci je více

Jižní Čechy – Na sklonku roku 2018 činil podíl nezaměstnaných osob v Jihočeském kraji 2,4 procenta. Práci hledalo 11 060 lidí, kteří si mohli vybrat ze 17 575 volných pracovních míst. Ve srovnání s koncem předchozího měsíce nezaměstnanost v kraji vzrostla o 0,4 procentního bodu. Strana 2

Hospoda Hvíždalka je k pronajmutí

Do obecních hospod v Čimelicích a ve Vrážích na Písecku se stále hledá personál.

STANISLAVA KOBLIHOVÁ

Písecko – Čimelická restaurace Na Hvíždalce a vrážská hospůdka Na Zbrojnici sice laidem nelezí, ale jen díky vedení obou obcí. Obě zařízení jsou obecním majetkem a čekají na nového nájemce. V případě Hvíždalky to ale může být třeba i jen personál. Čimelický starosta Vladimír Pánek připomněl, že jako

bonus nabízejí služební byt. Přesto každý měsíc opakovaně vyhlášíji čimeličtí zastupitelé dva nové zájemce – jeden na pronájem s podniknou zachování restauračních služeb a druhý na dva pracovní poměry. Ještě se ale nikdo nepřihlásil.

Provoz restaurace tu zatím po dohodě s vedením obce zajišťují bývalí majitelé manželé Pavelkovi. Konají se tu všechny plesy, divadla, společenské události, vystoupení školáků, ale i veřejná jednání zastupitelů. "To tu bude i dnes od 19 hodin. Jiný sál v obci není.

BUDĚJOVICKO VČERA

Demolice mostů

Ševětín – Včera pokračovala u Ševětína demolice mostních konstrukcí, které byly součástí vyvýšeného tělesa silnice na Prahu. V příštích měsících vzniknou na stejném místě pro budoucí dálnici nové mosty. Strana 3

Přijímají žádosti

Týn nad Vltavou – Od včerejška přijímá radnice v Týně nad Vltavou žádosti spolků a dalších organizací o finanční podporu v rámci projektu Oranžový rok. Strana 3

BUDĚJOVICKO DNES

Poslední Doyle

České Budějovice – Děníerá hry Nebezpečný experiment – mysteriózního thrilleru podle povídky A. C. Doyle, začíná dnes v 19 hodin v Jihočeském divadle. (win)

Loučení s farářem

Trhové Sviny – V kostele se ve 14 h uskuteční zádušní mše za koncem roku zemřelého faráře Martina Želazného. Poté bude rakev s jeho ostatky převezena do Polska k sobotnímu pohřbu. (zz)

Počasí dnes

Den
-3/0

☁ * *

♥ Bio 2 střední zátěž

Z DOMOVA
Slevy na nepracující manželku a děti se budou kontrolovat
strana 6

ZÁBAVA
Severské ponuré příběhy míří do kin
strana 10

SPORT
Kateřina Neumannová se těší na mistrovství světa v rakouském Seefeldu
strana 16

TV magazín

Přehledný program na celý týden

ČESKOBUDĚJOVICKÝ deník

ČESKO

Poslanci povedou boj o osobní bankroty

ČESKOBUDĚJOVICKO • ČESKO • SVĚT
ceskobudejovicky.denik.cz

V Písku se zase lyžuje

Ve středu odpoledne si lidé mohli poprvé zalyžovat na zrekonstruovaném lyžařském svahu na Hradišti v Písku. Ten je po letech chátrání vybaven novým vlekem, osvětlením a systémem umělého zasněžování. „Ostrý“ start se plánuje na čtvrtek 17. ledna.

Foto: Deník/Lucie Kotrbová

Strana 2

Odešel nám oblíbený farář i skvělý přítel

Lidé se v plném kostele loučili se zesnulým Otcem Marcinem Želazným.

Trhové Sviny - Velký kamarád, svácný, skvělý a úžasný člověk se smyslem pro humor. Tak si budou Jihočechi pamatovat trhosvinského faráře Marcína Želazného, který nečekaně zemřel 28. prosince ve věku pouhých 41 let.

Rozloučit se s ním příští včera na zádušní mši, kterou v kostele Nanebevzetí Panny

Marcin Želazný

Narodil se 26. 11. 1977 v Písku. V Českobudějovickém diecézním úřadu působil jako křesťanský pracovník od roku 2005 v Českých Budějovicích, Kostelci, Hostěně, Trhových Svinech, Benešově nad Černou, Orládnici a Žumberku. Pohřben bude v sobotu 19. ledna v rodinné hrobce v rodině Mysowicových.

Marie v Trhových Svinech sloužil diecézní biskup Vlastimil Kročil. „Lidský život ponení jenom o radostech, patří

k němu i chvíle bolesti a smutku. Někdy je bolest příliš velká, než abychom ji mohli unést sami. Takovou chvíli nyní prožívají nejbližší příbuzní zesnulého Otce Marcína, zvláště jeho rodiče. My ostatní s nimi tuto bolest cítíme a společně neseme.“

„Bude nám tu moc chybět,“ shodují se farníci a jedním dechem dodávají, že nikdy nezapomenou na chvíle plné smíchu, strávené v jeho společnosti. **Strana 3**

O víkendu se oteplí, v neděli bude až 5 °C

Jižní Čechy - Po dnech bohatých na srážky, kdy hlavně na horách připadlo několik desítek centimetrů sněhu, přichází víkendové oteplení. Na horách bude ale nadále sněžit. Dnes čekajte oblačno až polojasno, odpoledne od severozápadu až zataženo s občasným sněžením. Nejvyšší denní teploty se budou ještě většinou pohybovat pod nulou, a to zhruba mezi -3 až 0 °C. v 1000 metrech na horách naměříme -6 °C.

Zítřejší bude zataženo, večer na celém území kraje smíšené srážky nebo déšť, nad 500 metry bude sněžit, přičemž na Šumavě budou srážky vydatnější. Nejnižší noční teploty -1 až 2 °C, nejvyšší denní teploty dosáhnou 0 až 3 °C.

V neděli, kdy bude zataženo, počítáme v nižších polohách s deštěm. Na horách budou srážky smíšené nebo sněhové. Nejnižší noční teploty 2 až -1 °C, přes den mezi 2 až 5 °C. **(to)**

BUDĚJOVICKO VČERA

Kdo na koleje
České Budějovice - Krajší radní na včerejším prvním letošním zasedání jednali i o výběru společnosti, která bude přepravovat cestující na železnici od prosince po dalších deset let. **(zz)**

Chytré hlavičky
České Budějovice - Čas a prostor pro vyzkoušení deskových her a hlavolamů poskytl dětem budějovické pobočky Jihočeské vědecké knihovny. Zajímců si mohli vybrat hry i půjčit. **(hst)**

BUDĚJOVICKO DNES

Plesy začínají
České Budějovice - Sezona plesů se naplno roztáčí. Dnes například laneční parkety v DK Metropol obsadí maturanti 8. A Biskupského gymnázia. Zítrék patří v Metropoli již XII. Velkému mediálnímu plesu. **(hst)**

Pro planetu
České Budějovice - Happening, který upozorní, jak zastavit změny klimatu, se uskuteční od 18 hodin na Lanňově třídě. **(hst)**

Počasí dnes

Den

-3/0

♥ Bio 3 vysoká zátěž

ČESKO

Čeští učitelé stále v platech zaostávají za Evropou

strana 6

Z DOMOVA

Kdo se léčí protonem? Mezi kraji jsou rozdíly

strana 7

VOLEJBAL

Jihostroj zítřa přivítá Benátky se Sukubou a Rojasem

strana 16

Magazín **VÍKEND**
At' vás slevy nepřijdou draho!

ČESKOBUDĚJOVICKÝ
deník

UVNITŘ

ROZHOVOR
Robert Sedláček:
Palach spáchal atentát na svědomí českého národa

ČESKOBUDĚJOVICKO • ČESKO • SVĚT

ceskobudejovicky.denik.cz

strany 12 a 13

Ženám sluší krajky

Krajky všeho druhu. Takový je trend dámských šatů pro plesovou sezonu. Dále jsou „in“ látky s 3D efekty, mašle, průhledné a třpytivé materiály, holá záda. Barvám vládnou pastelové odstíny pudrové, světle šedé, růžové, fialkové.

Na snímku módní návrhářka Viktorja Morozova z Českých Budějovic.
Foto: Deník/Radka Doležalová

Strana 2

BUDĚJOVICKO VČERA

Demonstrovali

České Budějovice - Na Lanových třídě se uskutečnil happening Kruh pro planetu, na němž se zájemci dozvěděli, jak se sami mohou zapojit do řešení příčin a následků změny klimatu. (zz) Str. 3

A je po kluzišti

České Budějovice - Po čtyřech dnech usilovného rozbíjení ledu kluziště kolem Samsonovy kašny na náměstí se dělníci dostali do podkladové konstrukce a začali stavbu likvidovat. (zz)

BUDĚJOVICKO DNES

Děti zabojují ve zpěvu a hudbě

České Budějovice - Celorepublikové kolo 23. ročníku Pionýrského Sedmikvítku se rozjíždí v 9 h v Divadle u Kapličky. Součástí se bude v kategorii Melodie, jež zahrnuje hudební žánry kromě folku, country a písničkářů. Z oblastních kol se probojovalo do Budějovic 98 dětí včetně úspěšných z okresů našeho kraje. Účinkující předvedou dvě až tři písně. Většina z nich není členem Pionýra. Vstup na tuto pěknou akci je zdarma. (zz)

Modré pruhy u Vltavy

Budějovice upřednostní v parkování další obyvatelé Pražského předměstí.

České Budějovice - Zhruba v polovině roku by mohly modré zóny parkovacího systému dosáhnout na českobudějovickém Pražském předměstí až k řece Vltavě. Pokud se podaří včas dokončit potřebná výběrová řízení. Dotkne se to nejen několika tisíc obyvatel krajského města, ale i stovek přespolních, kteří zde parkují. Zřetenu jim jen menší vybrané části ploch a ne zadar-mo. Většinu míst určí modré zóny pouze pro občany Budějovic.

Mimo centrum

Vlomi začala budějovická radnice regulovat parkování dál od centra. I tentokrát chystá rozšíření systému.

Podle náměstka primátora Františka Konečného už je vypsané výběrové řízení na potřebné parkovací automaty. První týden v únoru by firmy měly odevzdávat nabídky. Automaty musí být schopné komunikace s dosud fungujícími systémy.

Po vyhodnocení nabídek dostane vítěz tři měsíce na výrobu a montáž v ulicích. Druhá zakázka se chystá na

dopravní značení. Tam se ještě posuzuje detailní provedení, ale i tato akce by měla být hotova v době, kdy budou osazené automaty. Radě města ještě zbývá určit, za kolik se bude na předměstí parkovat. Částka zatím není určena. Ize předpokládat, že bude obdobná jako v první části Pražského předměstí, kde už zóny platí. říká František Konečný s tím, že dělíci čarou pro očekávané dvě výše tarifů bude prodloužená Pekárenská ulice. To by znamenalo pro obyvatele předměstí s trvalým pobytem roční taxy 500 korun blíž k centru a 400 korun dál od centra. (win) Strana 3

Sít sjezdovek hlásí otevřeno

Lipno - Další kilometry zasnežených svahů hlásí Skiareál Lipno. V provozu jsou všechny sjezdovky a v okolí Lipna je otevřeno 14,5 km bílé stopy. „Podmínky jsou fantastické,“ hlásí mluvčí areálu Vojen Smešek. Na víkend u otevřeli i zbývající sjezdovky Pánská, Střecha a K Yettimu. Brzy se pusť do stavby skicrossové trati a snowparku. (zpr)

Křtem Páně skončí Vánoce

Jižní Čechy - Svátek Křtu Páně, který se v kostelech slaví zítra, připadá na neděli po Zjevení Páně (6. 1.). Připomíná událost, při níž byl Ježíš Kristus pokřtěn Janem Křtitelem v řece Jordán. Svátkem Křtu Páně končí vánoční období a začíná liturgické mezidobí. Zítra v 10.30 hod. zazní v kostele v Čimelicích na Písecku Česká mše vánoční J. J. Ryby. (or)

Počasí dnes

Den
0/3

☁
*

♥ BIO 1 mírná zátěž

ZIMNÍ UMĚNÍ

Krása. Sochaři stvořili ledové království strana 5

ČAS ZABIJAČEK

Tradice výroby jitrnic a jelit naštesti nezmizela strana 9

FOTBAL

Trenér David Horejš: Chceme jen hráče do základu strana 16

